

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ
ОДЕЉЕЊЕ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ
К-По₂ -33/2010
Дана 21.01.2011. године
Београд
Устаничка 29

У ИМЕ НАРОДА

ВИШИ СУД У БЕОГРАДУ, Одељење за ратне злочине, у већу састављеном од судије Снежане Николић Гаротић, председника већа и судија Винке Бераха Никићевић и Растка Поповића, чланова већа, са записничарем Наташом Арсић, у кривичном поступку против оптуженог Мемиши Агуша и др. због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗСРЈ у саизвршилаштву у вези са чл. 22 КЗСРЈ, по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ бр. 16/08 од 11.08.2008.године, која је прецизирана дана 24.09.2009.године и 16.11.2010.године, након одржаног главног, јавног и дела претреса са кога је јавност била искључена, и коме су присуствовали заменик Тужиоца за ратне злочине Миољуб Виторовић, оптужени Мемиши Агуша, са браниоцем адвокатом Ресавац Бојаном, оптужени Хајдари Фатон, Хајдари Самет, Хајдари Ферат, Сахити Камбер, Садику Селимон, са браниоцем адвокатом Крстић Здравком, оптужени Хасани Ахмета, са браниоцима адвокатом Радуловић Илијом и Радуловић Маријом, оптужени Хасани Назифа, са браниоцем адвокатом Константиновић Милорадом, оптужени Фазлију Бурима, са браницем адвокатом Кастратовић Марком, донео је дана 20.01.2011.године и јавно објавио дана 21.01.2011.године у присуству странака и бранилаца, а у одсуству браниоца опт. Хасани Назифа, адв. Константиновић Милорада,

ПРЕСУДУ

Оптужени:

Мемиши Агуш,

Хајдари Фатон

Хасани Ахмет,

Хасани Назиф,
Иницијал:

Хајдари Самет

Хајдари Ферат,

Сахити Камбер,

Садику Селимон,

Фазлиу Бурим.

КРИВИ СУ

Што су:

Као припадници оружане војне формације ОВК и као добровољци који су се прикључивали у појединим акцијама, за време истовременог оружаног сукоба и међународног и немеђународног карактера између оружаних снага СРЈ са једне стране и са друге НАТО коалиције и ОВК који је на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија почео од 24.03.1999. године, а као унутрашњи сукоб се наставио и након што је на основу Војно-техничког споразума од 09.06.1999. године и Резолуције Уједињених нација број 1244 од 10.06.1999. године суспендована кампања бомбардовања СРЈ од стране НАТО снага и након што су се оружане снаге Савезне Републике Југославије повукле са територије АП КиМ, а оружане снаге ОВК противно обавези из члана 15 у вези члана 9 под б) наведене Резолуције да одмах прекину све офанзивне акције и повинују се захтевима за демилитаризацију, наставиле са нападом на цивилно становништво и поједине цивиле све до краја децембра месеца 1999. године када је ОВК расформирана, па након што су се јединице ОВК почетком јула месеца 1999. године распоредиле на територију Гњилана и његове околине и то команда јединица у зграду у Дом ЈНА у Гњилану, а

остали припадници у зграду Интерната средњошколског центра у Гњилану и друге објекте обданишта и школе, кршећи правила Међународног права за време оружаног сукоба из члана 2 став 1 члан 3 став 1 тачка а) и ц) и члана 33 став 2 IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и члана 2 став 2 у вези члана 5 и 6 у вези члана 4 став 1 и став 2 тачка а), тачке е) и тачка г) II Допунског протокола о заштити жртава немеђународног оружаног сукоба, а ради остваривања заједничког циља – успостављања потпуне цивилне и војне контроле над територијом Косова и Метохије и истовремено протеривања српског и неалбанског живља са ове територије,

у периоду од почетка јуна до краја децембра 1999. године, поступајући по одлукама и наређењима старешина и то окр.Ајдари Фазлија, окр.Алији Реџепа и окр. Шаћири Шаћира, против којих је поступак раздвојен, да припадници њихове јединице у мањим или већим групама треба да поступају по «процедури» тако што ће по Гњилану и околним општинама проналазити и хапсити цивиле српске националности, физички их малтретирати и пљачкати, те затварати у просторије у подруму Интерната и да према лицима која су приведена у подрум нечовечно поступају, да их муче до смрти, те да преостале Србе колико могу протерају и опљачкају,

свесно и вољно вршили према цивилном становништву српске и неалбанске националности и појединим припадницима албанске националности противзаконита затварања, нечовечна поступања, мучења, наношења великих патњи, силовања, убиства, телесна повређивања, примењивање мера застрашивања и терора, уништавање и пљачкање имовине становништва, па су тако и то:

Оптужени: Мемини Агуш, Хајдари Фатон, Хајдари Самет, Садик у Селимон, Сахити Камбер, Фазлију Бурим, као припадници јединице ОВК која је била стационирана у Интернату у Гњилану, опт.Хасани Ахмет, Хасани Назиф и Хајдари Ферат, као лица која су се добровољно прикључила тој јединици ОВК, заједно са окривљенима Ајдари Фазлијом, Алији Реџепом, Шаћири Шаћиром, Муслију Шефкетом, Алији Садиком, Алији Идризом, Нухију Шемсијем, Халими Рамаданом, против којих је кривични поступак раздвојен, те сведоком сарадником Божуром 50 и заједно са осталим НН припадницима ове јединице

У периоду од прве половине јуна 1999.године, до краја септембра месеца 1999.године, поступајући по напред наведеним наређењима, у саставу више различитих група, на територији Гњилана, Влаштице, Косовске Каменице и других околних места, учествовали у паљењу кућа и противзаконитом затварању, мучењу, наношењу великих патњи и нечовечном поступању према већем броју цивила српске, неалбанске и албанске националности, од чега су најмање 32 цивила убили на улици, по кућама, а највећи број затворили у подрумске просторије Интерната и убили их мучећи их до смрти, тако што су им ломили прете, моторчанглама вадили нокте и зубе, ударали по глави металном шинком, закуцавали упалач кроз отвор на лобањи, убадали ножем по телу, пуцали из пиштоља у тело, задавали ударце

рукама и ногама по целом телу, давили их кесом и „жицом давилицом“, једном цивилу сведок сарадник одсекао полни орган мачетом, а до сада је утврђен идентитет 2 жртве и то: Младеновић Зорице и Младеновић Стојанчета;

На истим местима и у исто време, већи број заробљених жена цивила, међу којима и заштићене сведокиње Ц1 и Ц2 нарочито понижавајућим и деградирајућим поступцима силовали, према њима нечовечно поступали, наносили им повреде телесног интегритета и примењивали мере застрашивања, на тај начин што су у више наврата, појединачно и групно, употребом силе према њима, вршили обљубу, стављајући им своје полне органе у вагину, или у уста, терајући их да при томе прогутају њихову сперму, тукли их пендрецима по рукама, ногама и целом телу, гурали им пендреке у вагину и гурали пиштоље у уста, уринирали по њима, пљували их, услед чега су заробљене жене задобијале повреде и трпеле велике патње, па су тако:

1.

Оптужени Мемиши Агуш, оптужени Хајдари Фатон, оптужени Хасани Ахмет, сведок сарадник Божур 50, заједно са окр. Халими Рамаданом, Алији Идризом зв. „Рамуш“, Нухију Шемсијем зв. „Шема“ против којих је кривични поступак раздвојен, те заједно са НН припадницима ОВК

Средином јуна 1999. године оптужени Мемиши Агуш и опт. Хајдари Фатон заједно са више НН припадника ОВК противзаконито лишили слободе пок. Младеновић Зорицу, Младеновић Стојанчета и НН женску особу српске националности у близини аутобуске станице у Гњилану, након чега их је сведок сарадник Божур 50 возилом марке „Лада“ беле боје пребацио до Интерната у Гњилану, где су их преузели окривљени Нухију Шемси, Алија Идриз, и заједно са опт. Мемиши Агушом, Хајдари Фатоном, окр. Халими Рамаданом и другим НН припадницима ОВК, одвели у подрумске просторије, где је ово троје оштећених заједно са још једном НН женском особом коју су у подрумске просторије довели други НН припадници ОВК, мучено и лишено живота, након чега су да би сакрили трагове злочина, раскомадали тела и то опт. Мемиши Агуш ручном тестером, а опт. Хајдари Фатон секиром, а окр. Халими Рамадан ножем-мачетом, ставили у цакве које су Мемиши Агуш, Хајдари Фатон и сведок сарадник Божур 50 однели и бацили у контејнере испред Интерната.

2.

Оптужени Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Хасани Ахмет, Хасани Назиф, Фазлију Бурим, Хајдари Самет, Хајдари Ферат, Садик Селимон, Камбер Сахити заједно са НН припадницима ОВК

у периоду од 17. до 23.06.1999.године, у Интернату у Гњилану, противзаконито затворили, мучили, нечовечно поступали на нарочито

понижавајући и деградирајући начин и силовали оштећене заштићене сведокиње Ц1 и Ц2, на тај начин што су дана 17.06.1999.године из реда за хлеб испред продавнице недалеко од аутобуске станице, у преподневним часовима, неколико НН припадника ОВК противзаконито лишили слободе заштићене сведокиње Ц1 и Ц2 и возилом марке „Опел Аскона“ спровели до Интерната, где су их на улазним вратима преузели други припадници ОВК, међу којима је био Хајдари Фатон, и спровели их на први спрат, где су у следећих неколико дана биле противправно затворене, без хране и воде, свакодневно силоване и тучене од стране великог броја лица, у чему су учествовали:

Оптужени Хајдари Фатон, који је претио пиштољем заштићеној сведокињи Ц1 да ће је убити, те тукао, мучио, силом принудио на обљубу Ц1 и Ц2.

Оптужени Мемниш Агуш, који је тукао и мучио Ц1 и Ц2, те Ц1 и силом принудио на обљубу, а према Ц2 примењивао мере застрашивања тако што је ставио пиштољ у њена уста, па га завртео по усној дупљи, услед чега јој је нанео телесне повреде усне дупље и зуба, чупао је за косу, те псовао јој мајку српску и претио да ће је убити.

Оптужени Хасани Ахмет, који је у више наврата пребијао Ц1 и Ц2, тако да су падале у несвест, силом их принудио на обљубу, стављао свој полни орган у уста Ц1, те у таквој једној прилици ставио и нож под јрло, ејакулирао у њена уста и пошто је запретио да ће је заклати ако то не учини, приморао је да прогута, а при једном таквом пребијању ногама обувеним у чизме шутирао по целом телу Ц2.

Оптужени Хасани Назиф, који је тукао палицом по леђима ногама и рукама Ц1, те тукао Ц2, махао ножем испред њеног лица, претио да ће да је закоље, чупао за косу и стављао свој полни орган у уста, те силом принудио на обљубу Ц1 и Ц2.

Оптужени Фазлију Бурим, који је силом принудио на обљубу Ц1 и Ц2, тукао их и наређивао НН женама припадницама УЧК да их туку, стављао палицу, пендрек у полни орган Ц1, од чега је она крварила, као и свој полни орган њој у уста, а Ц2 гушио, стављајући јој јастук преко главе.

Оптужени Хајдари Самет, који је палицом тукао, стављао јастук преко главе и силом принудио на обљубу Ц1, те стављао палицу, пендрек у њен полни орган од чега је она крварила, као и свој полни орган у њена уста, те је тукао и силом принудио на обљубу Ц2, чупао је за косу, претио да ће да јој исече месо и да је коље, те гурнуо свој полни орган у њена уста, запретио да ће да јој скине главу ако га угризе, ејакулирао и приморао је да прогута сперму.

Оптужени Хајдари Ферат, који је водио Ц1 и Ц2 у подрум да им покаже њихову браћу, показао им одсечену људску главу, претио да ће и они да прођу као та глава, псовао им мајку српску, тукао, те силом принудио на обљубу Ц2.

Оптужени Садик Селмон, који је пребијао Ц1, стављао је пиштољ код уста и претио да ће све Србе да побије услед чега се Ц1 умокрила од страха, те тукао Ц2 и псовао јој мајку српску, те силом принудио на обљубу Ц1 и Ц2.

Оптужени Сахити Камбер, који је силом принудио на обљубу Ц1 и Ц2, приморавао их да певају албанске песме о Скендер Бегу, псовао им мајку српску, тукао их, тако да су падале у несвест и претио да ће им сећи месо, да ће саме умрети,

након чега су Ц1 и Ц2 дана 23.06.1999. године пуштене на слободу под условом да одмах напусте територију АП КиМ, и да никоме не пријаве шта им се догодило и да поруче Србима који хоће да се врате на ту територију да ће проћи још горе него оне.

3.

Оптужени Хајдари Фатон, Садику Селимон, заједно са НН припадницима ОВК

дана 27.06.1999.године, у периоду од око 08,00 часова до поподневних часова, након што су четворица наоружаних НН припадника ОВК противзаконито лишили слободе оштећеног Б2 и из његове куће одвели у Интернат, опт.Хајдари Фатон мучио оштећеног Б2, тако што га је тукао заједно са више припадника ОВК, који су у групама од око 4-5 смењивали у пребијању оштећеног, након чега је оштећени Б2 пуштен из Интерната под претњом да не сме да излази из куће или ће бити убијен, а наредног дана 28.06.1999.године око 11 часова опт.Садику Селимон заједно са још три НН припадника ОВК опљачкали оштећеног Б2 тако што су дошли код њега кући и одузели му путничко возило марке «Фолсваген Сантана ЛХ» подгоричких регистарских ознака, као и документа за возило.

4.

Оптужени Хасани Назиф, са окр.Алији Идризом, против кога је поступак раздвојен и са НН припадницима ОВК

дана 19.06.1999.године, противзаконито лишили слободе и мучили оштећеног Б1 и његову супругу као и његовог пријатеља, на тај начин што су око 11,30 часова на аутобуској станици у Гњилану опт.Хасани Назиф и још један НН припадник ОВК ухапсили оштећеног Б1 и његовог пријатеља, а НН припадници ОВК након око 15 минута и супругу оштећеног Б1 и одвели је у посебну просторију, а опт.Хасани Назиф и НН припадник ОВК су тукли и испитивали око сат времена оштећеног Б1 и његовог пријатеља, а потом их одвели у Основну школу „Селами Халачи“ у насељу „Гавран“, где су их предали групи од око 10-ак припадника ОВК, међу којима је био и окр.Алији Идриз, па су их ови тукли бејзбол палицама и гуменим пендрецима, а затим их око 15,00 часова одвели до зграде бивше ватрогасне станице у Гњилану где су их предали припадницима КФОР-а, док су НН припадници ОВК у посебној просторији на аутобуској станици за то време, све до 17,00 часова држали затворену супругу оштећеног Б1 и малтертирали је,

5.

Оптужени Хајдари Самет заједно са НН припадницима ОВК

неутврђеног дана у другој половини јуна месеца 1999.године у Гњилану, група од око 20-ак припадника ОВК противзаконито лишила слободе заштићеног сведока А5 и његовог брата и оца, те мучили заштићеног сведока А5 и његовог брата, на тај начин што су сву тројицу ухапсили на аутобуској станици, потом заштићеног сведока А5 и његовог брата одвели у кућу у насељу Ченер Чесма и предали другим НН припадницима ОВК, међу којима је био опт.Хајдари Самет, који су их бејзбол палицама тукли пише сати, а опт.Хајдари Самет тукао оштећеног А5 и пиштољем, након чега су оштећени А5, његов брат и отац пуштени на слободу,

па су наведене и радње које су предузимали други НН припадници јединица ОВК на територији Гњилана и околних општина имале за последицу да је најмање 267 особа српске, друге неалбанске и албанске националности било противправно затворено и физички злостављано, а од тога најмање 80 сурово мучено до смрти и убијено, најмање 34 се и даље воде као нестала јер се њихова судбина не зна и најмање 153 је противправно затворено, мучено, а затим пуштено,

- *чиме су извршили кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из чл. 142. ст.1. КЗЈ у вези члана 22 КЗЈ, као саизвршиоци*

Па их суд применом наведеног прописа и чланова 5, 33, 38, 41 и 50, а у односу на оптуженог Садику Селимона и 48 и 49 КЗЈ, а у односу на оптуженог Хајдари Фатона и члана 81 КЗЈ,

ОСУЂУЈЕ

и то:

Оптуженог **Мемини Агуша** на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе, па на даље

Оптуженог **Хајдари Фатона** на казну затвора у трајању од 10 (десет) година у коју му се урачунава време проведено у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе, па на даље

Оптуженог **Хасани Ахмета** на казну затвора у трајању од 10 (десет) у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе до 29.12.2010. године, када је притвор укинут,

Оптуженог **Хасани Назифа** на казну затвора у трајању од 10 (десет) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе до 29.12.2010. године, када је притвор укинут,

Оптуженог **Хајдари Самета** на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе, па на даље

Оптуженог **Хајдари Ферата** на казну затвора у трајању од 8 (осам) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе до 29.12.2010. године, када је притвор укинут,

Оптуженог **Сахити Камбера** на казну затвора у трајању од 8 (осам) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе до 29.12.2010. године, када је притвор укинут,

Оптуженом **Садик у Селимону**
претходно утврђује казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година,
на основу члана 49 КЗЈ узима се као утврђена казна затвора у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци, на коју је осуђен пресудом Апелационог суда у Београду Кж 1.По1. 4/10 од 12.05.2010.године,

па га суд применом члана 48 КЗЈ осуђује на јединствену казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година, у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године па надаље, као и време које је провео у притвору у предмету КП.бр.23/07 Окружног суда у Београду-Поседног одељења од 28.05.2007.године до 10.06.2008.године,

Оптуженог **Фазлију Бурима** на казну затвора у трајању од 10 (десет) година у коју му се урачунава време које је провео у притвору од 26.12.2008.године, када је лишен слободе до 29.12.2010. године, када је притвор укинут.

На основу члана 206 ЗКП општењени се упућују на парницу ради остваривања имовинско правног захтева.

Оптужени се ослобађају обавезе плаћања трошкова кривичног поступка и паушала.

Образложење

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине Републике Србије КТРЗ 16/08 од 25.06.2009.године окривљенима Ајдари Фазлији, Алији Реџепу, Шаћири Шаћиру, Муслији Шефкету, Алији Садику, Алији Идризу, Нухију Шемсију, Халими Рамадану, оптуженима Мемиши Агушу, Хајдари Фатону, Хасани Ахмету, Хасани Назифу, Хајдари Самету, Хајдари Ферату, Сахити Камберу, Садику Селимону и Фазлију Буриму стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из чл. 142 ст. 1 КЗЈ у саизвршилаштву у вези чл. 22 КЗЈ. Оптужница је решењем кривичног већа Окружног суда у Београду К.В. 2/09, Кв.В.52/09 од 30.07.2009.године враћена ради отклањања недостатака, након чега је суду достављена измењена оптужница дана 11.08.2009.године, која је прецизирана на главном претресу дана 24.09.2009.године и дана 16.11.2010.године.

Суд је решењем донетим на претресу 14.05.2010.године раздвојио поступак у односу на окр.Ајдари Фазлију, Алији Реџепа, Шаћири Шаћира, Муслији Шефкета, Алији Садика, Алији Идриза, Нухију Шемсија, Халими Рамадана. Наиме, у оптужници КТРЗ 16/08 од 11.08.2009.године у делу под I и II описане су радње које су стављене на терет окривљенима Ајдари Фазлију, Алији Реџепу и Шаћири Шаћиру, док су у делу под III диспозитива описане радње стављене на терет осталим оптуженима. Претходно је решењем кривичног већа Окружног суда у Београду-Већа за ратне злочине, К.В.2/09, Кв.В.47/09 од 29.06.2009.године одређено суђење у одсуству за наведене окривљене. Одлуку о раздвајању поступка суд је донео због тога што су у оптужници оптуженима Мемиши Агушу и др, у односу на које је донета ова пресуда стављене на терет радње описане под III диспозитива оптужнице, при чему није описано да су ови оптужени учествовали у радњама под I и II диспозитива оптужнице којима су стављене на терет радње окривљенима за које је донето решење о суђењу у одсуству. Сви докази предложени у оптужници (осим испитивања оштећеног А5 који је на непознатој адреси у иностранству и сведокиње Весне Бошковић која је запослена у државном органу и коју је било могуће увек позвати) изведени су, као и одређени број доказа по службеној дужности. У односу на окривљене којима се суди у одсуству, суд је нашао да би требало извести одређени број доказа у вези са тачком I диспозитива оптужнице и саслушати оштећене који су наведени. Како би извођење других неопходних доказа и евентуално испитивање сродника оштећених и лица побројаних у оптужници под тачком I диспозитива довело до знатног одуговлачења поступка према оптуженима Мемиши Агушу, Хајдари Фатону, Хајдари Самету, Хајдари Ферату, Хасани Ахмету, Хасани Назифу, Садику Селимону, Сахити Камберу, Фазлију Буриму, то је суд донео овакво решење, јер је нашао да захтеви за правичним и суђењем у разумном року имају већу тежину од потребе за суђењем у јединственом поступку по наведеној оптужници и против оптужених којима се суди у одсуству.

У завршној речи, заменик Тужиоца за ратне злочине, Миољуб Виторовић, прочитао је прецизирану оптужницу, читао је и анализирао Споразум о демилитаризацији ОВК, доводећи га у везу са исказом сведока сарадника и исказима других испитаних сведока и оштећених, наводио је одбране оптужених, цитирао је делове налаза и мишљења вештака психолога и психијатра за оштећене Ц1 и Ц2 и оптужене, цитирао је делове исказа оштећеног Б2, доводио је у везу делове исказа сведока сарадника Божура 50 са исказима оштећених и одбранама оптужених. Тужилац је цитирао делове извештаја Дика Мартија поднетог Скупштини Савета Европе, извештај Карле Дел Понте поднетог новембра 2000. године Генералној скупштини Уједињених нација и одредбе Женевске конвенције и Другог допунског Протокола о заштити цивилних лица у оружаним сукобима, указао је на тешкоће у доказивању у поступцима за кривична дела ратних злочина и значај исказа сведока сарадника, уз указивање на истинитост и тачност његовог исказа. Сматра да је изведеним доказима несумњиво утврђено да су оптужени извршили кривично дело које им је стављено на терет, па је предложио да се огласе кривим и казне по закону, да им се продужи притвор, уз указивање на потпуно одсуство кајања од стране оптужених и на значај доношења једне овакве пресуде за даљи суживот Срба и Албанаца.

Оптужени Мемниш Агуш се приликом изношења одбране у МУП-у изјаснио да није крив, да није извршио кривично дело које му је стављено на терет. Навео је да је учествовао у активностима 113. бригаде у Ослободилачкој војсци за Прешево, Медвеђу и Бујановац (ОВПБМ) и да је командир те бригаде био Ибиши Љулизим, звани «Љуљи».

Око две или три недеље пре престанка бомбардовања одлучио је да се прикључи ОВК јер његова породица није могла финансијски да помаже борбу. Његов комшија Ајдари Фазли рекао је да ће му помоћи да оде у Албанију на војну обуку и придружи се јединици. Ајдари Фазли позвао га је да се окупе у каменолому, одакле се ишло у Македонију, у Лојане, па у Албанију. Дошао је са комшијом Хајдари Саметом. Пребацавање је било организовано тако што је Ајдари Фазли платио извесном Ђенану да одведе групу од њих петнаестак. У Лојане су стигли око 22,30 код рођака Хајдари Самета. Након тога, у Куманову у кафићу, од Ајдари Фазлија је добио новац за превоз до Тетова, где је добио картон са лажним именом Џевдет и 50 ДЕМ за превоз до Тиране. Групи се прикључио и младић из Гњилана. Из Тиране, неки човек превезао их је у Бурдељ, па после два дана у Фекен. Задужио је шарену маскирну униформу и 15 дана трајала је обука на војном полигону и у магацину. Инструктор је био студент војне академије Гоћи Агрон из Албаније. На обуци је било око 300 војника из Прешева и Бујановца од којих је неке познавао од раније. Обука је завршена пре времена јер је престало бомбардовање и КФОР је улазио на територију Косова. Са обуке су сви упућени кућама, а они који су били из Прешева, Бујановца или Македоније су комби возилима пребачени у Ђаковицу. Задржао је чизме и доњи део униформе и аутобусом са још десетак момака дошао у Гњилане, а онда су их сместили у Ингериат. Ту је било око стотинак момака, из Прешева, Бујановца, Македоније, неки су били у униформама и сви су дошли организовано. Делио

је собу са Максuti Наимом и Јакупи Хакијом. Хајдари Самет, који се са њим вратио из Албаније, у Интернату је нашао брата Фатона и зета Абдуша. Са оптуженима Саметом и Фатоном у соби је био Халими Скендер. Затекли су у Интернату и Ајдари Фазлија. Командант у Интернату тада је био извесни Дардан, после њега Шаћир из Прешева, па извесни Фатмир. Командант групе припадника ОВК која је била смештена у школи у Малишеву био је Алији Реџеп. Команданти су били у униформама, са опасачима и пиштољима, имали су, као и један број војника, дозволу КФОР-а да носе оружје и униформе.

Остао је у Интернату, имао је обезбеђену храну, цигарете и преноћиште, није могао да се врати у Прешево, јер није имао личну карту. Касније су сви добили за исхрану по 200 ДЕМ. Два и по месеца по доласку у Гњилане пријавио се у Међународну организацију за миграције-ИОМ да би остварио приход. Нико од оних који су били смештени у Интернату није имао никакав задатак.

Причало се да у Интернату има заробљених Срба, па је КФОР другог месеца његовог боравка, у три наврата претресао Интернат.

Сећа се да је једном приликом видео са терасе собе да тројица или четворица цивила, Албанаца, за које зна да су из Гњилана и који нису боравили у Интернату, доводе у подрум две мушке особе, за које је касније чуо да су Србин и Ром. Увели су их са црним капуљачама преко главе. После тога је из подрума чуо вриштање. У подрум није ишао, јер је то било забрањено. Видео је и четворицу припадника ОВК из Гњилана, у цивилу, које је познавао, како у двориште Интерната довозе два трактора са приколицама натовареним намештајем. Тракторе су возили Срби. После неколико минута у двориште су дошли припадници КФОР-а и још неких међународних организација, па су ови људи ослобођени и КФОР их је испратио из Интерната.

Сећа се догађаја да је Сами Хација из села Погрђа довео Дрмаку Фатмира из Гњилана у просторију на другом спрату и рекао Хајдари Фатону и Максuti Наиму да га чувају док руча. Хајдари Фатон и Максuti Наим су за то време тукли Дрмаку Фатмира дрвеном мотком по рукама, длановима и ногама, а он је вриштао. Видео је то јер је са Хајдари Саметом ушао у ту собу. Хајдари Самет је покушао да одврати брата Хајдари Фатона, одгурнуо га је, рекао му је да не туче човека, али га Хајдари Фатон није послушао. Са Хајдари Саметом је тада напустио Интернат јер се све то одвијало у соби коју је делио са Максuti Наимом, па су ноћ провели у кући коју је Хајдари Самет користио у циганској махали, у насељу Бела Земља. Сутрадан је у граду срео Дрмаку Фатмира који је рекао да су га тукли без разлога. Хајдари Фатон је касније рекао да је тај човек тучен због тога што је пљачкао куће Албанаца који су током бомбардовања побегли у Македонију.

Интернат је због реновирања за почетак школске године и за потребе смештаја ученика исељен, а они који нису имали где да оду послати су у школу у Малишеву. Стога је он са Халими Скендером отишао у Малишево у школу. Тог дана, када је дошао видео је да командант Гњилана, нека девојка и младић са капуљачом на глави, долазе возилом «Застава 128», беле боје и доводе једног Србина цивила. Шта се са тим човеком десило не зна. У Малишеву је преспавао само једну ноћ, затим је отишао у Гњилане, живео код

Максути Наима, а касније код свог ујака све до 2001.године. Тада се прикључио јединици ОВПБМ у селу Горње Мађаре, у општини Прешево.

Иначе, у исто време кад и он, у Интернату су боравили Ајдари Фазли, Алији Реџеп, Алији Идриз, Муслију Шефкет, Алији Садик, Самет, звани «Удба», Максуги Наим, Јакупи Хаки, Насуп и Агим из Ораховице, Нухију Садит, Халими Скендер, Камер, Хасани Бурим из Курбалије, Халими Фагмир, Хајдари Фатон, Хајдари Самет и други које не познаје. Био је једном приликом код Нухију Шемсија у селу Ревник, па када се вратио сазнао је да се нешто десило, а Максуги Наим му је испричао да је чуо од Халими Скенера да је неко од четворице браће које они знају по надимку «Кенгури» стару жену избацио кроз прозор из стана који се налазио у солитеру у Гњилану, па да су се они уселили у солитер. Браћу са надимком «Кенгури» познаје, они нису били у Интернату, већ у групи која је била смештена у школи у Малишеву и којима је командант био Алији Реџеп. Његова породица, па и он, са овом браћом нису у добрим односима, не разговарају од када је његов брат имао проблема са Хасани Мехметом.

Саслушан пред истражним судијом дана 28.12.2008.године, изјавио је да остаје при одбрани коју је дао пред полицијом. Везано за оне које је видео у Интернату, док је тамо боравио, навео је да се ради о онима које је набројао током саслушања у полицији, али да је Алији Садика видео само једном, а Алији Идриза-Рамуша првог дана када је дошао, а после га је виђао у граду. У граду је видео и оптуженог Сахити Камбера. Сигурно зна да је оптужени Хајдари Ферат у то време био са породицом у Македонији. О браћи Хасани се изјаснио да их познаје по лику, зна о коме се ради, а на фотографијама које су му показане из фотоалбума припадника ОВК који се налази у списима, издвојио је фотографију оптуженог Хасани Назифа, кога није виђао у Гњилану. Из наведеног фотоалбума показана му је и фотографија оптуженог Фазлију Бурима за кога је онда навео да га је видео неколико пута како долази у Интернат некеме у посету. Навео је да познаје извесног «Дракулу» од 2001.године, да оптуженог Садик у Селимона уопште не познаје, да познаје сведока Божура 50 из Прешева, али тврди да он у то време није био у Интернату.

Изјашњавајући се у односу на делове исказа сведока сарадника, Божура 50, објаснио је да је надимак, о коме сведок говори, „Џабири“, добио тек 2001.године и да га нико није тако звао у Гњилану. Исказ сведока сарадника, према његовим речима, нетачан је и због тога што је породица оптуженог у лошим односима са породицом Алији Реџепа, па је немогуће да се нађе у ситуацији да му Алији Реџеп командује или да му подноси извештај. Све што је говорио сведок сарадник су лажи, те тако није задавио жицом давилницом човека на пијаци, како у подруму Интерната никада није ни био, па није у подруму убио две жене и човека и раскомадао њихова тела, нити је учествовао у убиству неког Албанца. Исказ сведока сарадника је нелогичан и због тога што је било немогуће да се дешавају таква убиства и догађаји, јер је КФОР непрекидно патролирао по граду. Нелогичне су и невероватне приче сведока сарадника о томе да је 50 младића силовало бабу или да су Албанци упали у стан Срба који имају оружје, али се њиме нису бранили. Прича о томе да је пуцао из пиштоља је измишљена, јер је оптужени пре рата пуцао из

ловачке пушке, а на обуци у Албанији је испалио можда десетак метака. Свакако није стваран ни догађај да је нека баба бачена са солитера, већ шала, коју је и оптуженом испричао Халими Скендер. Сведок сарадник је измислио невероватну причу са толико убијених људи, као да су три године непрекидно били у Интернату и убијали. Сведок сарадник тада није ни био у Интернату, оптужени га је видео тек 2001. године у друштву Хајдари Фатона са којим се сведок сарадник и иначе дружио, а причало се да су њих двојица и пљачкали куће. Причало се да је сведок сарадник опљачкао и Медресу, па због тога у Прешеву са њим нико не разговара. Оптужени је навео да за злочине о којима је говорио сведок сарадник није ни чуо, једино је чуо приче да су се неки Албанци, па тако и породица Ајдари уселили у куће које су Роми напустили, чуо је да су у подруму Интерната заробљени Срби и видео да тамо одводе двојицу са капуљачама на главама. Он у подрум није ишао, јер је то било забрањено, а због покварене канализације мирис је био неподношљив. Његов боравак у Интернату трајао је свега 16 дана и тада је у Интернату био у соби коју је делио са друговима Наимом и Хакијом, одлазио је код рођака, излазио, пријавио се два и по месеца по доласку у Гњилане Међународној организацији за миграције због новчане помоћи.

Код истражног судије на саслушању жалио се да је приликом хапшења над њим извршена тортура, полицајци су га псовали, избацили из кревета, нису га пустили да се обуче, имао је крвне подливе и повреде које су констатоване и о томе је сачињена службена белешка.

Ово је потенцирао износећи одбрану на претресу 24. и 25.09.2009. године, и навео је да од батина још увек осећа болове у пределу ребара, због чега је био на лекарском прегледу и снимању главе. Према његовим речима, мучење је било такво да није могао да буде саслушан 26. и 27.12.2008. године. Није му током полицијског притвора омогућен одмор. Бранилац који му је постављен, адвокат Душко Лапац, дошао је у полицију тек када је саслушање било при крају и питао га је да ли мрзи Србе. Тужилац је био присутан само на крају испитивања, нудио му је статус сведока сарадника, новац, нови пасош, могућност да га пребаци у иностранство. Полицајци су сами написали оно што је наводно он изнео као одбрану. Саслушање у полицији прекидано је неколико пута, водили су га на полиграф, потписивао је многе папире, између осталог празан папир, на коме је тек на претресу видео да се са друге стране налази фотографија Фазлију Бурима.

Саслушање пред истражним судијом је оценио као коректно. Различито је описивао одлазак на обуку у Албанију, утолико што је навео да није био у групи од петнаест младића који су ишли на обуку, већ је са њим био оптужени Самет и младић из Гњилана, није спомињао да је одлазак организовао Ајдари Фазли. Оптужени Хајдари Самет уопште није могао да обавља обуку због раније повреде главе и проблема са памћењем. На обуци у Фекену је провео само осам дана, јер је убрзо престало бомбардовање, и речено им је да је КФОР ушао на Косово. Остао је у кампу још четири дана да би разминирали терен, па у Тирани добио 50 ДЕМ, дошао са великом групом цивила у Ђаковицу, Приштину, па у Гњилане. То је било око 5-6 дана од како је КФОР ушао на Косово. Није имао лична документа, јер је личну карту предао када је ишао на обуку, а картон који је уместо тога добио на име Џевдет му је одузет.

па иако је Ајдари Фазли рекао њему и Хајдари Самету да иду кући, остао је у Интернату, као и још око 80 мушкараца који нису имали где да оду. Видео је у Интернату цивиле, али и оне у униформама ОВК. Кући у Прешево се вратио тек после учешћа у ОВПМБ, кад су сви припадници ОВПМБ добили амнестију.

У Интернату је срео Халими Скендера, Хајдари Фатона, Максуги Наима и Ајдари Фазлију. Оптужени Хајдари Ферат није био у Интернату и у Гњилане је дошао касније. Хајдари Самет је у Интернату провео само једну ноћ, па је отишао код зета. Оптужени је остао седам дана, па је отишао код ујака. Касније је долазио да посети девојку, која је у то време радила у ресторану у Интернату, али га стража на улазу у Интернат, која је контролисала посете, није пустила унутра. Ови стражари су били ненаоружани. Осим ове, у Интернату је била и војна полиција. Описао је изглед дворишта Интерната, у коме су на травнатом делу биле клупе, а у другом делу били су спортски терени. Међу возилима паркираним на овом делу у Интернату никада није видео «Аскону», «Ладу» и «Заставу 128», о којима је говорио сведок сарадник. Тада уопште није ни било возила са регистарским таблицама које је наводио сведок сарадник, већ су сви у Гњилану имали нове таблице. У Интернату није било воде, па се купао код друга, Максуги Наима. Иако је у то време важио полицијски час од 8 увече до 5 ујутру, живот се у Гњилану одвијао нормално, а само повремено је било напето као нпр. када су три месеца после доласка КФОР-а Срби пуцали са неке зграде из калашњикова и убили тројицу пролазника. Током бомбардовања, у околини Гњилана било је сукоба и догађаја као што је нпр. силовање 18 девојака и 21 убијени мушкарац у селу Влаштица, што је условило да и касније односи између Срба и Албанаца буду затегнути. Сви Срби су и после бомбардовања били наоружани. Када је дошао у Гњилане, у једној улици живели су Срби, а многи су напустили Гњилане и Косово, јер су добро успевали да продају куће и имања. Познато му је да је било случајева да се улази у празне куће и станове, чуо је да је срушен споменик Цару Лазару. КФОР није штитио само Албанце, ни код једне од џамија, којих је у Гњилану било пет, није било пунктова КФОР-а, већ су они били постављени у близини болнице, на путу за Прешево, код раскрснице у близини аутобуске станице, код школе у Ченер Чесми, у близини солитера и у солитеру, код хотела «Кристал», где је и полицијска станица, код главне поште и школе «Селами Алаћи».

Није му познато да је неко злостављан у Интернату, не зна ко је Дрмаку Фатмир, о коме је наводно причао, није пред истражним судијом рекао да је видео неке особе са капуљачама да воде заробљене људе у подрум. У подруму у Интернату никада није био, тамо се није ни могло ићи, јер се од канализације која се излила осећао непријатан и јак мирис. Није рекао да је у Интернату добијао храну, а касније новац, јер то и није могуће, јер је тамо боравио само седам дана. Његов отац је био кондуктер, са њим се виђао на аутобуској станици и тамо није било припадника ОВК.

Сведок сарадник је његов комшија из Прешева, никада није био у Интернату, његово сведочење је измишљено. Обојица су били у ОВПМБ, сведок сарадник је био у групи којом је оптужени командовао. Не може да

објасни зашто га је сведок Божур 50 увукао у целу причу, обзиром да му је оптужени спасао живот и да никакве сукобе нису имали. Само је једном у прешевском рату казнио сведока сарадника уобичајеном казном за војнике - да цепа дрва и пере собе, због крађе кокошака. Све што сведок сарадник прича односи се на догађаје у прешевском рату или неке у којима је сведок сарадник учествовао, па сада то описује као да су урадили оптужени. Други разлог сведока сарадника да терети оптужене је, према његовим речима, да избегне кривичну одговорност за многа недела која је сам чинио. Сведок сарадник је покрао медресу, чак и сопствену кућу, бави се препродајом оружја. Ноћ пре хапшења сведок сарадник је од оптуженог тражио да му причува неко оружје, али он није пристао. Познато му је да је полиција код сведока сарадника нашла калашњиков без кундака кинеске производње, четири ручне бомбе албанске производње, шкорпион «шарац», метални кундак кинеске производње, «паповку» и друго оружје. Сведока је срео 25.12. у Прешеву, па је сигурно да он тада није могао пред истражним судијом да буде саслушаван, а чини му се да је сведок сарадник био у Жандармерији и тукао га када је ухапшен 26.12.

Оптужени је анализирао исказ сведока сарадника у делу где га овај терети, па је навео да сведок сарадник, када прича о силовању старије жене, заправо препричава оно што је сам урадио, јер је силовао старицу Салику, Босанку. Измишљена је прича о давлeњу жицом давилицом, као и да је оптужени пуцао из пиштоља «валтер». Нелогично је, како тврди сведок сарадник, да су палили ромске куће у насељу Бела Земља, па да су куће изгореле, а да фотографије које су у тим кућама не горе, већ служе да се са њих идентификују они који су били у српској војсци и убију. Уосталом и оптужени је понекад видео дим из тог правца, али то не значи да су куће гореле. Када се анализира време које сведок сарадник наводи за поједине догађаје, произилази да су и сведок сарадник и КФОР морали већ у мају месецу бити у Гњилану, што није тачно, а исто важи и за исказе оштећених Ц1 и Ц2. Исказ сведока сарадника је и недоследан, једном се код њега ради о томе да су у неком стану затекли четири мушкарца и две жене, а затим у другом исказу говори другачије, а оптужница се разликује и од тих исказа. Прича о догађајима у солитеру је очигледно измишљена, јер је у солитеру био КФОР, па ништа слично није могло да се догоди. Халими Скендер је као шалу испричао да су људи бацани са солитера. Оптужени Ајдари Фазлију је његов комшија из Прешева, сада живи у циганској махали у Гњилану, био је у прешевском рату, али никада није био командант Интерната. Командант Интерната је био Дардан. Оптужени Шаџири Шаџир никада није био у Гњилану, он је из Прешева, сведок сарадник га сигурно никада није познавао. У Гњилану је оптужени видео Миљаима, једног од браће Хасани, оптужене Сахити Камбера и Алији Идриза, кога је знао по надимку Рамуш, а у Интернату само оптуженог Хајдари Фатона, али никога од браће Хасани. Познаје оптуженог Фазлију Бурима, јер је и он био у ОВШБМ и виђао га је у Прешеву. Навео је да су му одузете фотографије на којима је у униформи ОВК, фотографисао се као и многи други јер се 2000. године пријавио ИОМ-у, како би имао привилегије приликом налажења посла.

Оптужени Хајдари Фатон је изнео одбрану пред органима МУП-а у два наврата.

Први пут је навео да није извршио дело које му је оптужницом стављено на терет, али да му је познато нешто од онога што се догодило у Интернату у Гњилану, јер је после бомбардовања тамо провео две недеље, у јулу или августу. Пријатељи Љутфију Самет, звани «Удба», Халими Скендер и Максуги Наим су га убедили да ће бити интересантни девојкама ако буду у Интернату, оне су волеле војнике. Тада је у Интернату било 80 до 110 војника, цео други спрат био је попуњен. Чуо је да је командант Интерната Шаља Рефик, кога су у то време звали и «командант Гњилана», да су команданти били и оптужени Шахири Шахир, Муслију Шефкет и Ајдари Фазли, његов стриц. Они су били одвојени од војске и смештени на првом спрату, имали су аутомобиле црни «Голф», белу «Ладу», комби «Форд» маслинасто маскирне боје, а жута «Аскона» је била власништво Алије Рефика.

У Интернату су били смештени војници са различитих страна, било је и Македонаца. Познавао је њих око 12 или 13: Љутфију Самета, Халими Скендера, «Дракулу», «Брезу», извесног Даима, Халими Рамадана. Неки од тих војника били су у рату на Косову и они су на извешан начин били одвојени од осталих. Док је био у Интернату, најбољи друг му је био Љутфију Самет, звани «Удба», затим Мемиши Агуш, Максуги Наим и Велију Хаки, с њима се дружио и излазио. Војници су били у црним или у шареним униформама, а у цивилу су излазили у град. Десило му се да га КФОР ухапси и затвори на шест дана, јер је у униформи изашао у град. Имао је дозволу од Шаље Рефика да изађе из Интерната, која је омогућавала да се попије бесплатна кафа и сок у већини кафића у Гњилану. У граду се виђао са Фератом, братом, који није био смештен у Интернату, можда је само некада долазио да га потражи.

Чуо је да је у школи у Малишеву смештено 50 војника чији је командант оптужени Алији Реџеп, а од браће Хасани чуо је да су се ту доводили и тукли Срби из Шилова. Чуо је и приче да у Интернату држе заробљене људе, да их туку и малтретирају. Причало се да је једном, под изговором да је подметнута бомба, КФОР дошао, све истерао из Интерната, извршио контролу, а неке и ухапсио. КФОР је тада ухапсио окривљене Ајдари Фазлију и Шахири Шахира и извесног Хамита.

Видео је нешто од онога што се дешавало у Интернату. Једном приликом на другом спрату Интерната видео је окривљеног Муслију Шефкета и још једну особу како неког човека вуку према канцеларији на крају ходника. Сећа се да је тај цивил имао браду, не зна да ли је Србин, али је било очигледно да су га тукли. Видео је једном приликом да двојицу старијих Срба доводе у Интернат на трактору, један је возио, други седео на благобрану, а у трактору су на запрежним колима биле натоварене шиваће машине. Чуо је касније да су ти Срби убијени. Повезао је ове људе са тиме што је три дана пошто је видео трактор, испред кухиње у Интернату, срео Алију Рефика и Доду који су извели двојицу Срба са папирнатим врећама на главама и вероватно су их увели у један од аутомобила које су користили команданти, а још касније је чуо да је неки човек у реци нашао два леша старијих Срба.

Алија Рефик му је после овога запретио стављајући му пиштољ у уста да никоме не каже шта је видео.

Чуо је и приче да су Цен звани «Деди», из места Дери, и Фемија убили Морину Даута, да је «Дракула» исекао главу некоме човеку и пио људску крв, да су извесни «Бреза», Даим и «Дракула» живели у солитеру, у стану старије жене коју су бацили кроз прозор. У солитеру, у стану неког Србина, су живели Хасани Назиф, Хасани Мехмет, Хасани Ахмет и Хасани Миљаим. Чуо је да нема куће коју браћа Хасани нису опљачкали. Познато му је и да је на аутобуској станици у Гњилану постојала канцеларија у којој је било 7 до 8 војника који су контролисали људе и користили прилику да их малтретирају и туку, тако су нпр. истукли извесног Нефала.

У полицији приликом испитивања оптуженом су показане фотографије киднапованих лица 1999. године, па је показао да су му познати, али не зна њихова имена: особа на фотографији Д/VII-066 (Анастасов Иван), која му личи на онога који је трактором доведен у Интернат, на фотографији Д/VII-95 (Лазих Среген), Д/VII-70/1 (Јовић Мирко), која му изгледа као особа кога је Шефкет вукао ходником, на фотографији Д/VII-69 (Здравковић Ђорђе), која му личи на особу која је доведена трактором. Овом приликом објаснио је да је зграда Интерната као латинично слово Л.

Када је други пут одбрану износио у МУП-у навео је да је позван у априлу месецу 1999. године да се прикључи ОВК. Тада је имао свега 15,5, 16 година, али му је Халими Фатмир рекао да се представи да је старији. Са Фатмиром и Скендером је отишао у село Опај, у Тетово, Гостивар, и на крају у Албанију. Границу је прешао легално, био је у месту Мали Дебар. Једном официру ОВК представио се као старији. У шуми Дајтај поред града Фекен је био на обуци са још 500 или 600 мушкараца. Из Прешева били су Наим, Удба и други које познаје. Одатле је отишао у место Крум, па у село Цахан где је био три недеље. Одатле долази на Косово у околину Призрена, код села Руговски Хас. Ту га је затекао крај бомбардовања, па је раздужио лично наоружање и са још дванаесторицом отишао у Гњилане камионом. Одмах им је омогућено да се сместе у Интернат. Био је у соби са Халими Скендером, Максuti Наимом и Вељију Хакимом. Удба је дошао касније, били су ту Шабан, Агрон, неке три девојке. Највише руководство били су окривљени Ајдари Фазли, његов стриц, Алији Реџеп, Шефкет Муслију, Шаћир Шаћир, затим Дардан и Рефик Шаља. Задатак оних који су били у Интернату бир је обезбеђивање значајних објеката у Гњилану, Дуванског комбината, Фабрике батерија, аутобуске станице, пекаре и др. Његов стриц, окривљени Ајдари Фазли, имао је задатак да руководи припадницима ОВК у Интернату који су родом из Прешева, могао је да им наређује. Окривљени Муслију Шефкет је био командант онима из Бујановца, а Шаћир Шаћир је био задужен за персонална питања и контакт са КФОР-ом. Дардан и Шаља Рефик су били команданти истог ранга и возили се ципом.

Чуо је да су доведене у Интернат и малтретиране две Српкиње, али не зна шта је са њима било, јер у томе није учествовао.

Сећа се догађаја када је тражио пријатеља у једној од соба у Интернату, али је затекао оптуженог Шефкета Муслију и Бекима како туку неког човека који је већ био потпуно деформисан од батина, модар у лицу. Није могао да

распозна о коме се ради, само је чуо да човек вришти. Шефкет му је рекао да више не улази без куцања. О овоме није обавестио свог стрица и не зна шта је било са тим човеком.

Учествовао је у мучењу једног човека. Био је једном са Наимом испред улаза у Интернат, када је окривљени Ајдари Фазли довео Емвлахи Фатмира. Ајдари Фазли их је позвао и када су у једну од полупразних просторија, где је био само ормар, увели овог човека, наредио је да га туку, а они су заиста то и урадили и тукли га дрвеном мотком, држачем који су извадили из ормана. Речено им је да је тај човек српски шпијун, али је касније чуо да је ослобођен. Једном приликом видео је у углу у Фазлијиној канцеларији човека лицем окренутог ка зиду и Муслију Шефкета са гуменом полицијском палицом у рукама, па је закључио да су човека тукли. Не зна шта се догађало у подруму Интерната, али је једном приликом затекао у ходнику у приземљу Интерната Максuti Наима с цивилом, проседим Србином, (сигуран је и може да препозна да се ради о Србину по лицу и гардероби, јер је човек био обучен у плишани сако и панталоне браон или црне боје). Видео је да га Наим држи под руку, изгледало је да је човек везан. Наим је овог човека ударио руком по глави и одвео га је у правцу подрума.

Испричао је да је једном приликом сишао у приземље и у једној од соба чуо запомагање. Ушао је и видео како оптужени Халими Рамадан дрвеним држачем из ормана туче човека који је крупан и тамнопут, обучен у тренерку и фармерке. Рамадан је човеку говорио да ће га пустити да побегне кроз прозор, да би га када је овај кренуо ка прозору сустигао и наставио да туче дрвеном мотком и кундаком од пушке. Човек је кукао, Рамадан је позвао да се и он придружи, па је тукао и он овога човека песницом у леђа и рамена. Чуо је да је тај човек за нешто крив, али не зна о чему се ради. Зна да је говорио албански.

Објаснио је да су од команданата добијали наређења да се иде код одређених лица, цивила по правилу, због сумње да су шпијуни, да су сарађивали са српским службама или да су за време бомбардовања или касније вршили крађе. Дешавало се да сами мештани дођу, пријаве некога да је сумњив и слично, па су онда команданти одлучивали ко ће ићи да доведе пријављеног. Овакве наредбе нису могле да се одбију, мада су се неки сналазили и предлагали да иде неко други уместо њих. По правилу се ишло путничким возилом на пријављене адресе, опрезно, јер су се бојали да их не ухапси КФОР.

Познато му је да је у то време узурпиран већи број српских кућа и станова, тако што би се неко уселио, истакао своје име и да стан или кућа припадају њему. Команданти су углавном поћили ван Интерната у кућама и становима. Његов брат је пронашао једну ромску кућу у циганској махали и ту сместио њега и брата Самета, јер је требало да се напусти Интернат по налогу КФОР-а. Познато му је да је КФОР ухапсио окривљене Ајдари Фазлију, Шахири Шахира, Халими Скендера и да су им одузете дозволе за држање оружја, ухапшена су и браћа Ардијан и Хекуран из Прешева, једном је и он ухапшен.

Команданти су користили возила, девојке које су биле у Интернату биле су задужене да обављају послове за команданте, а Ајдари Фазли је често

војницима говорио да не излазе ван круга, не краду, не малтретирају жене и слично.

Поново је разгледао фотографије киднапованих лица и указао да му је позната особа са фотографије Д/VII/64 - Симоновић Синиша.

Показан му је фотоалбум припадника ОВК међу којима је, као особе које препознаје, означио оптуженог Хасани Назифа на фотографији 33 и извесне Фуру, Цену, објаснио је кога и по чему памти или препознаје, али није знао њихова имена.

Објаснио је како изгледа Интернат, двориште, спортски терен, да постоје контејнери светло сиве боје на чврстим, са стране поред улаза у сам објект и како је тада чуо је да је пукла вода у подруму Интерната. Објаснио је да од опекотина из детињства има ожиљке на лицу и телу.

Пред истражним судијом, оптужени је навео да одбрану даје, иако је веома уморан, да је у полицији испричао све чега се сећа, да је 1999.године имао 16 година, да зна ко је сведок сарадник, одакле је, где живи, али да сведок сарадник никада није био у Интернату, тамо га није видео. Раније се доста дружио са сведоком сарадником, зна да је он отишао у Аустрију после рата 2001.године. Касније га је поново виђао и радио је код његовог брата. Познато му је да је сведок сарадник опљачкао цамију и после тога није желео више ни да га види. Изјашњавао се о деловима исказа сведока сарадника у којима је сведок сарадник говорио о њему: за догађај са утискивањем упаљача у главу никада није чуо, нити је учествовао у томе, никада није учествовао у групи која је упала у неко двориште силовала бабу и разбила некоме чекићем главу, није учествовао у убиству Албанца шишијуна. Једино је чуо Албанца за кога се причало да је силовао Албанку у присуству српске полиције. Никада није чуо за злочине у селима Влаштица и Каменица, никада није имао пушку и пиштољ, рекао је да није тачно да су припадници ОВК убијали Роме. Никада није чуо да су се наводно Ахмет и Мехмет Хасани хвалили да су убили неког Србина и бацили га у шахт и показивали личну карту коју су му узели. Једино је тачно да је у Интернату у то време постојао аутомобил «Застава» жуте боје, али и «Опел аскона» старији модел, жуте боје коју је возио Идриз Алија, «Лада» беле боје, «Голф» црне боје и комби «Форд», које су користили команданти. Сведок сарадник је све измислио, прича страшне ствари, јер човек који је тако нешто урадио не би више могао да живи.

У Интернату су заиста били оптужени Агуш Месиши, Идриз Алија Рамуш, није видео Алију Садика, чуо је приче да су „Бреза“ или „Дракула“ пили људску крв из тегле, да су браћа Хасани користили два стана у солитеру.

Оптужени је изјавио на претресу 28.9.2009.год. да се не осећа кривим. Све претходно што је износио не признаје јер је било принуђено, под принудом и притиском, јер су га полицајци тукли од хапшења, па до Београда. У кући где је живео са породицом и једномесечном бебом, пред женом, док су га хапсили, скалпелом су га посекали по леђима. На путу од Ниша до Београда прво су га лепим убеђивали «Ти си млад, гледај ти свој живот, јер пред тобом је живот» и говорили му шта треба да каже, да треба да исприча да су секли људе, силовали и слично, па када је рекао да се то није догодило, убеђивање се настављало. У Нишу су га два припадника МУП-а тукла око пола сата, уперили су и пиштољ у њега, претили му и говорили шта треба да каже пред

истражним судијом. Пре саслушања код истражног судије тукли су га у притвору, толико да је мислио да неће преживети. Бранилац по службеној дужности била му је адвокат Гордана Бабић, али се понашала као да је и она припадник МУП-а. Преводиоца није било сат или два по доласку у МУП. Док су га испитивали у полицији, она је неколико пута излазила из те просторије и враћала се и донела му је неке папире да потпише, уз упозорење да ће добити батине ако их не потпише. И тужилац је излазио и улазио током испитивања у полицији, доносио му је неке фотографије да се изјасни да ли препознаје ко је на њима и да ли су били у Интернату, па је он онда из страха за неке говорио да их познаје и да су били у Интернату, иако то није тачно. У паузи испитивања код истражног судије адвокат Гордана Бабић му је рекла да треба да каже неке ствари и запретила да понови све што је рекао у полицији. Тужилац му је рекао «Ти си сиромашан и млад си и треба да кажеш догодило се то и то, ови су те људе секли, убили, добићеш новац, послаћемо те за Америку или у неку европску земљу и променити ти име». Иначе, сведока Божура 50 познаје јако добро, ишао је у школу са њим.

Оптужени Хасани Ахмет, износећи одбрану у полицији, је рекао да се слободно кретао свуда где живе Срби, чак и на Косову, био је нпр. и у српском селу Пасјане, што не би могао да је учинио било шта од онога због чега га оптужују. Чак, почетком 2008.године ухапсила га је тајна полиција на Косову, под сумњом да се бави шпијунажом за рачун Србије.

Објаснио је да је априла и маја 1999.године био у Куманову код стрица Хасани Фазлија, а да је 17. јула дошао у Гњилане и сместио се са супругом код њених рођака. После тога, отишао је са породицом поново у Македонију у избеглички камп Непроштен, у близини Тетова, где су боравили до 18. августа. У Македонији је било доста оних које познаје из Прешева и Бујановца. Са породицом се поново вратио у Гњилане, где је остао до почетка 2001.године, бавио се електриком и добио ћерку. Отишао је у Руан, у Француску, јуна 2001.године и тамо остао годину дана, о чему, код брата који је још увек у Француској постоји доказ - избегличко уверење. Био је и у Швајцарској две недеље, али су га власти вратиле у Приштину, одакле се вратио у Прешево.

Навео је да је на неким фотографијама, које су код њега пронађене, у униформи ОВК, али да се у униформи коју је позајмио од брата Миљаима, фотографисао да би се пријавио хуманитарној организацији ИОМ. Овим је требало да докаже учешће у ОВК, приликом пријављивања навео је и одређени датум као дан ступања у ОВК, иако никада у ОВК није био, па је од те организације три месеца примао накнаду од по 150 ДЕМ и завршио курс за електронинсталатера, о чему поседује сертификат. Иначе, сви који су се пријављивали овој организацији и предавали фотографије у униформама ОВК имали су неку корист од тога.

У време када је био у Гњилану, било је припадника ОВК који су се градом слободно кретали у униформама, видео је Рецу, Фатмира, Фериди, Фазлију, Жегру, Сељима и друге. Чуо је приче се да су командати у ОВК извесни Ендреф, Ахмет, Исуф Реца и Дардан из Македоније. Његов брат Миљаим је био у јединици ОВК која је означена као Карадачка зона, јер су

припадници те јединици били пореклом са села из Македоније и Косова. Познато му је да је 14.06.1999.године група од око 100 припадника ОВК међу којима су била и његова браћа Миљаим и Мехмет, из села Руниц у Македонији, дошла у Гњилане. Видео је из колоне која се кретала ка Косову да је КФОР овим војницима и његовој браћи одузео оружје.

У Гњилану није живео у солитеру, већ је почев од 17.08.1999. до 2001.године са породицом живео код Хисени Елеза, рођака његове супруге, у насељу Ченер Чесма. Користио је стан у солитеру свега две три недеље, пре него што је отишао код жениних рођака. У солитеру су живели његова браћа Хасани Мехмет са женом и дететом, брат од стрица Мухамед, Наим - брат од тетке, а у другом стану у солитеру који је на четвртом спрату - његови родитељи, брат Миљаим са женом, сестра Шевзија и брат Назиф. Не сећа се тачног датума када су они почели да користе станове, али је сигуран да се код ујака у насеље Ченер Чесма преселио 17.08.1999.године. Објашњавао је положај и једног и другог стана. За коришћење станова плаћали су закупнину од 200 ДЕМ извесном Бардуљу из Гњилана, иако је стан на четвртом спрату власништво Илић Радомира. Са власником стана који се једном приликом јавио нису се могли договорити да купе стан, јер нису имали да плате 50.000,00 ДЕМ.

Иако је живео једно време у солитеру у Гњилану није чуо да је нека жена избачена кроз прозор. Чуо је приче у Гњилану о малтретирању цивила, да су Срби убијани, да су бацане бомбе, да је Албанац Албанцу на локал који је изнајмио од Срба, бацио бомбу, али није чуо да је било ко расчеречен возилом. Чуо је да су Срби киднаповани, да је једна група киднапованих одведена у школу у Малишеву, али никада није чуо да је постојала било каква наредба за убиства и прогон Срба. Ништа се није јавно говорило, само су колале приче. Тек понеки догађај објављен је у медијима. Није чуо да су у Интернату у Гњилану затварали, мучили и малтретирали цивиле, само зна где се Интернат налази. Познато му је из прича у граду да су припадници ОВК бацали бомбе на ромске куће и пљачкали их. Са Ромима, као ни са припадницима ОВК се није дружио, па ове приче није могао да провери.

Познато му је да су оптужени Хајдари Фатон, његова браћа Ферат и Самет и стриц Фазли били припадници ОВК у зони Паштрика код Ђаковице. О Хајдари Фатону је чуо из прича које су кружиле, видео га је у униформи. Брат Миљаим му је причао да су Фатон и Ајдари Фазли после бомбардовања били у безбедносним снагама, Фазли је био заменик команданта тих снага Косова, а затим је удаљен када је формирана ОВПМБ и када је Муслију Шефкет био главни командант ОВПМБ. Не зна да ли су Ајдари Фазли, Фатон и његова браћа у лето 1999.године били у Интернату у Гњилану. Чуо је за Јусуфи Ахмета званог «Реџа», Алији Реџепа званог „Реџа“ који је био командант војске у Малишеву. Чуо је да су се они који су били у Интернату у августу пребацили у школу у Малишеву.

На фотографијама у фото албуму од припадника ОВК је препознао Нухију Шемсија, Хајдари Фатона и Самета, Фатмира, Алију Рефика, Мурати Назифа, Ајдари Фазлију, који је био заменик команданта штаба ОВК, Алију Садика, Муслију Шефкета, који је био командант у Интернату, своју браћу

Мехмета и Миљаима, Алији Идриза - Рамуша. Навео је да је ове особе видео у Интернату. У то време звали су га «Индијанац» и «Зећо».

Пред истражним судијом у одбрани оптужени је остао при ономе што је изјавио у полицији.

Изјашњавао се да није тачан исказ сведока сарадника који га терети да је учествовао у злочинима. Неки делови исказа сведока сарадника су и нелогични јер је у солитеру КФОР имао војнике, па није било могуће да се изврши неки злочин, заклињао се у децу да није учествовао у сечењу тела жртава, нити да је чуо да је било ко пио људску крв, или да је оптужени Меммиши Агуш постројио људе и пуцао у њих. Није учествовао у убијању и силовању неке старије жене и за то није ни чуо, није убио никога и бацио га у шахт, никада није био у селу Влаштица, а поготово никада није учествовао у злочинима у том селу, није учествовао у мучењима у канцеларији на аутобуској станици. Увек је са Србима и Ромима био у добрим односима. Из Француске се вратио 2002. године, тако да није учествовао ни у прешевском рату. За себе је навео да није склон агресивном понашању, само је једном приликом кажњен на 45 дана затвора од судије за прекршаје, јер је претукао извесног Нефаила који је насрнуо на његовог оца секиром. Не познаје сведока сарадника, али зна о коме се ради и сигуран је да он није био у Интернату, нити у Гњилану, чуо је да је он био у Аустрији, да је имао операцију после рата 2001. године.

Оптужени се на претресу 28.9.2009. године изјаснио да није извршио кривично дело које му је оптужницом стављено на терет.

Све претходне изјаве, како у полицији тако и пред истражним судијом, нису истините, јер их је дао због притиска и батина које је добио. Још приликом хапшења почела је тортура, поломљена су му два ребра, искашљавао је крв. У таквом стању дао је изјаву пред полицијом. Страх је осећао и када је давао одбрану пред истражним судијом. Није смео никоме да се обрати за помоћ. Без обзира на ове повреде, које су биле видљиве и чињеницу да је срчани болесник, код лекара на преглед одведен је тек у јануару, две недеље од када је притворен, а и тада је добио само бруфен, као средство против болова.

Само саслушање у полицији није обављено како треба, јер док је саслушаван, дуже време, осим полицајаца, никога није било, ни тужиоца, ни адвоката Саше Новаковића, који му је постављен за браниоца. Полицајци су га присиљавали да потписује неке папире и малим фотоапаратом му фотографисали лице, слика му је показана и на њој нису снимљене повреде које је имао. Морао је да говори имена која су му сугерисали полицајци и приморавали га да указује на те особе, иако заиста никога од њих није познавао. Тортура је била толика да је чак рекао да му је надимак «Индијанац» и «Зећо», иако нема надимак. Никад није чуо да њега и његову браћу Назифа, Сељмана, Мехмета, Миљаима зову надимком «Кенгури».

Навео је да је дошао у Гњилане крајем августа или почетком септембра 1999. године, после бомбардовања и живео у насељу Ченер Чесма. Од почетка бомбардовања, марта месеца 1999. године био је у Македонији, у прихватилишту у Непроштену, а затим код породице своје супруге у Куманову. Вратио се у Србију са организацијом УНХЦР. У Прешево није

смео да се врати да га не би мобилисала војска Србије, већ је отишао у Гњилане, јер му је тамо био брат Миљаим. Никада није био у Интернату у Гњилану, не зна ни где се Интернат налази. Објаснио је да је разлика у исказима у полицији и на претресу у погледу тога када је дошао у Гњилане и где, до када је боравио у насељу Ченер Чесма или солитеру, последица страха који је имао пред полицијом и да изјава коју је дао у полицији није тачна већ оно што говори на претресу и то да је у Гњилане дошао тек у јесен 1999.године, а не раније. Због насилничког понашања полицајаца био је уплашен и могуће је да је и сам нешто погрешно рекао.

У солитеру у Гњилану, у становима на четвртом и седмом спрату живели су његова браћа Назиф, Миљаим, Мехмет (који се тада налазио у Француској), отац Рамуш, мајка Везира, сестра Сабија и снаје Илфија и Хана. У једном стану су живели отац и мајка, а у другом остали. Сећа се па се испред солитера и на 12. спрату, где су били постављени снајперисти, налазио КФОР, а и радио Гњилане-«Линија» и «Омладина». Солитер има дванаест или тринаест спратова и то је највиша зграда у Гњилану. Стан на четвртом спрату, који су користили чланови његове породице је био у власништву Радмира Илића, са којим је око куповине стана контактирао његов отац или брат, али им је цена коју је овај тражио била превисока.

Не познаје окривљене Ајдари Фазлија ни Алији Реџепа, не зна ко је Халими Рамадан, са оптуженим Мемши Агушом не говори већ 15 година, иако га никад није видео ни упознао, јер је у сукобу са његовим рођеним братом, за оптужене Шаћири Шаћира и Муслију Шефкета је чуо преко медија. Оптуженог Алијија познаје јер је радио као таксиста после рата у Прешево и није га видео у Гњилану 1999.године. Оптужени Алији Идриз звани Рамуш је његов школски друг, видео га је у Гњилану у јесен 1999.године, када се и он вратио у Гњилане. Оптуженог Хајдари Фатона познаје из Прешева, у време кад је он боравио у Гњилану 1999. године није сигуран да га је видео. Хајдари Самета, Фатовоног брата, познаје, зна да је неписмен и сиромашан, био је физички радник. Оптуженог Нухију Шемсија познаје, јер су он и његова два брата ожењени његовим рођакама, није га видео у Гњилану. Оптужени Сахити Камбер му је пријатељ, у фамилијарним су односима, јер је Камберова сестра удата за сина његовог шурака. Не сећа се да ли га је видео у Гњилану 1999.године. Оптуженог Садику Селимона је упознао током овог поступка, име оптуженог Фазлију Бурима је чуо када је ухапшен, али га не познаје. Код истражног судије занста је рекао да Фазли, Алији Реџеп и Шаћири Шаћир не долазе у Прешево, али никада није рекао да они не могу да дођу због злочина.

Објаснио је да су приликом претреса његовог стана пронађене и одујете фотографије на којима је у униформи ОВК, али да се фотографисао у униформи ОВК у Куманову ради учлањења у Међународну организацију за миграције (ИОМ). Пријавио се у ИОМ 2000.године, а 2001.године је посредством ове организације завршио курс за електронисталатера, за време док је био на курсу добио је новац и о овоме има документ. Није тачан део у одбрани коју је дао пред полицијом да се пријавио у ИОМ 16.06.1999.године, јер је у то време био у Македонији код рођака Зећири Назима, о чему има и потврду од македонске полиције.

Оптужени се изјаснио и о делу одбране оптуженог Хајдари Фатона, из полиције, који га терети да је са браћом пљачкао куће и малтретирао луде у канцеларији на аутобуској станици и навео је да то није тачно, верује да ако је оптужени Хајдари Фатон тако нешто уопште рекао, то је било сигурно под притиском полиције. Ово зна по томе што су и њега батинама натерали да терети браћу Хајдари. Уопште се не сећа да је било каква канцеларија на аутобуској станици постојала, тамо је била само једна мала просторија за шофере и кондуктере и мала кафана.

Испитивање у полицији било је такво да су му показивали неке фотографије и тражили да се изјасни да ли је особа са слике била у Интернату, па када је говорио да показану особу не познаје, нити да је он био у Интернату, тукли су га. Када је рекао да уопште не познаје оптуженог Алији Реџепа јако су га ударили с леве стране у ребра, иако су у просторији били тужилац, бранилац, адвокат Саша Новаковић и преводилац. Због тога је тада наводио да су били у Интернату они чије су му фотографије показиване. Објашњавајући како је изгледало испитивање у полицији, навео је како му је тужилац рекао да каже ако зна нешто о свему што се дешавало и обећао да ће му променити изглед, припремити документа да оде ван земље, да нико неће моћи да га препозна, да је то све било везано за понуду да буде сведок сарадник.

Није желео да се се изјасни о наводима оптужнице да је учествовао у процедурама мучења и навео је да није тачно ништа од онога што је сведок сарадник за њега говорио. Што се тиче изјаве заштићених сведока Ц1 и Ц2 да их је силовао и мучио, навео је да од када је ожењен, осим са супругом, није био са другом женом. Познаје сведока сарадника Божура 50, али са њим не говори, сматра да је он лопов и лажов. Брат сведока сарадника је ожењен његовом сестром од ујака.

Оптужени Хасани Назиф у одбрани у МУП-у је навео да је почетком 1998. године, када су почела непријатељства између ОВК и српске полиције, са родитељима, браћом Ахметом, Мехметом и Селмоном и три сестре из Прешева отишао у избеглички камп у Македонију - Стајковац 2. Због лоших услова остали су тамо само три дана. Затим су отишли у Куманово, па код извесног Раме где су остали до завршетка рата на Косову. Из Македоније његов брат Миљаим отишао је у Албанију, у Бурел, на једномесечну обуку и прикључио се ОВК у зони чији је командант био Алији Реџеп зв. Карадак.

Када се српска полиција повукла са Косова, са породицом је отишао у село Малишево, предграђе Гњилана. Сећа се да је једног дана дошао његов брат Миљаим са Алији Реџепом и извесним Дарданом, рекао да је добио два стана, на четвртном и седмом спрату у солитеру у Гњилану, у који могу да се уселе. Сећа се да је стан на четвртном спрату припадао Сејди Бајрамовићу, а да је онај на седмом био празан. Међутим, после само седам дана морали су да напусте стан на седмом спрату јер се ту уселио рањени припадник ОВК Руница Решат. Његова браћа Миљаим и Мехмет су се оженили, напустили солитер и отишли у куће својих жена. Он је из стана отишао са породицом у Малишево, код рођака, а након тога вратио се кући у Прешево. Ове станове је касније купио неки човек из Трноваца. Када се уселио у стан у солитеру, чуо

је приче да је војник ОВК, Даим или Дамир из Тетова, из неког стана у солитеру бацио жену и човека. Тада је само један Србин живео у солитеру.

Док је био у Гњилану, радио је у фирми «Шикос», која се бавила трговином прехранбених артикала, а и за КФОР који му је доделио диплому за најбољег молера. Никада није био војник ОВК. Од Општине Прешево тражио је помоћ за изградњу куће и у захтеву навео да је био учесник два рата: на Косову и у прешевској долини, јер је сматрао да ће му бити од користи и да ће добити помоћ и средства за изградњу куће. Тачно је да је од 01.01.2001.године био у ОВПБМ у 113. бригади, да је био командант и да му је тада надимак био Качак.

Оптужени је навео да му је познато да је у Гњилану главни штаб ОВК био смештен у згради где је пре рата био штаб Војске Југославије, у ул. Каменица, да су ту били Фаза, извесни Виђит, затим Алији Реџеп – Реџа - Карадак, Дардан, Синани Ариф и други које не познаје. На аутобуској станици у Гњилану је била канцеларија коју су користили војници војне полиције ОВК, међу којима је била извесна Рабија и ту тукли Србе и Албанце. Чuo је да је ОВК ухапсила много људи у Гњилану и околини и да су школи у Малишеву и Угљару постојали затвори које је формирала ОВК, за убиства које су извршили припадници ОВК, да је у селу Пасјане било пуцања између ОВК и Срба. Чuo је да је један Србин отет док је чувао стоку у селу Партеш и одведен у штаб ОВК у школи у Малишеву, али га је КФОР ослободио. Видео је да се имовина Срба пљачка и извесног Фатмира и његову браћу како краду намештај. Причало се да је брат команданта Реџе, Рефик, од крађа направио кућу у Гњилану. Видео је запаљене српске и ромске куће, причало се да то раде мештани.

У одбрани пред истражним судијом навео је да су сви наводи о његовом учешћу у злочинима измишљени, нема доказа да је та дела извршио, после бомбардовања долазио је и радио у Београду што свакако не би смео и могао да је извршио било какав злочин. Чuo је разне приче, али не зна да ли је то тачно: да је било киднаповања, да су тукли и затварали људе на аутобуској станици, да је неки Даим или Дамир из Тетова жену и човека бацио кроз прозор солитера. Није био у Интернату, а брат Миљаим је са осталим војницима био смештен у обданишту. Оптужени је навео да никога није видео да краде намештај, видео је запаљене куће, српске, можда и ромске, само је чуо приче о пљачкању имовине Срба и да је Рефик, брат команданта Алији Реџепа од крађе направио кућу у Гњилану. За сваку радњу описану у оптужници изјашњавао се појединачно да није тачно да је у томе учествовао.

Оптужени, износећи одбрану на претресу 29.09.2009.године није признао наводе оптужнице, изјаснио се да није крив, а да је у записницима о његовом испитивању до тада уписано и оно што он није ни изговорио. У полицији је добио да потпише доста записника, ништа од тога није могао да прочита. Са браниоцем који му је постављен није могао да разговара јер он није знао албански и није могао ни да му помогне у преводу докумената које је потписао. Навео је да је од једанаесте године нервни болесник. Бранио се да је током бомбардовања био у Куманову, све до једанаестог месеца 1999.године, о чему његова жена има и потврду Македонске полиције. Разлику у односу на исказ у полицији у погледу тога да ли је у Гњилане дошао

у јуну 1999.године или у новембру, како наводи на претресу, објаснио је тиме да се и у полицији идентично бранио да од јуна до новембра није био у Гњилану, али су сами полицајци ово време унели у записник. Време које је био у Малишеву односило се на 2000. и 2001. годину, али то у полицији није тако уписано. У Гњилану у солитеру после бомбардовања живео је његов брат Миљаим, који је био током рата борац ОВК на Паштрику. У Гњилану су у солитеру живели његови родитељи у стану на четвртом спрату, а брат Ахмет становао је код пријатеља у Ченер Чесми.

Прилике у Гњилану познаје само из 2000. и 2001. године, тада је Главни штаб ОВК био смештен у згради коју је раније користила српска војска. Чуо је да је постојала једна канцеларија на аутобуској станици где је радила Рабија и да је тамо било малтретирања, али како се ради о причама, не зна да ли је то тачно или није.

Сваки појединачни навод оптужнице негирао је и наводио да није учествовао ни у једној од описаних радњи.

Док је био у ОВПМБ 2001.године звали су га командант «Качак», имао је 12 војника, био је десетар и због болести је био само пет месеци у тој јединици.

Оптужени Хајдари Самет се приликом саслушања у полицији бранио ћутањем.

Пред истражним судијом дана 28.12.2008.године, изјавио је да се не осећа добро и да не може у том стању да изнесе одбрану, већ да хоће да се опорави, али никада више није испитан.

На претресу 28.09.2009.године, пре него што се изјаснио о оптужбама, навео је да ниједно писмено које је добио није могао да прочита, потписао је све што је полиција захтевала од њега јер су га приморали да то уради, али не зна шта је потписао. Стога не прихвата ни једну изјаву која је на тај начин потписана, јер није могао да је прочита. Сећа се да су му прочитана нека документа код истражног судије, али га ни памћење најбоље не служи, тако да не зна о чему се ради.

Оптужени је, након што му је посебно објашњено шта му се оптужницом ставља на терет, изјавио да не признаје да је учинио наведене радње и извршио кривично дело.

Навео је да у школу није ишао због материјалних услова, не зна да чита и ништа што му је достављено од суда није прочитао, зна да напише своје име и неке бројеве. Мобилне телефоне који су му одузети није користио самостално већ му је у томе помагала супруга. У полицији је потписао све што су му дали јер је на то био приморан, али не зна о чему се ради. Сећа се да му је код истражног судије нешто прочитано, али не зна тачно шта је то, јер је слабог памћења због здравственог стања, посебно због ударца у главу задобијеног приликом хапшења. Тада су га тукли по целом телу, па и по левом рамену и руци које је раније повредио у саобраћајној незгоди. Од батина није могао да хода, од повреда је крварно толико да се једва опрао. Никада није био на војној обуци у Албанији.

Одмах пошто су на главном претресу 23.09.2009.године, оптужени Хајдари Самет и његов бранилац навели да је повређено право на одбрану

овог оптуженог који је неписмен, суд је ценио ове наводе и примедбу браниоца да је оптужени неписмен, наводе самог оптуженог да зна да напише само своје име, да не зна да чита и пише, да није ишао у школу, да све што му је достављено од суда у фази истраге и припремања главног претреса «само слаже», а не може да прочита. Утврђено је да је оптужени тек 02.09.2009. год. на рочишту одржаном ради саопштавања идентитета заштићених сведока навео да је неписмен и ова примедба је унета у записник који је сачинио истражни судија. Претходно, и када је први пут салушан и када је дао личне податке наводио је да је неписмен, а зна да напише своје име, потписао записник о саслушању и записник о уласку у стан и друге просторије, као и записник и потврду о одузетим стварима, потписивао је доставнице и повратнице када су му писмена достављана од суда. Свим оптуженима истражни судија је прочитао захтев за спровођење истраге. Оптужени се бранио ћутањем. Приликом испитивања пред органима МУП-а и пред истражним судијом, оптужени је имао постављеног браниоца, а од 09.01.2009.године изабраног браниоца. На главном претресу 23.09.2009.године оптужени се изричито изјаснио да може да износи одбрану и да има изабраног браниоца.

Оптуженом је предочена могућност да, уколико са браниоцем није остварио одговарајући контакт и комуникацију, или ако се са браниоцем не припрема на одговарајући начин за главни претрес, суд може да му постави браниоца из реда адвоката чији је списак достављен од стране адвокатске коморе. Оптужени Хајдари Самет међутим, изјаснио се да има изабраног браниоца, да је његовим радом задовољан, као и комуникацијом са њим, да му овај бранилац помаже у припреми за главни претрес и да може да учествује на главном претресу. Стога је суд оценио да се неосновано наводи да је повређено право на одбрану оптуженог Хајдари Самета због тога што је он неписмен, обзиром да је главни претрес јаван, да се на главном претресу докази изводе усмено, да се писмени докази изводе на тај начин што се читају, што је овом оптуженом и објашњено, а да у фази истраге право на одбрану оптуженог који је неписмен није повређено, обзиром да не постоји обавеза читања записника (записник о саслушању оптуженог и др.), осим ако саслушано лице то тражи или у случају да је радња обављена без записничара, када није било могућности да се оптужени упозна са садржином, јер записник није ни диктиран. Како је саслушање оптуженог обављено са записничарем, а записник је диктиран у његовом присуству, захтев за спровођење истраге му је прочитан, он се бранио ћутањем, није тражио да му се чита записник, то није повређено ни право на одбрану током претходног поступка. Суд је ценио и чињеницу да оптужени није могао да прочита записнике о испитивању сведока који су му достављени, али и наводе оптуженог да се са садржином исказа упознао када се са браниоцем припремао за главни претрес, па како се сведоци испитују непосредно на претресу који је усмен то оптужени може непосредно и да чује сведока. Нису повређене ни одредбе члана 164 ЗКП-а које се односе на достављање оптуженом који је неписмен, обзиром да је оптужени навео да уме да пише и потписивао доставнице, а касније објаснио да му је изабрани бранилац објашњавао и упознавао га са садржином докумената која је примио и чији је пријем потврдио. Оптужница је

прочитана, а овом оптуженом је посебно објашњено шта му се ставља на терет и на сваком претресу посебно је питан да ли се за претрес припремио.

Оптужени Хајдари Ферат у одбрани пред органима МУП-а је испричао да је са супругом, децом и родитељима, кад је почело бомбардовање, отишао у село Лојане у Македонији. Ту су боравили око два месеца, али је било некомфорно, па су се вратили кући у Прешево. Још је трајало бомбардовање када су отишли у Гњилане и боравили код рођака Хиснија и у насељу Бела земља. Током бомбардовања није имао никаквих непријатности са војском и полицијом. По завршетку бомбардовања, остао је у Гњилану још око два и по или три месеца и радио је као продавац у радњи код човека који се бавио продајом тепиха и намештаја и откупљивао печурке. Продавница је била близу куће у којој је живео, удаљена око 200 метара, у делу где је било више радњи, а поред је била и џамија.

У Интернат, који се налази у Гњилану, ишао је само једном да посети брата Фатона, који је тамо боравио. У Интернату је била смештена косовска војска и људи из Прешева. Када је био у посети код брата видео је да у Интернату има униформисаних људи и познато му је да су тамо били смештени припадници ОВК. Видео је да има и девојака, које су биле обучене у неке делове униформе. Сећа се да је међу четири девојке које је видео била једна коју је познавао под надимком Дренуша. Приликом посете Интернату видео је да на улазу стоје стражари-портири, особе којима је требало да се јаве они који улазе и излазе. Они нису били наоружани нити су имали радио станице. Близу улаза била је и кухиња. Познато му је да је у Интернату постојао подрум. Тамо међутим није могло да се иде, он је желео да сиђе када је тражио брата, али није могао. Тамо су могли да иду једино они који су боравили у Интернату. Из подрума није чуо крике, нити је видео крв на степеништу или улазу који се добро видео. У Интернату није видео никога кога познаје од раније осим девојке Дренуше, свога брата и комшије Нукију Шемсија, кога је срео и који му је и рекао да му је брат у Интернату. Уосталом, када је тражио брата није га ни нашао у Интернату, већ су се два дана после тога срели на улици. Брат је тада био у цивилној одећи. Није чуо никада да је његов стриц Ајдари Фазли командант Интерната, нити га је тада видео. Испред Интерната видео је и Муслију Шефкета, како излази, а од осталих оптужених познаје Фатмира и Рамадана, Рамуша (Алији Идриза) и Алији Реџепа.

За све време бомбардовања и после тога бринуо је о својој породици, ништа друго га није интересовало. Видео је да Гњилане напуштају две ромске породице, али не зна шта се дешавало са Ромима, није му познато да су бацане бомбе на ромске куће, нити је чуо приче да су неки Роми убијени, да су им куће запаљене или срушене. Није чуо никакве приче о убадању упаљача у главу или другом мучењу. Навео је да је спреман да се суочи са сведоком сарадником који га оптужује и да нема никакве везе са убиствима.

Код истражног судије остао је при одбрани и навео да су га приликом хапшења тукли без разлога, како се није опирао, жалио се на болове у пределу ребара и левог рамена и на хронично обољење желуца.

Оптужени је изјавио на претресу да не признаје да је извршио кривично дело за које је оптужен, да му ништа није познато у вези наведеног у оптужници. Изјаву у полицији дао је под принудом и после батина које је добио. Нико му конкретно није рекао шта да каже, нити му је нешто обећавано.

Оптужени Сахити Камбер приликом саслушања у полицији и пред истражним судијом се бранио ћутањем, а на претресу 30.09.2009.године је навео да није истина оно што му се оптужницом ставља на терет и да ће се бранити ћутањем.

Оптужени Садику Селимон приликом саслушања у полицији и пред истражним судијом се бранио ћутањем.

На претресу 30.09.2009.године изјаснио се да није крив и да није учествовао ни у каквим злочинима, да ће се бранити ћутањем, али је навео да су му у Жандармерији у Нишу претили стрељањем и да је у то поверовао, тукли су га у полицији, што је чак и тужилац видео. Навео је да је отишао у Македонију одмах када је почело бомбардовање, а на Косово се вратио тек августа 1999.године.

Оптужени и његов бранилац тврдили су да је надимак оптуженог „Мсус“ измислио сведок сарадник или да се не ради о овом оптуженом. У пресуди К.П.23/07 Посебног одељења овог суда којом је осуђен, у личним подацима наведен је надимак «Мони», а не «Мсус», или «Учитељ». Бранилац је предлагао да се из тог списка прибаве транскрипти прислушкиваних разговора јер нико оптуженог не зове „Мсус“. Осим тога, у документу који је у списима под КТРЗ бр. 16/08 од 28.12.2008.године – Преглед помињања појединих пријављених у вези конкретног догађаја у исказу Божура 50 од 25.12.2008.године, уз име Садику Селимона назначено је да се овај помиње као припадник јединице, али не и у вези конкретног догађаја и да треба разјаснити да ли сведок говори о Садику Алији или Садику Селимону. Бранилац је током претреса, стављајући предлог за укидање притвора, подвлачио одбрану оптуженог алибијем, јер он није био у Гњилану у време када су се одвијали догађаји из оптужнице и навео да путна исправа, у коју је суд извршио увид на претресу, а коју је показивао бранилац ради одлучивања о предлогу за укидање притвора, овај алиби потврђује, јер су датуми на печатима са граничних прелаза из периода када је почело бомбардовање за излаз из Србије и улазак у Македонију, а у августу 1999.године излаз из Македоније и улазак у Србију. О томе до када је био војно ангажован у ОВК оптужени је приложио потврду да је операција «Стрела» (Шигјета) трајала до 20.06.1999.године, предлагао је да се испитају сведоци како би се изјаснили који је био његов надимак. Оптужени је указивао да сведок сарадник не говори истину, да никада није био у Интернату нити у Гњилану у то време, да се то види из тога што не познаје Гњилане и објекте у граду, а оптуженог уопште не познаје, чак га на фотографијама које су у списима, а ради се о фотографијама које су оптуженом одузете у предмету који се против њега водио пред Посебним одељењем, није препознао. Осим тога на овим фотографијама је оптужени у друштву са пријатељима који су дошли да га

посете док је био у Интернату, па су због тога изашли у најближи кафић и сликали се. Сведок сарадник овај кафић који је најближи Интернату уопште не препознаје, а морао би јер се углавном тамо ишло, већ за те фотографије каже да су направљене у Њевабциници. Оштећене Ц1 и Ц2 не говоре истину јер он није био у Гњилану када су оне наводно отете.

Оптужени Фазлиу Бурим пред органима МУП-а навео је да је током рата 1999.године, недељу дана пошто је почело бомбардовање, са породицом илегално прешао границу и отишао у Куманово. Имао је избеглички статус и био пријављен код сестре Хисеини Шћипоне. Изестан период провео је код пријатеља Бајрама и Џафера. Рођаци и пријатељи су његовој породици помагали да преживе и издржавали их. У Србију се вратио по завршетку рата, кући у село Миратовац, али је после само месец дана опет отишао у Македонију у Лојане код сестре од стрица.

У јулу 1999.године, са избегличким документима је ушао на територију Косова, у Гњилане. Из Македоније је у Гњилане дошао са пријатељем Хисени Џемаљем и сместио се првих дана код његове сестре. Време је проводио углавном са другом Сокољем у кафићима. Крајем 1999. године вратио се у своје село Миратовац, али је после тога и почетком 2000.године још неколико пута на кратко одлазио у Гњилане. У Интернату у Гњилану није био осим што је почетком 2000.године са пријатељима био у посети сестри која је са породицом тамо била смештена. Те године је одлазио до Интерната и да би се видео са другарицом. У Интернат ни једном приликом није могао да уђе, јер је на вратима посетиоце заустављао ненаоружани стражар, тражио доказ из кога би се видело да је студент, па како то није имао нису га ни пустили да уђе. Чуо је од другарице да је после бомбардовања у Интернату у Гњилану била смештена ОВК, али није му ништа познато о малтретирању неалбанског становништва у Интернату. Описивао је учешће у ОВПБМ.

Пред истражним судијом оптужени није износио одбрану. Бранилац оптуженог изнео је примедбу на саслушање које је обављено у полицији, јер је саслушаван на друге околности које немају везе са предметом због кога се води поступак.

Оптужени на претресу 30.09.2009.године није признао извршење дела које му је оптужницом стављено на терет. Објаснио је да је пред полицијом и истражним судијом дао одбране, али су датуми наведени у тим одбранама дописани и нису тачни.

Навео је да је, када је почело бомбардовање 1999.године на самом почетку и првог месеца био у својој кући, али је морао да побегне из села па је отишао код сестре у Куманово где је остао до почетка октобра те године. У повратку, једну ноћ је преспавао у Гњилану код сестре и зета, али је одмах ујутру аутобусом отишао кући у село код Прешева. Ни једном током бомбардовања, нити у време које је наведено у оптужници није био у Гњилану, нити у Интернату. Никада није био припадник ОВК. 2001.године је био у Гњилану и одлазио је до Интерната да потражи другарицу која је тамо радила, али ни тада није улазио ни прилазио даље од капије, а у Интернату су тада боравили ученици. Постоје и сведоци које ће предложити и којима је познато да у Интернату никада није био. Нису тачни наводи оптуженог

Мемиши Агуша који је, када му је показана фотографија овог оптуженог, рекао да мисли да је та особа из села Миратовац или Трнава и да га је видео када је дошао у Интернат и касније неколико пута у самом Интернату. Навео је да га многи људи у Прешеву познају, јер је радио као обезбеђење на концертима и у кафићима, па га је тако вероватно и овај оптужени препознао.

Од оптужених познаје Муслију Шефкета, Садику Селимона из виђења, али не под надимком „Мсус“. Сведока сарадника Божура 50 цео град познаје као лопова и криминалца, па га и он познаје из виђења, није се са њим дружио. Од пре три године са њим ни не разговара. Оптужени је посебно објашњавао околности под којима је испитан у МУП-у, па је навео да су га полицајци малтретирали приликом хапшења, у полицији и Жандармерији у Прешеву и у МУП-у у Београду, где су га четворица полицајаца тукла, иако је у просторији где се то одвијало, био присутан и преводилац. Имао је повреде по лицу и телу, била му је поцепана одећа. Тужилац га је фотографисао у МУП-у, али те фотографије нема у списима, а она која се налази у списима у фотокопији уз изјаву оптуженог Мемиши Агуша је направљена касније. То распознаје по гардероби, био је другачије обучен када га је фотографисао тужилац и повреда на челу је била видљива.

У завршној речи, бранилац оптуженог Мемиши Агуша, адв. Бојан Ресавац, сматра да је у оптужници и од стране тужилаштва акценат стављен на опште догађаје и страдање Срба на Косову, а не на конкретне радње које се оптуженима стављају на терет. По његовом мишљењу, истрага у овом предмету још увек није завршена, као ни читав поступак. Сматра да се ради о случају који није у надлежности Већа за ратне злочине, имајући у виду временски период када су извршене описане конкретне радње, иако су оне доведене у везу са навођењем почетка оружаног сукоба, који се опет везује за почетак бомбардовања. Бранилац је даље образлагао својство ОВК, која у оптужници добија статус оружане формације, с чим у вези је значајно и својство оптужених. Затим је појединачно анализирао радње које се оптужницом стављају на терет оптуженом Мемиши Агушу, под тачкама 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15 и 18, посебно анализирао исказе оштећених Ц1 и Ц2, исказ сведока сарадника Божура 50, који је, по његовом мишљењу, непроверљив и исконструисан. Указао је да чак и у јединственом поступку против свих који су оптужени за ове догађаје не би било довољно доказа да је оптужени Мемиши Агуш крив, па је предложио да га суд ослободи од оптужбе и да се притвор према њему укине, с обзиром да током поступка није било ни разлога за одређивање и задржавање оптуженог у притвору.

У завршној речи бранилац оптуженог Хајдари Фатона, Ферата и Самета, Сахити Камбера и Садику Селимона, адвокат Здравко Крстић анализирао је чињенице из којих је извео закључак да се ради о монтираном и политичком процесу, изјаве које су у медијима давали разни политички званичници и тужилац за ратне злочине, које су имале циљ да припреме јавност за доношење пресуде у овој ствари, анализирао је и цитирао исказ сведока сарадника, доводећи га у везу са исказима одређених сведока и оштећених саслушаних у овом поступку, анализирао је исказе оштећених Ц1 и Ц2 и указао је на недоследности у њиховим исказима, посебно указујући на

доказе који су изведени и из којих произилази да сведок сарадник није био припадник ОВК, да оптужени Садику Селимон није имао надимак „Мсус“, већ надимак „Мони“, те анализирао налаз и мишљење вештака, уз цитирања делова исказа оштећених и сведока сарадника, као и дневне штампе са изјавама званичника. Предложио је да суд његове браћенике ослободи од оптужбе.

У завршној речи, бранилац оптуженог Хасани Ахмета, адвокат Марија Радуловић је анализирала оптужницу која, имајући у виду време, означено као време извршења дела, практично за злочине терети и међународне снаге које су у то време вршиле контролу на територији Косова. У односу на оптуженог Хасани Ахмета за кога, чак и из исказа сведока сарадника, произилази да је дезертер, по оцени браниоца није доказано да је био припадник нити добровољац ОВК, већ да је у време које је у оптужници означено као време извршења дела био у Македонији. Затим је анализирала исказе оштећених Ц1 и Ц2, за које наводи да су потпуно непоуздани, посебно препознавање које су обавиле, а нико други од оштећених и сведока у овом поступку то није могао да учини. Исказ сведока сарадника је до те мере неуверљив, да са становишта обичног животног логичног резонувања њему не може да се верује. Истиче ненадлежност овог суда и чињеницу да су у овом поступку жртве остале сакривене, а поступак за њих није био сатисфакција. Предлаже да се оптужени ослободи од оптужбе.

У завршној речи бранилац Илија Радуловић анализирао је исказе оштећених Ц1 и Ц2, исказ сведока сарадника и остале изведене доказе, који су, по његовом мишљењу, као и оптужница, потпуно неодређени. Предложио је да због недостатка доказа оптужени Хасани Ахмет буде ослобођен од оптужбе.

Бранилац оптуженог Хасани Назифа, адвокат Милорад Константиновић у завршној речи је указао на функционалну ненадлежност овога суда и одељења за ратне злочине јер је већ престао оружани сукоб у време које је у оптужници наведено као време извршења дела. Указао је на статус оптуженог Хасани Назифа, за кога према наводима оптужнице, произилази да је лице које се добровољно придружило ОВК. У погледу радњи које су описане тач.17 оптужнице, навео је да се ради о штуром опису који је дао сведок сарадник, из чијег исказа једино произилази да се овај догађај одиграо и ништа више, анализирао је исказ сведока сарадника везано за тач. 18 и силовање оштећених. За оштећене Ц1 и Ц2, чије је исказе анализирао, навео је да им се не може веровати. Везано за тач. 20 оптужнице наводи, да ни сам сведок Б1, на чијем исказу је заснован опис ове радње, није сигуран да је оптужени Хасани Назиф био у групи лица која су га заробила и тукла. Анализирао је налаз и мишљење вештака за сведока сарадника и оштећене Ц1 и Ц2. Указао је да из изведених доказа произилази да је оптужени Хасани Назиф био у Македонији у лето 1999.године, да за то постоје писмени докази, а на ту околност саслушан је и сведок Керими Сеад. Вештачењем није разјашњено какво је здравствено стање оптуженог сада, као ни какво је било у време извршења дела. Предложио је да суд оптуженог ослободи од оптужбе, јер нема доказа да је извршио дело како му се оптужницом ставља на терет и да се притвор против оптуженог укине.

У завршној речи, бранилац оптуженог Фазлију Бурима, адвокат Марко Кастратовић, навео је да нема доказа да је оптужени извршио кривично дело које му се оптужницом ставља на терет, предложио је да га суд ослободи од оптужбе и да му укине притвор. Овај оптужени, за кога постоје докази да уопште није био у Гњилану у време наведено у оптужници, нити у Интернату, тешко је оклеветан вођењем овог поступка, начином на који је ухапшен и исказом сведока сарадника, као и других саслушаних сведока. У свему осталом придружио се завршној речи браниоца Ресавца и осталих бранилаца.

У завршној речи, оптужени Мемиши Агуш придружио се речи свог и осталих бранилаца, анализирао је околности под којима је ухапшен и под којима је видео сведока сарадника у децембру 2008. године, тражио је да буде ослобођен од оптужбе, јер је то једино праведно решење.

Оптужени Хајдари Фатон у завршној речи поменуо је учешће инспектора Славише Филића у његовом хапшењу, као и то да је на сугестију овога инспектора признао да је у Интернату неке особе тукао, чак му је сигнализирано и на које знаке руком да да такво признање. Осврнуо се на натписе у штампи о томе да му се због ћутања у овом поступку зида кућа, али се ради о томе да његови пријатељи и комшије нису могли да поднесу услове у којима живе његови родитељи, супруга и деца, па су му због тога помогли. Везано за исказе оштећених Ц1 и Ц2, навео је да је у време догађаја имао 16 година, да сада има више од 26, да се у овом периоду од 10 година сигурно променио толико да је немогуће да су га сведокиње препознале. Предложио је да се суди према доказима и по правди

Оптужени Хасани Ахмет придружио се завршној речи свог браниоца.

У завршној речи, оптужени Хасани Назиф придружио се речи свог браниоца, навео је да је отац четворо деце, да има двоје унучади, указао на своје здравствено стање и да је ово политички процес уперен против Албанаца.

У завршној речи, оптужени Хајдари Самет придружио се речи свог браниоца, адвоката Здравка Крстића и рекао да очекује да у овом поступку буде остварена правда.

У завршној речи, оптужени Хајдари Ферат придружио се речи свог и осталих бранилаца и навео је да никада у животу није био војник.

У завршној речи, оптужени Сахити Камбер се придружио речи свог и осталих бранилаца и речи саоптужених.

У завршној речи, оптужени Садик Селимон придружио се речи свог браниоца, анализирао је исказ сведока сарадника, уз указивање на фотографије из списка предмета на којима га сведок сарадник није препознао, анализирао је исказ сведока Б2, наводећи да ни са ким од овде оптужених није био у ОВК, нити их је икада раније видео у животу. Предложио је да га суд ослободи од оптужбе.

У завршној речи, оптужени Фазлију Бурим навео је да не познаје од раније сведока Божура 50, да је у овом поступку први пут видео сведокиње Ц1 и Ц2 и придружио се у свему завршној речи свог браниоца, наводећи да није крив.

Суд је у току поступка саслушао сведоке Марковић Славицу, Младеновић Ненада, Ристић Дејана, Симоновић Милана, Ристић Драгана, Стевановић Предрага, Исени Исена и Алишани Шефика, заштићене сведоке А4, А3, Б1, Б2, Ц1, Ц2, сведока сарадника Божура 50, сведоке – оштећене: Арсић Ивана, Симоновић Срђана, Лазић Гроздану, Павић Јорданку, Муслију Цафера, адвоката Радовановић Звонка, адвоката Лапац Душка, адвоката Бабић Гордану и адвоката Новаковић Сашу, сведоке Бошковић Весну, Керими Сеада и Шаћири Шезаиа, Илић Радомира, Јовановић Зорана, Стоилковић Часлава, Ђокић Дивну, Станковић Драгицу, Маринковић Даницу, Лабовић Драгана, прочитао исказе сведока А2 у смислу одредбе чл. 337 ст.1 тач. 2 ЗКП-а, јер је сведокиња без разлога одбила да да исказ на претресу. Сведокиња А1, на претресу, је једино могла да наведе да остаје код исказа из истраге, јер је била изузетно узнемирена. Исказ оштећеног А5 прочитан је на основу члана 337 ст.1 ЗКП-а. На сагласан предлог странака прочитани су искази сведока који су саслушани у предмету овог суда К.По2-43/10, а на основу члана 337 став 1 тачка 1 из раздвојеног списка овога суда К.По2-43/2010, суд је прочитао исказе саслушаних сведока Анастасов Зорана, Васић Драгише, Васић Зорице, Анђелковић Предрага, Антић Сунчице, Антић Радојке са претреса од 05.10.2010.године, затим Арсић Велимира, Антић Светозара, Антић Бранимира, Арсић Славице и Арсић Бисерке са претреса од 06.10.2010. године и Ђорђевић Жарка, Методијевић Добривоја, Антић Станице, Јаџић Драгана и Станковић Драгана са претреса од 11.11.2010.године, суд је саслушао и вештаке: прим. др. Зорана Ђурића, неуропсихијатра и Ану Најман спец. клиничке психологије, др Бранка Мандића, проф. др. Слободана Савића, специјалисту судске медицине, проф. др. Марију Ђурић Срејић, професора анатомије, професора Слободана Славковића, ортопеда - трауматолога. У доказном поступку прочитани су писмени докази: потврда о привремено одузетим предметима бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, од Хасани Ахмета; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр.03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Хасани Ахмета; потврда о привремено одузетим предметима од Садику Селимона, бр. 03/4-3-1 сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Садику Селимона; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Сахити Камбера; потврда о привремено одузетим предметима од Сахити Камбера бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; потврда о привремено одузетим предметима од Хасани Назифа бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Хасани Назифа; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Хајдари Ферата; потврда о привремено одузетим предметима од Хајдари Ферата бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Фазлију Бурима; потврда о привремено одузетим

предметима од Фазлију Бурима бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Хајдари Фатона; потврда о привремено одузетим предметима од Хајдари Фатона бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; потврда о привремено одузетим предметима од Мемиши Агуша бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Мемиши Агуша; записник о претресању стана и других просторија МУП-а РС Дирекције полиције-УКП-бр. 03/4-3-1, сл.бр. 740/08 од 26.12.2008.године, за Хајдари Самета; потврда о привремено одузетим предметима од Хајдари Самета бр. 03/4-3-1, сл. бр. 740/08 од 26.12.2008.године; извештај лекара специјалисте ВМА за Хасани Назифа од 30.12.2008, бр. протокола: 15554; лекарски извештаји за Фазлију Бурима, Хасани Ахмета и Хајдари Ферата од 05.01.2009.године; извештај лекара специјалисте за Хасани Назифа од 21.01.2009.године; извештај МУП-а РС од 06.02.2009.године; извештај Окружног затвора за оптуженог Фазлију Бурима; службене белешке вође смене Окружног затвора у Београду од 28.04 и 29.04.2009.године, као и од 18.04.2009.године; извештај лекара Специјалне болнице од 29.04.2009.године о прегледу Сахити Камбера; записник о препознавању за заштићеног сведока Ц1 од 02.06.2009.године и 03.06.2009.године са службеном белешком; записник о препознавању за Ц2 од 03.06.2009.године; записник о препознавању за А5 од 10.06.2009.године; записник о препознавању за заштићеног сведока Б2 од 10.06.2009.године; преглед препознавања од 02.06, 03.06 и 10.06.2009.године; документација о проналаску посмртних остатака 8 лица у кругу болнице у Гњилану; допис комисије за нестала лица Владе Републике Србије бр.021-01-24/2009-02 од 15.06.2009.године, заједно са извештајем о проналаску посмртних остатака 8 НН лица у контејнеру у кругу болнице у Гњилану; допис у вези извештаја о масовној гробници Централне Истражне Криминалистичке Јединице УНМИК Полиције бр.22829 од 11.07.2000.године; специјални извештај ОЕБС-а од 08.07.2000.године; допис директора политичког стуба специјалног представника Генералног Секретара мисије ОУН-а на АП КиМ, упућен председнику Комитета за сарадњу УНМИК-СРЈ, амбасадору Станимиру Вукићевићу од 30.08.2000.године; врши се увид и чита се осам омота форензичке документације за: Арсић Драгољуба, Ристић Витомира, Ристић Светозара, Лазић Сретена, Симоновић Синишу, Павић Борислава, Младеновић Зорицу и Младеновић Стојанчета; извештај лекара специјалисте за Хасани Ахмета од 17.06.2009.године; извештај из КЕ МУП-а РС бр. 7078/09 од 28.08.2009.године, за Хајдари Фатона; извештај из КЕ и ПЕ за оптужене МУП-а РС-ПУ Врање бр. 7304/09 од 14.09.2009.године; налаз и мишљење вештака о душевном стању и процесној способности оптуженог Хасани Назифа од 11.09.2009.године; налаз и мишљење вештака о душевном здрављу и урачуњливости оптуженог Хајдари Фатона од 10.09.2009.године; извештај Управе криминалистичке полиције МУП-а РС бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр.250-10570/08 од 22.09.2009.године; извештај Специјалне затворске болнице бр. 511-25052-02-1 од 22.09.2009.године, за Фазлију Бурима; захтев за тражење Младеновић Стојанчета и Зорице од

05.12.2000.године са потписом Младеновић Слободанке; захтев за тражење Ристић Славољуба, који је потписала Ристић Злата; потврда о идентификацији Ристић Славољуба у фотокопији; документација коју је предао адвокат Крстић за Садику Селимона, на претресу 06.10.2009.године, и то: потврду о улажењу у стан и друге просторије МУП-а РС-Дирекције полиције, Управе криминалистичке полиције, Службе за борбу против организованог криминала бр. КУ-П-445/07, од 28.05.2007.године, потврду о привремено одузетим предметима МУП-а РС-Дирекције полиције, Управе криминалистичке полиције, Службе за борбу против организованог криминала бр. КУ-П-445/07, од 28.05.2007.године, потврду о привремено одузетим предметима МУП-а РС - Дирекције полиције, Управе криминалистичке полиције, Службе за борбу против организованог криминала бр. КУ-П-445/07, од 28.05.2007.године, наредбу за претресање стана и других просторија, на име Садику Селимон, Окружног суда у Београду, Посебног одељења, истражног судије Кри.Пов.П.бр. 445/07, од 28.05.2007.године, записник о саслушању осумњиченог МУП-а РС-Дирекције полиције, Управе криминалистичке полиције, Службе за борбу против организованог криминала, Одсека за сузбијање трговине људима и кријумчарење бр. КУ-14/07, од 28.05.2007.године, записник о саслушању окривљеног Ки.П.бр. 27/07, од 29.05.2007.године, документ који носи број 78/2009 и датум 11.09.2009.године, преглед помињања појединих пријављених у вези конкретних догађаја у исказу Божура 50 од 25.12.2008.године, Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ 16/08 од 28.12.2008.године, потврда Дома здравља Прешево, здравствене станице Рајинце од 16.01.2009.године бр. протокола: 185, на име Садике Рабије, потврда Дома здравља Прешево, здравствене станице Рајинце од 19.01.2009.године, бр. протокола: 03/09, на име Садике Рабије, уверење Министарства финансија РС, Пореске Управе, регионалног центра Ниш, Експозитуре Прешево бр. 430-129, од 20.01.2009.године, на име обвезника Садику Селимона, извод из матичне књиге рођених Матичног подручја Рајинци, текући бр. 52, за 2008.годину, на име Садик Бјондина, извод из матичне књиге рођених Матичног подручја Рајинци, текући бр. 51, за 2008.годину, на име Садик Албине, извод из матичне књиге рођених Матичног подручја Рајинци, текући бр. 53, за 2008.годину, на име Садик Ајлине, извод из матичне књиге венчаних Општине Прешево, текући бр. 166, за 2008.годину, на име Садику Селимон и Кастрати Виолете, уверење Министарства финансија Републике Србије, Пореске Управе, регионалног центра Ниш, Експозитуре Прешево, бр. 430-130, од 20.01.2009.године, на име обвезника Сахити Камбера, медицинска потврда специјалистичке ординације опште медицине «Др. Мемиши», Прешево од 20.01.2009.године за Саити Абдулаха, извод из матичне књиге рођених Општине Прешево, текући бр. 10, за 1976 годину, на име Сахити Камбер, извод из матичне књиге рођених Општине Прешево, текући бр. 354, за 2005. годину, на име Сахити Фламур, извод из матичне књиге рођених Општине Прешево, текући бр. 107, за 2008. годину, на име Сахити Суела, документ који је предао бранилац Крстић на претресу дана 29.09.2009.године, који има руком написан број 861, са датумом 25.06.1999.године, на албанском језику; писани докази које се на главном претресу дана 06.10.2009.године предао

бранилац адвокат Миодраг Планојевић за оптуженог Хасани Ахмета и то: нотарски акт-изјаву бр. ОДУ 349/09 са датумом 16.04.2009.године, потврду хуманитарне организације «Ел Хилал» бр. 02-1060, од 06.03.2009.године; писмена која је на главном претресу 06.10.2009.године предао адвокат Марко Кастратовић за оптуженог Фазлију Бурима: нотарску изјаву која носи број ОДУ 120/09, од 04.02.2009.године, потврду, пријаву-одјаву за ово лице, извештај МУП-а РС -Управе криминалистичке полиције од 12.10.2009.године о враћању привремено одузетих предмета приликом претресања стана и других просторија овог оптуженог, допис МУП-а РС бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр.230-10570/08 од 12.10.2009.године са записницима о враћању привремено одузетих предмета од 16.9.2009.године; налаз и мишљење вештака о душевном здрављу и урачунљивости оптуженог Мемиши Агуша од 21.10.2009.године; налаз и мишљење вештака о душевном здрављу и процесној способности оптуженог Хасани Назифа од 21.10.2009.године; налаз и мишљење вештака о душевном здрављу и урачунљивости оптуженог Хајдари Самета од 21.10.2009.године; налаз и мишљење вештака о душевном здрављу и урачунљивости оптуженог Фазлију Бурима од 21.10.2009.године; медицинска документација за заштићеног сведока Ц-2; извештај Управе криминалистичке полиције, Службе за откривање ратних злочина од 26.11.2009.године са копијом акта Штаба врховне команде бр. 01/7061-1, од 20.06.1999.године, која је предата на српском и енглеском језику; лекарски извештај за Хајдари Самета бр. 324/09, од 14.12.2009.године са извештајем лекара специјалисте-неуролога; документација коју је предао Ристић Дејан на главном претресу 17.12.2009.године и то: писмо Наташе Кандић америчком амбасадору, допис Координационог центра Србије и Црне Горе и Републике Србије за Косово и Метохију од 23.02.2004.године, уверење Црквеног Народног одбора Косовске Каменице од 03.02.2000.године, потврду Међународног Комитета Црвеног Крста од 18.10.2001.године, потврду Месне канцеларије Ранилуг, општина Косовска Каменица од 25.07.2001.године да се Ристић Витомир води као нестало лице, допис Координационог центра Србије и Црне Горе и Републике Србије за Косово и Метохију Амбасади САД, од 15.04.2004.године, потврду о идентификацији за Ристић Светозара, потврду Института за судску медицину о смрти, за Ристић Светозара, од 03.04.2006.године; извештај Окружног затвора у Београду са отпусном листом са епикризом Специјалне затворске болнице бр. 196, од 25.12.2009.године, за Фазлију Бурима, извештај Управе криминалистичке полиције - Службе за откривање ратних злочина бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230-10570/08, од 12.01.2010.године, извештај лекара затворске болнице за Хасани Назифа бр. 28/1, од 28.01.2010.године, са упутом за стационарно лечење; налаз и мишљење вештака за Ц1 од 01.02.2010.године; налаз и мишљење вештака за Ц2 од 01.02.2010.године; извештај, за Хасани Назифа, Специјалне затворске болнице од 02.02.2010.године, да није способан да присуствује претресу; извештај лекара специјалисте Специјалне затворске болнице за Хајдари Самета, бр. 05/11 од 04.02.2010.године; записник о препознавању од стране Б1, Кри.По₂-4/10, од 10.02.2010.године; отпусну листу са епикризом Специјалне затворске болнице за Хасани Назифа, од 24.02.2010.године; медицинску документацију са историјом болести за Ц2; извештај доктора специјалисте за

сведока сарадника Божура 50 од 11.03.2010.године; извештај доктора специјалисте за сведока Божура 50 од 16.03.2010.године; потврду «ЕЛ ХИЛАЛ» организације за сведока сарадника од 22.01.2010.године; оптужницу Општинског јавног тужилаштва Прешева КТ бр. 168/08, од 03.12.2008.године и пресуду Општинског суда у Прешеву К.291/08, од 26.10.2009.године; пресуду Окружног суда у Врању Кж.961/08, од 10.12.2008; потврду организације Ветерана рата ОВК бр. протокола: 78/2009, од 11.09.2009.године, за Садику Селимона; извештај лекара специјалисте за Самета Хајдарија, од 25.03.2010.године; извештај МУП-а РС Дирекције полиције, УКП бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230-10570/09, од 31.03.2010.године са фотографијом Перић Живојина; потврду Хуманитарне организације «ЕЛ ХИЛАЛ» бр. 02-1060, од 06.03.2009.године, за Хасани Ахмета, са изводом из матичне књиге умрлих општине Прешево за Фејзулахи Ибрахима; уверење из матичне књиге умрлих за Гагицу Африма Општине Гњилане; нотарски акт-изјава Републике Македоније, Куманово од 16.04.2009.године и потврда Општине Гњилане за Хасани Шукрије; извештај ИОМ-а од 27.04.2010.године, са службеном белешком о преводу овог извештаја; извештај из КЕ МУП-а РС ПУ Гњилане бр. 235-556/09, од 27.04.2010.године, ИКМ Врање, за оптуженог Хасани Назифа; допуну експертизе Ц2, коју је дао прим. др. Зоран Ђурић, неуропсихијатар, од 29.04.2010.године; извештај Здравственог центра Врање бр. 06-3/185, од 26.04.2010.године, за Хасани Назифа; извештај МУП-а РС Дирекције полиције, УКП бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230-10570/08 од 29.04.2010.године; налаз и мишљење од 05.05.2010.године, проф.др.Слободана Савића, специјалисте судске медицине и проф.др.Марије Ђурић Срејић, професора анатомије за форензичку документацију; војна књижица Хасани Назифа; извештај Војног одсека Ниш за Хасани Назифа; извештај МУП-а РС-Дирекције полиције, УКП бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230-10570/08, од 20.05.2010.године; потврда о организацији ветерана рата ОВРБМ од 25.10.2010.године из Прешева, бр. протокола: 11/2010 и потврда ОВР ОВК, Огранка Гњилане бр. 403/10, од 22.10.2010.године, за сведока сарадника; налаз и мишљење вештака др. Бранка Мандића и др. Ане Најман, односно клиничког психолога Ане Најман за сведока сарадника Божура 50 од 14.06.2010.године; писмена која је предао адвокат Марко Кастратовић на претресу 23.06: сертификат о регистрацији – информација о бизнису бр. 70137741 од 20.04.2004.године; затим писмена која је предао адвокат Здравко Крстић на главном претресу 23.06.: сертификат о регистрацији кафе бара «2000». бр. 8005920; извештај Саветодавног панела за људска права од 09.12.2009.године и априла 2010.године и врши се увид у ова документа у оригиналу на енглеском језику; примедбе Канцеларије правних послова у предмету: «Захтев Саветодавне комисије за људска права СПГСУА за достављање коментара о прихватљивости жалбе госпође Зорке Ристић», предмет бр. 132/09; допунски налаз за Хасани Назифа од 06.07.2010.године др Бранка Мандића; документација за Хуманитарну организацију „Ел Хилал“ централног регистра Републике Македоније; извештај о извршеним проверама МУП-а РС УКП бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230/10570/09, од 23.08.2010.године, за Радомира Илића; извештај МУП-а РС, Дирекције полиције, Јединице за заштиту бр. 03/7, бр. 2-11/10-4, од 02.09.2010.године, за сведока А5 са

дописом Жандармерије од 24.08.2010. године; извештај МУП-а РС, Дирекције полиције, УКП, Службе за откривање ратних злочина бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230-10570/0,8 од 17.09.2010.године, за сведока А5; затим извештај о извршеним проверама МУП-а, Дирекције полиције, УКП, Службе за откривање ратних злочина бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230/10570/09, од 17.09.2010. године, за Ц1 и Ц2, записници о испитивању сведока Ки. 194/99, од 03.03.2000. године, састављени пред истражним судијом Окружног суда у Нишу у поступку против Хашима Тачија и др, због кривичног дела из члана 141 КЗЈ, где је саслушана оштећена Ц1; записник о саслушању сведока Ки.194/99 од 03.03.2000. године, састављеном пред истражним судијом Окружног суда у Нишу, где је саслушана оштећена Ц2, у поступку против Хашима Тачија због кривичног дела из члана 141 КЗЈ; спискови које је Весна Бошковић предала на претресу 20.09.2010.године и то списак лица која се и даље воде као нестали и списак идентификованих и предатих посмртних остатака; читају се пресуде Посебног одељења Окружног суда у Београду К.П. 23/07 од 10.10.2008. и Апелационог суда у Београду КжI-ПоI-4/10 од 12.05.2010. године; за оптуженог Селимона, извештај МУП-а Србије, Дирекције полиције, УКП бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр. 230/10570/08, од 06.10.2010. године са примерком војно-техничког споразума између КФСР-а и Владе СРЈ и Републике Србије од 09.06.1999. године и примерком споразума о демилитаризације ОВК између међународних снага и ОВК, од 21.06.1999. године; књига III Дома здравља Прешево бр. 724, од 17.09.2009. године, о томе да у Дому здравља Прешево у евиденцији не постоји отворени здравствени картон Хасани Назифа; допис Републике Србије, Општине Прешево, Кабинета председника бр. 240-1, од 23.06.2009. године, где је Тужиоцу за ратне злочине упућен захтев са назнаком «Предмет: Тражим ослобађање девет наших грађана»; медицинска документација за Б1; извештај лекара одељења за пријем и збрињавање ургентних стања Опште болнице у Јагодини од 16.11.2008. године, са извештајем доктора специјалисте из Јагодине од 12.01.2009. године; отпусна листа са епикризом за сведока Б1, Организационе јединице хирургије из Опште болнице Јагодине са датумом пријема 08.11. и датумом отпуста 02.12.2008. године и извештај доктора специјалисте у фотокопији од 22.12.2000. године, са фотокопијом Протокола болести; извештај МУП-а РС, Дирекције полиције, УКП, Службе за откривање ратних злочина бр. 03/4-3-1, стр.пов.бр.230-10570/08, од 24.11.2010.године за Садрију Мехдија; те извршен увид у фотоалбум оштећених, фотоалбум припадника ОВК, фотоалбум са 65 фотографија (припадника ОВК), фотографије које је предао адвокат Здравко Крстић на претресу 17.03.2010.године, које су обележене бројевима 1, 1/1, 2, 3, 29-А, 29-Б, 29-Ц, и 29-Д, фотографије које је на главном претресу 09.04.2010.године, предао оптужени Хасани Ахмет, које су обележене бројевима од 1 до 7 као и скице солитера које је такође предао на претресу 09.04.2010.године, фотографије које је на главном претресу дана 09.04.2010.године предао тужилац означене бројевима од 1 до 44, фотографије које је на главном претресу дана 23.11.2010.године предао оптужени Хасани Ахмет, означене са А и Б и здравствени картон притвореника Мемини Агуша из Затворске болнице, десет фотографија које је супруга Хасани Ахмета послала адвокату

Илији Радуловићу, које је предао адвокат Марко Кастратовић на претресу 23.06.2010. године, скице које је сачинио сведок Радомир Илић тако што је у скице оптуженог Хасани Ахмета уцртавао одређене податке на претресу 22.09.2010. године, фотоалбум који је сачињен приликом препознавања 10.02.2010. године, када је међу лицима која су постављена у врсту, сведок оштећени Б1 препознавао оптужене.

Суд је дана 16.12.2010.године поново отворио главни претрес да би прочитао писмене доказе које је суду доставио сведок Методијевић Добривоје: одговор упућен Методијевић Добривоју о извршеној идентификацији, извештај Међународног Црвеног крста: Особе нестале током кризе на Косову, на српском и енглеском језику, као и допис Министарства правде, Одсек за међународну правну помоћ у кривичним стварима примљен у суд 10.12.2010. године, са датумом 06.12.2010. године у коме Министарство правде враћа замолнице које су упућене Министарству правде Републике Македоније, којима је суд тражио информације од организације «Ел Хилал» 08.09.2010. године, као и списак киднапованих лица од стране ОВК током 1999.године, који се налази са фотографијама киднапованих лица од стране ОВК у Гњилану током 1999. године, који су потом ослобођени и новоприбављених фотографија киднапованих лица од стране ОВК током 1999. године, решење о извршењу радних обавеза у ратним условима од 19.04.1999.године за Ђокић Чедомира, те извршио увид у фотокопију личне карте за Ђокић Чедомира, карту Гњилана и читуљу за покојног Методијевић Мирослава.

Сведок сарадник Божур 50 на претресу и пред истражним судијом описао је случајеве у којима је учествовао или му је познато да су се догодили.

Навео је да је једном приликом био са оптуженим Мемини Агушем код Зелене пијаци, видели су једног Србина, потрчали и ухватили га, одлучили да то што брже заврше, па му је оптужени Мемини ставио жицу давилицу око врата и угушио га, а тело су оставили. У Интернату су рапортирали Ајдари Фазлију и Алији Реџепу, али им је Ајдари скренуо пажњу да убудуће не остављају тако тела, већ да их склањају тако да се изгуби сваки траг. Због тога што су оставили тело кажњени су са десет часова страже.

Једне вечери, опет у друштву оптуженог Меминија, када су се враћали у Интернат, у улици где је био штаб ТМК-а, која од некадашњег Дома војске води ка пошти, приметили су једног Србина, који није добро говорио албански и пробао је да се сакрије, али су га ухватили, псовали, Мемини Агуш га је ударио песницом, па га је сведок сарадник задавио жицом давилицом. О овом случају поднели су рапорт.

Сведок је навео да се сећа да је у друштву са оптуженима Хајдари Фатомом и Мемини Агушем, а можда и М. Наимом, седео у кафићу у близини солитера у Гњилану. Дошао је оптужени Хасани Ахмет, смејући се и питао: «Да ли сте видели једну велику птицу како лети», па их је одвео до солитера где су на тротоару видели два леша, тела мушкарца и жене и много крви. Сведок је објаснио да је закључио да је ове људе са сирата солитера

бацио управо оптужени Хасани Ахмет, због тога што им је то испричао, показао им је тела, касније су сви из породице овог оптуженог и његове браће живели у два стана у солитеру и посебно због тога што зна да су пре овога оптужени Хасани Ахмет и његов брат Миљаим ушли у неки стан у солитеру у коме су живели старији људи мушкарац и жена и покушавали да их на разне начине приморају да оду, нпр. шетали су потпуно голи по стану. Како се ти људи нису иселили, вероватно су их се решили тако што су их бацили кроз прозор. Сведок је при овим тврдњама остао и при суочењу са оптуженим Хасани Ахметом. Божур 50 није видео како оптужени Хасани Ахмет баца људе са солитера, али му је овај рекао за велике птице које лете, видео је тела и закључио да је то урадио оптужени.

Сведок сарадник описао је још један случај који је везан за солитер и то да су оптужени Хасани Ахмет и његов брат Мехмет поднели рапорт да у стану у солитеру има Срба, па је цела група у којој су били осим њега и оптужени Мемиси Агуш, Хајдари Фатон, Хасани Ахмет, као и Удба, Дракула, Шемси, Рамуш и Мехмет, можда и други, отишла да их истерају и убију. Куцали су, па разбили врата и у стану затекли четири жене и два мушкарца. Мучили су их и испитивали где држе новац и оружје. Један мушкарац је рекао да ће дати све само да их не дирају, па је из фиоке електричног шпорета извадио аутомат. Тада је неко пуцао и убио једног мушкарца и жену и двоје ранио, жена је вриштала и плакала. Остале жене су плакале. Оптужени Хајдари Фатон извадио је нож и рањену жену заклар. На главном претресу је само навео да су двоје рањени. Сведок сарадник је претражио стан, узео телевизор и још неке ствари и однео их до аутомобила, а касније и у штаб. Није се више враћао и не зна шта се догодило са људима које су нашли у овом стану. Мисли да су жене силоване и да су на крају сви убијени. После неколико дана оптужени Хасани Ахмет само му је рекао да су та тела одстрањена.

Божур 50 је навео да је пљачкање српских кућа и станова било организовано, покрадене ствари су се носиле у штаб, узимали су разне ствари, телевизор, радио апарате, а наређење је било да се узме свака ствар која је имала неку вредност. То наређење је издато на почетку и сви су за њега знали. Ове наредбе издали су окривљени Ајдари Фазли и Алији Реџеп. Често се дешавало да се из колоне Срба која напушта Косово избаци возач и узме аутомобил. Он је украо једну белу «Јаду».

Сведок је навео да му је једном код штаба оптужени Шаћири Шаћир наредио да колима иде до Фабрике батерија где га чекају Рамуш и Рама. Отишао је и затекао их је како вуку тело неког човека. Видео је да му је лице потпуно деформисано и има много крви. Рамуш и Рама су тело убацили у гепек његових кола, узели аутомобил и одвезли се, а по њега је дошао Нухију Шемси.

Један од догађаја, који је описао сведок сарадник, је да су Нухију Шемси или Рамуш довели два Србина и једног Албанца у Интернат. У подруму су их везали за цеви које су биле на плафону, а Србина који је био старији везали су за сто. Њега је испитивао оптужени Хајдари Фатон - да ли је био у рату, да ли има жену или ћерку. Онда му је одвезао руке и четвртастом гвозденим палицом ударао га и ломно му прете. И остали су

почели да га малтретирају. Тада је дошао Рама, узео цев и рекао «Мајку вам јебем, још нисте навикли да тучете људе, гледајте сад како се туче». Ухватио је човека и ударио по глави. Поломио му је лобању, узео упаљач и угурао му га у главу. Човеку је на све стране потекла крв. Сва тела су раскомадали и ставили у џакове, али се не сећа где су бачена, мисли да су их превели до бране.

Сведок је описао случај када су им рекли да се иде у Камник. Ишли су белом «Ладом», коју је он украо и још једним аутом. Осим њега у групи су били и оптужени Мемииши Агуш, Хајдари Фатон, Хасани Ахмет, Мехмет, Удба, Дракула, Нухију Шемси. Испред зграде састали су се са онима који су дошли «Асконом» - Садиком, Рамушем и другима којих се не сећа. Код једне куће прескочили су зид, и у дворишту затекли старицу. Потрчао је и ухватио је за главу тако да не може да виче. Оптужени Хајдари Фатон је рекао «Дај да видимо како бело дупе има», свукао је од струка, па наниже и први је силовао. Сведок сарадник је све време држао жену. Из куће је изашао младић, можда је имао око 18-19 година и рекао «Нсмојте нас дирати, па ми ништа нисмо урадили, ништа нисмо учинили, имамо новац, можемо да вам дамо новац, само нас пустите, можемо да побегнемо, да идемо». Њега су везали Рама, Рамуш и вероватно Нухију Шемси. Викао је и плакао док су га вукли према колима. Оптужени Мемииши Агуш је младићу изуо патику и чарапу, ставио му у уста и рекао је «Ћути, пизда ти материна, зашто плачеш». Старицу је неко оборио, а оптужени Хајдари Фатон јој је чекићем разбио главу. Чекић је био велики, тежак око 5 кг, па се глава распрела и мозак растурио по тлу. Младића су одвели код команданта, тамо су га испитивали и сигурно је био жив још три, четири дана. Шта се са њим догодило не зна, јер је позвана породица да за њега плати откуп.

Сведок сарадник је још навео да Албанци нису били поштеђени напада војника ОВК, мучења и убистава. Уколико је неко од Албанаца био пријављен да је сарађивао са српском војском и полицијом, за њега је важила иста наредба. Неки Албанац је пријављен да је сарађивао са Србима. Окривљени Ајдари Фазли је наредио да иду и ликвидирају албанског шпијуна. У овој акцији учествовали су, осим сведока Божура 50 и оптужени Мемииши Агуш и Хајдари Фатон, који су боље знали о коме се ради, као и Удба, Дракула, Рамуш, још неки, којих не може да се сети. Све се то догодило близу Електродистрибуције у Гњилану. Човека су затекли како иде уз степенице, ухватили га и вратили на улицу. Молио је на српском језику «Зашто мене ја сам био са вама и радио сам управо за вас». Оптужени Мемииши Агуш је први пуцао у њега из пиштоља, затим и остали, сведок сарадник је имао «Томсон», оптужени Хајдари Фатон и Удба калашњикове. Изрешетали су га и оставили. То се називало «Убиство у име народа» и био је пример како пролазе они који су сарађивали са Србима.

Једном приликом, навео је сведок сарадник, Нухију Шемси, Рамуш и Рама довели су у Интернат тројицу Срба. Била је присутна цела његова група и сви су сишли у подрум, везали ове људе, испитивали их и тукли. Оптужени Мемииши Агуш је једноме ставио руке на сто и моторциклама му ишчупао нокте, а оптужени Хајдари Фатон и Рамуш га ударили. Сви су га габили пожевима. Онда је Дракула скочио и рекао је «Ајде да попијемо српску крв».

убоо га ножем у груди, угурао прст у рану, узео чашу напунио је крвљу и попио. Оптужени Мемиши Агуш је наредио да се поставе сва тројица у ред, један испред другог и пробао да ли нови пиштољ који је имао, немачки «Валтер», може да пробије тела. Гађао је сву тројицу и испразнио цели оквир. Пуцао је у стомак, па прстом проверавао колики отвор настаје од те муниције. На крају сву тројицу су исекли, ставили у цакове, одвезли, али се не сећа где су их бацили.

Сведок је навео да га је једног јутра пробудио оптужени Хајдари Фатон, јер имају неке лешеве које треба да возе до бране. Када је сишао, тела су већ комадали, помогао је да се стрпају у цакове, ставили су их у његов аутомобил, па одвезли до Ливочке бране и бацили их.

Једном приликом, навео је сведок, позвао га је Удба, док су били у граду. Отрчали су и видели да су на једном месту Срби аутомобилима направили барикаде. Цела група је била ту: Удба, Дракула, Рама, Рамуш, Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Фатмир и Алији Реџеп, који је из карабина М48 пуцао у прозор једне куће. Обрачун са Србима је трајао кратко, дошао је КФОР, али су Рамуш, Рама и Садик успели да заробе једног рањеног Србина. Тог човека одвели су у Интернат, затим у зграду садашње команде ТМК (Дом Војске), неколико дана је био жив, а шта се са њим догодило не зна.

Сведок је описао да је једном у подруму Интерната видео светло и када је сишао да види шта се догађа, видео двојицу потпуно голих Срба које су малтретирали. Тамо је по његовим речима била цела Бујановачка група, па је приликом испитивања код истражног судије набрајао припаднике те групе: Менан, Медин, Црни, Шефкет, Агуцу, Чечен, Фура Овијер, неки Бицап, Аџија из Пограђа звани Аџија, Самија, Џон Карло из Ораховице, Тафа из Ораховице, а на претресу 11.03.2010.године, каже да је међу присутнима и Учитељ-Мсуси. Прикључио им се и рекао једном од ове двојице Срба да ухвати друга за полни орган и мачетом му онда исекао орган. Овај који је држао почео је да се тресе целим телом и да вришти. Човек коме су исекли пенис је пао. Тада је Садику Селимон-Мсус узео кофу воде, полио га и рекао «Ајде устани, јебем ти мајку, нисам те звао овде на свадбу, шта ти мислиш где си дошао, где се налазиш». Сведок је тада изашао.

Сведок сарадник сећао се да је једном приликом оптужени Хајдари Ферат дошао у посету брату оптуженом Хајдари Фатону. Сведок и Хајдари Ферат су сишли у подрум. Ту је била бујановачка група, двојица или тројица заробљених Срба које је Муслију Шефкет тукао шипком по леђима. Оптужени Хајдари Фатон је рекао брату «Види Ферате шта ме је Рама научио», ухватио једног Србина и почео да га удара шипком по глави. Ударио га је два-три пута, поломио му лобању. Човек је пао на сто, а Хајдари Фатон је узео упалач и угурао га у тај отвор у лобањи. Сведок не зна шта се догодило са овим телима, није се задржавао у подруму.

Сведок је непричао да су у ромско насеље ишли он, оптужени Хајдари Фатон, Самет, Ферат, њихов ујак Ајдари Фазли, Удба и још неки из групе да пестрају Роме. У једној кући чули су глас, па је он пуцао из пиштоља. Нето је из куће вриштао, а они су сви су почели да бацају бомбе, он је бацио две. Бомбе су бацали на све куће редом. Хајдари Самету и Ферату свидела се једна ромска кућа, ушао је са њима, људе које су затекли извели су у двориште и

стреляли. Међутим на претресу је објаснио да су групе војника ОВК улазиле у ромско насеље тако што су се приликом уласка у ромску махалу одвајали на различите стране улице и затим по двојица улазили у одређене куће. Објаснио је да је Хајдари Самет био у тим акцијама са њима, али су се по уласку у дворишта раздвајали, тако да не зна шта је све конкретно радио. Видео је да је Хајдари Самет истерао неке људе из куће и да је бацио бомбу на кућу у коју се касније уселио. Хајдари Самет је, осим бомби, носио и калашњиков. Сведок је био три или четири пута у акцији у циганској махали, али не може да тврди да је сваки пут Хајдари Самет био са њим, а тек накнадно на претресу у акцију је укључио оптуженог Хајдари Ферата, за кога каже да није био припадник ОВК, већ «Туриста». Оптужени Хајдари Ферат био је са њима у акцији у циганској махали, али се не сећа колико пута, зна да је био наоружан, имао је пиштољ и неколико ручних граната. Тешко му је да определи шта је тачно радио Хајдари Ферат или било ко од њих, с обзиром да су се делили у мање групе. Сигуран је да је тада у групи био и ујак оптужених Хајдари Самета и Ферата, Ајдари Фазли.

Описао је да су једне вечери у циганској махали, у кући у којој сада живи командант Фаза ликвидирали тројицу или четворицу Срба, тела избацили у двориште, а ујутру су их раскомадали и запалили.

Сведок сарадник је наводио да је било злочина над женама. Све жене силоване су на месту на коме би се затекле или су их водили у Интернат и прво силовали команданти, а онда и остали војници. Силованја су праћена додатним понижавањима, сведок сарадник описује да су све жене, које су доведене у Интернат морале да потпуно наге шетају пред свима или да су војници по њима уринирали. Сведок је приликом другог испитивања пред истражним судијом, навео да су једном заробили оца и ћерку. У тој акцији учествовали су он, Меммиши Агуш, Хајдари Фатон, Хајдари Самет, Фазлију Бурим, Фура, Мсус-Садику Селимон, Сахити Камбер, Удба, Дракула, Рамуш, Рама. Одвели су их у Интернат и малтретирали и тукли, па натерали да се свуку. Рама је ставио оцу нож под грло, натерао ћерку да орално задовољава оца, па оца да са њом има полни однос, а затим су је сви силовали. На крају су уринирали по девојци.

Сведок је описао догађај кад је са два аутомобила цела његова група, њих десторица или дванаесторица, отишла у село Влаштица, где су испред једне куће он и Фатмир чували стражу, док су остали ушли, чула се пуцњава и псовке, а касније су им рекли да су неке убили. Није ни питао за детаље, ови случајеви су били чести и нису били интересантни.

У једном догађају, који је сведок сарадник описао, ишли су у село Каменица. Са њим у ауто су били Фатмир, Удба, можда и Меммиши Агуш, а у другим колима оптужени Хајдари Фатон, Нухију Шемси и други. У дворишту једне куће била су двојица Срба, па је Хајдари Фатон радио везом рекао да ће пуцати на њих. Сведок је својим колима продужио. Касније је оптужени Хајдари Фатон рекао да је ухватио двојицу Срба и убио их.

Према сведоку сараднику, једном приликом у улици поред цамије заробили су двојицу Срба и одвели су их до Интерната. У акцији су били он, Удба, Меммиши Агуш, Рамуш, Дракула. Био је присутан једно време и сви су

их малтретирали. Пошто је отишао, чуо је касније да су их убили и бацили тела.

Сведок сарадник Божур 50 детаљно је објашњавао мучења којима су подвргавали заробљене Србе у Интернату. Навео је да је доста Срба заробљено на улици или из кућа и доведено у Интернат, дуготрајно и тешко мучено, па затим и убијено. У колима су имали справе којима су тукли мучили и убијали, у фиоци једног стола имали су моторцангле и слично, у Интернату су имали тестере и секире. За оружје су пре акција ишли у штаб у згради садашњег ТМК (Косовски заштитни корпус), а у Интернату је било само три пушке. Тела убијених комадали су секирама и тестерама, паковали у џакове и бацали у Ливачко језеро најчешће, али и одлагали у контејнере који су се налазили испред Интерната. Садржај контејнера палили су. Тако су прикривали трагове онога што су учинили.

Описао је да је Интернат имао двориште са неколико столова, борова. Из дворишта степеништем се улазило у зграду, са једне стране биле су собе и улаз у салу где је била трпезарија, а иза ње кухиња. На спрату су биле канцеларије које су користили команданти. Собе које су војници користили за спавање имале су ормаре и кревете, понеке само душеке, столице и столове. Постојале су степенице за други спрат и за силазак у подрум. У подруму су биле три просторије, једна је била већа од других и у њој су се обављала мучења. После убистава и комадања тела прали су водом остатке и крв и све то спирали у канализацију. Тела су се секла тестерама и секирама и великим ножем. Само сечење никада није трајало дуго. Сведок сарадник каже да се људско тело врло лако сече, нога секиром може одмах да се исече. Прво су тела секли на пола код појаса, а затим остало, глава се одвајала од трупа, па вреће са остацима одлагали у контејнере или бацали у Ливачко језеро. На фотографијама које су означене бројевима од 1-44 показао је просторије у Интернату, ходник и улаз у три просторије у подруму где су се одвијала мучења, контејнере који су постављени испред Интерната у које су бацана тела убијених и зид на брани на Ливачком језеру, по коме су се кретали када су џакове са телима доносили и бацали у воду.

Оштећени су у исказима навели шта се догодило њима и њиховим сродницима.

Оштећени Ристић Драган је навео на претресу и пред истражним судијом да су код њега у кућу дана 15.06. дошли припадници ОВК, сви у униформама. Предао им је уз потврду ловачку пушку, ловачки карабин и пиштољ 7,65, али су га ипак одвели у Интернат и задржали око сат и по. Испитивао га је Албанац са ожилком изнад усне, у просторији на спрату. На улазу, када је доведен у Интернат, срео је Албанца кога од раније познаје Скендера - Кену Дубоа и вероватно њему треба да захвали што није тучен и малтретиран. Не може да процени колико је тамо било војника, наоружано обезбеђење је било на улазу. Пустили су га да иде кући, али су му одутели аутомобил. После бомбардовања је на пословни простор који је имала његова породица бачена бомба, његов отац је од гелера повређен. На крају, његов брат, сада пок. Ристић Славољуб звани Цацко, је нестао. Дана 05.07. Цацко је отишао са њиховим рођаком Стевановић Предрагом да тражи посао.

Међутим, аутомобил у коме су били је био заустављен, његовог брата Цацка су извели из аутомобила и од тада се више о њему ништа не зна. Одмах је све пријавио КФОР-у, а касније Црвеном Крсту у Београду и Врању. Надао се да ће за брата тражити откупнину и да ће се тако спасити. До 17. 07. је био у Гњилану. Тело његовог брата је пронађено. Сазнао је да је био сахрањен у Гњилану, одакле је ексхумиран и идентификован у Приштини. Тело је преузео на прелазу Мердаре и брата сахранио у Врању. Придружио се кривичном гоњењу, поставио је имовинско правни захтев.

Оштећени Стевановић Предраг је на претресу и пред истражним судијом навео да је крајем јуна или почетком јула 1999.године, са братом сада пок. Славољубом Ристићем зв. Цацко ишао колима до општине због посла и за неке обрасце. Све се десило око један сат у подне, у близини киоска за хлеб где је било људи. На раскрсници на путу за Урошевац, аутомобил «Лада» им је препречио пут. Пок. Цацко је отишао да возача пита да се помери, али тада му је пришао неки човек и почели су разговор. Сведок Предраг је одвезао кола да их паркира. Када се вратио Цацка више није било, ни аутомобила који су ту стајали, улица је била пуста. Претпоставља да су људи из «Ладе» коју је видео да се удаљава, одвели његовог брата. Одмах је са Цацковим братом, Ристић Драганом, пријавио отмицу америчкој војној полицији, а након два, три дана дао је изјаву и представницима ОЕСЦ. Пок. Славољуба Ристића су тражили свуда, добијали су информације да је жив, да је у Гњилану, али је тело пронађено и предато, а Цацко сахрањен у Врању.

Оштећени Ристић Дејан је на претресу навео да су дана 23.07.1999.године у преподневним часовима припадници америчког КФОР-а извршили претрес његове породичне куће и куће његовог деде у селу Каменица. Његова породица је одведена у зграду поште у Каменици, после неког времена отац је одведен у Гњилане, па у базу Бондстил, док су баба, деда и мајка пуштени кући. Отац је задржан у Бондстилу до 27.07, када су га припадници КФОР-а у вечерњим часовима довели у Гњилане и ту ноћ још задржали у притвору у Гњилану. Отац се јавио телефоном и отишао до своје браће, који су живели у насељу у близини аутобуске станице. Остао је да нека конвој Српске православне цркве али је, уместо са њима, 29.07. са братом Витомиром кренуо аутобусом у Кормињане. Од тада их нико више није видео.

Њихов нестанак је пријављен КФОР-у, а он је покушавао на све могуће начине да сазна шта се десило, понудио за откуп кућу и имање, звао компанију Малићи Шефкија, са којим је био у изузетно добрим односима да му помогне. Стриц Добривоје ступио је у контакт са КФОР - ом и од једног Албанца сазнао да су Витомир и Светозар заробљени у Интернату. Контактирали су и УНМИК, Црвени Крст, Фонд за хуманитарно право, који им је обезбедио разговор у Америчкој амбасади, Координациони центар, МУП, све институције чији су представници били на Косову, али ништа нису сазнали.

Тела оца и стрица су пронађена 2004.године. Сазнали су да је тело стрица пронађено у контејнеру у кругу гњиланске болнице са још осам других тела. Стриц Витомир је сахрањен у селу Доње Кормињане. Очево тело преузео је на прелазу Мердаре априла 2006.године и 7.04. сахранио у селу Врђиште.

Према подацима које су добили од УНМИК-а, тела су први пут сахрањена на православном гробљу у Гњилану. Пре тога је рађена обдукција, али идентитет није утврђен, због чега су и сахрањени под шифром. Његов отац био је током бомбардовања у цивилној заштити, био је код куће, а као трговац дружио се са и са Албанцима. Отац му је одведен у кућним папучама и никада није сазнао због чега. Тада је нестало и све злато које су имали и 15.000 ДЕМ.

Оштећени Симоновић Милан је навео да је живео је у Гњилану, у Улици Бориса Кидрича, поред цамије, у близини Економске школе, Интерната, Гимназије. У његовој улици биле су само четири српске куће, остало су били Албанци, са којима је био увек у добрим односима. После бомбардовања, иако је породицу пребацио у Србију, остао је у Гњилану. Последњих десет до петнаест дана био је заробљен у сопственој кући, није могао нигде да изађе, није имао чак ни храну, испред куће је био постављен тенк, а његову кућу и локал су стално нападали и разбијали. Напад на његову кућу десио се у поноћ 10. или 15.06. У кући је био са супругом, поклјним братом и снајом. Неки од нападача су били у униформама, неки у цивилу, укупно педесетак људи. Дошли су са камионима врањанске регистрације и колима, сећа се «Опела» жуте боје. Одлучио је да се бори до краја, имао је оружје, он и брат су пуцали у ваздух да одврате нападаче. Пријатељ Такири Веби, помогао му је тако што је послао свог оца и припаднике КФОР-а и када је напад престао. Те ноћи када је нападнут и када је уништен његов локал, исто се десило и у осталим српским кућама, а после дан, два и све ромске куће су биле запаљене. Све то причао му је Албанац Салихи, његов радник, коме је настрадао брат са децом. Тада је сведок Симоновић, уз помоћ пријатеља Албанца и његових рођака, успео да се пребаци у Србију, иако су биле постављене барикаде. Седам, осам дана пошто је отишао, 07.07. му је запаљена кућа. У Гњилану су остали сестра Ружица, брат и снаја, Благоје и Верица Симоновић. Међутим, једнога дана сестра Ружица их је звала телефоном, па је, пошто се они нису јављали, дошла да провери шта се дешава и тада их је нашла убијене. Његов брат је имао новац - 800.000 ДЕМ и то је украдено. Брата и снају сахранили су у Шилову.

Оштећена А1 је пред истражним судијом испричала, а на главном претресу остала при томе, ништа није понављала због изузетне узнемирености, да је 09.07.1999. око 15 часова њен муж отет. Први је за киднаповање сазнао и догађај пријавио Црвеном Крсту колега њеног мужа Трајковић Милутин. Он јој је испричао да су три Албанца пришла њеном мужу, узела му кључеве од аутомобила, тукла га, силом увукла у кола и одвела у Интернат. Сутрадан 10.07. отишла је са свекрвом и још једном женом, чији је син киднапован, у КФОР и затим су са патролом КФОР-а ишле по граду и тражиле отете. Предлагала је да иду до Интерната, али КФОР то није учинио. Трајковић Милутин је после неколико дана испред робне куће на улици срео њеног мужа, који је рекао да је био заробљен у Интернату, да су га тукли, па пустили и рекли да ће му вратити и аутомобил, па је отишао у Интернат по ауто. Муж се није вратио кући, нити га је после тога било ко видео. Чула је да је међу нападачима на њеног мужа био извесни Бегзад Баџа, који је касније по граду возио кола њеног мужа. У августу 1999. је позвана од

КФОР-а да разгледа лешеве, било их је 15 и преглед су вршили она и свекар, али је тек 2005. године сазнала да је пронађено тело њеног супруга у Приштини на гробљу Драгодан.

Оштећена А2, испитана код истражног судије, чији је исказ прочитан на главном претресу у смислу чл. 337 ЗКП-а, изјавила је да је њен муж, који је био надзорник у затвору, киднапован 12.07.1999. године, када је отишао да узме њихове ствари из стана у Гњилану. У стану су биле њихова рођака Загорка Максимовић из Ранилуга и Стојанка Чунгуровић, која сада живи у Крушевцу, које су са њеним мужем одведене у Интернат, али одмах ослобођене. Муж је оставио писмо, у коме је навео да у случају да му се нешто деси треба окривити извесног Дегола и његовог брата Насера, Адема Суљу, Аднана из стана 4 на другом спрату и Исмаил Деваја.

Оштећени А4, ромске националности, је навео да је живео у Гњилану и да му је из Њевабцинице отет син стар тада 16 или 17 година. Један комшија Албанац је рекао да му је син у Интернату, па је отишао, молио и сина су му пустили. Био је повређен по глави и тучен, имао је повреде и по леђима. После тога, по савету пријатеља Албанца, двадесетак дана по престанку бомбардовања, напустио је Косово и дошао у Србију.

Оштећени Арсић Иван је навео да је његов брат Арсић Драгољуб, једног јутра отишао до продавнице «16. новембар» да помогне истоваривање намештаја и да се више није вратио. Илинка Цветковић, власница радње, рекла је да је Драгољуб отишао камионом да превезе робу са комшијом Лазих Срећком и возачем, Албанцем. Чуо је приче да је брат одведен у Интернат, па у Малишево, у Угљаре. Одмах су пријавили нестанак. Није смео да оде до Интерната да га тражи, јер су пре овога били заробљени, па ослобођени, његов таст са синовима, и били су тешко повређени, причали су да су их држали у Интернату у подруму, тукли ланцима, један од њих данима није могао да устане из кревета. Надао се да ће брата пустити, јер су долазили наоружани цивили Албанци да траже оружје. Био је спреман да уради све да би ослободио брата. Косово је напустио августа 1999. године и у избегличком смештају у Врању први пут ван Косова пријавио нестанак. Братовљево тело преузео је на Мердару тек 2006. године. Позиван је и пре тога када је пронађено седам тела у болничком кругу, у контејнеру, али међу њима није био његов брат. Придружио се кривичном гоњењу.

Оштећена Гроздана Лазих је навела да је након бомбардовања, њен муж избачен из Дуванског комбината, па киднапован 03.08, када је заједно са Арсић Драгољубом отишао да помогне истовар намештаја за «16. новембар». Илинка Цветковић, власница радње, јој се јавила тог дана поподне и рекла да се камион којим су њен муж и Арсић отишли, није вратио. Пријавила је нестанак у цркви, сутрадан у КФОР-у. Удружењу породица отетих и несталих у Београду, Нишу, Гњилану, давала податке о њему, али нико није могао да јој помогне. Јављено јој је да је мртав 11.12.1999. године, да је убијен на гробљу у Гњилану, код капеле, да му је пуцано у главу и да је бачен у неки контејнер. Касније је у часопису «Отета истина», прочитала у неком чланку да јој је муж био у Малишеву и да је страшно мучен. Остала је до 2002. године на Косову у селу Будрига, које је било српско. Придружила се кривичном гоњењу.

Оштећени Симоновић Срђан је навео да му је отац 10.07.1999. године нестао, после пар година је пронађено тело, идентификовано и сахрањено је у Шилову. Киднапован је у Улици Абдула Прешева из аута. Било је прича да је спроведен у Интернат, као и остали заробљени Срби. Истог дана пријавили су нестанак КФОР-у и полицији, сами нису смели да иду да га траже у Интернату. У Ђилану је био и његов стриц, који је свакодневно добијао претње, живео је потпуно изоловано, није смео да излази, други стриц поставио је лим на прозоре, да му не би бацили бомбе. Придружио се кривичном гоњењу, одштетни захтев није истакао.

Оштећена Јорданка Павић је навела да је њен муж отишао на пијацу дана 24.07.1999. године и да се никада није вратио. У то време у граду су већ били припадници КФОР-а, Срби нису смели да се крећу по граду, ишло се само до цркве, колале су приче о киднаповањима и убиствима. Њен муж је сматрао да нема разлога за страх, јер ником ништа лоше није учинио, па је тако и отишао на пијацу, али се више није вратио. Нестанак је пријавила КФОР-у, али безуспешно, јер није било никаквих информација. Тражила га је у селу код Малишева, чула да је виђен на месту званом арапске ливаде, комшија Албанац рекао је да је одведен у Триполе у Албанији да бере поморанце. Тело је преузела 18.03.2003. године.

Оштећена Бисерка Арсић навела је да је њен муж у Косовској Каменици киднапован и убијен 19.07.1999. године. Тога дана он је са Симић Миливојем кренуо у цркву колима. Можда су се од куће удаљили око 200 метара, били су код бензинске пумпе, када им је блокиран пут, извучени су из кола и убијени. Тело је пронађено истог дана у граду, видела је трагове да је погођен у главу и срце. У колима је тада био и син Симић Миливоја, дечак, кога су пустили. Чула је да су то урадили неки Албанци из Косовске Каменице, да је један био припадник ОВК, али она не познаје никог, јер је пре овога догађаја живела у Каменици свега три године. Када је убијен, њен супруг је имао 30 година, а деца су им била стара три, пет и седам година. Поставила је, али није определила имовинско правни захтев.

Оштећена Славица Арсић навела је да је са децом избегла у Бујановац, а муж је остао у Ђилану са својим родитељима, братом и снајом. Муж је радио у текстилној индустрији до последњег дана. Сећа се да је 01.08. муж дошао да их види и вратио се у Ђилане. После тога чула је да је сутрадан 02. 08. 1999. године њеног мужа и Срећка Јазића позвала једног дана Илинка Цветковић да јој помогне да белу технику и другу робу из радње коју је имала превезе до куће. Тада су њих двојица заробљени, а Турчин који је возио камион и Ром који је помагао у преношењу робе су пуштени. Роба и камион су нестали. Илинка Цветковић је то пријавила КФОР-у. Жене из Ђиладана, њих осам чији су сродници били заробљени и њена јетрва, ишле су у Дом војске, па у Интернат, јер се знало да тамо воде све заробљене, да траже своје мужеве и синове, али ништа није помогло. У време када је отет, њен муж је имао 39 година. Иако је одмах обавештена о нестанку и преко Црквеног крета је упутила захтев за тражење, преко ђиланског СУП-а и Црквеног одбора, ништа није чула осим гласина. 08.11.2004. године је обавештена да је пронађено тело, и идентификовано, а 01.12.2006. године је преузела тело. Обавештена је да је тело њеног супруга пронађено у Ђилану у контејнеру и

да је убијен са три метка испаљена у слепоочницу истога дана када је и заробљен.

Оштећени Велимир Арсић навео је да је из села Стража 18.06. ујутру, око 9 или пола десет, кренуо моторним возилом «Југо 45». Испред пријемнице предузећа «16.новембар» су га зауставили у црно обучени припадници неке војске, петорица или шесторица, узели му кола и увели га у пријавницу. Ту су га задржали, док су претресли кола. Када су пронашли војничку униформу, почели су да га испитују, претили да су његови рођаци заклали неке Албанке, па ће то радити и они, повремено су га и тукли. Све је то трајало око пола сата, па су га одвели у насеље Ченер Чесма. Био је заробљен у подруму куће Мехмета Шкодре, који га је испитивао о камионима, које му је одузела српска војска, тукао као и други војници, сви обучени у црну униформу и већина са наочарима за сунце. Тукли су га округлом металном шипком. Није препознао никог, осим Мехмета Шкодре. Они који су га заробили и тукли били су млади- 25 година, високи, средње грађе, били су уредно ошишани, један је био обријан. Никог од њих раније није виђао у Гњилану, а по говору сматра да су из Метохије. Испитивање је било на албанском, јер говори тај језик и трајало је све до 5 или 6 сати поподне, када су га војници одвели до куће и предао им је пушку и пиштољ. Од батина су му поломљена два ребра, повређена му је глава, био је у модрицама. Када се вратио кући, докторка која живи у близини указала му је помоћ и затим га је из српског дела насеља хитна помоћ одвезла у болницу у Врање. Последице има и данас, јер болове осећа кад год се разболи. Видео је у пријавници педесетак војника, а у фотоалбуму показао је на фотографију оптуженог Сахити Камбера, који га мало подсећа на особу која је била у групи која га је зауставила.

Оштећени Светозар Антић навео је да је био заробљен у Интернату. Живео је у Гњилану са породицом и 23.06. његова кућа је била опкољена, па су војници, неки у црним униформама, неки чак голи до појаса, неки са маскама на главама, сви наоружани хеклерима, пиштољима и ножевима, упали у кућу, везали га, а мајку, жену и сестру одвојили на страну. Зна да су међу овим војницима била двојица комшија, који су због тога носили маске. Имали су упадљиве црвене ознаке ОВК. Дошли су аутомобилима, сигуран је за белу «Југу 1000», а преостала два аутомобила не може да се сети. У групи је било око једанаест војника. Већ у кући су почели да га туку шипкама, кабловима, пендрецима. Жени и мајци су ставили нож под грло. Одведен је у Интернат, као и други који су то вече заробљени. Испитивали су га исти они који су га и заробили, морао је да говори на албанском. Међу шесторицом или седморицом који су га тукли у Интернату, препознао је људе из Гњилана. Вођа групе је био човек са надимком Билдер, стар у то време 32 или 33 године, а остали су били млађи. Један мршав, висок, у црној кошуљи, био је најсуровији. Није све могао да упамти, јер у тој ситуацији није могао да гледа ни да обраћа пажњу како ко изгледа. Памти да су му наредили да седне, ноге да стави на другу столицу, па су га онда тукли. Чуо је јауке из подрума. Видео је да вуку неког Албанца уз степенице. Питали су га како сме да буде на Косову када је Србин. Био је заробљен од пола један ноћу до пет ујутру. Када је ослобођен крпо се код ујака и лечио два дана, па је

побегао у Србију, у Врање. После овог догађаја његова кућа, као и братовљева и комшијина су опљачкане.

Оштећени Бранимир Антић навео је да је у лето, у јуну 1999.године био у Гњилану. Колико се сећа, седам дана по доласку америчког контингента КФОР-а, можда 19. или 20.06. отишао је у посету другу и док је разговарао са оцем тога друга, чули су пуцње из суседног дворишта где је извесни Мики пуцао на америчку војску. Американци су Микија убили, а онда почели да пуцају на двориште у коме је он био, па су ушли и све их заробили. Заробили су њих четворицу, ставили им повезе преко очију и транспортером превезли до Дома ЈНА, где су их преузели униформисани припадници ОВК и одвели на спрат. Чуо је да су неког од заробљених ударили и како је пао од тог ударца. Одвезали су им очи и раздвојили их у посебне просторије. Остао је са још једним човеком, испитивали су га девојке и мушкарац, а повремено су долазила још двојица, о томе ко је учествовао у рату и слично и да ли познаје неког од особа са списка. На списку је видео да су његови родитељи означени као војни шпијуни. Испитивали су га око два сата, па ослободили. Тукли су га гуменом палицом, али није имао озбиљне повреде, само оштећење мишићног ткива, што је констатовао лекар у Медвеђи. Када је ослобођен, узели су му кључеве, новац и остале ствари које је имао. Од свих који су са њим заробљени, највише је гуменом палицом тучен извесни Небојша, за кога је касније чуо да је од последица преминуо. Узели су му новац, кључеве, остале ствари које је имао. Када је ослобођен везан и са повезом преко очију је предат КФОР-у и код њих био притворен до пола четири ујутру, тамо их нико није тукао. Мисли да су ОВК и КФОР имали успостављену сарадњу, зна енглески језик и чуо је да приликом примопредаје кажу: «преузмите их ви одавде».

Војници који су га испитивали били су у црним униформама са амблемима ОВК, говорили су српски језик. Никог не познаје од раније, али је описао изглед оних који су га испитивали. Није могао да у албуму припадника ОВК из списка предмета препозна никога.

Оштећени Добривоје Методијевић на претресу 11.11.2010.године, навео је да је његов син Мирослав Методијевић,тада стар 21 годину, отет 25. 06.1999.године. Тога дана, око 12 сати, отишао је да помогне комшији Драгану Бабићу да изнесе робу из бутика. Око пола један отишао је и он да види шта раде, али је бутик био закључан, а продавачица, коју је срео, рекла му је «Чика Добривоје, Микија су киднаповали, то су двојица, обојица су се звали Скендер, а једног су звали Билдер Скендер, други је био Скендер Бандит, и одвели су га у црвеном «голфу», боје труле вишње у Интернет». Одмах је отишао у СУП где је био амерички КФОР, али су они одбили да иду у Интернет, јер то ни за војску није било безбедно. Позвао је комшију Шукри Сламнику, јер је он био рођак Скендера званог Бандит, за кога му је продавачица рекла да је учествовао у отмици. Са њим је отишао у насеље где живи Скендер да замоле да ослободи његовог сина Мирослава. Међутим Скендерова породица је тврдила да је он у Турској. Знао је ко је и Скендер Билдер, који је тада имао око 30 година, јер је са сином код њега постављао паркет. Срео га је после отмице, Билдер је био на мотору, стао је испред њега, али нису разговарали. Други пут је срео двојицу припадника ОВК, али ни њих

није питао ништа. Познато му је да је Скендер Бандит био стражар у трговинском предузећу «16.новембар». Претпоставља да је радница из бутика код Драгана Бабића, где је његов син отишао да помогне, Албанка Шеида, била у дослуху са отмичарима, јер је и њу касније видео у униформи ОВК.

Синовљево тело му је предато 2006.године, а обавештен је да је ексхумирано на православном гробљу Драгодан у Приштини и да је извршена обдукција.

У фотоалбуму припадника ОВК није видео фотографије особа Скендер Билдер и Скендер Бандит, а у Гњилану је виђао особу са фотографије 21 Алији Садика, кад год би изашао у град. Имена оптужених му нису позната. Придружио се кривичном гоњењу.

Оштећена Радојка Антић сведочила је у вези страдања мужа Антић Милисава. Навела је да је 11.06.1999.године њен муж са још двојицом браће Светиславом и Радованом кренуо од куће из села Врбовац, општина Витина, удаљеног 25 километара од Гњилана, за село Пожарње, након чега им се губи сваки траг. Њен супруг је тада имао 28 година, млађи брат 25, а старији 30 година. Пријавили су нестанак КФОР-у, Црвеном крсту и СУП-у Врање.

Оштећени Станковић Драган навео је да је из своје куће у селу Клобукар око пола пет ујутру одведен на брдо, у шумицу, где се налази албанско село Ишљанци. Тада су заробљени и његов комшија Станковић Стојан и брат од стрица Станковић Небојша. Петнаестак Албанаца који су их заробили, били су у цивилу, са аутоматским и полуаутоматским оружјем. Никога од њих није познавао и сигуран је да нису из тог албанског села. Тукли су их и тражили да предају оружје. Био је заробљен до осам увече. Комшију су касније обесили у његовој кући, јер није имао оружје да преда.

Оштећени Жарко Ђорђевић навео је да је дана 15.06.1999.године поподне кренуо са сином, старим 12 година, аутом «Застава 101», беле боје, код ујака у село Черкез садови, кад је цип у коме је била група војника ОВК ударио с десне стране у ауто. Његово возило се преврнуло, а војници су пуцали у вис из аутоматских пушака. Извукли су их из кола, везали руке пластичним лисицама и изолир траком. Међу војницима је препознао учитеља Есета и Кемаља, сина извесног Шерифа, као и Ајруша, кога је добро познавао, јер су радили у истој фирми четири године, он је син Шабани Исака. Ови Албанци одвели су га ципом у село Врбан. Тамо је био подврнут испитивању и мучењу. Сви које је видео били су у униформама. Преко очију су му ставили изолир траку, па не зна да ли су га мучили исти они који су га киднаповали. Тукли су га толико да се више пута онесвешћивао, али није хтео да призна нешто што није тачно и што није учинио. Испитивао га је инспектор Јаки о убиствима која су се догодила у Витини. Питали су га зашто већ није отишао за Србију. Тукли су га, а последице су биле разбијена глава, три сломљена ребра, нога засечена моторном тестером, трагови од убода пожем. Чупали су му нокте шпицанглама. Тукли су и његовог сина, али су њега другога дана пустили.

Тог дана је заробљено укупно 12 људи, сећа се Станимира из Новог Села, браће Тике и Дике. После седам дана, како је чуо, на нигервенцију председника општине, православних и католичких свештеника, који су то тражили од НАТО-а, одведени су у Бондстил и тамо их је прегледао и лекар.

Последице је осећао четири месеца после догађаја, није могао да хода, а и данас има проблеме са десном ногом и кичмом. На Косову му је остала сва имовина, 9 хектара имања, три куће, механизација, воћњак. Догађај је пријавио СУП-у Врање, давао је неколико пута изјаве, а и сада сматра да треба да одговарају они који су му то урадили, али не може се придружити гоњењу против ових оптужених, које и не познаје. Познаје оне који су га заробили, сви су током бомбардовања били у ОВК. Он је био у резервном саставу полиције.

Оштећени Анђелковић Предраг навео је да је пре бомбардовања био војно ангажован у Урошевцу, па у Витини. Када је војска почела да се повлачи вратио је камион којим је развозио храну, раздужио се и дошао кући. Тад су почели да се враћају својим кућама и Албанци мештани. Једног дана, када је возио мајку код лекара, пресрела их је група од седам војника у униформама, њега су избацили из аута, а мајку оставили. Сви су имали аутоматске пушке, траке на рукавима са ознаком УП. Ставили су му торбу на главу, везали руке селотејп траком, одвели га у шуму и превезли до села на путу у правцу према Грлици или Скопљу. Одведен је у кућу, у просторију у којој је било још заробљених Срба. Нису смели да разговарају. Морао је да се свуче и остане само у доњем делу тренирке, са торбом на глави. Чуо је звуке из којих је закључио да људе изводе и уводе, туку, чуо је јауке. Затим је одведен у другу просторију, где су му рекли да га оптужују да је у селу у коме се налази- Врбан, запалио неку кућу. Тражио је да тог човека доведу како би се са њим суочио. Тада су га тукли, кундацима, шутирали, обувели у чизме, највише по полном органу, можда и цео сат. Довели су и друге мушкарце и тукли их. Водили су га, иако је био бос, кроз шуму и трње и довели у другу кућу у истом селу, где је било организовано суђење. Препознао је да је судија био бивши начелник СУП-а у Витини, Исуф Зука, остале није познавао. Доведен је човек чију је кућу наводно запалио, па је када је он описао неког другог, помислио да је слободан. Међутим, испитивали су га још о томе ко је све радио за полицију и тукли, а затим му дозволили да се обуче, вратили му ствари и предали КФОР-у који је дошао. КФОР је њега и још тројицу који су пуштени возио кроз албанска села, одвезао у Бондстил, где је фотографисан, прегледане су му повреде, ошишан је. Одвезли су их у Клокот. Ту су родитељи дошли за њега. Одатле је пребачен у Бујановац, па у Врање, лечио се петнаестак дана, али последице има и данас, јер се лечи од стерилитета. Био је заробљен од уторка око 12 часова, до среде, следећег дана у 4 часа. После овога дошао је у Србију. Док је био заробљен ту је било још 11 заробљених Срба-Жарко Ђорђевић и браћа Дика и Тика, Јовановић Тихомир и Јовановић Драгослав. Придружио се кривичном гоњењу и истакао имовинско правни захтев.

Међу седморицом који су га заробили, препознао је тројицу из села, браћу Фадила и Хоцу и још једног који се зове исто Фадил. Осталу четворицу је знао из виђења, они су из села у околини Витине. Нико од тих људи који су били у импровизованом суду када је испитиван, није на фотографијама, које је прегледао у фотоалбуму у овом поступку.

Оштећени Зоран Анастасов навео је да је до 1997. године живео у селу Малишево, а од 1997. године у Гњилану, где је имао стан. Његови

родитељи су остали у Малишеву. За време рата 1999.године био је војно ангажован у оближњем селу. Пре повлачења војске раздужио је униформу и наоружање. Дана 20.06.1999.године изашао је на улицу. Тројица комшија су наишли и позвали га да уђе у кола, један од њих је Синан Знељи, а други Шемсудин. Били су у цивилу, није видео да носе оружје. Када је ушао у кола, почели су да му прете, говорећи му «где ти је наоружање, дај наоружање, да те не бисмо водили у Интернат». Када је рекао да се раздужио и да нема шта да преда, направили су колима круг по граду, па га одвезли у Интернат. Тамо је било много људи, више цивила, али и оних у униформама са ознакама ОВК. Од страха није загледао лица, али памти да је била гужва као на аутобуској станици. На зиду Интерната био је велики знак ОВК. Док су улазили, комшије су му рекле да не проговара, да не би неко открио да није Албанац. Одвели су га на спрат у канцеларију и задржали око два сата. Испитивао га је командант, висок, мршав, са брадицом, представио се да је из Метохије, био је у цивилу, није имао оружје, само пендрек. Једини разлог испитивања био је да преда оружје. Претресли су га, али нису му ништа одузели. Током испитивања улазила је и једна женска особа. Након испитивања комшије су га колима вратиле на исто место одакле су га одвели и рекли «Пази се, ако те други ухвате неће те пустити». Док је био у Интернату, није чуо никакве крике или позиве за помоћ из подрума, није видео везане и заробљене људе, није осетио смрад. Мисли да је у близини Интерната био пункт КФОР-а, а близу Интерната постојао је стадион и чуо је да је ту одржан скуп припадника ОВК, али не и да су ту неки људи убијени. Не зна ко је био командант ОВК у Гњилану, не зна за надимак Фаза. Није имао коме да пријави шта се десило, у граду није било више српске војске, ушао је КФОР, али је сумњао да ће преводиоци тачно да преведу оно што пријављује, касније је у СУП-у Врање поднео пријаву.

У то време је чуо да су неки Срби били претучени, па пуштени, али никада није чуо да је неко избачен кроз прозор солитера. Његов стриц је претучен и преминуо је од последица. Његову ташту и супругу су једном приликом истерали из куће и пуцали у близини. После овог догађаја није излазио ни контактирао ни са ким, па ни са родитељима. Када их је видео, испричали су му да је 09.07. већа група Албанаца ушла у двориште и поделила се у две групе које су ушле у њихову и кућу његовог стрица. Албанци су их тукли чиме су стигли, рукама, тањирима, шутирали их, вукли, гађали јајима и рекли им да морају до сутра да напусте кућу. Мајка је имала 65 година, стац 85, стриц 77-78, а стрина 70. Мајка му је причала да су је тукли лопатом по лицу и по грудима. Стрица су вукли, јер је био скоро непокретан, претили да ће га бацити у бунар. Тражили су наоружање, ломили намештај, изнели замрзивач и телевизор. Сутрадан су Албанци поново дошли, тукли му родитеље, стрица и стрину, колима возили по Гњилану и оставили у парку. Одатле су родитељи отишли код рођака, он их је одатле одвео у амбуланту, која је постојала у цркви, а случај је пријавио КФОР. Стриц је умро после овога, 02.09.1999.године, он сматра да је то последица претходно описаних батина, сахрањен је у Шилову, након чега су сви напустили Косово. У фотоалбуму оштећених показао је свог стрица и особе које познаје, а у фотоалбуму припадника ОВК препознао је оптуженог Ахмета Хасанија и

Салихи Ељхани, које је виђао на улици у Гњилану пре ових догађаја. Придружио се кривичном гоњењу и поставио имовинско правни захтев због смрти и мучења родитеља и стрица.

Оштећена Сунчица Антић навела је да је са супругом Антић Негованом живела у Косовској Каменици. За време бомбардовања њен муж је био војно ангажован у магацину и свакога дана је пролазио кроз Коретин. Када се завршило бомбардовање, једнога дана аутомобилом њеног оца гњиланске регистрације, њен муж је са ујаком Новицом Илићем кренуо из Косовске Каменице и на главном путу за њима се одједном створила колона возила. Како се муж и ујак нису враћали кући, пријавили су после три или четири сата КФОР-у њихов нестанак, али није почело тражење, јер није истекло 24 часа од нестанка. У међувремену је њој мајка умрла и док су били на сахрани коју су морали да обаве под пратњом КФОР-а, код њих је долазио комшија Албанац са још двојицом да тражи оружје. За њу је то био знак да се мужу нешто догодило. Покушавала је да сазна шта се догодило мужу, од КФОР-а, ОВК, молила је Албанку Шпресу Шабани, коју је познавала да се и она распита. Управо од ове Албанке је чула 01.08. да су муж и ујак добро, да се налазе у селу Коретин и да су живи. Због тога је већ 02.08. тражила да КФОР помогне, али су они то одбили, јер нису знали где је то село. Њен отац је сазнао да су људи пронашли два тела на месту званом Царско гробље, отишли су да виде и препознали њеног мужа и ујака везаних руку и са повезима преко очију. Санитетским колима довели су лешеве у зграду поште у Косовској Каменици, где су били смештени КФОР и ОВК. Тела су фотографисана, али није издата никаква документација. Приликом припремања мужевљевог тела за сахрану видела је да је метак прошао са десне стране врата, да има трагове од метка и у стомаку и десној бутини. Код мужа је у џеповима нашла своју и његову личну карту, рачуне и 500 ДЕМ. Њен муж је тада имао 33 године. После овога неколико пута је нападнута кућа у којој је била, бацане су и бомбе, па је она у Србију дошла 09.08.1999. године. Отац јој је остао на Косову, али и њега су малтретирали и два, три пута су му палили кућу. Придружила се кривичном гоњењу.

Оштећена Антић Станица навела је да је њен отац, Антић Јован, убијен 13.07.1999.године, док је са својим братанцем Антић Живком косио ливаду у селу Понеш, које је од Гњилана удаљено 8 км. Нема очевидаца овог догађаја, јер комшије које су јој причале да су чуле пуцње, нису смеле да изађу и виде шта се дешава. Касније се скупило цело село, узели су тела, а њен отац и брат од стрица Живко Антић су сахрањени на месном гробљу. На телима су били видљиви трагови ватреног оружја, код оца два метка у пределу грудног коша, а брату је цело тело било изрешетано. Брат је био за време бомбардовања у резервном саставу полиције. Придружила се кривичном гоњењу, али јој имена оптужених нису позната.

Оштећени Јацић Драган навео је да је дошао у Србију, а родитељи су остали у Витини. Једнога дана дошли су маскирани мушкарци, тукли његове родитеље, тражили да им предају кључеве кафића који су држали и да напусте кућу. Тукли су их палицама и моткама, оцу је била расечена глава, а мајка је била у модрицама. Никога није препознала, јер су били маскирани. Затим је његов отац Јацић Коста нападнут 07.07.1999.године на кућном прагу и

погођен из ватреног оружја, рафалном паљбом. На њега је неко пуцао из оближњег кукуруза. Хеликоптером КФОР-а пребачен је у базу Бондстил и мајци су, када се распитивала, рекли да је све у реду и да је у пољској болници у бази у Сојеву. Нису чули ништа о њему све док нису обавештени да је отац сахрањен 29.07.1999.године у Приштини на православном гробљу Драгодан. Тело им је, након идентификације, предато 2003.године. Отац је био стар 50 година. Придружио се гоњењу, поднео је, али није определио имовинско правни захтев.

Оштећена Дивна Ђокић навела да је њен муж Чедомир Ђокић радио у «Биначкој Морави» као стражар у згради управе и током бомбардовања. Након бомбардовања је децу одвела у Бујановац и вратила се одмах у Гњилане. Комшиница јој је, чим је стигла, рекла да јој је муж претучен. Њега је затекла како плаче. Испричао је да су Албанци дошли и тражили оружје. Покушала је да од родбине- деверове деце добије оружје како би могла да преда и тако спаси мужа, али ништа није нашла.

Сутрадан, 06.07.1999.године, њен муж је ишао до доктора и молила га је да се не враћа кући, како га не би затекли они који дођу да траже оружје. Он се ипак вратио. Негде око 11 сати ушли су младићи од којих је један имао пендрек, један бомбу, један нож, била су све укупно њих седморица, тројица су претурали по соби и тражили нешто, чак им је била сумњива и тастатура за телефон коју су имали. Иако нису имали оружје и њен муж Чедомир није био мобилисан током бомбардовања, рекли су да морају да га одведу на испитивање, а њој запретили да не проговара, јер ће глава да јој оде, а ако почне да вришти, убиће је. Мужа су одвели у кућним папучама, сећа се да су га двојица вукла. Један је од њих је плав, висок, леп, млад човек, други мало старији. Прошло је два, три сата од када су га одвели, па је отишла до Интерната да га тражи, јер јој је комшиница рекла да су црвена кола у којима је био, отишла у том правцу. Већ на улазу се уплашила да и њу не ухвате, па је кренула кући, али код Комитета где је пролазила затекла је на вратима крупног, високог, у црно униформисаног човека на вратима, испричала му шта се догодило и замолила за мужа. Он јој је рекао да се губи, да и она не изгуби главу. Сутрадан су дошли исти људи који су одвели њенога мужа и питали да ли јој се муж вратио, па рекли да је одведен у Клокот на испитивање. Провела је још око 5 месеци у стану као у притвору, продала је стан на дан Светог Аранђела (21.11.1999.године) и од тада живи у Бујановцу. Причала је о тешкоћама које је имала, јер јој је тада једно дете било оперисано од тумора на мозгу и оно је после три године и умрло. Од Мусе који је купио од ње стан, чула је да се и он распитивао и сазнао да је њен муж био у Интернату и да је убијен, мада су и Муси рекли да гледа своја посла и да се не меша. У отмици њеног мужа учествовали су већином млади људи, обучени у цивилну одећу, један од њих је био око 30 година стар, мали, низак човек, кога може да препозна, са њима су разговарали на српском, иако је муж знао по неку албанску реч.

Оштећени Стоилкович Часлав навео је да су за време и након бомбардовања његови родитељи, Божин и Станија, били скоро једнини Срби који су живели у селу Влаштица. Поред њих, од Срба је у том месту живела још једна жена, која је била психички болесна. Сведок је са породицом живео

у Врању, а родитеље је повремено обилазио. Последњи пут их је видео око 15. 06, када је у село стигао и француски контингент КФОР-а. У међувремену је почело да се враћа становништво, видео је комшију који је дошао да обиђе кућу. Са родитељима није био у контакту, јер нису имали телефон. Негде око Видовдана, од колега из села Пасјане, које је удаљено два километра од Влаштице, чуо је да гори нека кућа и схватио да то може бити једино кућа његових родитеља. Надао се да су се родитељи спасили, да су напустили Влаштицу пре него што су им запалили кућу и отишли до Пасјана, како их је он и саветовао када се последњи пут са њима видео. Имао је рођаке у Гњилану, али када их је контактирао, сазнао је да родитељи нису ни код њих. Нестанак је пријавио у Врању, Црвеном крсту, потом и Међународном црвеном крсту, али није добио никакве информације. Отац је у то време имао 77 година, мајка 70. Нису били доброг здравственог стања, отац је неколико месеци пре тога био у болници у Сурдулици, а мајка је поломила руку. Никада није сазнао шта се десило са његовим родитељима. Нудио је чак и земљу онемо ко би му дао било какву информацију о њиховој судбини. Данас нема Срба у Влаштици. Није истакао одштетни захтев.

Из исказа **оштећене Станковић Драгице** утврђено је да је са мужем и децом живела на осмом спрату солитера у Гњилану, у улици Краља Петра Карађорђевића. Током бомбардовања муж је све време радио, она је са децом боравила у Смедереву код рођака, затим и у Шапцу, с тим што га је повремено обилазила. Последњи пут је мужа видела 05.07. у Новом Саду, када је дошао да их посети код њене сестре. Након тога муж се вратио у Гњилане и више се нису чули. Док је био са њима у Новом Саду стално су га звале колеге да се врати у Гњилане. Из прича које је касније чула сазнала је да је по доласку у Гњилане најпре отишао код колеге Димић Ранђела, који му је предложио да ради сигурности буду заједно, па су ту преспавали. Онда је чула да су се Срби из солитера скупљали код неке жене на дванаестом спрату и да је тамо једно вече провео и њен муж. По причи коју је чула, следећег јутра, када су кренули на кафу код Драгана Цветковића, који је живео на трећем спрату, у ходнику солитера направила се нека велика гужва, појавио се извесни Зећири Даути, који је претходно живео у њиховом стану и тражио је од њеног мужа Новице кључеве од стана. Са Зећиријем је било још Албанаца. Такође је чула да је Новица био узнемирен, да му је нон-стоп звонио телефон, да је на крају бацио телефон, јер није више хтео да се јавља. Извесни Драган Трумпић, комшија са трећег спрата, рекао јој је да је уместо Новице требало да буде отета нека комшиница Рада и да га је последњи пут видео испред солитера. Касније је чула нешто другачију причу од једне Ромкиње која је становала до њих. Она је рекла да је кроз шпијунку видела како њеног мужа вуку четири Албанца и да је он плакао и молио да га не воде, јер има болесну децу. Није јој рекла да ли су ови људи били у униформи или у цивилу. После је једна комшиница са шестог спрата рекла комшији њене сестре да је она исто гледала кроз шпијунку, како њеног мужа вуку двојица или тројица. Од комшије са седмог спрата чула је да му је 09.07. када се вратио у Гњилане, Добри Радосављевић рекао да је у солитеру међу Србима који су остали и њен муж Новица, али га он није нашао у стану. Због свих тих прича није сигурна када је тачно нешто.

Из исказа **оштећеног Јовановић Зорана** утврђено је да живи у селу Врбовац, општина Витина. Његов брат Јовановић Горан, који је тада имао 23 године, комшија Митровић Драган и рођак Дајић Радован кренули су за Београд дана 30.07.1999.године, возилом «Југо» и више их нису видели. Сазнали су да су на путу Гњилане-Бујановац, у месту Добрчане, које је удаљено 50, 60 километара од њиховог села, њих тројица извучени из колоне возила, у којој су углавном биле избеглице. У колони је било доста комшија за које је после чуо да су претучени и пуштени, али његов брат и ова двојица нису остали живи. Мики Весић који је био у тој колони, Драги Богдановић и Крчмаревић су им причали да је колона наишла на рампу, да их је предрело седамдесетак мештана села Добрчане, у униформама и наоружани. Тада је рањен Срећко Којић. Чули су да је његов брат био затворен у неком подруму у селу Добрчане, седам дана. Иначе, брат је био резервиста у војсци, Дајић је био активни полицајац, а Митровић Драган војно ангажован. Тело је породица преузела 2004.године, а сазнали су да је када је пронађен, а пре идентификације тело било у Гњилану смештено у контејнере, одвезено у Ђаковицу и Угљаре.

Из исказа **оштећеног Васић Драгине** утврђено је да је дана 26.06.1999.године група Албанаца дошла код њега у кућу у Гњилану, насеље Поповица и том приликом им је уз потврду предао аутоматску пушку и ручев пиштољ ТТ. Главни међу овим Албанцима није био из Гњилана, али га је често виђао у граду, јер је зет његовог комшије, не може да му се сети ни имена ни надимка, сада има 45 до 50 година. Тада је имао црне брчиће и представљао се као командант ОВК. Дошао је «Заставом 101» без регистарских таблица, тројица су била са њим, и још две девојке. Нико није био у униформи. Нико му није претио и рекао да напусти Косово, мисли да је циљ њиховог доласка био да узму оружје. Тукли су га рукама. Негде у јулу месецу, кренуо је са супругом у Јагодину, возилом «Рено 25» и на улазу у Добрчане, из трактора, који је био испред њих, изашла су двојица цивила, са маскама на глави, односно капуљачама, и двојица наоружана пиштољима. Одвели су их на неко брдо у близини тог пута. Њега су ударили коленом у ребро. Супругу нису дирали. То је трајало 10 минута. На крају су им рекли да држе руке подигнуте све док не чују сирену из аута. Мислио је да ће их након тога ликвидирати, међутим они су отишли и одвезли возило. У кућу његовог оца, Васић Димитрија, ушли су непознати цивили, претукли га, а из куће однели телевизор, телефон и музички стуб. Отац је тада имао 85 година, био је стар и болестан. Вероватно би га убили да није било комшије Зије који га је спасао.

Оштећени су у исказима представљали ситуацију у Гњилану у лето 1999. године.

Оштећени Ристић Драган је навео да је после бомбардовања, када су српска војска и полиција напустили Косово, после 12.06.1999. године постало опасно излазити из куће, сви су осећали страх, причало се о киднаповању Срба, да су их одводили у Интернат и Малишево, чуо је да су неки одведени и да се никада нису вратили, да се ради откупа отимају чланови имућних породица, чуо је да је извесни Власта Сиринић приведен на

ослобођен, да су Симоновић Синиша, Лазић и Драгиша киднаповани. Све куће у улици Абдула Прешева где су живели Роми су спаљене и сада се реновирају.

Оштећени Симоновић Милан је навео да му је познато да су се после бомбардовања припадници ОВК састајали у кући у улици Абдула Прешева, а штаб им је био у Дому ЈНА и у Интернату. Његова кућа је била близу Интерната, па је видео да има доста униформисаних војника ОВК са оружјем. На солитеру је била постављена радио станица, а пунктови КФОР-а били су поред поште, Дома здравља, испред СУП-а, код његове куће био је паркиран тенк, а пријатељ Албанац му је рекао да КФОР и ОВК сарађују. Полицијски час је важио само за Србе, Албанци су могли да се крећу када су хтели. Припадници ОВК ишли су по кућама, тражили оружје, тукли.

Чуо је за киднаповања Срба са улице или из продавница, за Лазића, Цацка и Симоновић Синишу, један човек је киднапован у гвожђари, један у продавници текстилне робе. Када је дошао с Косова у Ниш, чуо је да су две жене киднаповане у реду за хлеб.

У фото албуму припадника ОВК препознао је на фотографији број 4 (Хајдари Фатон) особу коју је сретао у кафићима и на улици, а на слици број 37 (Агуш Мемиши) особу коју је виђао у Ђиљану и пре бомбардовања и после тога, у униформи и у цивилу.

Оштећени А4 чуо је да је силована Амида ромкиња, маскирани припадници ОВК палили су ромске куће, запаљено је око 200 кућа у његовој махали, из кола су на куће бацали бензин и тако их палили, чуо је да су неки старији људи убијени и за случај да је на гробљу убијен Темал док је копао раку. Причало се да заробљене Србе воде у Интернат, ни Срби ни Роми нису смели да се крећу, осим за храну или до цркве, где су се окупљали. Притисак на Србе и Роме да се иселе је вршен на разне начине, Срби су бежали, председник ромске заједнице Деми Кртеши рекао је да је најбоље да оду у Србију. Док је напуштао Косово зауставили су га припадници ОВК и одузели му моторну тестеру. Његова кућа у Ђиљану је очувана, добио је помоћ да је поправи, али није се вратио, јер је тамо живот немогућ.

Оштећени Ристић Дејан који је тада живео у Београду навео је да је чуо од стрица да Срби после бомбардовања нису много излазили из кућа, ишли су само до цркве или продавнице, а у Интернату су били припадници ОВК. Војници ОВК су били у униформама и наоружани.

Оштећена А3 навела је да је након бомбардовања боравила у Ђиљану и тек у марту 2000.године отишла са Косова. Односи Срба и Албанаца током бомбардовања били су коректни, али се све променило кад се завршио рат и када је КФОР дошао. Албанци из Прешева, Бујановца и Медвеђе, чак и из Македоније дошли су у Ђиљане, избацивали су Србе из станова и усељавали се у њих. Ово је било опште познато, не само да су се Албанци са југа Србије разликовали по томе што су добро говорили српски језик, већ је била у прилици да чује како се неки човек жали да нема сведока за купопродају, јер су сви Албанци отишли са југа на Косово. У њен стан је желео да се усели ујак њене комшинице који је дошао из Прешева. Улажење у српске станове ишло је по фазама, чистили су буквално део по део града. Најпре би бацали бомбу на стан, затим су жене и деца улазили и узимали све што нађу, од

техничке робе до намештаја. Када би стан остао празан, друга група Албанаца се усељавала. 18.08.1999. године и на њен стан је бачена бомба, од тога још увек има у кичми гелер. Напади на српске станове и пљачка почели су када су припадници америчког КФОР-а дошли у Гњилане. Пре њих у град су стигли Французи, задржали се петнаестак дана и за то време је још увек било мирно. Када су дошли Американци, настао је пакао. Осим до цркве, Срби и Роми нису смели нигде да се крећу, тамо су набављали и храну. У цркви су имали импровизовану пошту, амбуланту, све цивилне потребе су се обављале у кругу цркве. Полицијски час је уведен од 6 увече до 7 ујутру. У цркви је често слушала приче о људима који су страдали, тако зна за случај супружника који су заклани, а њихова тела исечена на комаде. Чула је за човека који је живео у оближњем селу, дошао да обиђе сина, али је заклан и бачен у контејнер. Њен комшија, младић, дошао је да прода кућу, али је убијен и остављен испод моста. Познат јој је и случај Милета «Голубара», кога су одвели у Интернат, тражили да нешто призна, када се вратио био је црн од батина и рекао је да постоје спискови, па оне који нису на њима, ослобађају. Њен комшија Бранко Јанковић је предао оружје, али га је ОВК одвела у Интернат, па је и од њега тражено да сарађује, видео је и он спискове Срба који су мобилисани, или имали задатке у војсци и на основу којих се одређивало ко ће бити убијен, а ко пуштен. Бранко је био толико уплашен да није смео сам да проведе ноћ у стану и сутрадан је отишао у Бујановац. Чула је и друге приче о људима који су одведени у Интернат, па затим ослобођени, али не зна детаље. Чула је да су заробљене одводили и у обданиште у насељу «Гавран» и мучили. Било је приче да су људи убијани на њивама, а чула је да су убили неког човека док је копао раку. Једној жени дали су пет минута да се исели из стана, али када је дошла да узме ствари, забили јој нож у леђа. Чула је да се жена породила и одмах морала да побегне из болнице, јер јој је доктор рекао да бежи да не би убили и њу и дете. Познат јој је и случај киднаповања колеге Драгана Ристића, који је и поред тога што су им припадници ОВК забранили улаз у фабрику, отишао за своје ствари, па га је одједном окружила група војника обучена у црно, увукла у аутомобил и више се ништа није чуло за њега. Била је то уобичајена ситуација да се Срби киднапују на улици, тако што се око њих створи група Албанаца, угура их у кола и о њима се више ништа не би чуло. Тако је у Гњилану нестало око 120 људи. У тим ситуацијама КФОР никада није реаговао. Срушен је и споменик Цару Лазару. Гледала је са терасе како је везан за камион и срушен за један сат. Живот се нормално одвијао за Албанце, они су говорили да је то њихова држава. КФОР није одржавао ред, живот није био нормалан. Припадници ОВК у Гњилану имали су црне униформе, без ознака и маскирне униформе са амблемом. Не зна да ли су носили оружје у граду. Она се углавном за све то време након бомбардовања крила, одлазила би једино до цркве да узме храну и пречицама, кроз дворишта се враћала, јер је избегавала излазак на улицу. Када је и на њен стан бачена бомба, а она повређена, дала је изјаву КФОР-у, одбила је да оде у болницу и дошла је у Србију. Имовину на Косову још има, а стан је продала испод цене пријатељници Албанки.

Олга Елена Лазин Гордана је видела са терасе свога стана у Гњилану рушење споменика Цару Лазару, а чула је да је један човек отет на зеленој

пијаци. Рушење споменика гледао је и **Анастасов Зоран**, а за ово је чуо и **Антић Светозар**.

Слично наводи и оштећени **Арснић Иван** и описује да су Срби били уплашени због честих киднаповања и да су бацане су бомбе на српске куће. Чуо је да је било случајева да људе закољу у кући. Било је војника ОВК у униформама, у град је дошло на хиљаде људи из других делова Косова, из Призрена, Ђаковице. Мисли да у Гњилану сада има око 5 % Срба и Рома. Као и други, чуо је да је киднапован Цацко, неки Бора, неке жене из реда код пекаре и за друге случајеве.

Оштећени **Антић Бранимир** осим што је заробљен, испитиван и тучен, чуо је да су **Антонијевић Небојша** и старији човек, који су истом приликом били заробљени, касније умрли од последица батина и мучења, којима су били изложени, а чуо је и да је његов друг **Методијевић Мирослав** био заробљен и убијен у Малишеву или Пограђу. Чуо је у то време да Србе заробљавају, воде у Интернат и тамо малтретирају. Приче о убиствима није чуо, као ни за догађај да је неко био избачен кроз прозор солитера или да су по дану у дворишту Интерната били убијени Срби.

Оштећени Методијевић Добривоје, чији је син нестао, чуо је за разне злочине над Србима и догађаје у Интернату. Причало се да су две жене, родом из Србије, конобарице на Косову, киднаповане из кафића у селу Малишеву у коме су радиле, одведене у Интернат, да су претучене, и пешке су дошле у Бујановац када су ослобођене. Онс су причале да су виделе његовог сина у Интернату, разговарале са њим и да је рекао је да му нема спаса. Све то испричао му је извесни Савић, који је једну ноћ провео заробљен у Интернату. Такође је чуо за причу да је у текстилној фабрици, у којој је радио, убијен Србин из Жегре. Највише Срба отето је у периоду од 15. до 25.06.1999. године. Колико му је познато у Гњилану је отето 12 мушкараца. Није чуо за догађаје у насељу Бела Земља, нити за убиства у солитеру, иако је живео у стану удаљеном око 200 метара од солитера. Једино су Срби малолетници због пара убили Албанку, која је живела у солитеру. Познато му је да су војници ОВК били и у Дому ЈНА, јер је и тамо тражио сина. Сећа се да је срушен споменик Цару Лазару после отмице његовог сина.

Оштећени Анастасов Зоран навео је да је после бомбардовања ситуација у Гњилану била тешка за Србе. Када је војска отишла, појавили су се војници са ознакама ОВК. Чуо је приче о малтретирању Срба, да су људе заробљавали на улици и водили у Интернат, одакле се више нису враћали. Штаб ОВК био је у школи у Малишеву. Чуо је да су Роми убијени и протерани.

Само оштећена **Дивна Ђокић** није чула ни за какве догађаје у Гњилану и није чула за догађај у солитеру, нити за убиство Албанца близу ЕДБ-а, иако је њена кућа близу ЕДБ-а, јер је у то време интересовало само да пронађе мужа.

Сведок Алишанин Шефик навео је да је током бомбардовања живео у Гњилану у ромском насељу. У ово насеље доселили су се Албанци, у судници је препознао Мемини Агуша, који се уселио у једну од кућа, оптужена браћа Хајдари усељила су се у трећу кућу од његове и Ајдари Фазлијевић, усељено се у кућу у Улици Абдула Прешева. Чуо је да је убијен извесни Ђемал на српском

гробљу док је копао раку и да је једна старица убијена. Видео је да су неке куће запаљене, а за убиства и киднаповања није чуо, нити је видео војнике ОВК. Сматра да је после бомбардовања живот био нормалан, било је хране и струје, није било никаквих разлога да Роми напуштају Гњилане, то су чинили једино они који су се безразложно плашили.

Сведок Исени Исен је навео да је за време и након бомбардовања живео у Гњилану у Улици Абдула Прешева, која је била насељена искључиво Ромима. Пре бомбардовања у граду је било 500 ромских кућа. Познато му је да је након бомбардовања запаљено око 120 ромских кућа и да су Роми након тога бежали из града. У то време КФОР је већ био у Гњилану. Најпре су стигли Французи, који су се кратко задржали, а након њих Американци. По доласку КФОР-а уведен је полицијски час. Није чуо да су људи пресретани на улици, киднаповани, убијани и мучени. Чуо је да је извесни Ђемал убијен на гробљу док је копао раку, да је нека жена повређена од бомбе и да је преминула, те да је бачена бомба на кућу Галипи Исена. Припадници ОВК у жутим униформама, али без оружја, обично по тројица у групи, долазили су и тражили оружје, претраживали куће, али људе нису дирали. Припадници КФОР-а нису могли све да контролишу, иако су настојали. Тако је срушен и споменик Цару Лазару и то прослављено уз музику. Познато му је да су неки Срби после бомбардовања отишли у Србију, а да су у Гњилане долазили Албанци из Турске, Албаније, Прешева и Бујановца.

И оштећеном Арсићу Велимиру је познато да су из Гњилана побегли Роми православне вере. Његови комшије, када су видели како је претучен су побегли и у улици Бојаниној, где је живео, нема више Рома. Пдогађајима у вези солитера чуо је једино да је извесни Мики Сојко пуцао на војнике КФОР-а, па су га они тада убили.

Оштећени Симоновић Срђан навео је да су после бомбардовања страдали Роми, да их је раније било 6000-7000, а да их сада виђа само у Дому здравља.

Оштећени Анастасов Зоран чуо је да су Роми убијени и протерани.

Оштећени Васић Драгиша чуо је да су припадници ОВК били у Дому ученика у Гњилану, где је пре рата радио као домар. Видео је да је на згради Дома ЈНА застава и да ту долазе особе у униформама ОВК. Зна да је пријатељ његове старије ћерке, Симоновић Синиша, киднапован код робне куће и ликвидирап највероватније у Малишеву. Чуо је и да је Јахимовић Драган био заробљен, да је касније отишао у Интернат по своје возило одакле се више није вратио. Причало се да је ликвидирап. Није чуо да је неко бачен кроз прозор солитера. Чуо је приче о дешавањима на аутобуској станици и да су тамо људи киднаповани од стране ОВК. Најчешће су приче о ликвидацијама везиване за Интернат. Познато му је из штампе да је брачни пар заклан у кући, преко пута Интерната. Причу о томе да су неки људи разапети возилима, чуо је касније у Нишу. Чуо је за причу да су отете две жене, бивши судија, за ликвидацију Драгана Арсића, за Драгана Цветковића да је киднапован и пребијен, причало се да је било злочина и у насељу Бела земља. У фотоалбуму припадника ОВК показао је на фотографијама број 7 (Рефик Алија), 9 (Рамиз Алија), 12 (Радојевић Александар), 16 (Фазли Ајдари) које је раније, пре доласка КФОР-а и бомбардовања виђао у граду.

Радио је у Интернату као домар и зато зна да су у ратно време ту била смештена техничка војна лица. Пре тога избеглице су заузимале приземље једног павиљона. После бомбардовања ту су били смештени припадници ОВК. Описао је Интернат. На улазу је била капија, а постојало је велико бетонирано двориште. У зграду се улазило степеништем од три до четири степеника, са леве стране је степениште за спрат где је раније боравило особље, директор, благајник, васпитачи. Улазило се на велика трокрилна врата, право је била менза, са десне и леве стране павиљони за ученике. На спрату са десне стране био је павиљон за ученике, а са леве стране осим просторија за ученике и канцеларије за директора и административно особље. Учиниоце су биле на спрату, као и мала просторија за васпитачице. Из сутерена се силазило у подрум где је у 7-8 просторија било два котла, радионица за поправке, магацин за храну и друго. Грејали су се на нафту, цела зграда је имала радијаторе. У средишњем делу просторија у подруму где су били смештени котлови, била је канализација, док је радио било је с тим доста проблема и редовно је морао да чисти запушене цеви. Постојао је и споредни улаз у Интернат у подрумском делу, који се користио као улаз у стан где је живео један Албанац. Имао је радни сто, без фиока и од алата четири-пет врста чекића, тестеру, брусилу, ролцангле и апарат за варење, пајсере, шипке, сав алат је остао.

Сведокиња Бошковић Весна изјавила је да је до 2001.године била члан Удружења киднапованих и несталих лица и да је у том својству одлазила на Косово и Метохију. Од 2001.године је била члан Подкомитета за људска и мањинска права у Координационом центру за Косово и Метохију и члан Бироа за ексхумације и идентификације.

Још као члан Удружења киднапованих и несталих лица интересовала се за догађаје на Косову. Од представника ОЕБС-а који се у то време бавио несталим лицима, сазнала је да је 11.07.2000.године, док су тражени Дајић Радован, Митровић Миодраг и Јовановић Горан, случајно, у близини Ђиљанске болнице пронађен контејнер са остацима 8 тела. Сви остаци су обдуковани и дат им јединствен број и ознака 33, па су сахрањени на ђиљанском православном гробљу.

Децембра месеца 2003.године, представници ОМПФ-а Канцеларије за нестала лица и форензику при УН-у позвали су форензички тим Удружења да приступи прегледу посмртних остатака. Тела су ексхумирана и било је јасно да се ради о Србима, јер су сахрањена на православном гробљу. Остаци су поново прегледани, обдуцирани и извршена је идентификација. Сеча се да су посмртни остаци са деловима одеће фотографисани и да су посмртни остаци били смештени у великој хладњачи, где су породице улазиле ради препознавања.

Иначе, Дајић Радован, Митровић Миодраг и Јовановић Горан убијени су крајем јула 1999.године, а њихова тела су пронађена на фарми «Младост» у селу Пасјане код Ђиљана, затим пребачена и коначно ексхумирана у Приштини.

У селу Угљаре откривена је масовна гробница, на локацији под називом «Лапангница», где је идентификовано 10 лица, а једно је остало

неидентификовано. Установљено је да су ове особе нестале из Гњилана, јер су две жене сведочиле у вези овог догађаја.

Презентовала је два списка жртава, један је сачинио Међународни Комитет Црвеног крста, усвојили су га приштинска и београдска делегација. Други је радила Комисија у којој је она. Овај списак се ажурира приликом предаје посмртних остатака, на тај начин што се име особе чије се тело предаје брише са листе несталих и додаје на списак идентификованих и предатих. Овај списак је радио Комитет као председавајући радне групе за нестала лица, заједно са Комисијом за нестала лица Владе Републике Србије и Удружењем киднапованих и несталих и по основу захтева за тражења које су породице несталих упућивале Међународном Комитету Црвеног крста.

Спискови киднапованих и несталих садрже име и презиме особе, датум и место рођења, датум и место нестанка, према томе где је и када особа последњи пут виђена. Списак идентификованих и предатих посмртних остатака садржи и место проналаска, датум предаје и податак о узимању ДНК узорка. Осим Гњилана, као места нестанка појављују се и Врбовац, Жегра, Брасавац, Клобукар. Ови спискови се не слажу у потпуности са списком који има МУП РС, јер се Комисија бави лицима киднапованим и несталим у дужем временском периоду (прве идентификације су почеле отприлике 2001. године), а спискови МУП-а садрже и податке о лицима која су задржавана сат, два.

Свако Удружење, а има их више, има свој списак киднапованих и несталих.

На претресу је извршен увид у фотоалбуме који су достављени и то припадника ОВК, са пописом особа на фотографијама и фотоалбуме умрлих са списком од 80 убијених на подручју Гњилана и околине, 34 несталих и 153 заробљених, мучених, па пуштених особа.

Суд је исказе сведока: А1, А2, А3, А4, А5, Б1, Б2, Ц1, Ц2, Марковић Славице, Младеновић Ненада, Ристић Дејана, Симоновић Милана, Ристић Драгана, Стевановић Предрага, Исени Исена и Алишани Шефика, Арсић Ивана, Симоновић Срђана, Лазић Гроздане, Павић Јорданке, Илић Радомира, Јовановић Зорана, Стоилковић Часлава, Ђокић Дивне, Станковић Драгице, Анастасов Зорана, Васић Драгише, Васић Зорице, Анђелковић Предрага, Антић Сунчице, Антић Радојке, Арсић Велимира, Антић Светозара, Антић Бранимира, Арсић Славице и Арсић Бисерке, Ђорђевић Жарка, Методијевић Добривоја, Антић Станице, Јаџић Драгана, Станковић Драгана и Бошковић Весне у потпуности прихватио као истините.

Сведоци Марковић Славица, Младеновић Ненад, Ристић Дејан, Ристић Драган, Симоновић Срђан, Лазић Гроздана, Павић Јорданка, Арсић Иван, Арсић Бисерка, Арсић Славица, Методијевић Добривоје, Антић Радојка, Анастасов Зоран, Антић Сунчица, Антић Станица, Јаџић Драган, Ђокић Дивна, Стоилковић Часлав, Станковић Драгица, Јовановић Зоран су сведочили само о ономе што им је познато у вези нестанка и страдања чланова њихових породица.

Искази оштећених потврђени су писаним доказима, који су прочитани на главном претресу: захтев за тражење Младеновић Стојанчета и Зорице од 05.12.2000. године, захтев за тражење Ристић Славољуба и извештаји о предаји

тела-посмртних остатака: потврда о идентификацији Ристић Славољуба (у фотокопији), потврда Института за судску медицину о смрти за Ристић Светозара, од 03.04.2006.године, потврда о идентитету за Арсић Драгољуба, бр. МПУ 2000-001594, случај: 33 01/001Б, потврда о идентитету Ристић Витомира, бр. МПУ 2000-001618, случај: 33 05-001Б, потврда о идентитету Ристић Светозара бр. МПУ 2000-001616, случај: 33 03-001Б, потврда о идентитету Лазић Сретена, бр. МПУ 2000-001593, случај: 33 02-001Б, потврда о идентитету Симоновић Синише, бр. МПУ 2001-000308, случај: 33 04-001Б, потврда о идентитету Младеновић Зорице, бр. МПУ 2001-001389, случај: 33 06-002БП. Према извештају о проналаску посмртних остатака у контејнеру у Ѓњилану дана 07.07.2000.године пронађени су делови тела 8 особа, чији идентитет није био познат, али се претпоставило да се ради о жртвама српске националности из периода после 12.06.1999.године. О проналаску тела је обавештена и Централна истражна криминалистичка полиција УНП са седиштем у Приштини, од које је тражено да се изврши обдукција посмртних остатака. ДНК методом и методом поређења анте-мортем и пост-мортемподатака, утврђен је идентитет наведених 8 жртава, а то су: Лазић Сретен, Арсић Драгољуб, Младеновић Стојанче, Младеновић Зорица, Павић Борислав, Ристић Витомир, Ристић Светозар и Симоновић Синиша. У прилогу Извештаја је документација која садржи обдукционе записнике са фотодокументацијом.

Због начина на који је сведок сарадник описао да се поступало са телима убијених, суд је одредио вештачење од стране вештака судске медицине и антрополога, ради утврђивања да ли су према расположивој документацији на неким од делова тела који су пронађени и обдуцирани констатовани трагови сечења секиром или тестером. Суд је налаз и мишљење, на који није било примедби, као јасан и стручан, у потпуности прихватио. Налаз и мишљење и Извештај о проналаску тела са пратећом форензинком документацијом потврђују исказе оштећених, Младеновић Ненада, Марковић Славице, Ристић Дејана, Ристић Драгана, Лазић Гроздане, Павић Јорданке, Симоновић Срђана и Арсић Ивана, о томе да су њихови сродници нестали, да су убијени, а да су њихови посмртни остаци пронађени и предати.

Вештаци проф. др. Слободан Савић и проф.др Марија Срејинћ-Ђурић у писаном налазу и усменој речи на прегресу навели су:

Након прегледа обдукционих записника за оштећене Младеновић Зорицу и Стојанчета, обдукциони бр. КИЦ-266, идентификациони бр. 33-06/007 БП, обдукциони бр. КИЦ-263, идентификациони бр. 33-06/002 БП, закључак обдуцената да постојећи дефекти указују на могућу смрт, услед дејства пројектила из ватреног оружја, не може се искључити, нити са сигурношћу потврдити. На фотодокументацији уз обдукциони налаз видљива се лева лопатица, која није поменута у писаном налазу, али је евидентно да је она фотографисана и постоји шест делова других цевастих костију. Они потичу, према налазу вештака од великих дугих костију удова у које спадају, на пример, рамена, жбига, лактична, бутна кост, голенача, лисна, али се само на основу фотографије која постоји, не може утврдити ком делу тела.

односно којој дугој кости тачно припадају поједини од ових делова. Према оном што је на фотографији приказано, сви слободни крајеви описаних делова костију су неравни, не постоје равне површине које би указивале на то да су ови делови костију били одсечени оштрицом механичког оруђа, тестером, секиром, или било којим другим оруђем које има сечиво или оштрицу и које може да нанесе ту повреду. Како су у налазу описане и фотографисане кости само појединих делова тела, не може се искључити да су неки други делови тела, који нису описани, ни фотографисани, били одсечени.

У односу на обдукциони налаз за Арсић Драгољуба ZZ 01/001Б КЦ може се прихватити закључак обдуцената да је смрт наступила услед повреда мозга изазваних дејством пројектила испаленог из ручног ватреног оружја, а нису установљене повреде које би указивале на то да су делови скелета били одсечени оштрицом механичког оруђа.

У случају обдукционог записника за Ристић Витомира ZZ 05/001Б КЦ 262, имајући у виду констатоване вишеструке преломе костију крова лобање у ситне делове, које захватају леву слепоочну, леву темену и леву половину потиљачне кости, може се прихватити закључак обдуцената да констатовани вишеструки преломи указују на то да је смрт насилна и да је наступила услед повреда ткива мозга дејством тупине механичког оруђа.

У односу на обдукциони записник за Ристић Светозара, може се прихватити закључак обдуцената да је смрт наступила услед повреда мозга због дејства тупине механичког оруђа. Иако су се обдуценти прецизно изјаснили да је начин настанка ове повреде био битемпоралним дејством тупине, односно тупе механичке силе, вештаци су мишљења да је ово само један од могућих механизма повређивања и не може се искључити могућност да је евентуално сила деловала двократно и са једне и друге стране. Оно што је сигурно је да на лобањи не постоје знаци дејства пројектила и такође на основу налаза не постоје знаци који би указивали на то да су одређени делови тела били одсечени оштрицом механичког оруђа.

У случају обдукционог записника за Лазић Сретена, број 33 02/001Б обдукциони број КЦ 221 може се прихватити закључак обдуцената да је повреда мозга услед дејства пројектила испалених из ручног ватреног оружја, довела до насилне смрти. Постоји налаз да су краци стидне кости сечени, али то није нешто што је карактеристично за раскомадавање тела, зато што се ради о предњој страни карличног прстена и такво сечење није нешто што се сретало у случајевима постморталног раскомадавања тела. Постоји и налаз да су обе кости десне подлактице неправилно изломљене, али нема детаљног описа места, изгледа прелома, ни фотографије, па се не може са сигурношћу утврдити начин настанка ових прелома. Чињеница да се ради о неправилној изломљености указује на то да се није радило о одсецању тог дела тела оштрицом механичког оруђа.

У обдукционом налазу за Симоновић Синишу ZZ 04/001Б обдукциони број КЦ 264 се наводи да постоје лешни остаци, али није описано који. Постоји опис да су доња вилица и лобања сечени при претходној обдукцији и констатовано је да су сва ребра са леве стране, осим шестог и седмог, преломљена, са знацима дејства пројектила. Стога се закључак обдуцената да је смрт насилна услед повреда по живот важних органа грудног коша

изазваних дејством пројектила испаљеним из ручног ватреног оружја, може прихватити као вероватна могућност. По вештацима на основу обдукционог налаза и фотографија не може се искључити могућност другог начина настанка ових прелома, а то је првенствено дејство тупине механичког оруђа. У закључку обдуцента описан је и прелом дела грудне кости, који није фотографисан, на једној фотографији је приказан део, а не цела грудна кост али тај прелом није јасно приказан, те се о његовом механизму не може прецизније изјашњавати. За те делове, као и оне који су очигледно због повреда раније били хирушки збринути, нема знакова да су били одсечени оштрицом механичког оруђа, али се вештаци нису могли изјаснити о евентуалним повредама на доњем делу тела- костима доњих удова које нису описане нити приказане на фотографијама.

У случају Павић Борислава ZZZ-07/001Б, КЦ 125/2003, обдуценти су констатовали да је обдукција вршена 12.07.2000.године и закључено да се ради о смрти услед повреде мозга пројектилом ватреног оружја. Вештаци су ово прихватили јер постоји присуство дефеката на костима лобање. Остале кости које се спомињу у обдукционом налазу нису описане, ни фотографисане, нити су констатоване друге повреде које би указивале на то да је неки део скелета био одсечен оштрицом механичког оруђа.

Суд је с посебном пажњом ценио исказ сведока сарадника. Ради се о сведоку коме је решењем Кв.В.105/08 од 25.12.2008.године одређен статус сведока сарадника и уз то мере заштите из чл. 109-в: испитивање под псеудонимом Божур 50, уз прикривен изглед и измењен глас. Саслушање сведока на претресу, обзиром да је искључена јавност у смислу члана 109-г, обављено је без измене гласа, а суд, странке и браниоци су га видели на мониторима. На претресу је дана 18.03.2010.године сведок сам изашао из кабине, па је сведочио из суднице. Сведок сарадник се суочио са оптуженима.

Приликом оцене кредибилитета сведока Божура 50 суд је због чињенице да се ради о саучеснику у злочинима, исказ посебно процењивао у склопу свих околности под којима је сведочење дато. Осим овога, суд је ценио и наводе неких од оптужених да је сведок мотивисан да сведочи против њих и наводе свих оптужених о томе да сведок има лични интерес да сведочи на начин који се од њега тражи, као и наводе који се односе на моралне карактеристике сведока и значајне појединости из његовог живота. Посебно је суд водио рачуна да сведока који ужива мере заштите и који је практично једини сведок догађаја који су предмет поступка и на бази чијег исказа је конструисана читава оптужница, оптужени и браниоци могу детаљно да испитају ради указивања на тачност тврдњи у погледу кредибилитета сведока и провере веродостојности исказа, на начин на који сматрају да треба. У погледу веродостојности исказа сведока дат је значај контролним питањима која су по ставу одбране указивала на неистинитост сведочења. Суд је ценио и да ли постоји доследност у казивању сведока.

Због тога што и закон налаже (чл- 109д), да се искључиво на исказу заштићеног сведока не може заснивати судска одлука, суд је настојао да провери има ли поткрепљујућих доказа или да ли се исказ сведока може на

било који начин да доведе у везу са чињеницама које су утврђене у поступку. При томе, суд је ценио и мишљење тужиоца да сведок сарадник заштити ужива због опасности коју носи сведочење против Албанаца, да је сведочење сарадника и иначе за сведоке изузетно опасно, као и да је кајање Божура 50 стварно, храброст коју је показао када је одлучио да сведочи велика и да је то разлог да суд прихвати исказ без захтева да буде додатно поткрепљен или уз повезивање са индицијама и опште познатим чињеницама. Због тога је заменик тужиоца често понављао примедбу да многа од питања одбране која су се односила на кредибилитет сведока или служила да провере веродостојност сведочења могу да открију идентитет сведока. Суд је одредио и вештачење сведока сарадника који је у време када је учествовао у догађајима о којима сведочи тек напунио 17 година.

Из налаза и мишљења вештака психијатра и психолога произилази да код сведока сарадника није установљено постојање душевне болести, душевне заосталости, нити душевне поремећености. Утврђено је да је степен његове опште душевне развијености у време догађаја о којима сведочи био у складу са његовим календарским узрастом, те да не постоје психолошке препреке, нити психопатолошки поремећаји који би компромитовали његову способност упамћивања, памћења и репродукције упамћеног. Код њега није констатовано постојање конфабулација, као квалитативног поремећаја сећања. Манипулација као тенденција ка обмањивању, фабриковању и исфорсиравању података представља одређену карактеристику личности коју код сведока сарадника вештаци нису констатовали. Иначе, код сведока сарадника манипулација није наглашена као општа, ни доминантна карактеристика личност, иако блаже форме манипулативног понашања могу да се сретну код сваке особе. Сведок сарадник је приликом прегледа навео да је у неколико наврата у младости конзумирао психоактивне супстанце (марихуану, кокаин) закључак вештака је да су психичке функције сведока у потпуности очуване и у том смислу код њега нису уочени симптоми који би указивали на токсикоманску зависност. Он је особа која показује солидан капацитет за успостављање комуникације са другим особама, како са познатим тако и са непознатим, има одређене црте отворености и спонтаности, показује одређену критичност према себи и другима. Он може да препозна емоционална стања других, али се на њих много не обазире, што указује на један вид емоционалне површности, као карактеристике његове личности. Код сведока нису установљени клинички симптоми посттрауматског стресног поремећаја, који би био последица његовог учешћа у ратним збивањима.

Суд је прихватио налаз и мишљење као стручан оцењујући да су неосноване примедбе браниоца адвокат Здравка Кретића да је налаз и мишљење вештака непотпун и неозбиљан, а да је преглед сведока сарадника био кратак, адвоката Бојана Ресавца да су вештаци требали да прегледају и видео запис са сведочења, док су браниоци адвокат Марко Кастратовић и адвокат Марија Радуловић, као и Мемиси Агуш, Хасани Назиф, Хасани Ахмет имали примедбу због тога што према налазу и мишљењу вештака сведок нема никакве последице ни посттрауматски синдром, а сведочи да је вршио најгнусније злочине.

Испитивање сведока сарадника је обављено у два наврата, пред истражним судијом, 25.12.2008.године и 23.03.2009.године, а на претресу је трајало 11 дана, између осталог и због болести сведока, као и ситуације у којој је био уморан или понекад љут или увређен када се суочавао са оптуженима.

Приликом оцењивања кредибилитета сведока, суд је ценио с једне стране наводе Заменика Тужиоца за ратне злочине да је сведок приликом сваког саслушања изражавао искрено жаљење због злочина у којима је учествовао и чињеницу да је и поред опасности која му прети, одлучио да сведочи. Суд је имао у виду и држање сведока на претресу који је показивао да је узнемирен када прича о појединим догађајима и спремност да одговара на свако питање суда и странака, спремност да се суочи са оптуженима. С друге стране, оптужени и браниоци наводили су да није било законских услова да он добије статус сведока сарадника због тога што никада није био припадник ОВК, није био у рату, нити у лето 1999.године у Гњилану, није уопште учесник ни једног од догађаја које описује, већ је све, као и своје припадништво ОВК, измислио. Везано за ове наводе приложили су потврду Хуманитарне организације «Ел Хилал» о томе да је сведок сарадник са породицом био у Македонији током бомбардовања и у време када су се догодили злочини које описује. Одбрана и оптужени наводили су да се ради о особи таквих личних и моралних квалитета да јој се уопште не може веровати, јер се против њега воде разни кривични поступци о којима су приложили доказе, док о недозвољеним и неморалним радњама које је починио бруји цело Прешево: силовао је неку старију жену, сексуално злостављао сестру од стрица, бави се трговином оружја и дроге, ужива наркотице, опљачкао је Медресу, нико га у Прешеву не цени, није у добрим односима ни са породицом. Док су у последњих десет година оптужени засновали породице и раде и живе као и сав обичан свет, сведок сарадник је за то време вршио кривична дела и више пута је осуђиван у Србији, али и у иностранству. Оптужени су наводили да их Божур 50 не познаје или да се никада нису дружили или да за неке од њих има и мотиве да их лажно терети, као и да је покушао да неке од оптужених провоцира на извршење дела пре него што су ухапшени. Тако је оптужени Хасани Назиф наводио да је са сведоком од раније у завади, оптужени Фазлију Бурим да је са сведоком у завади и да он има разлога да га терети, оптужени Мемиши Агуш да га је сведок вече пре него што су ухапшени питао да му причува оружје које је требало да илегално прода. Сведок је сигурно знао за планирану акцију у којој ће ухапсити оптужене, па је мислио да ће успети да оптуженом Мемишију подметне оружје. Оптужени Сахити Камбер, Садику Селимон, наводили су да их сведок уопште не познаје, Сахити Камбер јер нису иста генерација и нису се никада ни виђали, па сведок не говори истину када каже да овог оптуженог познаје из Прешева, и да га је виђао у Гњилану, а Садику Селимон да сведок њега не познаје и чак на фотографијама из 1999.године које су одузете од овог оптуженог сведок није могао да га препозна. Хасани Ахмет, Хајдари Ферат, Хајдари Самет нису ни на један посебан начин оспоравали кредибилитет сведока, али из одбране Хасани Ахмета произилази да он није имао никакве контакте никада са сведоком сарадником.

Суд је прочитао оптужницу Општинског јавног тужилаштва Прешево КТ број 168/08 од 03.12.2008.године и пресуду Општинског суда у Прешеву К.291/08 од 26.10.2009.године, као и пресуду Окружног суда у Врању Кж.961/08 од 10.12.2008, потврду Хуманитарне организације «Ел Хила» од 22.01.2010.године, потврду ОВР-ОВК, Огранак Гњилане, број 403/10 од 22.10.2010.године и потврду Организације ветерана рата ОВПБМ од 25.10.2010.године из Прешева, број протокола 11/2010, које су приложили оптужени и браниоци, из којих произилази да се против сведока сарадника водио кривични поступак по оптужници ОЈТ у Прешеву Кт.бр.168/08 од 03.12.2008.године због кривичног дела тешка крађа из чл. 204 ст.1 тач.1 КЗ у саизвршилаштву у смислу чл. 33 КЗ и да је исти у односу на њега раздвојен јер се сведок налази у бекству и недоступан је органима гоњења, да је сведок сарадник Божур 50 од 07.05. до 21.09.1999.године боравио у кући Јаџари Мехмета у селу Черкез, општина Куманово, да је примао хуманитарну помоћ и да сведок сарадник Божур 50 није евидентиран на листи војника Ослободилачке војске Косова, али да је био припадник Ослободилачке војске за Прешево, Медвеђу и Бујановац, Оперативна зона Бујановац.

Суд је одбио предлоге да се саслушају мајка и брат сведока сарадника, да се прибави извештај из казнене евиденције за сведока сарадника и подаци из Основног суда у Врању о поступцима који се воде против њега, јер је нашао да су на ове околности већ изведени докази, а сведок сарадник је и навео да су се против њега водили кривични поступци и да је управо због тога и протеран из Аустрије где је живео. У вези осталих навода да сведок сарадник користи наркотице, о силовањима које је наводно извршио и друге, суд је нашао да су уперени на омаловажавање сведока. Након што је сведоку било лоше на прегресу, у склопу анализа које су извршене, из Извештаја о извршеним лабораторијским испитивањима урина, произилази да нису нађени трагови наркотика. Потврда Хуманитарне организације о томе да је породица сведока сарадника користила у Македонији хуманитарну помоћ током бомбардовања и у време када су се одиграли догађаји из оптужнице је без значаја јер је сведок сарадник и навео да је породицу одвео у Куманово када је почело бомбардовање. Суд је оценио да су примедбе оптужених и бранилаца о томе да је сведок сарадник мотивисан да сведочи због опасности од кривичног прогона, оправдане, јер је већ и статус који има и чињеница да је саучесник у злочину налаже да се његов исказ цени крајње опрезно.

Међутим, осим што је сматра да су тачни наводи да Божур 50 сведочи како би избегао кривично гоњење, суд је приликом испитивања кредибилитета ценио да ли сведок има мотива да било кога од оптужених лажно терети. У одговору на ово питање суд је пошао од тога да је сведок објаснио колико добро познаје оптужене, да је са оптуженим Хајдари Фатоном ишао у школу и да се са њим дружио, а осим њега добро познаје и његову браћу Самета и Ферата. Ово је потврдио и оптужени Хајдари Фатон, али није наводио да су у било каквој завади, нити је истицао мотиве да га сведок оптужује, осим да је све измислио, да је видео снимак злостављања у Чеченији на сајту WWW.gorilalife.com, па такве и сличне ствари приписао оптуженима. Оптужени Фазлију Бурим је наводио њихов ранији сукоб као мотив да га сведок терети, али је из исказа сведока Шахири Шезаира, који је

посредовао после сукоба, суд утврдио да је брат сведока сарадника замолио оптуженог Фазлију Бурима да прихвати извињење, чиме је по уверењу суда сукоб окончан. Овај сукоб који су имали је по ставу оптуженог Фазлију Бурима доказ да је сведок спреман да без разлога измишља и преноси неистине и сплеткари. То је овом оптуженом већ учинио. Оптужени Хасани Назиф је говорио о сукобу који је имао, па самим тим и његов брат оптужени Ахмет Хасани, са сведоком сарадником због тога што им сведок није платио дрва која је посекао, али приликом суочења сведока и овог оптуженог суд се није уверио да се ради о сукобу таквих размера и да су односи тако поремећени, да би их сведок због тога лажно оптуживао. Остали оптужени нису навели никакав мотив да их сведок лажно оптужује, иако су тврдили (Мемиши Агуш) да је сведоку било најзгодније да наведе да су они све ово урадили јер зна њихове податке и сви су из исте улице. Дакле, суд је у конкретном случају нашао да сведок сарадник Божур 50 нема разлога да било ког од оптужених лажно оптужује, али да је мотивисан да сведочи не само због учешће у овом делу, већ и због чињенице да се против њега воде и други кривични поступци.

Питање истинитости сведочења је следеће што је суд оцењивао полазећи од тврдњи одбране да сведок није био припадник ОВК и да није био учесник догађаја које описује јер није ни био у Гњилану.

Суд је пошао од тога да су у погледу многих чињеница о којима је сведок сарадник говорио и оптужени тврдили исто. За оптуженог Хајдари Ферата, Хасани Назифа и Хасани Ахмета његово сведочење идентично је са одбранама самих тих и других оптужених у делу који се односи на њихово припадништво ОВК. Ово се односи на статус који су имали оптужени у време догађаја, да ли су били припадници ОВК или не, сведок сарадник нпр. за оптуженог Хајдари Ферата каже да је био «Туриста» јер није био у ОВК, али је био са њима у неким акцијама, а долазио је да посети брата у Интернату, како наводи и овај оптужени. У односу на Хасани Ахмета и Хасани Назифа, сведок је објаснио да су боравили са родитељима и породицама у солитеру, а тако наводе и ови оптужени. У погледу угледа и ауторитета који је уживао Ајдари Фазли наводи сведока исти су као и одбране оптужених Хајдари Фатона, Мемиши Агуша, па и Хасани Назифа. Одбрана оптуженог Мемиши Агуша и исказ сведока у погледу начина на који су се са територије Прешева упутили у Албанију на обуку за ОВК су идентични, као и одбрана оптуженог Хајдари Фатона и исказ сведока сарадника у погледу тога ко је боравио у Интернату, да су заробљене Србе тукли деловима столица, палицама и слично. У погледу осталих чињеница које се односе на злочине над Србима, да су цивили заробљавани на улици, у кућама, убијани где се затекну, у Интернату мучени до смрти, тела скрнављена ради прикривања трагова, наводи сведока сарадника поткрепљени су другим изведеним доказима. Исказ сведока сарадника потврђују и искази испитаних сведока и општењих у погледу општих чињеница о страдању Срба, злочинима који су вршени над цивилима, пљачкању, упаду у куће и заробљавању. Да су у Интернату држали заробљене Србе и мучили их, познато је и о томе су сведочили и општењих Светозар Антић и општењих Б2, који су испитивани у просторијама Интерната, када су чули јавке (Б2 каже да се ради о крвцима који су га

подсетили на животињске), док су оштећене Ц1 и Ц2 виделе одсечене главе на степеницама које воде у подрум.

Оптужени Мсмиши Агуш у својој одбрани датој у МУП-у, изјавио је да се сећа да је једном приликом видео са терасе собе да тројица или четворица цивила доводе у подрум две мушке особе, за које је касније чуо да су Србин и Ром и да је након тога из подрума чуо вриштање. Видео је такође како Сами Хација и оптужени Хајдари Фатон туку Дрмаку Фатмира из Ѓњилана у просторији у Интернату на другом спрату и то дрвеном мотком по рукама, длановима и ногама, док је овај вриштао. Оптужени Хајдари Фатон у одбрани датој у МУП-у, навео је да је једном приликом на другом спрату Интерната видео оптуженог Муслију Шефкета и још једну особу како неког човека звуку према канцеларији, која се налазила на крају ходника и да је било очигледно да су га тукли. Такође је видео једном приликом да двојицу старијих Срба доводе у Интернат на трактору, на који су биле натоварене шиваће машине, један је возио, а други је седео на блатобрану и изјавио је да је касније чуо да су ти Срби били убијени. Повезао је ово са тиме што је три дана након што је видео трактор, срео Алију Рефика и Доду испред кухиње у Интернату док су изводили двојицу Срба са папирнатим врећама на главама, за које претпоставља да су уведени у један од аутомобила, који су користили команданти и зато што је касније чуо да је неки човек нашао тела двојице старијих Срба у реци. Оптужени Хајдари Фатон је изјавио да је заједно са Максuti Наимом учествовао у мучењу Емвлахи Фатмира, по наредби Ајдари Фазлија. Речено им је да је Емвлахи Фатмир српски шпијун, за кога је касније чуо да је ослобођен. У канцеларији Ајдари Фазлија је једном приликом видео човека лицем окренутог ка зиду, како стоји у хошку и Муслију Шефкета са гуменом полицијском палицом у рукама. Затекао се једном у приземљу Интерната где је видео и видео Максuti Наима са проседим цивилом. Закључио је да је тај човек цивил српске националности по његовом лицу и гардероби (носио је плишани сако и браон или црне панталоне). Видео је да га Максuti Наим држи под руку и изгледало му је да је човек био везан. Максuti Наим је овог човека ударио руком по глави и одвео га је у правцу подрума. Када је оптужени Хајдари Фатон једном приликом сишао у приземље, у једној од соба чуо је запомагање. Ушао је у ту собу и видео је оптуженог Халими Рамадана како дрвеним држачем из ормара туче крупног и тамнопутог човека, који на себи имао горњи део тренерке и фармерке. Халими Рамадан је том човеку говорио да ће га пусти да побегне кроз прозор, а да би га када је овај кренуо ка прозору, сустигао га је и наставио да га туче дрвеном мотком и кундаком од пушке. Човек је запомагао кукао, а Халими Рамадан је позвао оптуженог Хајдари Фатона да му се и он придружи, па је и он тукао и он овога човека песницом у леђа и рамена. Чуо је да је тај човек нешто скривио, али није знао о чему се заправо ради. Зна да је говорио албански.

Сведок сарадник сведочио је о томе да су припадници разних група ОВК који су били смештени у Интернату убијали цивиле српске националности где год би им се указала прилика. Рекао је да се то дешавало свакодневно. У неким од ових случајева је учествовао, за неке је само чуо. Сведоци који су у то време били смештани Ѓњилана наводе да су тела

проналазили на разним местима, на њиви, у шибљу, у аутомобилу што је видео оштећени Б2. Оптужени Меммиши Агуш навео је у МУП-у приликом давања одбране како је у Интернату била запушена канализација, услед чега се ширио неподношљив смрад, што потврђује исказ сведока сарадника када каже да су делове тела и крв спирали у канализацију. Оштећене Ц1 и Ц2 су сведочиле о томе да су осетиле смрад распаднутих тела. Овоме у прилог говори и оштећени Б2, који је чуо крике и јауке. Исказ сведока сарадника је био доследан у погледу тога да су припадници ОВК били у Интернату, да су се њима у одређеним акцијама које су се вршиле над српским и неалбанским становништвом прикључивали и поједини Албанци, добровољци, да су поступали по наредби команданата, да су убијали, заробљавали и мучили цивиле и то од првог саслушања код истражног судије, па све до исцрпљујућег сведочења на претресу, где се изјашњавао о свим питањима и примедбама. Сведок сарадник суочио се са оптуженима и био је спреман да у лице сваком од њих понови све што је претходно казивао. Током завршних речи одбране, као и приликом суочења сведока сарадника са оптуженима, није се могло чути ниједно логично и самим тим прихватљиво објашњење о мотиву сведока сарадника да лажно терети оптужене. Чињеница да сведок сарадник није знао назив сваке улице и локала у Гњилану неважна је према оцени суда и не доводи у сумњу тачност његовог исказа у делу у коме га је суд прихватио.

Исказ сведока сарадника о томе да су над Србима, Ромима и појединим Албанцима вршена заробљавања, мучења и убиства, да је плачкана њихова имовина, да су над њима примењиване мере застрашивања и терора, суд је прихватио јер је у том делу у потпуности сагласан са исказима оштећених, одбраном оптуженог Хајдари Фатона који је навео да је у Интернату тукао неке од заробљених, исказом сведокиње Бошковић Весне о начину евидентирања несталих, проналажењу тела убијених, обавленим идентификацијама и предаји посмртних остатака породицама убијених.

Такође, суд је исказ сведока сарадника прихватио у овом делу ослонивши се и на налазе и мишљења вештака, писмену документацију и сведочења оштећених о њиховим искуствима или посредним сазнањима о патњама нанетим Србима који су тада живели у Гњилану. Суд сматра сведочење сведока сарадника веродостојним и у погледу пружања података, о томе да су постојале групе, које су се спонтано формирале, углавном према месту одакле су потицали војници, да су се могле сустрести најразличитије униформе (немачке, старе ЈНА униформе, црне униформе), да је команда ОВК била смештена у Дому ЈНА, да су војници и други Албанци боравили у Интернату, да је једна група војника ОВК била у Основној Школи у Малипеву. На овај начин се створио утисак и стекла општа слика о ситуацији у Гњилану у време после бомбардовања.

На исти начин су наводили и оптужени Меммиши Агуш и Хајдари Фатон. Штавише, из исказа сведока произилази да су припадници ОВК носили различите униформе са упадљивим ознакама ОВК, углавном на левој страни груди или на левом рукаву (на везаним тракама), да су се кретали у групама, да носе сви носили оружје и да су били смештени у школама и другим објектима, а да је команда-штаб била у Дому ЈНА. Уосталом, овако је

било предвиђено и Споразумом о демилитаризацији ОВК који је прочитан на претресу, у погледу тога где ће бити смештено оружје, какве униформе и обележја могу да се носе и до када, коме је дозвољено да носи оружје. Суд је прихватио исказ сведока сарадника и у погледу чињенице да су цивили заробљавани на улици, јер и испитани сведоци - Срби говоре томе у прилог. У том смислу треба споменути отмицу Ристић Славољуба, сведочења Ристић Дејана о отмици оца и стрица, Методијевић Добривоја о отмици сина, Ђокић Дивне и Станковић Драгице о отмицама мужева и сведочења других оштећених. Сведокиња Бошковић Весна говорила је о томе да су многи који су нестали били убијени и приложила је суду податке Удружења киднапованих и несталих, а о томе је сведочио Младеновић Ненад, као и други оштећени који су напред наведени. Неки Срби су убијани у кућама. Брат и снаја оштећеног Симоновић Милана заклани су у кући. У погледу пљачкања куће најисцрпније је говорила оштећена АЗ, која је испричала да јој се чини да је постојао сценарио по коме су куће пљачкане, а оштећени Васић Драгиша и Б2 су сведочили о отимању аутомобила. Оштећени Б2, Б1, А5, говорили су о пребијању, као и оштећени Анђелковић Предраг, Јацић Драган (чији су родитељи били претучени), Станковић Драган, Ђорђевић Жарко, Арсић Велимир, Антић Светозар, Антић Бранимир, па је ово био разлог да у погледу чињенице да су заробљени цивили тучени, мучени, вређани, да су им претили када су заробљени, суд је исказ сведока сарадника прихватио. О паљењу кућа говорили су сведок Симоновић Милан и оштећени Стоилковић Часлав, којима су куће запаљене, а сведок Симоновић Милан је говорио и о ломљењу локала и уништавању имовине. Ови искази оштећених створили су код суда уверење да је исказ сведока сарадника у том делу истинит и тачан па га је и у том делу прихватио.

Најинтригантнији делови исказа сведока сарадника да су тела убијених комадана, пакована у вреће и бацана у Ливочко језеро, при чему је на фотографијама показивао пут којим се долази до језера и зид по коме су се кретали и бацали тела, проверавани су. Сведок сарадник наводио је да су се тела секла ради прикривања трагова злочина. каже да је то једноставно, да се људско тело лако сече. Сведок је описивао процедуру мучења, укуцавање упаљача у отвор који је металном шипком направљен на глави. О овоме су се изјашњавали вештаци на основу форензичке документације која је достављена ради одговора да ли је у обдукционим записницима констатован траг који би одговарао сечењу тела, као и о наводима сведока сарадника када је описивао сечење и мучење. Вештаци су, када се ради о сечењу тела убијених, објаснили да уколико оштрица механичког оруђа делује у пределу кости, а не у пределу коштаних спојева, остају карактеристични знаци у виду равних површина које се могу видети и у случају када кости остају без меког ткива. Овакви знаци нису примећени ни у једном од случајева за које им је показана форензичка документација. Раскомадавање тела, како су објаснили вештаци може да се изврши и по зглобним површинама без икаквог дејства оштрице механичког оруђа на саму површину костију, односно без трагова дејства оштрице механичког оруђа, зашта је потребно и извесно познавање анатомије. Како нису пронађени сви делови скелета, а они који су пронађени нису

фотографисани ни прецизно описани, то се не може искључити могућност да је на другим деловима дошло до сечења тела.

По оцени суда околност да само из једног обдукционог записника произилази да на телу постоји траг сечења (покојног Лазића) не доводи у сумњу казивање сведока у делу када говори да су да су тела комадана тестером и секиром, некада ножем и мачетом, јер је сведочио о догађајима у којима је учествовао или о онима које је видео, уз објашњење да је било и других злостављања и мучења, да су то радиле све групе, а не само његова, а у неким од случајева када је учествовао у мучењу, не зна да ли се то завршило убиствима жртава. Наводио је да постоје случајеви у којима је био актер или присуствовао убиствима али не зна шта се догађало са телима убијених. Стога је суд поверовао сведоку сараднику да су тела убијених у неким случајевима остављали на месту убиства, али у неким комадали да би прикрили трагове злочина.

Изјашњавајући се о томе да ли је могуће кроз отвор на лобањи укуцати упаљач, како је то описао сведок сарадник, вештаци су објаснили да услед вишеструког дејства тупине, кости могу бити у виду одломака или потпуно одлубљене и чак утиснуте у лобањску дупљу. Кроз овако потпуно одвојене кости, могуће је, пошто више нема додира овог коштаног одломка са осталим деловима коштаног дела крова лобање, да се накнадним гурањем било каквог предмета ти коштани одломци утисну у мозак. Из налаза и мишљења вештака произилази да су на деловима два тела констатоване повреде у виду прелома, који указују на то да је смрт насилна и да је наступила услед повреда ткива мозга дејством тупине механичког оруђа код Ристић Витомира и Ристић Светозара.

Међутим, у исказу сведока Божура 50, суд је констатовао да постоје бројне чињенице о којима говори крајње уопштено.

Исказ је такав пре свега у погледу времена када су се поједини догађаји одиграли. Сведок сарадник каже да је остао на другој линији два три дана, када је престало бомбардовање, затим да је отишао у Ђаковицу, где је био још два три дана, па онда дошао у Гњилане, а онда почиње да описује догађаје, али ни за један не зна ни приближно време када се догодио, нити га било како одређује, нпр. у односу на дан када је дошао у Гњилане или непосредно пре одласка. За неке догађаје каже то је било сутрадан после догађаја који је претходно испричао. Суд је настојао да испитивањем сведока утврди макар приближан временски оквир за догађаје о којима сведок говори, осим општег оквира на који се позива тужилац и који се везује за потпуно разоружавање ОВК (децембар 1999. године) и период - месец септембар 1999. године, када је сведок напустио Гњилане и придружио се ОВПБМ (Ослободилачка војска Прешево, Бујановац и Медвеђа), односно дан када је према Споразуму о демилитаризацији ОВК требало да се разоружа. Међутим то није никако било могуће. Одређене догађаје сведок смешта у један дан, а за неке наводи да су се десили убрзо један за другим. За остале догађаје сведок није могао да наведе било какав временски оквир, осим најопштијег, да се све десило од половине јуна када је дошао у Гњилане до септембра када га је напустио.

У односу на догађаје које описује сведок Божур 50, осим верзије догађаја и насиља које је предузимано у оквиру постављеног циља и издате

наредбе за вршење злочина над Србима, сведок сарадник не говори о било каквом детаљу који би допринео да се утврди идентитет жртве. Он углавном није знао како су жртве изгледале, није се сећао њихове одеће, или каква је била њихова телесна конституција, ако су били без одеће, није могао да одреди њихово животно доба, мада је неке од жртава препознао на фотографијама. Није могао да објасни по чему је знао да су жртве били Срби, осим што је неколико пута навео да су слабо говорили албански. Суд је покушао да позивањем особа са фотографија из фотоалбума оштећених или њихових сродника провери исказ сведока сарадника и утврди да ли је та особа страдала у догађају за који је везује сведок сарадник, али би се испоставило да је жртва коју је показао сведок сарадник страдала на други начин од онога који је он описао. Због тога је у овом делу, према оцени суда, исказ сведока сарадника непоуздан.

Сведок сарадник описивао је да су тела бацана у Ливочко језеро и на фотографијама које су достављене показивао земљани пут, којим се након скретања са главног пута долазило колима до Ливочког језера, зид- део бране на језеру којим су ишли, носили џакове са деловима тела и на најдубљем месту бацали у језеро. Осим што суд налази да је на овај начин сведочење живописније, ове фотографије нису поткрепљујући доказ за сведочење Божура 50 о томе да су тела бацана у воде Ливочког језера већ, евентуално, могу бити иницијалне у захтеву за претраживање Ливочког језера.

У односу на неке догађаје, иако их описује, њима није присуствовао нити је у њима учествовао, већ сведочи о ономе што је чуо, неко од оптужених му је испричао, или понекад износи закључке и каже нпр. да је био присутан када су неки људи доведени, видео је да их одводе и сигурно су их мучили, или видео је да неке људе муче, не зна шта је било са њима, није питао, али су их вероватно убили. Овакве делове исказа суд је оценио потпуно непоузданим и у том делу исказ није прихватио.

У погледу учешћа оптужених у предузимању појединих радњи исказ сведока је нејасан. За поједине радње сведок наводи све који су били присутни. Међутим, код неких радњи сведок описује да је била «цела наша група», па онда тек када се пита за неког од оптужених, он спомене да је учествовао. Поједине од оптужених укључивао је у извршење неких од радњи накнадно, уз објашњење да је раније заборавио и када каже да су ишли сви или да је ишла цела група подразумева се и неко од оптужених чије име можда није рекао. Поједине оптужене је укључивао у неки догађај тек на питање Заменика Тужиоца за ратне злочине. У погледу учешћа неких од оптужених, исказ сведока није уопште био јасан, посебно када се ради о особама са сличним или истим именима.

Суд је приликом оцене исказа сведока сарадника посебно ценио околиност да је овај сведок исказ обогатио детаљима када је говорио о силовањима. Приликом првог саслушања код истражног судије уопште није говорио о томе да је било заробљених жена које су силоване. Приликом другог саслушања код истражног судије 23.03.2009.године, говорио је о случају када су заробили и принудили оца да силује ћерку, коју су затим сви присутни борци силовали, док је на главном претресу говорио и о другим случајевима силовања и признао да је силовао жене, које су заробљене код

пекаре. Ове жене је описао, те је било очигледно да се ради о оштећенима Ц1 и Ц2, мада његово објашњење да се осећа непријатно када прича о силовању, чиме објашњава и како је знао да су оне биле заробљене код пекаре, због чега о томе није раније говорио и због чега наводи да су ове жене биле понижаване, тако што су их терали да наге шетају пред свима, о чему оне нису сведочиле, није јасно.

Из изведених доказа утврђено је:

Након престанка борбених дејстава између снага коалиције НАТО пакта и оружаних снага СРЈ, по престанку бомбардовања и након доношења Резолуције УН 1244, оружане снаге СРЈ отпочеле су повлачење са територије АП КиМ. Снаге КФОР почеле су да улазе на Косово. Оружане формације ОВК са линија одакле су изводиле борбена дејства су улазиле у градове.

О овоме је сведочио сведок сарадник Божур 50. О догађајима у лето 1999. године у Гњилану сведочили су сведоци који су у том периоду живели у Гњилану.

Саслушани сведоци били су жртве заробљавања, мучења или пљачкања, принуђени да беже, неким су страдали најближи сродници. Сви и из прича знају шта се дешавало њиховим суграђанима. Ови сведоци били су убедљиви, јасни и доследни, међусобно сагласни, па је њихове исказе суд прихватио у потпуности. Неки од исказа, као што су искази оштећених и сведока Младеновић Ненада, Марковић Славице, Ристић Дејана, Ристић Драгана, Стевановић Предрага, Симоновић Срђана, Павић Јорданке, Арсић Ивана и Лазић Гроздане потврђени су и писаним доказима који су прочитани: захтевима за тражење, извештајима о предатим телима, форензичком документацијом, као и налазом и мишљењем вештака судске медицине и антрополога и извештајем о проналаску тела у контејнеру у Гњилану. Ови искази сагласни су и са исказом сведока сарадника Божура 50 у погледу тога да је српско становништво које је остало на територији Косова након бомбардовања било изложено нападима.

Сведок сарадник Божур 50 је навео да је након обуке у Драчу у Албанији отпутовао и придружио се 138. бригади чији је командант био извесни Тасим. До краја бомбардовања био је са јединицом на другој линији, дежурао је свакога дана по три сата, три или четири пута су гранатирани. Када је бомбардовање престало отишли су до неког села, па у Ђаковицу, затим у Призрен, одакле су камионима пребачени у Гњилане. У Гњилану су их дочекали команданти Шаћир Шаћир и Ајдари Фазли који је све борце упутио у Интернат, да се сместе и распореде. Тамо су већ били припадници других јединица ОВК. Сећа се да је у Интернату затекао оптужене Фатона Хајдари, Самета Хајдари, Мемиси Агуша, које је познавао од раније. После пар дана видео је и Фазлију Бурима, Сахити Камбера, Садику Селимона. Собу је делио са Хајдари Фатоном, Макеути Наимом и Халимијем Скендером. У Интернату нису стално боравили, али су долазили оптужени Хајдари Ферат и Хасани Назиф. Свакодневно је виђао и Хасани Ахмета.

Саслушани сведоци Ристић Дејан, Ристић Драган, Стевановић Предраг, Симоновић Милан, сведокиња АЗ, Арсић Иван, Лазић Гроздана, Павић

Јорданка, у исказима су описали да су се након престанка бомбардовања у Гњилану и околини сместили припадници ОВК. Сви наводе да су борци ОВК били у Интернату, школи у Малишеву, обданишту у насељу Гавран, да је команда била у Дому војске. Оптужени Мемиши Агуш у одбрани је навео да се сместио у Интернат, а да су ту били и оптужени Хајдари Фатон и Хајдари Самет. Оптужени Хајдари Фатон навео је да је био у Интернату, као и његов брат Хајдари Самет и да је тамо видео и оптужене Мемиши Агуша и окривљене Халими Рамадана, свог стрица Ајдари Фазлију, Шаћири Шаћира, Алији Реџепа и Муслију Шефкета. Иако ови оптужени различито објашњавају разлоге свог боравка у Интернату, они признају да су у овом периоду краће или дуже време тамо боравили.

Борци ОВК који су боравили у Интернату били су међусобно подељени у групе, према месту и крајевима из којих потичу и томе како су се од раније познавали, па су постојале гњиланска, прешевска, македонска и бујановачка група. Ово је описао сведок сарадник, а оштећене Ц1 и Ц2 које су биле заробљене и мучене и провеле у Интернату 5-6 дана наводе да су се војници разликовали по акценту у говору и да су неки говорили македонски, оштећени Б2 наводи да је један од војника који је био у групи која му је одузела аутомобил говорио македонски, сведокиња А3 наводи да је међу војницима које су виђали у граду било оних који су говорили другачији албански од онога који се говорио на Косову, или су говорили македонски.

Дакле, сви сведоци убедљиво и на једнак начин тврде да су војници ОВК по престанку борбених дејстава у Гњилану заузели објекте као што су школе или обданишта, а да их је највише било у Интернату, били су у различитим униформама, кретали се у групама, а команда ОВК је била у Дому војске у Гњилану.

Оптужени Хасани Назиф, приликом саслушања у МУП-у, наводи да су у штабу ОВК, који је према његовом сазнању био у згради где је раније био и штаб Војске Југославије, главни били Фаза, по презимену Фазлиу, затим Реџа-Алији Реџеп, кога су још звали и Карадак, Дардан, Синани Ариф и још неколико команданата којима не зна имена.

Оптужени Хајдари Ферат у одбрани коју је дао у МУП-у, изјавио је да је чуо да је Реџа био командант.

Оптужени Хајдари Фатон, изјавио је приликом саслушања у МУП-у да су му рекли да је извесни Шаља Рефик, кога су звали командант Гњилана, био главни за Интернат, а поред њега, највише руководство у Интернату чинили су његов стриц Ајдари Фазли, Алији Реџеп, Муслију Шефкет, Шаћири Шаћир, Дардан. За Алији Реџепа зна да је руководио јединицом која је носила црне униформе и представљала је војну полицију ОВК. Алији Реџеп командовао је војницима смештеним у школи у Малишеву. Ајдари Фазли у Интернату је био командант групе из Прешева. Од њега и Шаља Рефика је добијао дозволу за излазак у град.

И сведок сарадник описује да су команданти били Ајдари Фазли, Шаћири Шаћир и Алији Реџеп, они су били у униформама и отворено носили оружје када су се кретали по граду. Командант је био и Алији Реџеп, он је био у школи у Малишеву и командовао припадницима ОВК који су тамо били смештени, носно је црну униформу или маскирну. Војници су оружје носили

по посебном одобрењу или су га узимали из Дома Војске пре сваке акције. Сведок сарадник је објаснио да су се сви који су били у Интернату организовано хранили, повиновали командама, примали наредбе, подносили извештаје о извршеним акцијама. Постојала је и војна полиција. ОВК је била смештена и у селима, у Малишеву, Жегру, Угљарима. Војници ОВК су излазили у град, имали за то дозволе, добијали новац из команде или су им давали Ајдари Фазли или Алији Реџеп, ишли у кафиће, ћевабџинице, куповали гардеробу. Сведок сарадник је навео да није било ознаке чиновна на униформама, али се знало ко су команданти. Они су у почетку користили канцеларије у Интернату, а онда су се преместили у Дом војске. Команданти су заузели станове и у њима живели, послове су обављали у канцеларијама и свакодневно су долазили у Интернат, да виде како се ствари одвијају. Није се обављало постројавање свакога дана, али су борци командантима подносили рапорт по извршеним задацима ономе кога од њих затекну и примали од њих наредбе и задатке. Припадници ОВК били су задужени и за обезбеђење објеката у Гњилану, као нпр. Дуванског комбината, Фабрике акумулатора. У канцеларији на аутобуској станици се налазила група припадника ОВК.

Сведок сарадник је навео да су се међу војницима издвајали старији и искуснији, извесни Рамуш (Алији Идриз) и Алији Садик, па су и они понекад могли да издају наређења. На извршење задатака ишли су у групама које нису биле посебно одређиване. Догађало се најчешће да се нешто конкретно нареди војнику кога командант сретне и који онда за акцију позове своје другове. Тако је било са свим групама. Дешавало се да се једној групи нпр. прешевској, придружи и неко из друге групе. У акције су се укључивали и овде оптужени који нису уопште били борци ОВК, нити учествовали у борбама током бомбардовања као нпр. оптужени Хајдари Ферат, Хасани Назиф и Хасани Ахмет. Ни оптужени Сахити Камбер, кога је виђао да учествује у неким акцијама у то време није био припадник ОВК, већ је у рату учествовао као борац ФАРК-а. Некада на извршење задатка није ишла цела група већ само део. У акције је ишла и бујановачка група чији је командант био оптужени Муслију Шефкет, који је и сам, када год је желео ишао у акције. Сведок сарадник је навео да све оптужене добро познаје и да су заједно учествовали у тзв. прешевском рату када су оптужени Меминши Агуш, Љутвију Самет-Удба, Хајдари Фатон и Сахити Камбер постали командири чета, а оптужени Алији Садик командант за логистику.

Војници у Интернату били су обучени у униформе, које су добили из Албаније. Носили су их и после бомбардовања. Све су биле маскринне шарене, а разликовале су се по бојама које су на њима биле доминантне: браон, жута, зелена, неке су имале нешто мало црвенкасто, неке мало плаве боје. Униформе су биле исте и за војнике и за команданте, мада су команданти носили и црне униформе и имали их више него војници.

Да су оптужени поступали по наредбама команданата међу којима су били и окривљени Ајдари Фазли, Шаћир Шаћир и Алија Реџеп, суд је утврдио из исказа сведока сарадника, а ово је навео и оптужени Хајдари Фатон, а и оптужени Хасани Назиф, који тврди да није био у Интернату, ни у

Гњилану, чуо је да је неки Фаза (Ајдари Фазли) био главни у Гњилану. Из исказа сведока сарадника утврђено је да су се Ајдари Фазлију могли обратити у сваком случају и да је он сваком појединачно војнику помагао, давао новац, одобравао излазак у град и слично. Сви оптужени који су били у Интернату наводе да је команда била у тадашњем Дому војске Југославије. Овакве тврдње оптужених у одбранама о томе ко су били команданти јединице међусобно су сагласне, а сагласне су и са исказом сведока сарадника. Божур 50 је објаснио да није постојао хијерархијски однос између ове тројице команданата, да му није познато да ли је постојала нека координација између њих у погледу одређивања конкретних задатака, али да се ипак може рећи да је Ајдари Фазли био главни, док су Алији Реџеп и Шахири Шахир командовали својим групама.

Божур 50 описује да је окр. Ајдари Фазли још од периода пре бомбардовања био организатор акција које су имале за циљ припрему за борбу, превоз оружја, поделу оружја становништву. Сведок сарадник обављао је преношење оружја за Ајдари Фазлија од села Лојане до куће у којој је окривљени Ајдари Фазли тада живео, још од 1996 и 1997. године. По наређењу Ајдари Фазлија је 1998. и 1999. године делио оружје у селима Међаре, Цепс, Курбали, Кокај. Оружје је пребацивано и из Македоније и дељено у Гњилану. Када је сведок сарадник открио да превози оружје, а не цигарете и интересовао се о чему се ради, Ајдари Фазли га је позвао на састанак у кућу, где је затекао оптужене Мемиши Агуша, Хајдари Фатона и друге и објаснио да се пребације оружје. Сведок сарадник је тада постао припадник ОВК, научио је да рукује оружјем. Био је млад, желео је да носи униформу, веровао је Фазлијевим речима да треба да се боре. Његов задатак је био осматрање српских снага, њиховог кретања и бројности. Сведок сарадник је објаснио да му младост није била препрека за улазак у ОВК, пресудна је била храброст коју је показао. Када је почело бомбардовање, Ајдари Фазли је наредио да се породице склоне и одведу у Македонију. Цела махала је пребацила жене, децу и старце, а сведок сарадник је породицу сместио код тетке у Куманову. Он је, као и остали борци, имао наређење да посматра колоне Албанаца и уколико виде да беже они који су способни за борбу, да их ухвате, малтретирају, пљачкају и силују им сестре и жене.

Сведок сарадник је навео да су Ајдари Фазли и Алији Реџеп рекли да је потребно да као војници иду на Косово, да се поздраве са породицама и пријаве канцеларији у Куманову, одакле ће бити пребачени до Тетова, а затим у Албанију. Он је тако и поступио. У Куманову су били и други из Прешева. Пребацивање до кампова за обуку било је организовано и он је био на обуци у кампу у Драчу. На вежбама је провео десетак дана, а онда је војним камсином пребачен на територију Косова. Улогу Ајдари Фазлија у упућивању младих у кампове у Албанији на обуку описали су и оптужени Мемиши Агуш и одбрани у МУП-у, који је објаснио да се са оптуженим Хајдари Саметом упутио на обуку и да им је пребацивање, контакт и новац за пут организовао и обезбедио Ајдари Фазли. Оптужени Хајдари Фатон је описао како је пребачен у камп у Албанији уз помоћ Ајдари Фазлија и како је добио одговарајућа документа јер је у то време био малолетан.

Док су боравили у Гњилану, по повратку са линија борбе након потписивања Кумановског споразума, сведок сарадник објашњава да су се повиновали наредбама команданата Ајдари Фазлија, Шахири Шахира и Алији Реџепа, да су они уживали углед, а да су он и оптужени са њима били у посебно присним односима, јер су се знали из Прешева, па су се командантима могли увек обратити када треба. Оптуженима Хајдари Фатону, Хајдари Ферату и Хајдари Самету, Ајдари Фазли је стриц.

После бомбардовања, све док се ОВК није разоружала, децембра 1999.године и док су борци боравили у Интернату и другим објектима наредба команданата ОВК Ајдари Фазлија, Шахири Шахира и Алији Реџепа била је да се на сваки начин Косово ослободи од присуства Срба.

Сведок сарадник описује да их је једно јутро, мисли да је био већ три или четири дана у Интернату, позвао Реџа «Ајде војници излазите напоље». Сви су отишли иза Интерната у двориште, на део који је бетонски и који му је личио на стадион. Била су паркирана возила «Аскона» и «Застава». Речено је «Ајде ви, да видите овде како убијамо Србе и шта треба њима урадити». Реџа је извео из «Асконе» старију жену и мушкарца, из гепека «Асконе» су извукли још једног човека. Тада су Рама и Рамуш везали ноге жене за браник возила. Реџа је наредио «Ајде сад возите полако и немојте да журите, идите полако да видимо како ћемо убити Србе, само нека осећа што јачи бол, немојте журити». Возила су кренула у супротним правцима, након тога везали су жени, која је још увек била жива и руке и растргли је, па и мушкарца ликвидирали на исти начин. Тела су затим раскомадали секиром, ставили у џакове и у гепек, али сведок не зна где су их одвезли. Он је са оптуженим Хајдари Фатоном, мушкарца који је извучен из гепека одвео до Интерната у подрум, где су га преузели други војници, не зна шта се догодило са њим.

Након тог догађаја, сведок је објаснио да су, пошто је прошло три - четири дана, дошли окривљени Ајдари Фазли и Шахири Шахир, окупили све војнике у дворишту и рекли шта треба да се ради са Србима. Рекли су «Треба им јебати мајку, дошло је сад наше време, они су нас убијали, масакрирали и да једном за свагда решимо проблем и да их склонимо одавде, сад је наше време и колико год је могуће да их истерамо одавде једном за увек». Реџа је рекао «Видите сад је дошло време за нас, они су нас доста малтретирали, свашта су нам урадили, сада је дошло време да се ми осветимо, да завршимо са њима једном за свагда». Ајдари Фазли: «Ево за вас је то наредба, да Србе једном за свагда истерамо одавде, да апсолутно више не буде овде Срба јер то је наша земља», «Идите у подруме, малтретирајте, испитујте, да им не пада више никада на памет да се врате овде, малтретирајте, ставите, убијте их, ставите по џаковима и изгубите сваки траг њихов». Шахири Шахир је рекао «Младићи, то је наше време дошло сада, они су доста нама урадили, убили су нас, силовали, сад је време да се ми осветимо њима, значи једном за сва времена».

Утврђено је, дакле, да су припадници ОВК и они који су им се прикључивали, међу њима и оптужени, поступали по одлукама и наређењима старешнина и то окривљеног Ајдари Фазлија, окривљеног Алији Реџепа и окривљеног Шахири Шахира, против којих је поступак раздвојен, да припадници њихове јединице у мањим или већим групама треба да поступају

по «процедури» тако што ће по Гњилану и околним општинама проналазити и хапсити цивиле српске националности, физички их малтретирати и пљанкати, те затварати у просторије у подруму Интерната и да према лицима која су приведена у подрум нечовечно поступају, да их муче до смрти, те да преостале Србе колико могу протерају и опљачкају.

Поступајући по овој наредби припадници ОВК окупљени у Интернату извршили су мучења, заробљавања, убиства, силовања жена, пљачкања имовине, паљење ромских кућа и протеривања српског и ромског становништва са Косова.

Да су извршени злочини, суд је утврдио из исказа сведока сарадника и саслушаних сведока Ристић Дејана, Ристић Драгана, Стевановић Предрага, Симоновић Милана, Арсић Ивана, Павић Јорданке, Симоновић Срђана, Лазић Гордане, Јовановић Зорана, Стоилковић Часлава, Ђокић Дивне, Станковић Драгице, Анастасов Зорана, Васић Драгише, Васић Зорице, Анђелковић Предрага, Антић Сунчице, Антић Радојке, Арсић Велимира, Антић Светозара, Антић Бранимира, Арсић Славице, Арсић Бисерке, Ђорђевић Жарка, Методијевић Добривоја, Антић Станице, Јацић Драгана и Станковић Драгана, заштићених сведока А3, А4, А5, Ц1, Ц2, Б1, Б2, сведока Исени Исена, Алишани Шефика, налаза и мишљења вештака судске медицине и антрополога, писмених доказа: захтев за тражење Младеновић Стојанчета и Зорице од 05.12.2000.године, захтева за тражење и потврде о идентификацији Ристић Славољуба, читуље за покојног Методијевић Мирослава, записника о обдукцији за оштећене Младеновић Зорицу, Младеновић Стојанчета, Лазић Сретена, Симоновић Синишу, Павић Борислава, Арсић Драгољуба, Ристић Светозара и Ристић Витомира. Из свих ових доказа, на јасан и убедљив начин сваког посебно и међусобно повезаних утврђено је:

Српско становништво групе припадника ОВК пресретале су и киднаповале на улици, у двориштима, кућама и становима и убијали одмах ту где их затекну или заробљавали и одводили у Интернат у Гњилану, али и на разна друга места и у објекте где су биле смештене јединице ОВК. У периоду од почетка јуна до краја децембра 1999.године, после суспензије бомбардовања су припадници ОВК смештени у Интернат и друге објекте у Гњилану и околини искористили ситуацију да су се српске оружане снаге повукле са Косова и Метохије, у складу са потписаним Војно техничким споразумом. Несумњиво је утврђено да су се догодила убиства и заробљавања, пљачкања и уништавања имовине и то произилази из исказа сведока сарадника, других сведока и оштећених и писмених доказа. Исказ сведока сарадника Божура 50 као истинит суд прихвата у погледу тога да су постојале групе које су вршиле насиље, као и да је у једној од тих група-прешевској био он, али да су осим ове, на територији Гњилана постојале и друге групе.

Суд је закључно да су сви акти насиља представљали акте застрашивања и терора према српском и неалбанском становништву, јер су заробљени цивили мучени и били у страху за живот, а приче о злочинима које су колале градом, честе отмице, пљачкање имовине, паљење кућа, отимање возила и других вредних ствари из кућа, унеле су несигурност и велики страх

међу становништво. Сведоци кажу да је тек тада, после бомбардовања, почео пакао, наводе да је живот био несигуран, нису смели да излазе из кућа, многи су већ напустили Гњилане и отишли у Србију. Било је конвоја у којима се одлазило организовано. Неизвесност и страх да ће бити и сами жртве припадника ОВК створили су код цивилног, српског становништва осећање потпуног безнађа. Због тога је суд закључио да су сви акти припадника ОВК који су поступали по наређењима команданата представљали акте застрашивања и терора. Ово стање потрајало је до децембра 1999. године када је демилитаризована ОВК и део трансформисан у Косовски заштитни корпус што произилази из Споразума о демилитаризацији закљученог између ОВК и НАТО којом су предвиђени рокови за демилитаризацију и представља и опште познату чињеницу.

Последица оваквих радњи је 80 убијених, 34 особе које се још увек воде као нестале и 153 заробљених па ослобођених, што је суд утврдио из списка жртава, налазећи да су тачни подаци унети у спискове МУП-а Србије о броју жртава и прихватајући исказе сведока и оштећених и делом исказ сведока сарадника уз наведена објашњења, све на овом подручју.

Да су оптужени: Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Хајдари Самет, Садик Селимон, Сахити Камбер, Фазлију Бурим, као припадници јединице ОВК која је била стационирана у Интернату у Гњилану, оптужени Хасани Лхмет, Хасани Назиф и Хајдари Ферат, као лица која су се добровољно прикуључила тој јединици ОВК, заједно са окривљенима Ајдари Фазлијом, Алији Реџепом, Шахири Шахиром, Муслију Шефкетом, Алији Садиком, Алији Идризом, Нухију Шемсијем, Халими Рамаданом, против којих је кривични поступак раздвојен, те сведоком сарадником Божуром 50 и заједно са осталим НН припадницима ове јединице у периоду од прве половине јуна 1999. године до краја септембра месеца 1999. године, поступајући по наређењима команданата у саставу више различитих група, на територији Гњилана, Влаштице, Косовске Каменице и других околних места, учествовали у паљењу кућа и противзаконитом затварању, мучењу, наношењу великих патњи и нечовечном поступању према већем броју цивила српске, неалбанске и албанске националности, од чега су најмање 32 цивила убили на улици, по кућама, а највећи број затворили у подрумске просторије Интерната и убили их мучећи их до смрти, а до сада је утврђен идентитет 2 жртве и то: Младеновић Зорице и Младеновић Стојанчета, произилази из изјаве сведока сарадника, чији је исказ у сагласности са изјавама оштећених и сведока, који су сведочили о страдањима својих најближих и оних који су се изјашњавали о ситуацији у Гњилану након повлачења српске војске и полиције. Да су цивиле мучили тако што су им ломили прете, моторцанглама вадили нокте и зубе, ударали по глави металном шинком, закуцавали упаљач кроз отвор на лобањи, убадали ножем по телу, пуцали из пиштоља у тело, задавали ударце рукама и ногама по целом телу, давили их кесом и «жицом давилицом», а једном цивилу сведок сарадник је одсекао полни орган мачетом, произилази из исказа сведока сарадника, налаза и мишљења вештака и исказа испитаних оштећених и сведока.

Да су оптужени били подељени у групе, у зависности одакле су долазили, утврђено је из исказа сведока сарадника који је изјавио да су војници који су се окупили у Интернату долазили са разних страна, из Прешева, Бујановца и Македоније и према томе били подељени у групе: прешевска, бујановачка, македонска и гњиланска. Припадници прешевске групе, осим сведока сарадника су били оптужени Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Љуфтију Самет-Удба, Нухију Шемси-Шема, Дракула, Хасани Мехмет, Миљаим, Ахмет и Назиф, Халими Рамадан-Рама, Алији Идриз-Рамуш, Алији Садик, Курита, Сахити Камбер, а бујановачке групе Муслију Шефкет, Фазлију Бурим-Фура, Садику Селимон-Мсус, Чечени, Руси, Менон, Медин.

Даље је утврђено да су оптужени све радње, које сведок сарадник помиње у оквиру појединачних случајева, којима је и сам присуствовао, предузимали у оквиру групе којој су припадали, увек са неким од припадника групе, јер се подразумевало да припадници групе који се затекну у тренутку када се изда наредба, крену у ту акцију. Из исказа Божура 50 је утврђено да у реализацији наредбе оптужени нису поступали по унапред утврђеном плану ко ће шта да ради, већ су се акцијама придруживали и други, након што би конкретна наредба за акцију била издата неком од припадника групе. Дешавало се да некад иде цела група, а некад само део.

Било је случајева да се припадници разних група сретну у подруму Интерната и да заједно муче неке од заробљених. Сведок сарадник о томе говори, описујући догађај када су припадници његове групе лишили слободе и довели у подрум Интерната Младеновић Зорицу и Стојанчета са још једном женском особом, а када он силази у подрум након неколико сати, ту затиче и неке од припадника бујановачке групе, који су ту довели и мучили неку жену (Садику Селимон и Фазлију Бурим). Такође, када прича о догађају када оптужени Хајдари Ферат долази у посету брату, оптужени Хајдари Фатон, припадник прешевске групе је у подруму са припадницима бујановачке групе (ту се спомиње Фура-Фазлију Бурим, Муслију Шефкет, Садику Селимон), а када сведок сарадник једној од жртава одсеца полни орган, а у подруму су припадници бујановачке групе.

Сведок сарадник наводи да се више пута дешавало да сиђе у подрум где су спроводили лица која би претходно лишили слободе, и да се придруживао мучењу, јер је свако ко сиђе у подрум могао да учествује у мучењу које је у току, да је увек било више њих присутно, због чега и није био у могућности да увек определи тачно ко је од оптужених коју радњу предузео. Сведок се не сећа да је неком од оптужених било наређено да неког мучи, јер је све било добровољно, измишљали су разне начине да се иживљавају над жртвама. Никога није могао да издвоји по суровости, каже: «Па сви смо били ту, једном речју сви смо били специјалисти».

Божур 50 је у свом исказу пред истражним судијом и на главном претресу описивао како су припадници његове и осталих група, који су били стационирани у Интернату или су им се придруживали у појединим акцијама, међу којима су и овде оптужени, заробљавали цивиле и одводили их у Интернат, где су их мучили до смрти, а затим прикривали трагове злочина. Он је детаљно описивао процедуру: «Кад смо лишили слободе неког човека ми смо натерали да он пружи руке да ставља ту на столу и шинком му положили

прсте, онда смо мотоцанглом вадили зубе, онда смо нокте ишчупали, онда смо их задавали са кесама, поставили кесу на главу и задавили би га кесами и кад смо га задавали онда смо га уболи ножем, неке смо исекли језик. То је била та процедура, дакле и тог малтретирања, постепеног малтретирања».

Сведок говори и о случају када су неким од заробљених укуцавали упаљач у главу, отвор који су ударцима четвртастом металном шипком правили на глави, ударцима четвртастом металном шипком. Објаснио је да се ради о гвозденим шипкама, које су биле ногари од столица, или део неке оgrade, дужине 50-ак цм. Заробљена лица су тукли по целом телу, најчешће шипкама, тренирали на њима кунг фу ударце, бокс, карате, ногама им скакали по грудима. Некада су жртве гађали ножевима, као што су виђали у филмовима, па је то малтретирање дуго трајало. Сведок говори и о догађају када је један од оптужених испробавао свој пиштољ, пуцајући кроз тројицу људи, да би видео колико може да «буши» односно колико ће тела пробити. Сведочио је и о догађају када извесни Дракула најпре ножем прави рупу на телу једног човека, а затим крв из ране сипа у чашу и испија, те навео да су се некад играли, добацујући се одсеченим деловима тела, као што су женске груди.

Сведок сарадник је описао патње лица која су мучена, чак су неки молили да их убију како би им прекинули муке, али и одсуство саосећања са жртвама. Такође се сећа да је у случају када су заробљени један млађи и један старији Србин, овај старији молио да млађег пусте, а да њега убију. Колико је сурово било поступање према заробљенима, говори у случају када је исекао полни орган једном заробљеном мушкарцу, а неко од оптужених (у истраји не наводи име, на главном претресу је то Садику Селимон) га након што се онесвестио, полио водом и рекао: «Ајде устани, јебем ти мајку, нисам те звао овде на свадбу, шта ти мислиш где си дошао, где се налазиш». Неке од оштећених везивали су за цеви, које су се налазиле на плафону (о постојању ових цеви говори и оштећени Васић Драгиша, некада домар у Интернату), неке од жртава су свлачили до гола пре мучења. Објаснио је да су се тзв. средства за процедуру налазила у фиокама дрвеног-школског стола, и да су ту држали палице, моторцангле, ножеве, разне кесе, давилице. Сведок Васић Драгиша, пре бомбардовања запослен као домар у Интернату, потврђује овај исказ, јер се сећа да се у подрумским просторијама налазио алат и објаснио да је ту било чекића (четири, пет врста), затим тестера и брусилница, ролцангле и апарат за варење, пајсер, шипке, и да је сав тај алат остао тамо, када је он престао да ради.

Да су тела убијених на крају комадана секирама, тестерама или мачетама, стављана у џакове, а затим бацана у контејнере испред Интерната или у Ливочко језеро, сведок сарадник описује у више наврата.

Први догађај односи се на случај Младеновић Зорице и Стојанчета, који су са још две жене доведене у подрум интерната, а сведок сарадник присуствовао је сцени када Мемини Агуш тестером, Хајдари Фатон секиром, а Халими Рамадан пожем-мачетом комадају њихова тела, чије делове су спаковали у џакове и бацили у контејнере испред Интерната. Осим овог случаја, сећа се да су тела комадана у неколико наврата, и то када су у подруму мучена 2 Србина и један Албанац, а Рама једном од њих укуцао

упаљач у главу, затим када је Дракула пио крв једном од заробљених и о случају када су тела 3 цивила, чије мучење није видео, исекли и сва ова тела бацили у Ливочко језеро. Након комадања тела, просторију су чистили цревом, тако да се дешавало да се канализација запуши од делова тела. Оштећена А3 је чула за човека који је заклан и бачен у контејнер, као и за случај супружника који су заклани, а њихова тела исечена на комаде.

Осим сведока сарадника и остали испитани сведоци су говорили о томе како су њихови сродници заробљени и одведени у Интернат, где им се губи сваки траг, па су њихова тела била пронађена неколико година касније. Ристић Дејан има сазнање да су његов отац Ристић Светозар и стриц Витомир, који су нестали 29. јула, одведени у Интернат, сведокиња А1 сазнала је да је њен муж, који је такође отет, одведен у Интернат, где је тучен, да је након тога пуштен, а затим нестао, када је по речима њеног комшије отишао до Интерната да узме своја кола. Арсић Иван такође има сазнања да је његов брат, покојни Арсић Драгољуб, након што је заробљен од стране непознатих лица, одведен у Интернат. Оштећени Симоновић Срђан је чуо приче да су његовог оца, Симоновић Синишу, одвели у Интернат, као и Методијевић Добривоје, за свог сина, покојног Методијевић Мирослава. Антић Светозар, током боравка у Интернату, чуо је јауке из подрума, као и оштећени Б2 који је објаснио да су звуци које је чуо током боравка у Интернату били тако језиви да су уливали страх, а оштећене Ц1 и Ц2 виделе су одсечене главе на степеништу које води у подрум Интерната. Сведок сарадник тврди да су у свим случајевима мучења заробљених у којима је он учествовао жртве убијене и да су тела бацана у контејнер или Ливочко језеро, мада није увек учествовао у уклањању тела.

Поред цивила Срба и Рома и појединих цивила албанске националности, који су мучени у Интернату, људи су убијани и на улици, о чему сведочи сведок сарадник, када описује догађаје у којима су он и оптужени Меммиши Агуш задавили жицом давилицом два лица, једног код зелене пијаци, једног на путу од Дома ЈНА ка пошти. Из исказа овог сведока утврђено је, такође, да су људе убијали у њиховим кућама или испред кућа, као што је случај са 4 жене и 2 мушкарца у стану у солитеру (при чему је он присуствовао убиству 2 жене и једног мушкарца, а за остале је чуо да су убијени), затим случај са Албанцем, кога су убили испред зграде, затим са људима који су убијени у Косовској Каменици и Влаштици, о чему су му причали, док је према исказу сведока сарадника најмање 10 Рома убијено у насељу Бела земља-циганска махала, у кући, или стрељани у дворишту. Ово произилази и из исказа сведока Симоновић Синише, коме су брат и снаја Симоновић Верица и Благоје убијени у кући, затим сведока Стоилковић Часлава, коме су родитељи нестали, а кућа запаљена, а сведок Б2 сећа се да је у «Мерцедесу 190» видео човека на месту возача, који је био крвав, а непосредно пре тога је чуо два, три пуцња и видео групу униформисаних људи.

Да су осим припадника српске и ромске националности и поједини Албанци убијани и мучени у просторијама Интерната утврђено је из исказа сведока сарадника, као и из одбрана појединих оптужених (Хајдари Фатона и Меммиши Агуша, датих у МУП-у), који су изјавили да је њима познато да су

припадници албанске националности у Интернату, под оптужбом да су српски шпијуни или да су сарађивали са Србима, мучени. Они су описивали случај са Емвлахијем Фатмиром, кога су тукли у Интернату, извесним Нефаилом који је претучен у просторијама које су држали припадници ОВК на аутобуској станици. Сведок сарадник је осим случаја Албанца који је убијен испред зграде, описао случај мучења два Србина и Албанца у подруму Интерната, који су трговали.

Да су припадници групе, међу којима су и овде оптужени, убијали људе у циганској махали, бацали бомбе на куће, пљачкали и палили, а неки се и усељавали у испражњене куће, сведок сарадник је говорио и придилом испитивања пред истражним судијом и на главном претресу. Из његовог исказа је утврђено да је у питању акција изведена по наређењу Ајдари Фазлија, који им је рекао да очисте тај део града од Рома. Поделили су се у групице, и кренули од куће до куће.

Међутим, сведок сарадник је уопштено говорио да су сви убијали, сви силовали, бацали бомбе. С тога је суд несумњиво утврдио да су оптужени у више наврата предузимали акцију у циганској махали, да су бацали бомбе на куће, да су људи убијани, а куће запаљене. Да су ромске куће у циганској махали запаљене након бомбардовања, осим сведока сарадника током поступка су говорили и сведоци А4, Исени Исен, Алишани Шефик, Симоновић Милан, Ристић Драган, а сведок Анастасов Зоран је чуо да су Роми убијани и протерани из Гњилана, сведоку Исени Исену је познато да је једна жена страдала од бомбе бачене на њену кућу. Оптужени Хасани Навиф у својој одбрани је навео да је видео запаљене ромске куће, оптуженом Хасани Ахмету је познато из прича у граду да су припадници ОВК бацали бомбе на ромске куће и пљачкали их, а из исказа оптуженог Хајдари Фатона је утврђено да су се он и његов брат-оптужени Хајдари Самет уселили у једну ромску кућу. Да су се Ајдари Фазли и браћа Хајдари уселили у ромске куће, као и оптужени Сахити Камбер, познато је и сведоку сараднику. Да су осим ромских, паљене и уништаване српске куће у Гњилану и околним општинама, утврђено је из исказа сведока Симоновић Милана из Гњилана и Стоилковић Часлава из Влаштице, којима су куће запаљене, док је сведокињи А3 у стан бачена бомба.

Да су оптужени у критичном периоду пљачкали имовину цивила српске и неалбанске националности, суд је утврдио пре свега из исказа сведока сарадника који је објаснио да су ствари које би узимали из српских кућа, носили у Дом војске. Сведок сарадник је навео да су из стана у солитеру изнели вредније ствари, а он понео телевизор и у насељу Камник из куће старице, коју су претходно силовали и убили, изнели су ствари. Сведок сарадник је украо «Јаду» једном Србину, и та кола су касније коришћена у многим акцијама. Да је и пљачкање извршено у спровођењу наредбе команданата, говори на претресу 17.03.2010. године: «Негде смо ми пљачкали значи узели смо ми и новац тамо где смо нашли људе, на нешто и зната, претена, ланчиће, али то ми нисмо сами узели, то морали смо да предамо јер то је била наредба, команди у штабу, штабној команди да предамо». Да су српске куће пљачкане по Гњилану и околним познато је сведокињи А3, а Антић Светозар, Симоновић Милан, сведок Васић Драгиша и Б2 били жртве

пљачке. Оштећени Ристић Дејан навео је да је из куће његових родитеља опљачкано 15.000 ДЕМ и злато које су имали, ово су приметили након што им је КФОР претресао кућу. Оштећени Симоновић Милан који је описао да су његов брат и снаја нађени у кући заклани, навео је да је нестао и новац његовог брата и то 800.000 ДЕМ.

Последица радњи - убиства и мучења до смрти, које су починили припадници група у којој су овде оптужени, окривљени против који је поступак раздвоје и НН припадници ОВК су 32 жртве. Суд је закључио да су они убили 32 цивила, што произилази из тога да је у убиствима ових цивила учествовао сведок сарадник или им је присуствовао. Број жртава суд је утврдио тако што је све жртве из догађаја које је сведок видео или у њима учествовао узео у обзир. Овај број жртава одговара и броју укупно убијених у Гњилану у том периоду - што је према подацима МУП-а 80, односно може се уклопити у њега и узети да је овај број жртава страдао у догађајима које је описао сведок сарадник.

Да су оптужени: Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Хајдари Самет, Садик Селимон, Сахити Камбер, Фазлију Бурим, оптужени Хасани Ахмет, Хасани Назиф и Хајдари Ферат, заједно са окривљенима Ајдари Фазлијом, Алији Рецепом, Шаћири Шаћиром, Муслију Шефкетом, Алији Садиком, Алији Идризом, Нухију Шемсијем, Халими Рамаданом, против којих је кривични поступак развијен, Божуром 50 и заједно са осталим НН припадницима ове јединице на истим местима и у наведено време већи број заробљених жена цивила, међу којима и заштићене сведокиње Ц1 и Ц2 силовали, на тај начин што су у више наврата појединачно и групно употребом силе према њима вршили обљубу, стављајући им своје полне органе у вагину, или у уста, терајући их да при томе прогутају њихову сперму, тукли их пендрецима по рукама, ногама и целом телу, гурали им пендреке у вагину и гурали пиштоље у уста, уринирали по њима, пљували их, услед чега су заробљене жене задобијале повреде и трпеле велике патње, утврђено је из исказа заштићених сведокиња Ц1 и Ц2, исказа сведока сарадника и исказа испитаних сведока, и делом одбрана неких од оптужених.

Сведок сарадник је у исказу пред истражним судијом 23.03.2009. године изјавио да је био присутан када су лепше жене одводили код шефова у канцеларије, свлачили и силовали. Осим команданата и неки војници са посебним заслугама могли су да се иживљавају на женама у Интернату, тако што су им стављали полне органе у уста, уринирали по њима, тукли их, терали их да шетају голе, силовали их по двојица истовремено. Он је био присутан кад су једном приликом натерали оца да силује ћерку док су му држали пој под грлом, а затим га терали да јој стави полни орган у уста, да би је касније сви силовали и уринирали по њој. Вест да је доведена жена у Интернат брзо се ширила.

На главном претресу описао је случај када су у Интернат довели две жене. Одвели су их у канцеларију где су их прво силовали команданти а онда су дошли на ред и они. Сећа се да је Сахити Камбер изашао из канцеларије, подигао панталоне и рекао «лоше су». Кад је Божур 50 ушао у канцеларију, биле су потпуно голе. Терали су их да шетају тако голе по канцеларији.

уринирали по њима, приморавали их да их орално задовољавају, а онда их силовали редом. Описујући поступање према овим женама навео је да су их вукли за косу, стављали им нож под грло, уринирали по њима и тукли их по ногама и рукама, а видео је да је Фазлију Бурим једној гурао палицу у вагину. Сећа се да су им лица била крвава, ноге и руке плаве од батина, а видео је и крварење као последицу гурања палице. У том силовању учествовали су, осим поменутих, и оптужени Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Хајдари Самет, Хасани Назиф звани Качак, Хасани Ахмет, Хасани Мехмет, Самет Луфтију звани Удба, Дракула, Шемси Нухију звани Шема, Идриз Алију звани Рамуш, Халими Рамадан звани Рама и Садику Селимон. Он их је силовао обе, и то више пута. Гледао је и друге како их силују, па описује како је то изгледало «Да, био сам ту, гледао сам како су их силовали, то је било фактичко овако један се удаљи па онда дође други на ред и тако је то ишло редом». Када се овај исказ доведе у везу са исказима сведокиња Ц1 и Ц2, јасно је да сведок сарадник говори управо о њима двома, јер наводи да се ради о женама које су отете код пекаре, а сведокиња Ц2 препознала је сведока сарадника приликом разгледања фотографија припадника ОВК на главном претресу дана 10.12.2009.године, и описала као лице које ју је силовало, шутирало и тукло. Божур 50 сведочио је и о силовању старице од 70 година, коју су напали у насељу Камник, испред њене куће, и то комплетна група: «Ту је била присутна комплетна група, Агуш, Фатон, Рамуш, Садик, Шема, Рама, Ахмет, Дракула, Удба, и већина њих су је силовали». Чуо је и да су жене које су затекли у солитеру у Гњилану, најпре силоване па убијене.

Силовање жена сведок сарадник помиње и када су у питању акције у насељу Бела земља. На претресу дана 12.03.2010.године изјавио је да су сви који су учествовали у акцији силовали, у односу на оптуженог Хајдари Ферата сећа се да му је једном приликом рекао «Мајку му јебем, та Ромкиња није била врућа».

Да су заробљене жене силовали нарочито понижавајућим и деградирајућим поступцима, према њима нечовечно поступали, наносили им повреде телесног интегритета и примењивали мере застрашивања, утврђено је из исказа сведокиња Ц1 и Ц2, а о овоме је говорио и сведок сарадник, у ком делу су њихови искази међусобно сагласни и убедљиви.

Сведокиње су описале тортуру која их је пратила од доласка у Интернат, преко Угљара, све док нису ослобођене уз претњу да ће их наћи и убити уколико буду причале о ономе што им се догодило.

Из исказа ових сведокиња утврђено је да су у Интернату држане неколико дана, без хране и воде, осим што су уста квасиле водом из лавора. Сведокиње су испричале да су их одмах по смештању у канцеларију на спрату Интерната, почели да туку свуда по телу, пендрецима, пушкама, рукама и ногама, од силине једног таквог ударца Ц2 се скоро нашла у орману, да су обе добијале ударце по табанима и длановима, које су затим хладиле у неком лавору, након чега би се процедура настављала. Руке и ноге су им биле отечене као буре, сведокиња Ц2 од удараца је падала у несвест, а чим би дошла свести, настављали су да је бију. Водили су их према подруму, одакле је дозирао смрад и показивали им одсечену главу, говорећи да ће и оне тако да прођу, исовали им мајку српску и вређали, називајући их курвама, а док су

их водили у Угљаре, терали су их да певају песме о Скендербегу, и тукли ако нису знали речи.

Да је силовање било праћено малтретирањем, утврђено је из исказа сведокиња Ц1 и Ц2, које су описивале као су им окривљени стављали полне органе у уста, а неки од њих под претњом терали да прогутају сперму, да су им гурали палице у вагину, од чега су крвариле месецима. Толико је било страшно да су их молили да их убију само да их не муче, а они су одговорили да ће да им секу парче по парче, да ће да умиру на ногама. Сведокиње су навеле да их је силовало око 100 људи, да су биле толико измучене, да су изгубиле појам о времену, више нису знале да ли је ноћ, да ли је дан.

У односу на радње описане под тачком 1 пресуде суд је несумњиво утврдио: да су оптужени Мемиши Агуш и Хајдари Фатон са више НН припадника ОВК противзаконито лишили слободе Младеновић Зорицу и Стојанчета и још једну НН женску особу у близини аутобуске станице у Гњилану, па их је затим сведок сарадник колима марке «Лада» пребацио до Интерната. Ту су их преузели окривљени Нухију Шемси, Алији Идриз, Халими Рамадан, против којих је поступак раздвојен и оптужени Хасани Ахмет, Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, сведок сарадник Божур 50 и НН припадници и одвели у подрумске просторије где су мучени до смрти. У подруму је била још једна женска НН особа која је убијена. Тела покојних су затим оптужени Мемиши Агуш и Хајдари Фатон исекли и са сведоком сарадником ставили у пластичне црне вреће и бацили у контејнер испред Интерната. Ово произилази из исказа сведока сарадника, оштећених Младеновић Ненада и Марковић Славице, сина и ћерке покојних, писмених доказа и фотодокументације, фотографија покојних и пријаве њиховог нестанка, налаза и мишљења вештака судске медицине и антрополога и извештаја о проналаску остатака тела у контејнеру у Гњилану.

Наиме, сведок сарадник Божур 50 навео је да су му једног дана Шемси и Рамуш рекли да иде колима код аутобуске станице, до улице код аутобуске станице и преузме неке људе. Када је стигао, затекао је Фатона, Агуша, Удбу, Дракулу и још једног борца, кога се не сећа, а са њима везани две жене и један мушкарац. Жене су сместили на задње седиште његових кола, а мушкараца у гепек, возилом марке «Лада» превезли су их до Интерната. Кад их је довезао до Интерната ту су их сачекали Шемси, Рамуш, и Хасани Ахмет. Ту су и даље са њим били и Фатон, Агуш, Дракула, Удба. Цивиле су одвели у подрум Интерната. Он је са њима сишао у подрум, али убрзо је напустио Интернат и отишао до своје девојке. Вратио се после око четири сата. Тада је у подруму видео да су сви цивили које су довели мртви, да се ту налази тело још једне жене, мало курпулентније, да су у просторији многи припадници ОВК. Међу њима припадници бујановачке групе, био је Медин, Менап, не сећа се осталих. Добро се сећа да је видео оптуженог Мемиши Агуша како ручном тестером комада тело једне жене, од појаса на горе и оптуженог Хајдари Фатона који је то исто радио секиром са другим телом. Главу су одсекли ножем. Ту је био и Рама, који је такође комадао тела. Тела нису могла остати у подруму, већ су морали да их уклоне па су их он, оптужени Хајдари Фатон и оптужени Мемиши Агуш спаковали у црне вреће и однели до контејнера који

су били постављени у дворишту Интерната. «Ја, Фатон и Агуш смо бацили око 5-6 комада, тога се сећам. Ја сам вукао два цака, а по колико су они нукли и носили ја не знам, ја за себе знам да сам вукао два цака и бацио сам их у контејнер који је био вани.» Објаснио је да је у дворишту било три контејнера и да су у њих бацили тела. Не зна да ли је садржај контејнера са овим телима запаљен или се са њим нешто друго догодило. Он није палио контејнер, само је видео да се то догодило два или три пута. Садржај контејнера би попили бензином и запалили: «Кад су запалили то у контејнерима ја лично нисам био, али знам да су запалили све оно што је било у контејнерима јер је почело то да смрди и кад се то запали ту не остаје ништа, ту остаје само прашина и ништа више.»

Сведок сарадник у фотоалбуму отетих лица на фотографијама бр. Д/VII-003 и бр. Д/VII-003/1 означио човека и жену који су са још једном женом доведени «Ладом» у Интернат и мучени, а тела исечена и бачена. Објаснио је да се добро сећа ових људи јер је учествовао у заробљавању, видео их је док су били живи и пре мучења

Оштећена Марковић Славица је ћерка покојних Зорице и Стојанчета Младеновића и после удаје живела је у Србији. Њени родитељи, брат и сестра Слободанка остали су у Новом Селу, општина Косовска Витина, а после бомбардовања 15. или 16. јуна, брат Ненад дошао је код ње, док су се родитељи који су га само допратили до Владичиног Хана вратили у село. О свему што се догодило има сазнања из братовљеве приче, родитељ је последњи пут живе видела пет-шест месеци пре бомбардовања. Дан по повратку родитеља на Косово и њена сестра Слободанка је кренула у Србију и пешице дошла до Врања. Сестра је била у лошем стању, по доласку у Врање чак месец дана је била у болници, а још увек има психичке проблеме. Са родитељима нису успели да успоставе било какав контакт, али су се надали да су још живи. Од комшија су добијали информације да су родитељи живи, да их чува КФОР, да су добро, али и супротне-да су убијени и њихова тела бачена у смеће. После извесног времена је са супругом, братом и сестром, пријавила нестанак, обратили су се Црвеном Крсту, дали узорке за ДНК анализу. Обавештени су да су родитељи нађени и 2005. године на прелазу Мердаре, брат је преузео тела. Никада није видела документа о ексхумацији и обдукцији. Да би сахрану обавила по обичајима отворила је сандуке у којима су допремљена тела и видела да су посмртни остаци у врећама са рајсфершлусом, па је и то отворила и видела је остатке и кости. Сматра да је и сама тада препознала да се ради о њеним родитељима: по кончићу је препознала да се ради о прелуку оца који је плела њена мајка, а уверена је да је препознала по лобањи да се ради о оцу.

Оштећени Младеновић Ненад навео је да је током бомбардовања био резервиста полиције, учествовао је у борбама, али се 9. јуна када је потписан споразум вратио кући. 11. или 12. јуна је са родитељима кренуо за Србију, било је жена и деце у колони, у селу је остало свега десетак, двадесет људи, међу њима и његова сестра Слободанка. Морали су да беже да их Албанци не би убили. И на путу је било непријатности, његовог брата од стрица су извукли из колоне и не зна шта је било са њим, а једну ноћ их је зауставио КФОР и провели су је у селу Клокот. Путовали су трактором, родитељи су

остали код ујака, па се вратили кући у Ново село, а он наставио ка Младеновцу код сестре Славице. Тада је родитеље видео последњи пут.

Не зна када су пријавили њихов нестанак, могуће је да је приликом подношења захтева Црвеном Крсту 05.12.2000.године, то учинила нека од његових сестра. Касније су обавештени да су тела нађена и он их је преузео. Сахрањени су у Сопоту. Остатке тела није гледао, већ само фотографије. Сазнао је да су тела нађена у неком контејнеру у Гњилану. Не зна како су његови родитељи изгубили живот, али и док су за њима трагали, још од када су се вратили на Косово бојао се за њих, јер им је још раније комшија Албанац рекао да беже са Косова иначе ће их убити. Више на Косово није одлазио, чуо је да у његовом селу нема ни једне српске куће, а пре бомбардовања их је било тридесет.

Оштећени су у фотоалбуму несталих лица показали слике родитеља и то Младеновић Зорицу на фотографији означеној са Д/VII-003/1 и Младеновић Стојанчета на фотографији означеној са Д/VII-003, придружили се кривичном гоњењу, поставили али нису определили имовинско правни захтев.

Из пријаве Међународном комитету Црвеног крста- Захтев за тражење произилази да је дана 05.12.2000.године пријављен нестанак Младеновић Зорице и Стојанчета. Из документа Координационог центра Србије и Црне Горе и Републике Србије за Косово и Метохију-Биро за ексхумацију и идентификацију обдукциони број КС 266 који садржи идентификациони број бр. ZZ 06-002 ВР и број КС 263 ZZ 06/002 ВР произилази да су пронађена тела на локацији Гњилане, да је дана 09.12.2003.године извршена обдукција тела Младеновић Стојанчета, а према закључку остаци костију припадају вероватно мушкој особи животне доби више од 20 година, по антрополошким карактеристикама, налаз полулучних дефеката на остацима цевастих костију указује на дејство пројектила, па стога и на могућу насилну смрт изазвану повредама пројектилом испаљеним из ручног ватреног оружја, а да ће идентификација бити обављена накнадно, док се уз овај обдукциони извештај налази фотографија посмртних остатака означена истим бројем. Из записника о обдукцији под бројем КС 263 ZZ 06/002ВР произилази да пронађени остаци костију пропадају вероватно женској особи животне доби више од 20 година, а да налаз дефекта који инпонира на одломљеном делу цевасте кости само пружа могућност да је смрт насилна и да је наступила услед повреда тела дејством пројектила испаљеним из ручног ватреног оружја. Из потврде о идентитету Канцеларије за нестала лица и судску медицину УНМИК-а број предмета МПУ 2001-001393 произилазе резултати ДНК анализе, којом је утврђен идентитет Младеновић Стојанчета, а из потврде ZZ 06/002ВР МПУ 2001-001389 произилази да је ДНК анализом утврђен идентитет Младеновић Зорице, па је издата дана 01.09.2005.године потврда о идентификацији за Младеновић Стојанчета за посмртне остатке ZZ 06- 007 ВР, и истога дана издата потврда о смрти, а дана 15.09.2005.године потврда о идентификацији за Младеновић Зорицу, и потврда о смрти. Према документу УНМИК-а и изјави, 21.09.2005.године посмртне остатке је преузео Младеновић Ненад.

Исказе оштећених Младеновић Ненада и Марковић Славице суд је оценио као истините и убедљиве, јер су наводили само оно што им је познато

о нестанку родитеља, како су тела пронађена и идентификована. Ови искази поткрепљени су у том делу писменим доказима које је суд као стручне и издате од надлежних органа, прихватио. Из ових доказа суд је утврдио да су Младеновић Зорица и Стојанче убијени из ватреног оружја како је то и описано у записнику о обдукцији под бројем КС 263 ZZ 06/002BP и КС 266 ZZ 06/002BP и да су њихови остаци пронађени у Гњилану у контејнеру и идентификовани.

Исказ сведока сарадника који описује како су оптужени Мемиши Агуш и Хајдари Фатон заједно са више НН припадника ОВК лишили слободе, а затим довели у Интернат две жене и једног мушкарца, где су их преузели окривљени Нухију Шемси, Алији Идриз, те их заједно са оптуженим Хасани Ахметом, Мемиши Агушом, Хајдари Фатоном и окривљеним Халими Рамаданом одвели у подрумске просторије, мучили их у подруму, а да се ради о овима покојнима које је препознао и означио на фотографијама у фотоалбуму несталих и убијених особа под ознаком Д/VII-003 и Д/VII-003/1, суд је прихватио као јасан, налазећи да је истинит када се доведе у везу са писаним доказима о томе где су нађена тела покојних, и исказима оштећених у погледу нестанка њихових родитеља. Суд налази да је исказ сведока сарадника у делу у коме описује да су он, оптужени Хајдари Фатон и Мемиши Агуш тела ових покојника раскомадали, спаковали у пластичне вреће и бацили у контејнер убедљив. Ради провере исказа обављено је вештачење и из налаза и мишљења вештака судске медицине и антрополога, који је као стручан суд прихватио произилази да би се трагови сечења тела тестером и секиром засигурно видели и на остацима костију које су пронађене или бар на неким од њих. Међутим, вештаци су навели да се не може искључити да такви трагови постоје на другим костима које нису пронађене. Сведок сарадник је навео и да су он и оптужени Хајдари Фатон вреће са овим телима бацили у контејнер и описивао да је садржај три контејнера који су се налазили испред улаза у Интернат запаљен неколико пута, видео је како се из контејнера дими и зна да су их палили. Сигуран је да је бар два пута видео да су контејнери запаљени. Божур 50 био је доследан када је наводио да су тела ових покојника бачена у контејнер. Суд није прихватио наводе одбране да сведок не говори истину у погледу овог догађаја. Према ставу одбране на остацима тела који су пронађени нема трагова паљења, па како сведок тврди да је садржај контејнера запаљен, то његов исказ није истинит. Међутим, како сведок није никада тврдио да је упаљен управо садржај контејнера у који је убацио вреће са телима наведених покојника, већ је само наводио да је видео дим и познато му је да је садржај контејнера бар два пута запаљен, суд није прихватио наводе одбране да сведок у погледу описа овог догађаја не говори истину.

У односу на радње описане под 2 изреке несумњиво је утврђено да су оптужени Мемиши Агуш, Хајдари Фатон, Хасани Ахмет, Хасани Навиф, Фазлију Бурим, Хајдари Самет, Садику Селимон и Сахити Камбер заједно са НН припадницима ОВК дана 17.06.1999.године испред пекаре у Гњилану из реда за хлеб заробили и одвели у Интернат оштећене Ц1 и Ц2 и тамо их држали до 23.6. Све време боравка у Интернату оштећене су мучене, тучене и силоване.

Ово је суд утврдио из исказа оштећених Ц1 и Ц2 које је као искрене и убедљиве у потпуности прихватио и које су приликом препознавања указале на особе које су над њима вршиле физичко, психичко и сексуално злостављање, налаза и мишљења вештака психијатра и психолога о способностима памћења и репродукције упамћеног у ситуацији коју оштећене описују, везано са карактеристикама њихових личности, ценећи и протек времена од догађаја, налаза и мишљења вештака ортопеда проф.др. Славковић Слободана и вештака специјалисте судске медицине проф. др. Савић Слободана, које је прихватио као стручне, медицинске документације за оштећену Ц2 и фотографија у које је извршио увид.

Када су оштећене давале исказ на претресу 03.04. и 05.11.2009.године, и 7, 8, и 10.12. 2009.године искључена је јавност на основу члана 292 ЗКП-а из разлога заштите јавног морала и приватног живота учесника у поступку- Ц1 и Ц2. Јавност је искључена и приликом читања исказа ових оштећених када су они накнадно прибављени.

Оштећене Ц1 и Ц2 имале су у току истраге решењем истражног судије одређене мере посебне заштите и то испитивање под псеудонимом из посебне просторије, прикривеног изгледа и уз измену гласа. Суд је на посебном заседању са кога је потпуно искључио јавност са оштећенима Ц1 и Ц2 расправио питање начина њиховог саслушања, испитао које ће се мере заштите применити током испитивања на претресу. Оне су се изјасниле да уколико је јавност искључена нема потребе да им се глас мења и да им је јасно да су странке упознате са њиховим идентитетом, да их виде и сложиле се да их види и стручна јавност, али да желе да сведоче из посебног дела суднице-кабине, због стида који осећају када причају о ономе што се догодило. С тога је суд оценио да су овакви њихови захтеви оправдани с обзиром на природу и садржину сведочења. Оцењујући у овом случају питање равнотеже између права оптуженог на правично и фер суђење и потребе да испита сведоке и с друге стране потребе и права сведока да уживају заштиту, суд је нашао да су оваквим испитивањем ова права у равнотежи и да права оптуженог нису повређена јер се на мониторима који се налазе у судници сведоци виде, виде се њихове реакције, гестикулације, начин на који се понашају приликом давања исказа и одговарања на питања, чује се глас сведока (глас није промењен). С друге стране оштећенима је омогућено да буду физички одвојене што им је уливало посебну сигурност. Суд је одлучивао и о мерама заштите, због тога што је јавни тужилац сматрао да мере заштите (прикривени изглед и промењен глас) треба применити и током претреса, па је нашао да ово у конкретном случају није оправдано. Странацка јавност се не може искључити мерама заштите сведока и суду и странкама се не може прикрити изглед сведока. Мере заштите сведока који сведочењем може да угрози живот, тело, безбедност своју или блиских лица нису установљене да би се од суда и странака прикрио изглед и глас сведока (осим у изузетним случајевима у фази истраге за окривљене и браноце), већ да би се сведок заштитио када је то оправдано. По налажењу суда примена таквих мера не значи да до краја поступка и на претресу изглед и глас сведока за суд и странке требају да буду прикривени.

Одлучујући о потреби да током сведочења Ц-1 и Ц-2 искључи јавност суд се руководио садржајем исказа које су дале током истраге и чињеницом да су им одређене заштитне мере. Странке су се искључивању јавност противиле. Јавни тужилац из разлога што, без обзира на чињеницу да се ради о тешким понижењима и да се у сличним случајевима у редовним поступцима (када се ради о силовању) јавност искључује, постоји потреба када се ради о ратним злочинима да јавност сазна шта се тачно догађало и шта су оштећени преживели. Браниоци су инсистирали на томе да је главни претрес јаван, да се сви докази изводе јавно, да нема потребе да се током испитивања свих оштећених искључује јавност. Оптужени су били сагласни са изјашњењима бранилаца. Суд је по службеној дужности искључио јавност из разлога интереса заштите јавног морала и заштите приватног живота оштећених, имајући у виду садржину исказа који су дале пред истражним судијом и у којем су сведочиле о тешким повредама достојанства и полних слобода, као и због потребе да се на претресу потпуно испитају о догађају.

Оштећена Ц1 у исказу је навела да је рано остала без родитеља, детињство је провела у сиротињском дому у Неготину где је завршила четири разреда. У Гњилану је живела 25 година, радила је четири године у Дуванском комбинату, а издржавала се и од повремених радова у кућама. Сећа се периода после бомбардовања, мисли да је то било када се српска војска повукла из Гњилана, дошао је ОВК и настао хаос. У медијима је било саопштења да људи могу бити безбедни, али Срби су бежали у Србију, КФОР није штитио грађане, сарађивао је са Албанцима. Чула је да су у Интернат који је раније био празан или су ту били ученици, ушли припадници ОВК, родом из Гњилана, али и неки други Албанци чији се албански језик разликује од оног који се говорио у Гњилану. Имали су разне униформе, црне, шарене, маскарне. Није видела запаљене куће, нити за чула за неки конкретан догађај, отмицу или убиство Срба. Њен однос са Албанцима са којима је контактирала од раније остао је исти.

Добро памти како се све догодило 17. јуна, дан после рођендана оштећене Ц2, која јој је другарица. Како на рођендан није могла да оде, следећег дана кренула је до ње, али су се среле на улици и отишле да купе хлеб. Било је јутро, 8. 9 сати, можда и касније. Добро се сећа да су обе тога дана биле обучене у мајице, доњи део тренерке и патике. Пекара о којој прича налазила се у близини аутобуске станице, испред је био ред за хлеб, било је Срба у реду, чула је њихов разговор. Док су стајале у реду испред пекаре, у близини се зауставио аутомобил «Аскона» из кога су изашла тројица мушкараца са маскама на глави које су имале само прорезе за очи. Не сећа се добро, али неки од њих били су у униформама, неки у цивилу, по ценој процени имали су око 27 до 30 година, сви су имали оружје. Пришли су им, ставили им црне траке на уста, одвукли их до аутомобила и угурали унутра. Одмах у колима су почели да их туку пингтољима. Сви људи из реда за хлеб разбежали су се.

Одвезли су их до Интерната. Припадници КФОР-а који су се налазили код пекаре и преко пута улаза у Интернат нису реаговали на оно што се дешавало. У Интернату, у дворишту, преузели су их други војници, одвели на спрат, у просторију-учионицу, у којој су били орман без врата, кревет и

столице. Тројица војника су је увела и одмах почели да је туку. Ту су је силовали први пут. Оштећену Ц2 одвели су у другу просторију.

Тукли су је по телу и глави, пендрецима, пушкама, ногама и рукама, псовали српску мајку. Процењује да је у Интернату било више од стотину војника, различито обучених. Неки су били у цивилу, неки у униформама, али су сви имали оружје, било је и младих, али и људи средњих година. Посебно, сматра да су је тукли зато што није знала албански, али су претње и њој и оштећеној Ц2 упућивали и на српском и на албанском. За једног од њих мисли да је био командант, имао је младеж на лицу, био крупне конституције. Он се шетао по ходнику и издавао наредбе. Осим што су га осовљавали са командире, није чула да су се војници међусобно један другом обраћали именом. Међу војницима препознала је комшију Албанца са којим је радила на аутобуској станици, али је и он тукао као и остали. Водили су је у разне просторије, све су то очигледно раније биле учионице..

Сећа се да су их једном приликом док су биле заробљене одвели и у велику просторију где је било људи који су седели на поду, неки су били везани за радијаторе, била је једна трудна жена чије лице није видела добро. Сви су били Срби, није видела Роме. Поред њих провели су комшију са надимком Бели који је био претучен, а њој и другарици су претили да ће проћи као он.

Водили су их и у подрум и колико се сећа потребно је да се изађе из Интерната и да се кроз други улаз уђе у подрум. На улазу у подрум је капија. Кад су их одвели у подрум пред њих је испала или је бачена одсечена људска глава. Од страха се умокрила јер су им запретили да ће и оне проћи као и особа којој је одсечена глава, рекли су «Изгледаћете и ви као ова глава». Из подрума се осећао неки страشان мирис, неподношљив. Сигурна је да то није смрад канализације, већ да је долазио од мртвих, од људских тела, иако ни она ни Ц2 нису присуствовале неком убиству у Интернату, нити су било кога пред њима тукли.

Док су боравиле у Интернату нису им давали храну ни воду, неко је рекао: «Нисмо вас довели ту да вас хранимо и дајемо вам воду него да вас убијемо».

Сећа се војника који су их силовали и тукли, нико није носио маску, само су јој често приликом силовања гурали и савијали главу да их не гледала.

Први пут је силована у просторији у којој се налазио кревет, стари орман и столице. Сведокиња Ц2 тада није била у истој просторији. Касније је силована много пута, сигурно 10 или 15 пута при чему је у сваком напрату било више оних који су јој то радили, не може у сваком случају да каже колико је појединачних аката било. Силована је вагинално и приморавана да орално задовољава војнике. После мучења, батина, када су их водили у подрум и када је видела одсечену главу, одвели су је у једну просторију и тукли је, гурнули на кревет, па јој је један војник ставио пендрек у вагину и тако гурао да је почела да крвари. Сећа се овога војника, не може да га добро опише, не зна тачно да каже по чему га је упамтила, мисли да је био висок. Иако је крварила, овај који је мучио и силовао пендреком није престао све док једног тренутка неко није наишао. У исказу пред истражним судијом навела је

да је наишла нека жена која ништа није рекла, док је на претресу рекла да је ушао неки мушкарац, али је оба пута навела да је тада мучење престало.

Било је и других посебно тешких понижавања, један од војника јој је ставио полни орган у уста, а нож под грло и рекао да гута, иначе ће је убити. Сећа се да је он био мршав. Силовали су је, а врата нису била затворена, па је могао да уђе ко хоће, али су углавном само пролазили. Оштећена Ц2 причала јој је касније да су је једном угурали у собу где је видела Ц1 како лежи вероватно после силовања. Она је видела како оштећену Ц2 један војник удара и тако набија у орман.

Једног тренутка, не зна када је све то било јер није имала представу о времену и повремено је губила свест, довели су оштећену Ц2 у просторију где је она била, па су их обе тукли по табанима и рукама. Донели су и лавор са водом у коме су хладиле руке, па су настављали да их туку. Оштећеној Ц2 тада су поломили мали прст. Руке и ноге су им биле отечене, чини јој се да су изгледале као буре. Толико је било страшно да су их молиле да их убију само да би мучење престало.

После мучења и малтретирања у Интеранту, четворица војника, комбијем су их превезли у Угљаре, у школу или неку велику кућу. Ту су их са осталима тукле и мучиле жене војници. Сви су били у униформама, сећа се једне жене црне косе и две плавуше. Један међу војницима који је очигледно био командант издавао им наредбе и наредио јој да одгризе ухо другарици. Међутим у истрази је навела да је ову наредбу да одгризе ухо другарици, издала нека жена. У кући у Угљарима биле су од пет или шест часова поподне, па све до поноћи. Тада су их колима одвезли до неке реке избацили и рекли да иду напред и да се не окрећу. У колима су их тукли јер нису знале да певају песму о Скендербегу. Мисли да је то било петог или шестог дана од када су заробљене.

Не може да објасни како су уопште стигле ујутру у Бујановац. Ишле су путем кроз шуму, наилазиле су на псе који су хтели да их растргну, нису могле да ходају, болеле су их ноге. На пункту су испричале шта им се десило, али то нико није бележио. Одвели су их у амбуланту где су добиле само инјекцију против тровања, па у рану зору послали у Врање, а одатле у Ниш. Не сећа се како су се превезле. У Нишу их нису примили у болницу јер није било места, па су остале на клупи у парку код аутобуске станице. Нико им није помогао, иако је било очигледно да су повређене. Сетила се коначно адресе свога брата, па су отишле код њега. Ту су први пут добиле воду, храну, а снаја их је одвела код лекара. Највише повреда и модрица имала је на леђима, ногама и задњици, али је добила само маст. Код лекара више није ишла јер није имала здравствену књижицу. Сва документа, па и новац који је имала, су јој одузета када је отета. Нема медицинску документацију о повредама које је задобила. Код гинеколога није ишла иако је месец дана крварила, јер је одлазак код гинеколога и причу о ономе што је претрпела доживљавала као срамоту. Њена другарица је имала поломљену руку и прст. Ни она ни Ц2 после догађаја нису полицији пријавиле шта се догодило, јер су сматрале су да им они не могу помоћи. Не зна како је уопште позвана да сведочи, јер о догађају, осим брату и снаји, никоме ништа није причала. Ипак неком од надлежних органа пријавила догађај. После два или три месеца

боравка у Нишу и касније Панчеву са Ц2 није се виђала ни била у контакту. Било јој је важно да проба да све заборави, али филм се увек враћа. Као последицу онога што је преживела, оболела је од штитне жлезде, има висок притисак, добила је шећер, чир, има проблеме са памћењем, последња два, три месеца и несвестицу. Раније, пре овога, ретко је ишла код лекара, сада јој је ташна пуна лекова.

Никада више није ишла у Ђиљане. У време када је отета тамо је користила стан у напуштеној згради, у којој није било воде, ни телефона, само струја. Можда постоје неке разлике у њеним исказима код истражног судије и на претресу, као што је опис онога војника који јој је ставио палицу за кога код истражног судије каже да је мален, низак, слабије конституције, а на претресу да је висок, али га са сигурношћу препознаје. Овакви описи и извесне несигурности у опису су последица њеног лошег здравственог стања, проблема које има и који су последица стреса од овог догађаја, у последње време слабијег памћења.

Оштећена Ц1 обавила је препознавање оптужених након испитивања код истражног судије у два наврата. Првом приликом ова радња није обављена до краја, јер је препознавање вршила из кабине која се налази у склопу суднице, без употребе техничких средстава који на мониторе преносе слику, па је констатовано да није добро видела особе постављене у врсту за препознавање који су били у судници, док је други пут препознавање обављено преко непровидног стакла тако да је добро могла да види. На претресу је имала прилике да види оптужене понаособ када су постављали питања или стављали примедбе, па је објашњавала да ли и по чему их памти. При томе било је одређених разлика од исказа који је дала пред истражним судијом.

Тако је за оптуженог Мемиши Агуша приликом препознавања пред истражним судијом навела да је подсећа на неког од оних о којима је причала, а на претресу је била сигурна да је он био у групи која је силовала, иако не може да објасни по чему га је запамтила. Док код истражног судије оптуженог Хајдари Фатона није препознала нити означила као особу које се сећа из Интерната, на претресу када је овај оптужени стављао примедбе на исказ и постављао питања, па је била у прилици да га види на монитору, навела је да га препознаје и да се сећа да је он силовао, тукао, стављало јој пиштољ поред уста, а сећа га се добро по «фаци». Сећа се да је имао оружје са собом, пендрек, ударао ју је палицом, шутирао, тукао. Није могла да определи колико је тада могао да има година, као што ни на претресу када га гледа не може да процени колико је стар, али мисли да је за време док је била заробљена он у Интернату био присутан само један дан. За оптуженог Хасани Ахмета навела је, када га је видела и приликом препознавања код истражног судије и на претресу, да га се сећа и препознаје као особу која јој је ставила полни орган у уста. Пред истражним судијом навела је да је он и тукао, да је силовао оружјем када су је силовали први пут, док је на претресу објаснила да је он био присутан на улазу у Интернат када су она и Ц2 доведене, гурајући их пушком одвео их је на спрат, а затим јој ставио полни орган у уста. Ово је било посебно мучно и понижавало јер је када се задовољно терао да све прогутат. За оптуженог Хасани Назифа је када га је видела у оба наврата, изјавила да га

се сећа као једног од оних који је тукао палицом по рукама, ногама и леђима, имао је флеке по лицу. Оптуженог Фазлију Бурима је приликом препознавања пред истражним судијом описала као особу коју препознаје, везује за силовање и мучење и навела «Тај дебели ми је стављао палицу доле и хтео да ме дави, он је био много лош», стављао јој полни орган у уста. На претресу када је видела овог оптуженог навела је да га се сећа да ју је он прво тукао, на силовао, у Угљару се понашао као командант, седео је, смејао се и наређивао другима да их туку. Пред истражним судијом, на записнику о препознавању од 03.06.2009.године за оптуженог Самета Хајдарија је навела да га препознаје по очима као особу која је много тукла, силовала орално. На главном претресу описала је да је он у Интернату издавао наређења, шетао по ходнику, био је у маскирној униформи, силовао је орално и тукао палицом, био је један од двојице војника који су јој стављали палицу у вагину. Мучио је и тако што је бацио на кревет, ставио јој јасгук на уста и гушио је. Тек када је на претресу видела овог оптуженог навела је да јој је и он пенетрирао палицу, да га се сетила. Сећа се да је био и у Угљару и наређивао женама војницима да их туку. За оптуженог Хајдари Ферата када га је видела и приликом препознавања и на претресу навела је да га се сећа по лицу, да је имао бубуљице, тукао је, силовао им је мајку српску, био је у групи која их је превезла у Угљаре, терао их је да певају песму о Скендер Бегу, он је био међу онима који су их водили у подрум и показали им одсечену људску главу. За оптуженог Садику Селимона је навела да га се сећа по «фаци», био је у ОВК униформи, тукао је и малтретирао у канцеларији и говорио да ће бити поклане и да ће сви Срби да се иселе са Косова. На претресу је навела да је овај оптужени први силовао, а да јој је једном ставио пиштољ код уста и рекао да ће све Србе да побије. За оптуженог Сахити Камбера навела је да га препознаје по свему и да је он водио у Угљаре, наређивао женама војницима да их туку, а када су их ослободили показао им је пут, смејао се и репетирао пушку. На претресу је навела да се сећа како се он свукао и силовао је на кревету.

Све разлике у исказима приликом препознавања пред истражним судијом и на претресу у погледу тога што је наводила да је неко од оптужених радио сведокиња је објашњавала тиме да се оптужени на претресу боље виде, а да када их боље види јасније се и сећа шта је ко од њих радио.

Оштећена Ц2 је навела да је радила у Гњилану, дружиле се са Ц1 која је долазила неколико пута код ње на кафу и на рођендан. После бомбардовања у Гњилану је остало мало, углавном старијих Срба, војске и полиције није било. Иако је дошао КФОР, припадници ОВК слободно су се кретали градом. После дванаест часова уопште није ни излазила на улицу.

Добро се сећа да је 17.јуна, само дан после рођендана, ишла у пекару у близини аутобуске станице. Срела је оштећену Ц1 која је пошла код ње. Заједно су чекале у реду за хлеб са још око двадесетак људи. Добро памти да су обе тога дана биле у мајицама, тренеркама и патикама. Једног тренутка приметила је да се у близини зауставила сива «Аскона», из које су изишла четворница војника у црним униформама, са амблемима ОВК, пришили њој и Ц1, ухватили их, ставили им црну траку на уста и угурали у кола. Одмах су

почели да је шутирају и ударају. Сви су имали црне капе са прорезима за очи на главама. Од ударца у потиљак једног тренутка остала је без свести. Видела је да су стигли до Интерната у Гњилану, зауставили се испред улазних врата. Испред капије била је патрола КФОР, са којима су се ови који су их отели поздравили и разговарали. Вукли су их из кола у Интернат. На улазу, били су војници ОВК у маскирним униформама. Сећа се једног омањег, са пушком у руци и ожиљаком испод левог ока, а двојицама су били нешто виши.

Гурали су их и тукли, док се нису попели до првог спрата. Испред врата једном војнику обратили су се са «командир Идриз» и нешто га питали. Угурали су их у просторију у којој се налазио кревет, орман, мали сто, столице и фотеља. Тукли су их палицама, а један мало виши од других, са залисцима и издуженим лицем је тако јако ударио да је упала у поломљени ормар. Водили су их из једне у другу просторију и тукли све време, падала је и повремено губила свест. У једној од просторија гурнули су је на поломљени кревет, ударали и шутирали, називали курвом, рекли су да ће да проспева. Бацили су је на кревет, један јој је подигао руку, док је покушавала да се одбрани, он је шутнуо чизмом у десно раме и вероватно јој тада поломио руку. Неко је ножем посекао по лакту, од ударца палицом у леђа отпао јој је младеж, било је крви. Стално је губила свест од удараца и освешћивала се, малтретирање је трајало дуго, није знала да ли је дан или ноћ, сећа се тренутка када се освестила и видела човека који седи у црној униформи и са црном капом до изнад очију и ћути, војника у униформи који је тукао и шутирао. Једном приликом чим се освестила почео је да је туче, шутира, падала је од удараца, није могла да стоји већ је клечала. Сећа се да су је са Ц1 повели да, како су рекли, виде своју браћу и упозорили их да ће и оне тако проћи ако не говоре истину. Водили су их низ степенице, па се одједном осетио јак смрад. Чули су се крици, плач и вриштање. Одједном је испред њих бачена одсечена људска глава, војници су почели нешто да вичу, онесвестила се и пробудила у просторији на спрату. Наставило се малтретирање, тукли су је, ударали палицом, псовали српску мајку, називали је курвом.

Тада су је први пут силовали. Неко је хтео да јој веже руке за кревет, један је држао и ставио јој руку преко очију, покушавала је да се брани и једног је одгурнула ногом, двојица су је све време тукли. Сећа се да је у почетку болело, а онда више не. Силовали су је на различите начине, вагинално и орално, један јој је ставио палицу у вагину што је ужасно болело и видела је да је палица крвава када је извадио. Сви који су ово гледали су се смејали. Од ових повреде је крварила месец дана. Колико је могла да процени било је више од стотину војника у Интернату, у црним, шареним зеленим униформама, цивилу. Нису сви учествовали у малтретирању, али неки су је силовали више пута, били су у групама, па је један држао, други тукао, трећи поцепао тренерку. Силовање и понижавање је било страшно, а неки су после силовања уринирали по њој. Бранила се, плакала, молила их да је убију.

Мисли да је провела у Интернату шест или седам дана.

Сећа се да су их водили у просторију где је било доста људи који су лежали по поду, међу њима је била и жена са косом преко очију коју је један војник тукао, у тој просторији тукли су и њу палицом по глави од чега је губила свест. Одатле су је одвели у другу просторију, онет је било

малтретирања, шутирања, ударања, тукли су је палицама по рукама и ногама. Донели су лавор пун воде а један од војника је рекао «Ударај је по десет пута». Морала је да седи на столици, изује се и подигне ноге на сто, па су је ударали по табанима, а повремено је ноге морала да хлади у лавору са водом. Тражила је воду, а војник са црном капом и брадом ударио је по глави и рекао «Нисам те овде довео да те појим и храним, него да сама умреш», па су је опет тукли, вукли, шутирали, бацили на кревет. Поново су је силовали, ређали су се један за другим, не зна колико их је било. Иначе, била је раздвојена од оштећене Ц1, а само понекад, као када су их тукли по табанима и рукама биле су у истој просторији. Док су је силовали Ц1 није била са њом. Силовали су и Ц1, то зна јер је видела једном како она лежи на кревету са јастуком преко уста и јеца. Биле су заједно и у подруму када је одсечена глава пала пред њих. Сећа се да је видела комшију Белог који је био заробљен.

Избацили су је у ходник после тога и видела је да је ту Ц1. Одвукли су их до излаза, зујало јој је у ушима и глави, није разумела шта причају. Опет су их увели у неку просторију, па је један војник извадио нож, претио да ће да их закоље, али албански који је говорио је другачији од онога који се говори на Косову. Тражио је да преда оружје и муницију, па када је рекла да нема тукли су је, ставили нож под грло, претили да ће је заклати, да ће да исеку њено месо, посекали су је по лакту. Сећа се да је он био млађи и стално је држао полуотворена уста. Овај војник је и силовао, добро га је упамтила јер јој је ставио полни орган у уста и вукао је за косу. Пала је и остала да лежи поред стола, па је ушао је неки црни војник, ставио јој у уста пиштољ и рекао да ће да је убије ако им не буде дала оружје. Питао је ко је Аркан и шта је радио. Молила је да је убију, али је тај црни војник рекао да неће, већ мора сама полако да умре и псовао је, говорио јој да је курва, викао «Све ћу да вас убијем, ово је Албанија, шта сте тражили овде, шта чекате, зашто не одете». Други пут, кад јој је ставио пиштољ у уста и завртео га, испљувала је крв и схватила да јој је поломио зубе. Желела је да умре. Сматра да је било боље да су је убили. Међутим, опет су их обе извели у ходник и рекли су да ће их пустити, али да никоме не смеју да пријаве шта се десило.

Видела је да војници разговарају са једним који је изгледао као главни да ће их водити у Угљаре, морају да пропевају. Одвели су их до комбија, бацили на под, шутирали и гурали. Један је имао грубо лице и ударао их је пушком. Зауоставили су се код неке двоспратне куће, сећа се да је ту био пункт КФОР-а и багер. Одвукли су их степеницама до улаза на коме су стајале две жене, једна црна са косом везаном у реп и једна плавуша. У просторији у коју су их увели био је један крупан војник који је женама, на албанском, наредио да их туку. Жене су их шутирале, гурале, пала је поред неког кревета, а Ц1 била је код врата. Тукао их је војник који јој је држао главу савијену на доле и имао је чизме. Он је наредио Ц1 да приђе и одгризе јој уво, рекла је: «Немој имаш вештачке зубе», мада не зна шта је тада мислила. Опет су их тукли. Чини јој се да је прошло доста времена, када је један војник ушао и рекао да је већ дванаест сати, да их воде и да раде са њима шта хоће.

Војници су је ухватили за косу, подigli и извукли из хошка, гурајући и шутирајући до излаза, низ степенице, угурали у синву «Аскону» којом су их довели кад су заробљене. Док су их возили наређивали су да певају песму о

Скендер бегу, коју нису знале, због чега су их тукли и псовали мајку српску. Стигли су до неке реке, показали пут и рекли да иду право и да никоме не смеју да кажу шта се десило јер ће их наћи ма где биле. У близини су виделе пункт КФОР-а. Дуго су ходале, сећа се да је видела неке куће, мост, таблу на којој је писало Лучане. Коначно су стигле у Србију, у Бујановац, полицајци су позвали помоћ, примиле су инјекције, вероватно против тровања и за смирење. Полицајци су тражили да дају изјаву, не сећа се шта је рекла, један је нешто записивао. Колима Хитне помоћи одвезли су их у Врање, али у болници није било места, па су само добиле терапију. Послали су их у Ниш. Нису имале где да оду. Оштећена Ц1 сетила се братовљеве адресе, па су отишле код њега. Ту су коначно добиле храну и воду, окупале се, одвели су их код доктора. После два или три месеца брат оштећене Ц1 послао их је код другог брата у Панчево, јер и сам није имао средстава. У Панчеву су јој ставили гипс на поломљену руку. Из Панчева је поново отишла у Ниш. Лечила се од последица овог догађаја у Заводу за ментално здравље, па у Топоници где је провела више од месец дана. Код гинеколога није ишла због стида. Предала је суду медицинску документацију и фотографије које су настале тако што је брат сведокиње Ц1, двадесетак дана касније позвао Нишску телевизију, чији је новинар направио емисију и фотографисао њене повреде. Није никада са Ц1 причала о ономе што се десило, желела је да све што пре заборави.

Добро је упамтила оне који су је мучили и силовали. Онај који јој је стављао пиштољ у уста, коме је рекла да нема срца да је убије, имао је црни младеж на левом образи, на јагодици, код ока, онај што јој је руку поломио је био виши, дугуљастог лица, слабије конституције, један од оних који је тукао имао је ожиљак испод левог ока, био је нижи и имао је бркове, стар око 30 година, први који је изашао из групе и ударио је био је крупнији, он је тукао пред свима и ставио јој јастук на уста да је угуши. Они који су је мучили били су увек у групи. Неки су говорили албански језик који се не говори на Косову. Видела је и неке које познаје из Гњилана, они јој нису помогли. Нису им дали ни храну ни воду док су биле заробљене. Неке од оних који су је мучили није видела на препознавању, нема онога који је тукао по табанима.

Причала је касније о ономе што је доживела и тражила помоћ, у Нишу од тадашњег градоначелника Зорана Живковића, била је у Народној канцеларији Председника Републике, код Ђиласа, у Фонду за Хуманитарно право, дала изјаву инспектору Драгану Ивановићу у УНМИК полицији, гостовала у емисији «Бисери» код Вање Булића, говорила за новине. Због стања у коме се налазила није увек причала о истим ситуацијама и детаљима, али никада раније није причала о силовању. Било је стид да каже да је силована, сама се себе стидела због тога. Сада је задовољна што је и то могла да исприча.

Оштећена је након испитивања пред истражним судијом вратила препознавање у коме је међу лицима која су постављена означавала ко је од њих био у Интернату и како је мучно, злостављао или силовао. На претресу јој се након сведочења сваки од оптужених због питања или примедбе обратио, па је тада објашњавала да ли и по чему памти оптуженог и шта је радио. Прегледала је и фотографије из фотоалбума припадника ОВК на

тражење одбране и означавала оне које препознаје као особе које су биле у Интернату и силовале је или тукле.

За оптуженог Мемиши Агуша приликом препознавања навела је да има нешто познато код њега, да јој личи на једног који је силовао, али да не може да га повеже са конкретном ситуацијом, док је на претресу када је овог оптуженог видела навела да се сећа како је он тукао, лоше се понашао према њима, стављао јој пиштољ у уста и када га је одгурнула бацио је на фотељу, па поново ставио пиштољ у уста, завртео га и њој је потекла крв. Тада јој је псовао српску мајку. Други присутни војници су се на то смејали. Сећа се да је он одгурао у неку просторију и тукао. Када је разгледала албум са фотографијама је поново указала на овог оптуженог и рекла да се сећа да јој је пиштољем који јој је ставио у уста поломио зубе. За оптуженог Хајдари Фатона навела је пред истражним судијом да га памти по „фаци“, да јој личи на једног од оних војника који су били на вратима Интерната са пушком када су доведене, а на претресу и приликом разгледања фото албума да се он изменио много од овог догађаја, био је мршавији, упамтила је његове очи, био је у групи која је тукла и морала је орално да га задовољава. За оптуженог Хасани Ахмета навела је да га препознаје са стопостотном сигурношћу, да је то онај који ју је силовао, тукао и чизмом је ударио тако да јој је пукло раме. То је било после силовања палицом. И на претресу као и приликом разгледања фотографија за оптуженог Хасани Ахмета је навела да га памти, иако је био млађи и крупнији, био је у друштву најчешће са једним брком, тукао је, док се није онесвестила, шутирао чизмом, тада јој је и поломљена рука. Он је више пута силовао. За оптуженог Хасани Назифа је навела да се сећа да је силовао и тукао када су трећи пут улазили код њих и када се онесвестила-једном је силовао, па јој после стављао у уста полни орган. Препознаје га по дугачком лицу и приљубљеним ушима. На претресу, када је видела оптуженог Хасани Назифа, навела је да се добро сећа како јој је махао ножем испред счију, посекао јој десни лакат, претио да је закоље. Приликом разгледања фотографија из фото албума навела је да је он био на улазним вратима, са пушком. Код истражног судије на препознавању и на претресу за оптуженог Фазлију Бурима је навела да се сећа да је носио униформу и памти га по бубуљицама које је имао на врату, имао је масно ткиво између обрва. Он је био је у групи оних који су је силовали, али и оној која је прва почела да је туче, стављао јој је јастук на главу да би је угушио, у Угљарима рекао оштећеној Ц1 да јој поједе уво. Приликом разгледања фотографија из фотоалбума је навела да је он тукао и шутирао. Сећа се како се смејао. За оптуженог Хајдари Самета кога је препознала у врсти пред истражним судијом је навела да га препознаје и памти по приљубљеним ушима, управо њега је описивала када је рекла да има флекцију изнад ока и да га се сећа и препознаје по општром погледу. Он је први силовао, па су дошли други војници који су имали нож и посекали јој младеж. Када је на претресу видела овог оптуженог навела је да је упамтила да он не може добро да затвори уста, а да се сећа да је он ударао чиме је стигао, псовао, малтретирао, гурао од улазних врата уз степенице, претио да ће да је закоље, чулао јој косу, силовао је орално и терао да све прогута. Био је међу онима који се их водили у подрум и у Угљаре. И приликом прегледања фотографија навела је како памти

да он не може да затвори уста. За оптуженог Ферата Хајдари навела је пред истражним судијом када га је издвојила из врсте постављене ради препознавања, да се сећа да је он пушком терао од улазних врата уз степенице кад су доведене у Интернат, тукао је и силовао. Препознаје га са стопостотном сигурношћу. И на претресу је навела да се сећа да је он био на улазним вратима када је доведена и терао је и шутирао да уђе, док је, када је разгледала фотографије, рекла да је он тукао и силовао и водио у подрум где јој је показана људска глава. Пред истражним судијом на препознавању, претресу и код разгледања фотографија је навела да препознаје оптуженог Садикку Селимона по лику и да је он ударао, силовао пред групом војника, после су је из те групе силовали други. За оптуженог Сахити Камбера кога је издвојила међу постављенима у врсти пред истражним судијом, али и на претресу је навела да га познаје по лику и оштром погледу, да је сада мршавији, али му је лик исти, он се иживљавао над њима, силовао српску мајку и претио да ће да их секу и пустити их да умру саме, много је мучио, тукао, терао је да пева песму о Скендер бегу. Његов лик не може да заборави, свако вече када легне он и други који су је мучили су јој пред очима. Сећа се да је овог оптуженог молила да је убије, а да је он, рекао «Саме ћете да умирате полако». Добро памти и његов глас.

Из медицинске документације за оштећену Ц2 произилази: из Ортопедско трауматолошког налаза од 20.07.2001.године да се лечила од последица прелома туберкуле, из извештаја доктора специјалисте од 16.07.1999.године да је дијагноза *fracturam tuberculli maioris humeri dextr* и да је повреда настала 20-ак дана раније, 26.07.1999.године обављен је контролни преглед, а 02.08.1999.године скинута имобилизација и упућена је на физикалну терапију.

Повреде према медицинској документацији вештачили су проф.др. Слободан Савић и проф.др.Слободан Славковић и констатовали да се ради о прелому велике кврге десне раменаџе, нагњечењу леве шаке и леве половине грудног коша, са постојањем великог крвног подлива у пределу леђа. Прелом велике кврге надлактине кости је повреда која најчешће настаје индиректним дејством, снажном, енергичном, изненадном контракцијом, истезањем једне групе мишића, кроз тзв. одвајање, откидање. Најчешће се ради о истезању, вучењу, повреда не може настати од шутирања, јер је према објашњењу вештака, тај део кости заштићен једним снажним мишићем рамена, тако да директни ударци било каквим предметом пре изазивају прелом надлактине кости, односно дела надлактине кости, него овакву повреду. Ова повреда је често одбрамбена.

Фотокопију фотографија које је доставила оштећена Ц2 и које су према исказу сачињене двадесетак дана после догађаја, након што је суд извршио увид у њих, прегледали су вештаци и навели да су констатовали постојање веће зоне захваћене крвним подливима у пределу леђа, за које се са сигурношћу може рећи да су нанесене дејством тупине механичког оруђа. Сем ове поврећене зоне, уочавају се велике зоне коже која је захваћена крвним подливима у пределу скоро целе спољашње и средње трећине задње стране десне бутине, као и скоро целе задње стране леве бутине где су крвни подливи највећим делом сливени. За њих се може рећи да су настали дејством тупине

механичког оруђа, а локализација и опсежност указују да су настали директним дејством, већим бројем удараца по овој површини. Уочава се и повреда описана у медицинској документацији као нагњечење леве шаке, што је могло настати дејством шаке, стопала и различитих тупих предмета. Крвни подливи на предњој страни левог скочног зглоба указују на директно дејство тупине механичког оруђа. Према налазу вештака, одсуство споља видљивих повреда на кожи табана никако не искључује могућност да је особа задобила повреде на начин да су сведокиње тупим предметом тучене по табанима како наводе у исказима. Ово не искључује могућност да се особа креће и пешачи дуже време, јер то зависи од психичког стања и тога колико је мотивисана за кретање.

Суд је тек у септембру 2010. године, по службеној дужности, уз медицинску документацију за оштећене дошао до записника о саслушању сведока, који су састављени пред истражним судијом Окружног суда у Приштини, измештеног у Нишу, дана 03.03.2000.године у предмету Ки. 194/99 против окривљеног Хашима Тачија и др. због кривичног дела геноцида из чл. 141 КЗЈ. Ови записници су прочитани, па су оштећене које су негирале било какво учешће у неком ранијем поступку, као и да су надлежним органима пријавиле шта се догодило, поново морале бити испитане на претресу, а уз мере заштите и искључење јавности због заштите личности и интереса морала.

Оштећена Ц1 је навела да је раније заборавила да спомене ово саслушање, када их је њен брат одвео у суд. Све је трајало кратко, можда десет до петнаест минута. Тада је још имала повреде, није могла да седи, а судија је рекла: «Ајде нећемо се дуго задржати». На том саслушању је причала, али наводи «Можда нисам све, јер нисам могла да запамтим, биле смо у стресу» (стр. 8 транскрипта од 25.10.2010.године). Записник није читала, али је слушала диктирање. У овом поступку је била дуже у суду, па је више и причала. У односу на датум када су заробљене, навела је да је то сигурно било 17.06, што памти због рођендана Ц2, а не може да објасни због чега је у записнику, који јој је предочен наведен датум 23.06, јер су тада биле у Бујановцу. У погледу разлике у времену које су провеле заробљене, јер из записника сачињеног пред Окружним судом у Нишу произилази да је то било један дан од подне до поноћи, хтела је да се закуне да је то трајало недељу дана. Сматра да је можда судија погрешила, или да су се она и Ц2 збуниле, оне нису биле при свести, блокирао јој је мозак, сва је била «убијена у главу». У погледу мучења и батина које су добиле објаснила је да ако постоји нека разлика то је због тога што су пред истражним судијом у Нишу на брзину саслушане. У погледу разлика да није пред истражним судијом у Нишу говорила да је силована, али је говорила да јој је један мушкарац ставио полни орган у уста, навела је да је све причала, али није све судија записивала. На исти начин је објаснила због чега у записнику о ранијем саслушању ни код ње ни код оштећене Ц2 није споменуто да су одведене у подрум и да је тада пред њих бачена одсечена људска глава. Етема и Бекија о којима је раније говорила не познаје, нико им у Интернату није помогао ни дао воду и цигарете, нако је то наведено у ранијем саслушању. Судија је није слушала,

она почне једно да прича, а судија прескаче на друго, хтела је само «Паушал да ми узме».

На питања и примедбе бранилаца како се сада сећа и описује изглед оних који су је силовали и малтретирали одговарала је: «Па дан није био, бацали те у несвест, па ти узми па их препознај». Само се сећа жена, да су имале, женска је једна имала дуге косе плаве, а једна црну косу кратку (страница 24, транскрипта од 25.10.2010.године), а мушкарци су их тукли па су силовали. У погледу примедби на то што је приликом препознавања, које је прекинуто означила особу из врсте који је Србин и који уопште није био на Косову, навела је да има један с младежима, један са ожиљцима, један дебели, сећа се дебелог који је рекао да поједе уши другарици, не може да се сети никога док их не види, »Па одакле ја знам колико ме је силовало, одакле знам ко је све био на мени, нисам била при свести», а ове који су овде оптужени зна «зато што су после, они су их дизали» (страница 34, транскрипта од 25.10.2010. године). Не познаје никог ко је био у Интернату, не зна ко је Беки о коме је Ц2 раније причала да их је спасао «Све су ми изгубили, и здравље и памет и све живо, ништа не вредимо». Браниоци су стављали примедбе да је немогуће да сећање буде боље у овом поступку после десет година од догађаја, него раније када је саслушана пред истражним судијом у Нишу.

Када су оштећеној Ц-2, предочене разлике у исказима са претреса и из записника о испитивању пред Окружним судом у Нишу, као и да је прећутала чињеницу да је саслушана, навела је да не може да се сети где је све ишла, али је ишла свуда где год је могла и свуд је давала изјаве, па се сећа да је била у једној канцеларији где су биле две жене, није био тужилац. Одвео је брат оштећене Ц1, али је у то време код психијатра је ишла скоро сваки дан. Тачно је да су биле заробљене од дана после њеног рођендана, али о томе није говорила у ранијем саслушању јер је то нико није ни питао, а 23.06. је била у Бујановцу код доктора. У погледу разлике да је раније навела да су их заробили мушкарци из Гњилана, један који ради у СУП-у као полицајац, а други из родом Малишева, али живи у Гњилану, које је прецизно описала: са цивилном одећом на којој је писало ОВК, обојица црномањаста, година између 30 и 40, један мало проћелав које би сигурно препознала јер их је раније виђала у Гњилану, навела је да су ти људи били у реду за хлеб, киднаповали су их неки у црним униформама. Неких људи се сада сетила када је чула њихова имена, као Бекија или Хетена, они су били у Интернату. Истражном судији приликом ранијег саслушања није причала о силовању, али рекла је за претњу да ће сви да се изређају. Код истражног судије у Нишу на брзину је испитивана и није могла све да стигне да каже. Не сећа се да је пре испитивања упозорена да ће бити саслушана као сведок.

Примедбе бранилаца и оптужених своде се на то да је сећање оштећене на претресу боље него раније када је била ближе догађају који описује и да није описала ниједног од оних који су је мучили и силовали. Међутим, примедбе које би браниоци ставили или додатно предочавање и питања били су онемогућени због стања у коме се оштећена Ц2 налазила, јер је плакала, тресла се и тешко говорила.

Суд је након тврдњи оштећене Ц2 да се не сећа да ли је упозорена пре саслушања, да ли је присуствовао јавни тужилац, испитао Даницу

Маринковић која је поступала у својству истражног судије Окружног суда у Приштини са седиштем у Нишу и саслушала оштећене Ц-1 и Ц-2 03.03. 2000.године. Она је навела је да је била судија Окружног суда у Приштини од 1984.године, а да је радила као истражни судија од 1994.године. Сећа се да је упозорење које се даје сведоцима било одштампано на самом записнику као формулар, она је усмено упозоравала све сведоке и детаљно их упућивала у њихову обавезу да говоре истину и право да ускрате одговор на поједина питања, али није накнадно уносила ово упозорење, јер је већ одштампано. Није имала обичај да уноси у записник да је присутан тужилац ако он заиста није ту, тужилац је присуствовао увек када је то и забележено. Сећа се да је у предмету против Хашима Тачија саслушала 150 или 200 оштећених, одлазила је у разне градове у Србији, и сведоке саслушавала у тамошњим судовима. Иако је настојала да прикупи што више података и испитивала у детаље, увек је процењивала да ли је то за сведока својеврсно малтретирање уколико је трауматизован од догађаја о коме прича, па је остављала могућност да га позове накнадно или прикупи документацију. Могуће је да су оштећене биле још увек под стресом ако су испитивање доживеле да их је саслушавала на брзину и да нису имале времена да све кажу. Констатовала је реакције сведока, плач и слично, ако их је било. Није могло да се догоди да неко говори да је вишеструко силован, а да се тако нешто не унесе у записник. Често су сведоци наводили имена оних који су извршили злочин и имена је увек пажљиво уносила у записник. Била је у стресу и грчу када је слушала о разним злочинима. Једино тиме да је записничар није добро чуо када је диктирала може да објасни да оштећене тврде да је погрешно унет неки датум. Могуће је да је прва од њих две навела погрешан датум, па је до такве забуне дошло и код друге. Када су јој показани записници о саслушању Ц1 и Ц2 навела је да их се сећа, јер су те жене међу првима које је саслушала, биле су изузетно узбуђене, једна је имала медицинску документацију, другој је рекла да ће је упутити на Институт за судску медицину, али то није успела да уради. Ако су уписана нека имена, онда се ради о онима која су тада оштећене навеле, ако је дат опис неког лица онда је то свакако оно што су оне навеле. Немогуће је да је записник радила 10, 15 минута јер толико времена је потребно да се узму подаци и да се сведок поучи, сведок се саслуша и тек онда диктира. Ово је био једини предмет за геноцид, памти све карактеристичне случајеве и сведоке, па тако и Ц1 и Ц2, сећа се да су отете из реда за хлеб, али и да је приликом саслушања комуникација била отежана, једна је плакала, а друга је тупкала нервозно, онда се хватала за главу, видела је на њима да су доживеле тешке ствари, можда нису желеле да причају о нечему или их је било срамота. Друга по реду коју је саслушала била је нестрпљива, раздражљива и нервозна. Није им читала записник, слушале су диктирање, мислила је да их поново позове када се још мало опораве.

Суд је ради утврђивања способности памћења и репродукције упамћеног обавио већтачење оштећених Ц1 и Ц2.

Према налазу и мишљењу и усменој речи већтака клиничког психолога Ане Најман и психијатра др. Зорана Ђурића произилази да Ц1 болује од хроничног посттрауматског стресног поремећаја, депресије умереног степена и психосоматских поремећаја, хипертензије, поремећаја

срчаног ритма и шећерне болести. Пре трауматичног искуства Ц1 није боловала ни од каквих телесних и психичких болести, а сада болује и од психичких и од телесних болести које јој значајно угрожавају здравље.

Способност памћења и репродукције упамћеног код ње је очувана и у складу је са њеним интелектуалним способностима (IQ-80), док је способност интерперетације лимитирана оскудним интелектуалним потенцијалима. Услед емоционалних фактора и доживљеног стреса репродукција може да буде недовољно селективна, са детаљима без целине, могу да се губе детаљи у исказима, што утиче на смањену временску и просторну повезаност репродукованог, а репродуковање је емоционално обојено. Процес репродуковања без обзира на протек времена је очуван. У време догађаја о којима сведочи, способност чулног опажања и примања утисака је била повишена услед страха и егзистенцијалне угрожености. Она је расла у емоционално и социјално депримираним условима, што је на неки начин довело до емоционалног осиромашења, али нису презентовани подаци који би указивали да се у свом ранијем животу понашала на антисоцијални начин.

Из налаза и мишљења вештака др. Ане Најман и психијатра др. Зорана Ђурића произилази да Ц2 болује од хроничног посттрауматског стресног поремећаја и депресије тежег степена са повременим суицидалним идејама. Способност памћења и репродуковања упамћеног је очувана и у сагласности је са солидно просечним интелектуалним способностима. Способност интерпретације предметних догађаја је повремено лимитирана утицајем краткотрајних снажних емоција. Услед снажних емоционалних и стресних доживљаја репродукција може бити недовољно обогаћена детаљима, али прецепција упечатљивих детаља које она процењује важним остала је као трајни емоционални запис, и то вербално саопштава, с тим што је вербални исказ праћен емоционалним доживљајем. Из налаза и мишљења и усмене речи вештака произилази да Ц2 повремено узима лекове који се користе за лечење других болести, па и шизофреније, само због тога што је степен поремећаја здравља, узбуђења и емоционалног поремећаја такав да не може да се смири другим лековима. Осећај стида и кривице је присутан код већине особа које су преживеле силовање, а околност да је она у јавности причала о ономе што јој се догодило, је последица потребе да се растерети и кроз припу о преживљеном добије разумевање других. Приликом сведочења о ономе што јој се догодило присутан је често механизам одбране – дисоцијација, када изгледа као да прича о неком другом, па може изгледати као да чита написано.

Суд је прочитао медицинску документацију коју је доставила општењена Ц2 и из извештаја од 08.12.2001, 31.08.2001. године произилази да се лечила под дијагнозама депресија, а из комисијског неуропсихијатријског налаза Клинике за заштиту менталног здравља КЦ Ниш од 26.3.2002. године да је радна способност умањена, док из отпусне листе од 18.10.2001. године произилази да је под дијагнозом депресивни синдром-посттрауматски стресни поремећај лечена у Неуропсихијатријској болници у Нишу и Специјализованој психичкој болници Горња Топоница. Након што су накнадно прибављену документацију прегледали вештаци су остали при

Вештаци су навели да оштећене Ц1 и Ц2 нису особе које би могле лажно оптужити било кога за оно што им се догодило. Количина узбуђења које су доживљавале док су приликом испитивања причале о догађају је таква да, иако нису могле на уобичајен начин да саопште оно што су доживеле, није било показатеља да фалсификују сећања и да оно што су доживеле приписују особама које то нису урадиле. Код њих није утврђено постојање елемената који би указивали на постојање поремећаја свести који се сврстава у конфабулацију- на патолошки начин презентовање измишљених догађаја и људи.

Након што су прибављени записници о ранијем саслушању оштећених Ц-1 и Ц-2 вештаци др. Зоран Ђурић и клин. псих. Ана Најман, изјаснили су се да остају при налазу и мишљењу који су претходно дали.

Вештак др.Зоран Ђурић објаснио је да у ситуацијама када су особе под високом психичком тензијом, под стресом, могу да дају непрецизне податке, те да се тиме може објаснити околност да нису саопштиле да су раније биле саслушане, као и околност да су навеле да су биле затворене пет или шест дана како су рекле и вештацима, док су раније говориле да је то био један дан. У таквим ситацијама ради се и о начину испитивања, вођења записника, значајну улогу има онај ко руководи испитивањем, јер када се прецизно пита колико је нешто трајало, ког дана је почело, а када се завршило може се добити довољно добар одговор који одговара истини и ономе што се заиста догодило. Вештак Ана Најман је објаснила да код оштећених на процену времена утиче и тзв. психолошко време што представља време трајања за особу која је нешто доживела, а на шта утичу и емоционално стање, фактори личности, интелектуални капацитети. Вештаци су објаснили да у погледу описа учесника у догађају, сећања су врло парцијална, оне могу да се сете неких детаља који су у том тренутку њима из неких разлога били важни, али не морају да се сете нечега што је било најуочљивије, нечега што је веће површине, као рецимо униформе или гардеробе. Могу да се сете неког споредног детаља. За време стресне ситуације особе доживљавају и памте, међутим због страхоте и искуства догађаја оне заборављају и бришу у наредном времену, тако да остају само делови сећања. Потпуно је прихватљиво објашњење да о силовању нису говориле, јер их нико није питао, јер ако о трауматичном догађају нико не пита, трауматизоване особе прелазе преко тога и тако се чувају од тегобе подсећања. Ако успеју да се сете таквих ствари после десет година то значи само да су у другом емоционалном стању и да могу донекле или у целини да причају о томе. Сигурно је да су и на претресу биле под високом тензијом јер свако питање да опишу шта је неко радио, како их је злостављао, да ли су некога виделе, за њих није нормално питање, већ притисак. Околност да на главном претресу нису говориле као раније о особама које познају, може да се објасни тиме да када трауматизоване особе причају своју верзију она може да се мења у зависности од психичке тензије у датом тренутку. Ово важи и за чињеницу да ни једна од оштећених није раније, све до овог поступка говорила о томе да им је показана одсечена људска глава, јер неке чињенице за особу која прича у једном тренутку могу изгледати небитне, а да их касније испричају. Пострауматски стресни поремећај не ствара потребу да се прикривају

чињенице, већ омета особу да реконструише трауматични догађај и оно што је подсећа на њега. Овај поремећај најчешће почиње непосредно по излагању трауматском догађају, може да се деси да се испоји после више недеља или после више месеци, некад и после више година, али у 90% случајева почиње одмах. У акутном стању може да проузрокује ситуацију да особе нису способне да говоре о трауматичним догађајима, да се протеком времена или лечењем тегобе смире, па особе буду спремне да говоре и са више детаља. Дешава се у неким случајевима да оне никад не успеју да кажу шта им се догодило и практично доживотно могу да пате од неке врсте амнезије. Период који је препоручљив за опоравак је такав да је у акутном стању које може да траје до 6 месеци препоручљива терапија ради смиривања симптома. Тек онда када се симптоми смире препоручљиво је испитивање о трауми, а уколико се симптоми не смире за 6 месеци посттрауматски стресни поремећај прераста у хронични облик који траје неодређено дуго, најчешће доживотно. Особе које имају посттрауматски стресни поремећај су сугестибилне у тренуцима високе емоционалне тензије, тада нису у стању да дају реалистично јасан одговор. Особама са посттрауматским стресним поремећајем у тренуцима стреса је теже да среде опажање и закључивање, могу да делимично препознају неког или нешто, некада могу да препознају особу. Сећање детаља, ако се понављају кроз време, показује да је сећање исправно. Када прође 10 година од догађаја до испитивања много тога се изгуби, па и они који нису оболели од посттрауматског стресног поремећаја имају проблем да препознају неког, али и после протекла времена, детаљи као што су ожиљци, младежи, карактеристични покрети, раст, држање тела могу да се препознају. Могуће је да дође до забуне приликом препознавања код особа које су под стресом, али некакве карактеристичне појединости постоје у сећању и то може да покаже да ли је у питању иста особа или није.

Према документацији из списка код оштећене Ц-2, констатован је посттрауматски стресни поремећај 2000.године, а нема података који би указивали да га је било раније. Код оштећених је приликом вештачења постојала емотивна реакција у односу на јун 1999 и догађај у Интернату, па су вештаци закључали да је то догађај трауматске природе који је изазвао психичке поремећаје код њих.

Вештаци су се изјаснили о психолошком налазу из медицинске документације за Ц2 и делу са цитираним изјавама «Нема о коме да бринем, за кога да стрепим» и «Знам да ће кад тад доћи моје време», из чега је психолог који је тада оштећену лечио закључио да је њен животни мотив освета. Међутим, објаснили су да освета над починитељем злодела као основни животни мотив не значи да то руководи животом те особе, и да се показује у понашању у животу. То је део закључка из тада обављеног психолошког испитивања, део тзв. унутрашњег света испитаника.

Суд је анализирајући исказе оштећених уочио разлике у исказима датим пред истражним судијом и на препознавању, од онога што су наводиле на претресу и када су виделе оптужене. На претресу су за неке од оптужених додавале радње или описивале другачије оно што су неки од оптужених радили. Опис особа из записника о саслушању пред истражним судијом није одговарао опису оптуженог на кога би указале. Суд је прихватно исказ са

претреса налазећи да се не ради о суштинским разликама, да су на претресу биле у прилици да дуже посматрају оптужене и да се тако подсети онога што се догодило. Осим тога испитивање, иако је било тешко за оштећене, више пута је морало бити прекинуто због стања у коме су се налазиле, оне су конкретно одговарале на питања о разним детаљима. Очигледно је да су неке од оптужених упамтиле по упадљивим карактеристикама, јер су их описивале на исти начин. Карактеристично је било да су обе говориле о мушкарцу који не може добро да затвори уста. Оштећена Ц2 описала је мушкарца који је имао нешто карактеристично са уснама, као да не може да затвори уста. Овако је једног од мушкараца из Интерната описивала и оштећена Ц1, о чему је говорила 3.11.2009.године, када је саслушана на главном претресу. Оштећена Ц2 када је на претресу видела оптуженог Самета Хајдарија рекла је да се ради о особи која није могла добро да затвори уста и који је ударао чим стигне, гурао, псовао, претио да ће да их убије, стављао јој је полни орган у уста и терао да све прогута. Када је прегледала фотоалбум на претресу опет је на фотографији показала на овог оптуженог, навела по чему га памти и шта се сећа да јој је он урадио. Када се овакав опис оптуженог доведе у везу са објашњењем оптуженог Самета Хајдарија на претресу 4.11.2009. године да је имао повреду приликом сече дрва и да му је једно дрво пало и повредило главу и усну и да од тада има ожиљак изнад усне, се то догодило касније, после 1999.године (страна 44 транскрипта од 04.11.2009.године) онда је јасно да је оштећена управо по карактеристичном белегу који је имао, упамтила и описала оптуженог, а ово у потпуности одговара опису који се за оптуженог може дати и након увида у фотографију у фотоалбуму у који је и суд извршио увид. Одбрану да је таква повреда наступила касније после 1999.године суд је оценио као уперену на избегавање кривичне одговорности. Приликом препознавања оштећена Ц2 за оптуженог Самета рекла је да га препознаје, али није навела да је то по устима, већ по приљубљеним ушима, оштром погледу и флекуци изнад левог ока. Међутим, како је оштећена описала особу које се сећа како је мучила и силовала, навела да га памти по устима, како је у овоме била доследна на претресу и када је одговарала на питања овог оптуженог, како је овај опис доследан и у вези и са објашњењем оптуженог, то околност да је приликом препознавања за овог оптуженог оштећена навела и неке друге карактеристике не доводе у сумњу то што је означила оптуженог Самета Хајдарија као онога који је силовао орално, тукао, псовао и друго.

Дакле, да су оштећене Ц1-1 и Ц2-2 силоване, заробљене и мучене, суд је утврдио из њихових исказа који су јасни, искрени и убедљиви, приче о томе шта им се догодиле емоционално обојене и са упечатљивим карактеристичним деловима, који се односе на сам догађај, али и на оне који су у томе учествовали, описи карактеристика у изгледу и понашању појединих оптужених јасни и са много детаља. Оцењујући исказе оштећених, суд је узео у обзир и налазе и мишљења вештака психолога Ане Најман и др. Зорана Ђурића, према којима су памћење и репродукција упамћеног код сведокиња очувани, а репродукција ограничена њиховим интелектуалним и вербалним способносима. Искази оштећених се међусобно поткрепљују и допуњују, оне су у одређеним ситуацијама биле сведоци онога шта се другој догађало, па је и то био разлог да суд њихове исказе прихвати. Медицинска документација о

повредама за Ц2, коју је као издату од надлежног органа, суд прихватио, поткрепљује исказ у делу у коме говори о томе како је мучена и које је повреде задобила, а из налаза и мишљења вештака ортопеда трауматолога и судске медицине које је суд као стручне прихватио утврђено је да је механизам настанка повреда – прелом рамена могао настати од цимања и као одбрамбена повреда. И оштећена Ц1 говори о томе да је оштећеној Ц2 рука била поломљена, да је болела, да јој је прелом рентгенски снимљен у Врању, али да је рука имобилисана и гипс стављен тек касније у Панчеву. У прилог исказу сведокиња да су тучене током читавог периода када су биле заробљене у Интернату, рукама, шакама, палицама, шипкама и да су биле повређене и модре иду и фотографије оштећене Ц2 у које је извршен увид. Налаз и мишљење вештака судске медицине проф. др. Слободана Савића који је прегледао фотографије и изјаснио се да се ради о великим крвним подливима који су сливени што је уобичајено са протеком времена од настанка, да се механизам настанка који описује сведокиња не може искључити, а да повреде на задњој страни тела одговарају повредама од дугачког, облог предмета. О веродостојности исказа оштећених Ц1 и Ц2 говори и медицинска документација о лечењу Ц2, која је била на амбулантном, па касније и болничком лечењу са дијагнозом посттравматски стресни поремећај, што потврђује исказе о томе шта су све ове сведокиње доживеле и какве је то последице оставило на њих, као и исказ Ц1 да је Ц2 отишла на лечење, а да се она и поред тога како се осећала, није јављала лекару. Исказе је суд прихватио као убедљиве јер их потврђује и исказ сведока сарадника-који говори о томе да зна за три случаја када су неке Српкиње заробљене и силоване у интернату. Једном приликом доведене су две жене за које је чуо да су отете испред пекаре, сви су их силовали, па и он. Памти да је једна од њих била виша од друге, једна је имала тамнију косу, али их се не сећа баш добро. Сећа се да је једној жени оптужени Бурим Фазлију ставио палицу- пендрек у вагину, сећа се како је када је дошао да види шта се дешава из просторије где су биле ове жене излазио оптужени Камбер Сахити навлачио панталоне и рекао: «Лоше су». У просторији где су се налазиле ове жене видео је оптуженог Хајдари Ферата, Фатона, и све оптужене, није гледао никога од њих како силује ове жене. Међутим, знало се да су то радили сви који су у просторији били, ко не би силовао сигурно би био изложен подмеху. Оптужени Хајдари Фатон у одбрани пред органима МУП-а говори о томе да је чуо да су девојке које су боравиле у Интернату биле задужене за удобност команданата довеле две Српкиње у Интернат и малтретирале их. Сведок Арсић Ивица навео је да је чуо да су неке жене из Гњилана заробљене док су биле у реду код пекаре, и да је једна о томе причала у телевизијској емисији.

Приликом оцене исказа сведокиња, суд је ценио и то да у њиховим исказима има одређених мањих недоследности, али да то није од утицаја на поузданост исказа сведокиња. Предмет оцене суда биле су и разлике у исказима који су оштећене раније дале пред истражним судијом у Нишу и у овом поступку. Прва разлика на коју је указивала и одбрана односила се на време када су оштећене заробљене. Према ставу одбране искази раније дати су логични и јасни, обе тада сведоче да су заробљене 23.06. и око поноћн истога дана ослобођене, што се uklapa и у документацију о прегледима и

медицинске извештаје. То је и логичније јер је немогуће да се после шест дана свакодневног силовања и мучења пређе пут до Бујановца, како оне сведоче. Уочљиво је да тада оштећене нису говориле о дану после нечијег рођендана, да су обе спомињале 17. јун, али то везивале за сасвим други догађај. Касније су у овом поступку измислиле датум када су заробљене и тако увећале и број дана када су држане затворене, мучене и силоване. Осим тога оне нису говориле о силовању, а објашњење да су се стиделе је неприхватљиво, јер је Ц1 говорила да јој је један војник ставио полни орган у уста, а да се стидела свакако би је било срамота да и то каже. С обзиром да је сада када су прибављени ови искази потпуно очигледно да су оштећене измислиле време и догађај, не може се веровати ни препознавању, односно може једино да се прихвати да су заробљене касније, не 17. већ 23. јуна, а никако се после свега не може поуздати у њихово препознавање оптужених.

Међутим, суд је и поред ових разлика које су уочљиве, уз околност да је по службеној дужности годину и по дана од почетка поступка дошао до записника, који нису достављени са списима предмета и примедби бранилаца и оптужених, поверовао оштећенима, прихватајући објашњења вештака. Они су објаснили да када се оштећене које су у стању посттравматског стресног поремећаја јасно питају у погледу неких временских одредница, када је нешто почело, а када се завршило, онда дају јасне и прецизне одговоре. Када саме о нечему причају то не мора бити тако јасно. Суд је прихватио исказ оштећених из овог поступка у погледу времена када су заробљене и ослобођене. У погледу чињенице да приликом ранијег саслушања нису говориле о силовањима, док су сада њихови искази били детаљни, суд је, уз примедбе одбране, ценио и објашњење вештака да особе са посттравматским стресним поремећајем, када изађу из стресне ситуације о неким стварима које су доживеле могу да говоре јер су у другачијем емоционалном стању. За суд су објашњења вештака потпуно разумна и логична, а на исти начин и оштећене објашњавају да су сада решиле све да испричају. Овоме иде у прилог и објашњење сведокиње Данице Маринковић да је стекла утисак да ове оштећене треба још испитати, планирала је да их поново позове, али до тога није дошло јер више није радила на том предмету.

Суд је исказ сведокиња ценио и у светлу примедби оптужених и бранилаца.

Суштина примедби оптужених и бранилаца своди се на то да су оштећене свакако доживеле нешто, али да није тачно оно што су на претресу тврдиле, што произилази и из записника о ранијем саслушању, да су указале на оптужене јер се Албанци разликују по изгледу од Срба, а и прегледале су фотоалбум и тако научиле изглед оптужених, оне су свакако доживеле нешто лоше, али то нису урадили оптужени. Тако на пример, то што Ц1 нема никакву документацију о повредама које је наводно задобила, које би сигурно било да је она заиста повређена, то што оштећене Ц1 и Ц2 говоре о силовању и повредама које су последица тога, али се никада нису јављале на гинеколошки преглед, а да се не зна се ни како су се уопште појавиле у поступку, доказ су да се ради о инструментаним сведоцима које уопште нису биле у Интернату. Суд није прихватио ове наводе, јер су оштећене тврдиле да нису никада хтеле да се јаве на преглед код гинеколога, јер их је било срамота.

Овоме у прилог иде објашњење вештака да оштећене потичу из патријархалне средине, тако су васпитане да су силовање доживеле као сопствену срамоту, а и иначе осећај стида и кривице је у највећем броју случајева присутан код жртава силовања. Примедбе бранилаца и неких од оптужених везане за ранији живот сведокиња, суд уопште није разматрао налазећи да су оне без утицаја на оцену исказа сведока и потпуно и правилно утврђивање чињеничног стања.

Оптужени су стављали примедбе и њихова питања којима су указивали на то да је исказ оштећене Ц1 нетачан, односила су се на локације појединих објеката у Гњилану, нпр. тзв. мале цамије, колико села има од Гњилана до Угљара, мостова од Лучана до Угљара, која је највиша зграда у Гњилану па је тако нпр. оптужени Хајдари Фатон питао да ли у дворишту Интерната има и других објеката, оптужени Хасани Назиф за поједине објекте у Гњилану, јер сматра да је немогуће да неко ко живи 25 година у Гњилану не познаје град, како је наводио и Хајдари Самет, који сматра да оштећена уопште није из Гњилана, а оптужени Хасани Ахмет детаљно их је испитивао о граду и Дуванском комбинату, јер је тврдио да оштећена Ц1 није била у Гњилану, нити је радила у Дуванском комбинату. Ове примедбе суд је оценио као неосноване, јер је сећање оштећених у овом делу и у погледу тога где се налазе поједини објекти потпуно ирелевантно и а оне су давале објашњења да се нечега не сећају или да ни у време када су живеле у Гњилану поједине од ствари за које су питане нису знале.

Суд је ценио и примедбе да је на препознавању било лако да се укаже на оптужене, јер се по изгледу Албанци разликују од Срба, па тако и оптужени од Срба који су са њима постављени у врсту за препознавање. Оштећена Ц1 каже да је за неке људе знала да су Срби, јер их разликује «По фацу», што је одбрана користила у покушају да исказ оштећене учини непоузданим. Ово је по оцени суда потпуно неосновано због тога што су у врсту за препознавање постављена лица сличног животног доба као оптужени, а оштећене су наводиле да одређене оптужене памте и по чему, описивале шта су радили. Обе оштећене су у врсти за препознавање указивале управо на оптужене. Осим тога, оштећена Ц2 на захтев одбране разгледала је фотоалбум припадника ОВК, и убедљиво на одређеним фотографијама, које потичу из времена које је много ближе догађају него време када се одржава претрес, објашњавала и показивала карактеристике по којима је упамтила неке од оптужених и о којима је говорила. Међутим, ни тада оштећена није препознала лице које ју је тукло по табанима и длановима, ни оног који јој је гурао палицу у вагину, иако се ради о онима које су јој панели велики бол и ову ситуацију посебно издваја. Ово је по суду разлог да се поверује оштећеној јер она очигледно није никога желела да лажно терети. Приликом оцене исказа оштећених и примедби одбране, суд је имао у виду и налаз и мишљење вештака неуропсихијатра и клин. психолога, које је као стручне прихватно, да оштећене Ц1 и Ц2 нису особе које би могле оптужити било кога за оно што им се догодило. Оне због количине узбуђења када причају о догађају не могу да на уобичајен начин саопште оно што су доживеле, али код њих није било показатеља да фалсификују сећања.

Примедба бранилаца везана за препознавање била је и то да оптужене уопште не могу да се препознају никог већ су научене да укажу на оптужене, а

аргумент који иде томе у прилог је део исказа Ц1 која каже «Па један није био, бацали те у несвест, па ти узми па их препознај». Међутим, оштећене су давале објашњење и за препознавање које су обавиле, за оно што су на претресу када су поједине оптужене виделе говориле и суд је нашао да су оне јасно и поуздано указале на оптужене као особе које су их тукле и силовале, да су обе јасно описале по чему памте сваког од оптужених и шта је ко од њих радио. Суд не сматра да извесна противречност у исказу оштећених у погледу препознавања наноси штету њиховом кредибилитету или доводи у сумњу истинитост сведочења.

И поред ових примедби, суд је посебно брижљиво и опрезно ценио питања везана за идентификацију, јер су оштећени Б1, Б2, А5 као и Ц1 и Ц2 пред истражним судијом обављали препознавање тако што су са оптуженима у врсту постављена и друга лица. За оштећеног Б1 решењем од 08.12.2009.године на претресу је одређено да обави препознавање, а радња је поверена истражном судији. Суд налази да су докази везани за идентификацију по самој својој природи неизвесни, то је последица многих потешкоћа својствених процесу идентификације, које су последица ћудљивости људског опажања и сећања. Чињеница да је сведочење неког сведока искрено није сама по себи довољна. Суштинско питање у вези са идентификацијом није у томе да је сведочење искрено него да ли је поуздано. С обзиром на бурне и трауматизирајуће околности у којима су се оштећене Ц1 и Ц2, али и Б1, Б2 и А5 који су мучени, налазили, суд је свестан могућности грешке приликом идентификације неке особе коју сведоци нису раније познавали. Због тога је суд знатну тежину дао описима људи за које сведоци тврде да су их силовали, тукли, мучили и пажљиво оцењивао да ли сведочење других сведока поткрепљује дате описе. Оштећени су питани и да ли препознају оптужене када су их видели у судници, али уз ограду да све околности суђења нужно наводе оштећене на такву идентификацију. Због тога је ова идентификација цењена у склопу описа лица које су претходно дали, описа оптужених како је навео сведок Божур 50, и посебно са идентификацијом која је обављена пред истражним судијом. При том, оцењујући идентификацију коју су обавили и исказе које су дали, суд је ценио да су искуства кроз које су сведоци, посебно оштећене Ц1 и Ц2, прошли, за њих била трауматична и да се не може очекивати да се сете најситнијих детаља или редоследа појединих аката насиља којима су били изложени. Стога мање разлике у сведочењу са исказом који су раније дали, посебно код идентификације, суд није сматрао фактором који дискредитује њихово сведочење. Сведоци, што посебно важи за оштећене Ц1 и Ц2, су описивали догађај и лица, а приликом одлучивања о томе да ли ће евентуалне мање разлике узети као фактор који дискредитује исказ у целини, суд је узео у обзир и да су се догађаји одиграли десет година пре сведочења.

Оштећене Ц1 и Ц2 нису се суочавале са оптуженима, али у директној комуникацији са оптуженима када су одговарале на питања оптужених биле су у прилици да их добро виде, а реакције Ц1 и Ц2 биле су такве да се суд уверио у истинитост њиховог сведочења и идентификације. Наиме, оштећена Ц1 била је узнемирена, имала је одређене психосоматске сметње, а Ц2 толико узнемирена, дрхтала целим телом, плакала, имала и физичке сметње.

отежано дисала и говорила, па је сведочење морало да буде прекинуто, а њој указана лекарска помоћ. Испитивање оштећене Ц-1 на претресу је обављено у два дана, док је оштећена Ц-2 на претрес долазила чак четири пута, јер се њено испитивање због стања у које је западала није могло обавити одједном. Дакле, суд је, прихватајући у потпуности као истините исказе оштећених Ц1 и Ц2 са претреса, као и радње које су навеле на претресу да су им оптужени урадили, утврдио да су оптужени извршили радње описане под тачком 2.

Да су оптужени дана 27.06.1999.године заробили, одвели у Интернат, мучили оштећеног Б2 и следећег дана одузели му аутомобил марке Фолсваген «Сантана ЛХ» и тако извршили радње описане под 3 изреке, суд је утврдио из искреног и јасног исказа Б2, медицинске документације која је прочитана, налаза и мишљења вештака проф. др.Слободана Савића и проф.др. Слободана Славковића и фотографија које је предао оштећени и у које је извршен увид.

Приликом испитивања пред тужиоцем за ратне злочине, уз упозорења у смислу члана 504ј и 504в ЗКП-а, пред истражним судијом и на главном претресу, оштећени је навео да је живео у Гњилану у породичној кући са родитељима. Био је студент ДИФ-а, Универзитета у Приштини. За време бомбардовања био је мобилисан као припадник резервног састава Оклопно-механизоване јединице из Урошевца. Његов старији брат је за време рата био припадник гњиланске полиције. Након бомбардовања и уласка КФОР-а на Косово, Француски батаљон контролисао је Митровицу, а Гњилане, Урошевац и Каменицу- Америкки. У граду једно време нису радили телефони, а касније су функционисале само локалне линије.

Дана 27.06.1999 године киднапован је од стране припадника ОВК-а. Тог јутра око осам или пола девет, у кућу су дошла четворица наоружаних и униформисаних лица, сви са амблемом ОВК. Међу овим припадницима ОВК одмах је препознао комшију, који је био обучен у црне панталоне, ципеле, белу кошуљу и црну беретку са амблемом ОВК. Један од војника је био у црној униформи, панталонама, мајици, имао је капу и војничке чизме. Двојица су били у маскирним униформама. Од ове четворце један је био изразито црн, други мало просед, са брковима, трећи смеђ, а четврти смеђе-плав и имао је аутоматску пушку. Тражили су да преда оружје. Иако није имао оружје, наредили су му да пође са њима и «Југом 45» жуте боје одвезли су га до Интерната. Седео је на задњем седишту, са двојицом војника, крупним смеђим и оним у црној униформи. Комшија је седео на месту сувозача, онај са аутоматском пушком је возио. Успут су прошли поред два пункта КФОР-а где их нису заустављали.

На улазу у Интернат налазила се рампа и пријавница, велики знак ОВК био је нацртан преко целог зида. Било је аутомобила, осим «Југа» којим су га довели, видео је и жуту «Заставу». Видео је доста припадника ОВК испред главног улаза и на тераси, неки су били у униформама, неки у цивилу. Приметно је да су они који су били у дворишту Интерната када су га видели трљали руке и викали: «Мунгерија». На улазу су била два Албанца из

Влаштице које је познавао, препознали су и они њега, али нису смели да га поздраве.

Увели су га у Интернат, тако што су га држали са сваке стране испод руке, прошли су кроз метална двокрилна врата, кроз хол у приземљу где се иза стакла видела кухиња и у њој војници. Степеништем које је било лево од улаза спустили су се и увели су га у просторију са десне стране, у којој су била два кревета један до другог, два ормана, радијатор, још један кревет са леве стране и на средини сто и столице. Узели су му лична документа. Ушла су још двојица припадника ОВК-а и наредили да легне на кревет до прозора. Постављен је на стомак и тада су почели да га туку по целом телу великим палицама. Од болова се скоро онесвестио, било му је мука. Наредили су да устане и да стоји испред радијатора, комшија је његове личне податке записао у свеску, па су га поново тукли и тражили да призна да је неког убио, или да укаже на оне који су убијали или који имају оружје. Када је одговарао да не зна, поново су га тукли, највише по рукама, леђима, ногама, говорећи «Ви Срби сте убијали децу, старце». Тукао га је и комшија и то палицама по шакама и више пута је излазио и враћао се.

Тукли су га већим пендрецима, дужине преко 50 цм, који нису били савитљиви, већ као шишке. Вриштао је и неколико пута губио свест, дали су му воду, попрскали га и наставили да га шамарају и туку. Војници који су га тукли смењивали су се, улазили су нови, гурали се да би дошли на ред да га туку. Нису му дали да се одмори, приморавали су га да стоји, вређали га. У једном тренутку је од удараца пао између ормара и радијатора на под. Један дечко у црној униформи дао је бесу да ће да га убије и толико га је ударао да је пао у несвест и једно време лежао на поду. Када се комшија вратио, рекао је да га више не туку, да се мало опорави. Сматра да је он био командант јер су сви слушали његове наредбе.

Током мучења и испитивања питали су га да ли да препознаје једног Албанца кога су довели, па када је рекао да се отац тога младића зове Селим Ђопа, то је провоцирало још веће и страшније батине.

Двојица Албанаца из села Влаштице, које је срео на улазу у Интернат испитивани су о томе какав је он, да ли је нешто лоше радио током рата и они су тврдили да се нема шта лоше рећи за њега. Њих су наговарали и да га убију, али они то нису хтели да ураде. Када се трећи пут онесвестио више није могао да реагује и није могао чак ни да затвори очи, лежао је на десном боку, са десном руком изнад главе, а левом испод ногу, као да није жив. Када су ударцима палицом утврдили да је жив, поново су га тукли. Сећа се да га је један војник ударио малом, савитљивом полицијском палицом у пределу груди, од чега је одмах пао. Један црни војник уперио је пиштољ према њему, рекао да ће га убити, али пиштољ није опалио када је повукао обарач. Комшија је тада отео пиштољ и избацио војника напоље. Наредили су му да изађе, али су морали да га изнесу уз степенице и изведу напоље, тако се тешко кретао. Послали су га кући уз претњу да не излази, иначе ће га убити. Видео је на улазу у Интернат групу припадника ОВК и међу њима приметио крупног човека, високог, у униформи, са великом брадом, изгледало му је да је командант и да је то састанак. Ту је стајала и девојка неуредне, прљаве косе, која је скочила на њега, почела да га шамара и тражила да га убију, да га не

пуштају живог, једва су је одвојили. Вратили су му документа и новац - 50 или 60 марака. Не зна како се уопште тако измрцварен и крвав вратио. Видео је гужву у својој улици и мајку како стоји окружена комшијама и плаче. Комшије су га виделе и разбежале се, пришао је мајци, али га она није препознала. заједно су се вратили и више нигде није смео да изађе. Његова мајка је била толико уплашена да није говорила.

Јутро након што је пуштен из Интерната, пре него што је напустио Гњилане, пред кућу су дошла петорица припадника ОВК и тражили да им преда аутомобил. Иако је објашњавао да има сву документацију, да је ауто купио, један војник је инсистирао да је то његов ауто. Запамтио га је по томе што је имао црне чизме, маскирну униформу и око врата на привеску метак који је стално дирао једном руком. Други је био у маскирним панталонама и зелено-маслинастој мајици, обувен у чизме. Трећи у маскирној кошуљи. Била су ту још двојица у цивилу, један крупан, други мршав, хтели да га туку. Узели су му документа за аутомобил и одвезли ауто. Били су упорни јер аутомобил није могао да упали, па су га подигли и избацили на пут, тек ту упалили и одвезли. Рекли су му да може да дође у Интернат ако жели, да утврде чији је ауто. Ради се о аутомобилу марке «Фолксваген Сантана ЛХ» сиво-зелене металик боје подгоричких таблица. Касније је чуо од комшија да су виђали да се команданти – штаб ОВК вози у његовом аутомобилу. Када је 2002. године дошао на Косово, у селу Ранилугу видео је свој ауто, јер се ради се о аутомобилу јединствене марке, па је пријавио у УНМИК полицији и КПС Косово крађу.

Дан после овог комшиница, Босанка, рекла је како је чула да ће их те вечери ОВК убити. Отац и он су у току дана напустили кућу и отишли у село Шилово, код зета. Ту су му указали прву помоћ мелемима и чаршавима, јер нису имали лекове и медицинска средства, а његов друг Васић Синиша га је одвео са још једним пријатељем до оближње кафане. У кафани су повреде видели његова другарица и власник кафане. Он га је сутрадан одвезао у Врање, у болницу. О томе поседује медицинску документацију коју је предао суду и четири фотографије повреда на телу које су сачињене у селу Шилову 30.06.1999. године, фотоапаратом који је његова мајка позајмила и сликала га. Сматра да је ослобођен јер је његова мајка обавестила о свему Црквени народни одбор, па је Драгана Трумпић из Гњилана интервенисала за њега. Касније је у МУП Врање пријавио шта му се десило и написао својеручну изјаву о томе.

Оштећени је навео да је током мучења у подруму чуо јауке из других просторија и ходника, да су то били животињски крици, мушки јауци и чинило му се да се неко бори за живот. Ови крици додатно су му појачавали страх и ужас, тако нешто никада пре није чуо. Иначе у то време у Гњилану сви су се бојали да не буду одведени у Интернат, о томе су Срби у Гњилану причали. Његов друг Манасијевић Мика је убијен код гробља, убијен је и извесни Славко управник затвора. Никада није повезивао ово што му се десило са тиме што је његов брат био припадник МУП-а, нити је чуо да се било коме од полицајаца нешто слично десило. Сећа се да је тада у граду виђао многе познанике и комшије који су били у ОВК- Бујар, Герим, Мушица Фадиљ, Шукријини синови.

Описао је догађај коме је био сведок на отприлике недељу дана пре него што је киднапован. Био је на улици, ишао је код друга, али видео је групу припадника ОВК, па се склонио у једну пиљару. Када је видео да одлазе, кренуо је одмах кући, али је у пролазу код продавнице «Симпо» видео паркиран бели «Мерцедес». Возач овога аутомобила био је крвав и мртав. Није смео да се зауставља и прилази. Касније је чуо да је ту убијен један Србин.

Када је саслушан пред тужиоцем за ратне злочине прегледао је фотоалбум евентуалних извршилаца и на фотографији број 4 (Фатон Хајдари) означио да се налази особа која га је највише тукла у Интернату, а на фотографији 27 (фотографије из Дома ученика) особу која га је тукла и била у групи која му је одузела аутомобил и носио око врата ланчић са метком као привезком (Садик Селимон). На препознавању које је обављено код истражног судије међу особама постављеним у врсту за препознавање означио је да је оптужени Хајдари Фатон онај који га је много тукао, да је тада имао црну мајицу и да га познаје и по очима. За оптуженог Садик Селимона рекао је да му је познат, био је мало мршавији, имао је маскирну униформу и метак на пертли коју је носио око врата као ланчић, када су дошли да му узму ауто. Он му је рекао да дође сутрадан у Интернат, говорио је македонски. Са стопостотном сигурношћу је указао на њега. Иако је приликом препознавања пред истражним судијом означио оптуженог Хајдари Самета као онога који му је узео аутомобил и документацију и описао да је био у маскирним панталонама, чизмама и мајици, на главном претресу, када је оптуженог видео преко монитора навео је да оптужени Самет није та особа која му је узела ауто, да га добро види и сигуран је да овај оптужени није био у групи која му је одузела аутомобил. Навео је да међу онима који су му показани на препознавању није видео никог из групе која га је одвела у Интернат, иако се сећа једног плавог, крупније грађе у униформи, циничног осмеха, једног кога је видео у Интернату који је крупан, висок, са брадом и имао је пиштољ, нити онога који је био у групи која га је ухапсила и који му је прислонио пиштољ, а био је у црној униформи, са црном мајицом и беретком са ознаком ОВК.

Оштећеном су на претресу показане и фотографије из фотоалбума припадника ОВК, па је означио и исто као код истражног судије описао оптуженог Фатона Хајдари, сведока сарадника за кога је навео да је био у друштву са оптуженим Фатоном, оптуженог Садик Селимона као онога који је имао огрлицу са метком око врата, оптуженог Фазлију Бурима. Објаснио је да је оптужени Фатон више пута улазио у просторију и сваки пут га је тукао, добро је упамтио израз лица овог оптуженог, одмах када га је видео је био сигуран о коме се ради и осећао се веома лоше када га је видео.

Исказ оштећеног Б2 суд је оценио као доследан и истинит, а описивање догађаја и лица која су га тукла и мучила и следећег дана му одузела аутомобил као јасно, па је из овог исказа и начина на који је описао и препознао оптужене утврдио да су оптужени Хајдари Фатон и Садик Селимон извршили радње описане под тачком 3 пресуде. Исказ оштећеног Б2 потврђен је и медицинском документацијом која је прочитана, фотографијама у које је извршен увид и налазом и мишљењем вештака. Вештаци Слободан Савић, професор судске медицине и професор Слободан Славковић, ортопед

травматолог, су прегледали медицинску документацију, коју је предао оштећени и фотографије на којима су повреде. Навели су да прва дијагноза *kontuzio corporis* у налазу од 01.07.1999.године, указује на анамнестички податак да је особа повређена у тучи, а констатовани су крвни подливи обеју надлактица, нагњечење са крвним подливом грудног коша и крвни подлив у пределу леве ушне шкољке. Како недостаје опис ових повреда у медицинском налазу, а на основу доступних фотографија, за повреде се са сигурношћу једино може рећи да су нанесене дејством тупине механичког оруђа, док се за повреде у пределу надлактица, на основу њиховог изгледа не може искључити могућност да су нанете неком врстом оруђа које је дугуљастог типа, као што је шипка, пендрек или томе слично. Јачина и дужина трајања болова услед задобијених повреда, на основу преписане терапије из налаза од 01.07.1999.године и фотографија, је бар десетак дана до две недеље, различитим интензитетом. До губитка свести о чему је говорио Б2 могло је доћи услед повређивања главе, потреса мозга који је праћен и губитком свести, али у налазу повреде главе нису констатоване, а повреде које су описане у налазу саме по себи не доводе до губитка свести.

Приликом оцене исказа оштећеног Б2, суд је ценио примедбе оптуженог Мимиши Агуша који је, иако оштећени Б2 није указао на њега, инсистирао на нелогичностима које се по њему састоје у томе да оштећени тврди да је повређен прошао поред припадника КФОР-а, а није тражио помоћ, рекао је да је видео војнике који доручкују у Интернату у девет ујутру, а доручак је био раније, или да означава као детаљ по коме некога памти огрлицу са метком као привеском, што су носили сви, па је нашао да су оне без утицаја на оцену суда да је исказ оштећеног Б2 искрен и истинит.

Примедбе оптуженог Хајдари Фатона су се састојале у томе да му је инспектор МУП-а Филић Славиша, који га је испитивао прво предлагао да буде сведок сарадник, па када није пристао показао му је фотографију оштећеног Б2 и тражио да оптужени призна како га је тукао. Због тортуре у полицији оптужени је ово и признао и описао догађај у коме он туче и мучи Б2. У том догађају спомиње и Халими Рамадана, али није могао у својој одбрани да покаже који је то део. Ове примедбе суд је оценио као неосноване, јер догађај о коме је причао оптужени Фатон Хајдари уопште није описан у записнику са саслушања у МУП-у овог оптуженог.

Како је оштећени на претресу када је видео оптуженог Хајдари Самета био у прилици да га дуже посматра у два наврата - када је прегледао фотографије из фотоалбума припадника ОВК и када га је видео у судници, био изричит у тврдњи да овај оптужени није особа за коју је раније тврдио да је био у друштву црнопутог припадника ОВК који га је тукао и за кога је показао да је то Хајдари Фатон, као и да оптужени Хајдари Самет није особа која му је са другим припадницима ОВК одузела аутомобил, то је суд изоставио из изреке пресуде у делу под 3 оптуженог Самета Хајдарија. Суд је при том ценио тврдње тужноца да се оптужени Хајдари Самет у међувремену обријао и да нема косу, а да је на препознавању код истражног судије био са косом, па је оштећеном било лакше да га се сети, али је нашао да су ови наводи без основа, јер је на претресу оштећени Б2 био у прилици да дуже посматра оптуженог, да са њим размени питања и одговоре, да види

фотографију оптуженог која је сачињена у време, које је много ближе догађају, па је био изричит и наводио да је сто посто сигуран да то није та особа и да је код истражног судије погрешно њега означио.

Да је оптужени Хасани Назиф, извршио радњу описану под тачком 4 изреке тако што су он и НН припадник ОВК противправно затворили и тукли оштећеног Б1 и Богдановић Зорана у просторијама аутобуске станице и школе, а његову жену заробили и затворену држали у просторијама на аутобуској станици, суд је утврдио из исказа оштећеног Б1 који је прихватио у потпуности као веродостојан и из идентификације коју је он обавио пред истражним судијом и потврдио на претресу када је указао на оптуженог Хасанија Назифа, као особу која га је са другим НН припадницима ОВК тукла.

Оштећени Б1 испитан је пред ТРЗ уз упозорења предвиђена чл. 504 а и на исти начин описао је догађај и на главном претресу 10.02.2010.године. Претходно, решењем ванрасправног већа К.В.20/9-К.В.Стр.пов.бр.3/09 од 22.09.2009.године оштећеном су одређене мере заштите у смислу чл.109в ЗКП и то испитивање из посебне просторије, под псеудонимом Б1, уз прикривен изглед и промењени глас. Ове мере на претресу технички су спроведене тако што је сведочио из посебне просторије јер је то био једини начин да његов глас буде измењен и такав измењени глас чули су суд, странке и јавност. Прикривање изгледа није се могло спровести на други начин осим постављањем непровидне завесе између дела у коме се налази јавност и дела у коме су суд и странке, па су суд и странке могли на мониторима да виде изглед сведока док је за јавност изглед био потпуно прикривен. Ово због техничких немогућности да се у јавност емитује прикривен изглед сведока, а да се суду и странкама омогући да га виде. Оваквим испитивањем веће је технички спровело мере заштите одређене решењем и нашло да интереси јавности да буде упозната са током поступка, права оптужених да виде оштећеног, обавеза суда да у потпуности прати давање исказа и реакције оштећеног како би исказ могао правилно оценити, стоје у равнотежи.

Оштећени је навео да је био припадник полиције пре и током бомбардовања и да је 16.06.1999.године, демобилисан. Током бомбардовања био је у Гњилану, смештен у згради општине, није ишао у Интернат, мисли да су тамо као и у обданишту у насељу Гавран биле смештене избеглице из Босне. Приликом демобилизације је задржао пиштољ са два оквира муниције, јер је првобитно упутство полицијских старешина било да се оружје задржи како би нешто радили на Косову, вероватно са КФОР-ом.

Међутим, желео је да напусти Косово, супруга је била трудна, па су 19.06, рано ујутру, кренули из села у коме су живели, у Гњилане. У аутобусу су били цивили, осим њих, његовог пријатеља Богдановић Зорана и његових даљих рођака, остали путници били су Албанци. На улазу километар или километар и по од града, зауставила их је патрола КФОР-а, претресла све путнике и наредила да пешке наставе пут.

Око 11 или 11 и 30 били су на аутобуској станици у Гњилану. Тада је приметно да га прате два Албанца, један је био у униформи, а други у цивилу.

али обојица са ознакама ОВК. Један је имао аутоматску пушку. Један је био црнокош, са брковима, висине око 175 цм, са ожиљцима по лицу, старости између 30 до 40 година, у цивилу, док је други био јаче конституције, дебљи, имао је између 20 и 30 година и познаје га јер је из околине Гњилана. Тада је схватио да аутобуску станицу држе припадници ОВК, а не КФОР.

Уплашио се да ће их претресати, па како је имао код себе пиштољ са муницијом, дао га је супрузи и она га је ставила у ташну. Када су припадници ОВК отпочели са претресањем један од њих је тврдио да је код њега у торби пронашао метак. Претпоставља да су му то подметнули како би имали разлога да га ухапсе. Привели су га у просторије некадашње полицијске станице на аутобуској станици. Почело је испитивање о томе ко је од његових колега полицајаца учествовао у рату, да ли је нешто урадио, шта је он радио, да ли има оружје. Када је тврдио да нема оружје довели су његову жену, показали да су код ње нашли оружје и почели да га туку. Жена је одведена у другу просторију из које је чуо њене крике. Почели су да га туку безбол палицама, као и пријатеља који је заробљен са њим. Пошто су гласно јаукали, ушао је припадник КФОР-а, питао да ли има неких проблема и одмах отишао. Разговор припадника КФОР-а и војника ОВК који су га тукли разумео је због тога што је чуо реч «проблем». Тукла су га управо ова двојица који су га и ухапсили и претресли, приметио је да један од њих има пиштољ за појасом, а да су аутоматску пушку одложили иза ормана.

Малтретирање и батине су престали када су га са пријатељем извели и аутомобилом «Југо» црвене боје одвезли у Основну школу «Сенами Халачи». Сазнао је од једног старешине који је са њим разговарао да је ту смештен главни штаб ОВК. Сећа се да је на трећем спрату видео једног човека како стоји уз зид, модар и изобличен од батина тако да није могао препознати о коме се ради. Један од војника рекао му је да ће и он тако да прође. Увели су га у једну просторију и наставили са испитивањем, у вези полицајаца- његових колега и њихових активности. Говорили су му да је српска полиција урадила разне страшне ствари, па су му показали човека са повезом преко очију и рекли да су то урадили српска војска и полиција. Осим испитивања тукли су га сво време, палицама и песницама по стомаку, леђима, глави. Током овог испитивања и мучења дошао је човек који се представио као командант, рекао да је завршио факултет у Приштини и да је рођен у Карадаку и да га више нико неће тући. Командант је био светлијег тена, веома пристојан, носио је наочаре, говорио изузетно добро српски језик. Он му је рекао да ће га ликвидирати уколико се налази на списку, а у супротном предаће га КФОР- у. Очигледно да није био на списку за ликвидацију јер су њега и пријатеља колима одвезли у ватрогасни дом где је био главни штаб КФОР- а. Вратили су им све ствари и уз папир на коме је нешто било писано руком, предали КФОР- у. Касније од припадника КФОР-а је сазнао да је у то време његова жена већ била ослобођена, да га је тражила у Интернату јер се причало да тамо воде и муче Србе и да се коначно сместила у цркви у импровизованом прихватилишту за Србе.

Њега и пријатеља одвели су у штаб америчких маринаца где су их испитивали у вези послова које је полиција обављала за време и после бомбардовања и масовних гробница Албанаца на територији Гњилана. Истог

дана негде око 19 часова, након што су им повезали очи и везали руке пластичним лисицама, одведени су у базу Бондстил. База још увек није била у потпуности формирана, било је ту разног тешког оружја и машина, шатори, радио станице, велики хангар, све је било ограђено жицом. Смештени су у шатор ограђен жицом, обављен је лекарски преглед и лекари су били зачуђени повредама које су видели код њега и пријатеља. Добили су терапију против болова, а обезбеђен је и пољски кревет и ћебе. Сећа се да су следећег јутра у исти шатор доведени и таксиста из Бујановца и полицајац из резервног састава полиције Косовске Каменице. И овде су их испитивали, повремено уз претње да ће их водити на полиграф, углавном у вези масовних гробница. Написао је изјаву о томе шта се дешавало док је био заробљен код ОВК, па су их ослободили и превезли до цркве у Ђилану. Возили су их у оклопном возилу, а припадник КФОР-а разговарао је са њима и добро се сећа како је говорио српски јер је пре Косова био у Хрватској и Босни где је како им је рекао научио језик. Тамо се нашао са супругом и након седам дана напустили су територију Косова.

Последњих седам дана које је провео у Ђилану видео је припаднике ОВК који су као и они које је видео када је ухапшен, имали зелене маскирне униформе, а неки само кошуље са амблемима ОВК. Слободно су се кретали по граду и отворено носили оружје. КФОР није могао да успостави власт у Ђилану у том периоду, што су припадници ОВК користили и киднаповали, убијали, разбијали. Многи су му рекли да је имао среће што није одведен у Интернат. Чуо је да су неки Срби убијени, да је настрадао један Србин када су рушили споменик Кнезу Лазару

Од батина и мучења док је био заробљен код ОВК задобио је разне повреде: имао је подлив изнад левог ока, повреде у грудима са леве стране и ту велики крвни подлив, болове у леђима, од којих није могао да се помери месец дана, а и сада има проблем с кичмом. Његов пријатељ је имао прелом, жалио се док су били у Бондстилу да га боли лева рука.

Пре него што је дао исказ на претресу, а како никада није испитан пред истражним судијом, решењем већа на главном претресу дана 08.12.2009.године поверено је истражном судији да обави истражну радњу препознавање оптужених, па је на претресу дана 18.02.2010.године након што је оштећени дао исказ, прочитан записник о препознавању Кри.По2-4/10 од 10.02.2010.године, и утврђено је да је Б1 од оптужених препознао Хасани Назифа, као онога ко га је 19.06. зауставио на аутобуској станици и описао да је тада имао бркове, рошава лице, а да га препознаје по ожиљку испод ока.

Оштећени је објаснио да су му показане фотографије када је давао изјаву тужиоцу за ратне злочине и да је тада на фотографијама препознао Назифа Хасанија, док је на главном претресу изјавио да му овај оптужени личи на човека који је био на аутобуској станици 19.јуна 1999.године, који га је претресао, затим одвео у просторију па аутобуској станици и тукао рукама по глави и по телу. Објаснио је да оптуженог Ахмета Хасанија препознаје, али не из овог догађаја, већ по томе што га је вероватно пре бомбардовања виђао у Ђилану.

На фотографијама, ни у судници, није видео друге војнике које је упамтио добро и који су га тукли и мучили.

После догађаја одмах је дао изјаву и све испричао у Српској верској заједници и Међународном црвеном крсту. Осим тога, пријавио је цело случај својој јединици која је била измештена у Врању, али о томе није сачињен записник. Свом командиру у станици где сада ради све је испричао. Његова супруга не жели да прича о ономе што јој се догодило.

Исказ оштећеног Б1 је суд прихватио као истинит и искрен. На закључак да је исказ истинит суд упућује и исказ сведока сарадника који је навео да је на аутобуској станици у Гњилану био пункт са припадницима ОВК, међу којима су били и оптужени Хасани Ахмет и Назиф. Сведок сарадник је у суочењу са оптуженим Хасани Назифом био доследан да је овај био у групи припадника ОВК, која је контролисала аутобуску станицу. Рекао је оптуженом «Тамо сте сачекивали српске цивиле», па је објаснио да су браћа Хасани многе људе одводили у ову канцеларију и тукли. Сведок сарадник је и оптуженом Хасани Ахмету рекао «Колико сте тукли тамо код аутобуске станице». Овај исказ сведока сарадника потврђују и сведокиња АЗ, која је говорила о томе да су припадници ОВК контролисали аутобуску станицу, што су наводиле и Ц1 и Ц2, а оптужени Хајдари Фатон у одбрани коју је дао у МУП-у је навео да су браћа Хасани контролисали аутобуску станицу. Сведок сарадник описао је команданта Шаљу исто као и Б1, да је уредног изгледа и лепо обучен, образован, добро говори српски језик и лепог је понашања. Уз ово образложење суд налази да је оштећени Б1 на јасан и недвосмислен начин међу особама постављеним у врсту ради препознавања указао на оптуженог Хасани Назифа као особу која га је на аутобуској станици заједно са још једним војником ОВК лишила слободе и касније тукла у просторијама на аутобуској станици и да је описао овог оптуженог на исти начин како и сведок сарадник описује да је оптужени изгледао. Сведок сарадник је навео да је ОВК држала аутобуску станицу и контролисала и приликом суочења рекао је оптуженом Назифу да је он заробљавао Србе на станици. У осталом, исказ оштећеног Б1 је јасан, прецизан, убедљив, па га суд као истинит прихвата.

Супруга оштећеног није позивана на претрес јер је оштећени навео да је она, када се одиграо овај догађај, била у седмом месецу трудноће и од када су се спасили не жели о томе више да размишља, да сведочи и да се поддећа. Пријатеља о коме је говорио Б1, суд није могао позвати на претрес иако је настојао да га пронађе јер је оштећени Б1 навео да нема његову адресу, а из извештаја МУП РС-Дирекција полиције-Службе за откривање ратних злочина 03/4-3-1 стр.пов.бр.230-10570/08 од 20.05.2010.године утврђено да је након провере у расположивим евиденцијама утврђено да постоји више лица са истим именом и презименом. И поред овога, из јасног и убедљивог исказа оштећеног и у склопу тога обављеног препознавања, који за оптуженог Назифа Хасанија каже да га је тукла, при чему га не идентификује као особу која је тукла његову жену или пријатеља, и у вези са осталим доказима о томе да је овај оптужени са другим припадницима ОВК био у групи која је контролисала аутобуску станицу, и сведочењима да су на аутобуској станици припадници ОВК контролисали цивиле, затварали их и малтретирали, са којима чини логичку целину, несумњиво је утврђено да је оптужени Назиф Хасани са НН припадницима ОВК извршио радње описане под тачком 4 изреке.

Приликом оцене исказа оштећеног Б1 суд је посебно ценио примедбе оптужених и бранилаца.

Бранилац оптуженог Фазлију Бурима, адвокат Марко Кастратовић одмах пошто је сведок завршио са давањем исказа, навео је како је једна особа била присутна саслушању оптужених у полицији, али се никада није легитимисала. Тек када је на претресу видео оштећеног Б1 схватио је да је то можда управо особа, која је присуствовала саслушању у полицији јер сведок доста личи на ту особу. Суд је прихватио објашњење оштећеног Б1 да није радник БИА, да није присуствовао саслушању, јер је био на боловању од октобра 2008. године до јула 2009. године, да је у децембру 2008. свакодневно одлазио на физикалну терапију у Дом Здравља, па да због тога није могао да буде саслушан пред истражним судијом, већ га је саслушао тужилац. Ово произилази и из медицинске документације коју је приложио и у којој је наведено да је сведок лечен од октобра 2008. године до јула 2009. године под дијагнозом Phlebothrombosis FP cruralis sin. Саслушани су у својству сведока адвокати који су за браниоце постављени оптуженима приликом саслушања у полицији, и из њихових исказа утврђено је да ништа необично током саслушања оптужених у полицији нису приметили, нити особу какву описује Марко Кастратовић, да су саслушању присуствовали инспектори полиције, као и тужилац и преводилац. Ово је потврдио и судски тумач Драган Лабровић, који је био преводилац током саслушања у полицији. Стога је суд примедбе браниоца адвоката Марка Кастратовића оценио као неосноване и део одбране оптужених и бранилаца да се ради о политичком процесу против Албанаца у коме нема правих доказа ни аутентичних сведока, које ничим нису потвђене.

Примедбе оптуженог Мемиши Агуша засноване су на томе да оштећени о ноторним или лако проверљивим чињеницама не говори истину, из чега се закључује да је читав његов исказ неистинит, па тако није тачно да је у школи «Селами Халачи» био штаб ОВК, већ је ту био КФОР, у Гњилане КФОР није ушао 16. јуна него касније 20. јуна о чему пише српска штампа, база Бондстил није постојала у то време, споменик Цару Лазару је срушен у јулу месецу, а не јуна како наводи сведок, никакве борбе се нису водиле у Мучибаби како је сведок навео. Слично је наводио и оптужени Хасани Ахмет, да је КФОР био у основној школи, а не штаб ОВК, да је његов брат оптужени Назиф у време које сведок описује био у Македонији, а да он иначе није могао на енглеском разговарати јер не зна тај језик. Ово је наводио и оптужени Хасани Хазиф.

Ове је примедбе суд је оценио као неосноване, јер је о томе када је КФОР ушао на територију Косова и Гњилане и сведоци Младеновић Ненад, Б2, Ц1, Ц2, А3, Симоновић Милан говорили су да је то било истовремено са повлачењем оружаних снага СРЈ одмах по престанку бомбардовања. Остале примедбе да ли је постојала база Бондстил за шта је оштећени Б1 објаснио да је све било импровизовано, да ли је и где био штаб ОВК, суд је оценио као неосноване посебно због тога што се управо оптужени који их износе бране да тада нису били у Гњилану – оптужени Ахмет Хасани и Назиф Хасани, односно да је привремено боравио у Интернату, али није био припадник ОВК - оптужени Мемиши Агуш, па онда не може ни знати да ли су борбе српских снага и ОВК биле у Мучибаби.

У односу на радње описане под тачком 5 изреке које су извршене над оштећеним А5, његовим оцем и братом суд је утврдио следеће:

Оштећени А5, испитан пред истражним судијом, навео је да је са оцем и братом живео у Гњилану, у насељу Камник. Током бомбардовања и рата био је мобилисан и рат је провео у јединици на подручју Метохије, у Клини, а након завршетка рата, по демобилизацији, вратио се кући. Када се вратио, видео је да су у граду углавном Албанци, дошао је КФОР и то француска јединица која је надгледала ситуацију у граду. Углавном није нигде ишао ни излазио из куће због тога што је за Србе ситуација била несигурна. Његов отац је био возач у «Космет превозу» и аутобус који је дужио био је испред куће и за време бомбардовања и после тога. Једнога дана дошли су војници ОВК, међу којима је био један колега његовог оца, чије име не зна, са још двојицом, за које сматра да су припадници ОВК. Они нису били у комплетним униформама, али су имали обележја на рукаву ОВК-црвену мараму везану око руке са амблемом. Тражили су да одвезу аутобус. Отац није желео да им преда кључеве, али ни да одвезе аутобус, јер му је нога била у гипсу. Ова тројица су почели да вређају оца, почеле су псовке, претње, говорили су да је дошло време за Албанце, да ће доћи за аутобус и слично. Пола сата после ове тројице дошао је Драган Михајловић, колега његовог оца кога је наводно послао директор да узме аутобус јер сва возила требају да буду у кругу фирме. Они тада нису знали шта се догађа у граду и колику власт има ОВК, тек касније су схватили да су у то време припадници ОВК већ узели све фирме, па и транспортно предузеће из Гњилана. Отац оштећеног А5 спремио се и са другим сином, братом оштећеног А5 аутобусом кренуо према аутобуској станици, а оштећени А5 је кренуо пречицом пешице. Док је прилазио приметио је како стижу његов отац и брат аутобусом, паркирају га, и када им је пришао опколило их је двадесетак војника, неки у црним униформама, са белим опртачима, неки у маскирним униформама, неки делом у цивилу, изгледало је као да су полиција. Везали су их у увели у аутобуску станицу. У једној канцеларији били су оштећени А5 и брат, а отац је одведен у другу канцеларију. Прво су почели са их псују, а затим су их мало тукли. Осим ових војника и локални Албанци који су били запослени на аутобуској станици и које је оштећени познавао као очеве колеге су их тукли. После извесног времен оставили су их са једним војником ОВК који је имао пиштољ и који је требало да их чува. Након пола сата цела аутобуска станица била је под опсадом КФОР-а, сигуран је да су то биле америчке снаге. Касније је сазнао да су у то време отишле француске јединице КФОР и дошле америчке.

Након пола сата у канцеларију је ушао војник у црној униформи који му је лично на полицајца, па су њега и брата аутомобилом «Ауди 80», боје тамно зелене или црне металик, одвезли у насеље Ченер Чесма. Возио их је војник у црној униформи. Брат и он су седели на задњем седишту. Руке су им биле везане канапом на леђима. Војник који их је возио-полицајац имао је пиштољ и отворено га је носио на десном куку. У насељу Ченер Чесма одведени су у кућу где су били војници ОВК и жене у униформама. То му је изгледало као штаб ОВК. Одвели су их на спрат и сместили у просторију у којој су три војника ОВК стално били са њима. улазили су и излазили неки

други, долазио је један који је био у униформи са средствима радио везе у пределу десног дела груди. Њега су звали «Оца». Оштећени А5 добро зна албански, па је схватио да је то командант.

Тада је почело малтретирање. На почетку су их испитивала тројица, један је имао свеску. Испитивали су их на пример: «Зашто сте нам запалили кућу, зашто сте ми силовали сестру» и слично. На тако нешто нису могли било шта да одговоре, то у ствари и није било питање већ само повод да их туку. Почели су шамари, ударци дршкама пиштоља, песницама у главу, питања «Да ли је Прешево Србија или Косово», питања исто таква и за Бујановац и то је све трајало два, три сата. Све време је то водио један од тројице, кога од раније познаје из Гњилана, који се зове Скендер, познаје га још из мирнодопског времена и зна да се бавио боди билдингом. Још тада се причало да је он један од главних људи из организације сепаратиста у Гњилану. Оштећени је сигуран да је и Скендер познавао њега из виђења из града, јер је град мали и сви се знају, а Скендер је свега пар година старији од њега и у то време је имао 25 до 30 година. Иначе, ови војници ОВК знали су да је он мобилисан, да је његов брат такође био мобилисан и испитивали су га у вези тога. Брат оштећеног је погрешно датум мобилизације и то за два дана, они су га исправили и тада је видео да имају све податке. Испитивање је било само формално.

У једном тренутку у просторију где су их тукли и испитивали ушао је «Оца» и на албанском рекао Скендеру да је неко интервенисао за оштећеног и брата и могу да их држе још само два и по сата, па морају да их пусте. Скреноу им је пажњу да не смеју да их туку по лицу. Касније је сазнао да је његова супруга са неким угледним Гњиланцима интервенисала у КФОР.

Тада су га ставили у кола и одвезли га до гробља које је одмах поред насеља Ченер Чесма. У аутомобилу су били «Оца» и још један војник, а оштећени је седео позади, везан канапом. Били су можда десетак минута удаљени од Гњиланског гробља када је дошао аутомобил «Опел кадет» плаве боје, који је он препознао јер је отац Србину који је радио у полицији. Аутомобил је застао. Тада је «Оца» рекао да ће сада да виде колико их отац воли. Вратили су га поново у кућу и у једној просторији опет је био са братом. Тукли су их бејзбол палицама око два сата, и он и брат били су потпуно унакажени после тога, више пута су падали у несвест, претили су им и пиштољем и брату стављали цев пиштоља у уста. У просторије су улазили и други који су имали сабље, мачете, ножеве. После тога су их опет одвезли до гробља, тамо је дошао и отац. Схватио је да је отац предао оружје које су имали, аутоматске пушке које су и он и брат дужили, полуаутоматску пушка коју је отац добио из војске и пиштољ «дуга деветка». Тада су ослобођени, али им је речено да више не могу да остану у Гњилану.

Некако су успели да дођу до куће, иако је она удаљена свега 200 до 300 метара, једва су стигли. Успут, видео је да КФОР поставља пункт поред зграде Дуванске индустрије Гњилане и да црнац поздравља војнике ОВК који су их тукли, али њега, оца и брата нико није гледао, они никога нису интересовали. То вече су остали у кући, а сутрадан је брат отишао код стрица, оштећени код гаиште која је живела у српској улици. Остао је у Гњилану још двадесетак дана и чим му се први пут пружила прилика отишао је са Косова. Брат је остао до

децембра те године, када је и он напустио Косово. Отац је остао још дуже, али је и он морао да оде из Гњилана јер тамо више није било Срба.

Објаснио је да су их тукли и приморали да стоје са шакама ослоњеним на потиљак окренути према зиду. тројицу који су их тукли је запамтио, један од њих је Скендер кога познаје, а остали су једноставно улазили и тукли их, али није могао да види њихова лица. Неке је запамтио и може да евентуално неког препозна. У то време није могао да иде код лекара, требао је неко из КФОР-а да дође да фотографише повреде, али се то није десило, а они сами се нису сликали. Углавном су размишљали где ће да се склоне. Тучен је углавном по леђима и леђа су му била сва црна од модрица, као и ноге. Терали су их да седе на поду и тукли по табанима и шакама бејзбол палицама. Био је модар, скоро црн, од главе до пете. Данас има последице јер се тешко креће и лечи од ишијаса, има и промене на карличној кости које требају да буду проверене код лекара. Осим тих повреда, његов брат је доживео велики стрес и страх, па се када је дошао у Србију лечио код психијатра.

Када је описивао оне који су их тукли, навео је да се ради о Скендеру коме не зна презиме и који припада поткивачкој фамилији Албатина. У Ченер чесми је препознао још једнога кога зна из виђења, али не зна како се зове. Они који су били са Скендером били су средње висине, један мало нижи. Оца је мали, здепаст и црн, један је имао ожиљак у пределу носа, али не зна да ли је свеж или трајни ожиљак. Неку посебну карактеристику не може да издвоји за друге које је видео јер је било много људи. У Србији није пријавио органима власти оно што се догодило јер је сматрао да нико није могао да му помогне.

Косово је напустио са женом, дететом старим два и по месеца и понео само кесу. Пар месеци после изласка његове породице са Косова полиција је тражила да разговарају о овом догађају, јер су се евидентирали подаци о свима који су коднаповани.

Приликом препознавања, оштећени А5 је међу лицима постављеним у врсти означио оптуженог Хајдари Самета као особу која га је тукла. Рекло је да их је он тукао, да је то један од оне тројице са Скендером: «Тукао ме палицом и пиштољем. Сигуран сам сто посто».

Суд је, ценећи као искрен јасан и истинит исказ оштећеног А5 пред истражним судијом и ценећи у склопу тог исказа да је овај оштећени претходно навео кога од оних припадника ОВК који су затворили њега и брата и тукли познаје од раније, како се зову те особе и одакле их зна, како изгледају припадници ОВК којих се сећа и по чему их памти, а затим на препознавању међу сличнима постављеним у врсту указао на оптуженог Самета Хајдари као на особу коју памти и који је један од тројице који су били са Оцом и да је у то 100% сигуран, утврдио да је оптужени Хајдари Самет заједно са НН припадницима ОВК извршио радње описане под тач. 5 изреке. Приликом оцене исказа оштећеног, суд је ценио чињеницу да он уопште није могао да буде саслушан на претресу већ је његов исказ у смислу чл. 337 ст.1 ЗКП, прочитан. Наиме, претходно је заменик ТРЗ обавестио суд на претресу да има сазнања да је оштећени у иностранству, а провером преко МУП-а Србије, и то Јединице за заштиту и Службе за откривање ратних злочина у извештајима од 17.09.2010.године суд је обавештен да је оштећени напустио

земљу, да се налази у иностранству на непознатој адреси и да није познато када ће се вратити. Суд није могао да пронађе ни оца оштећеног, ни брата, за кога је оштећени пред истражним судијом навео да је након догађаја када је затворен и тучен, имао психичке проблеме, да се лечио код психијатра и није спреман да сведочи. Преко МУП-а РС суд није могао да пронађе ни медицинску документацију за брата оштећеног како би проверио наводе о лечењу и последицама које би за брата оштећеног А5 имао долазак на претрес и сведочење. Прибављање било ког од ових доказа, и поред изузетних напора, због тога што се ради о сродницима заштићеног сведока који није ни сам није доступан суду, није било могуће. Због тога је суд био принуђен да посебно пажљиво цени исказ сведока А5.

Када се исказ овог сведока доведе у везу са исказима оштећених Ц1, Ц2 и сведока А3, као и сведока Божура 50, као и одбранама оптужених Фатона Хајдарија и Хасани Назифа који наводе да су припадници ОВК били у канцеларији на аутобуској станици и да су ту доводили Србе, онда је исказ оштећеног А5 који наводи да је на аутобуској станици било много припадника ОВК и да су они контролисали станицу. Осим тога, о томе да су заробљене Србе водили, тукли и испитивали у насељу Ченер чесма сагласно овом оштећеном говорио је и сведок Велимир Арсић, који је тамо одведен и испитиван. Оштећени који су били заробљени, Дивна Ђокић и други, чији су чланови породица нестали, говорили су о томе да су припадници ОВК тражили оружје, имали неке спискове, испитивали заробљене и имали податке о томе ко је током бомбардовања учествовао на српској страни у сукобу. О извесном Скендеру који има надимак Билдер или који се пре рата бавио боди билдингом како каже оштећени А5, говорио је и отац пок. Методијевић Мирослава, оштећени Методијевић Добривоје.

Исказ оштећеног је по налажењу суда исцрпан и детаљан, а опис оних који су га тукли прецизан и јасан. Ово су све били разлози да суд исказ прихвати и утврди да је оптужени Хајдари Самет био са НН војницима ОВК који су затворили оца, брата и оштећеног А5 и тукли оштећеног А5, како је описано под тачком 5 изреке.

Анализирајући изведене доказе суд је закључио следеће.

Суд је утврдио да су се сви догађаји и радње описане у изреци одиграли у време унутрашњег оружаног сукоба из следећих разлога:

-општепозната чињеница је да је 24.03.1999.године, отпочео међународни оружани сукоб на подручју Косова између снага СРЈ и НАТО. Истовремено на подручју Косова одвијао се и унутрашњи сукоб у коме су на једној страни учествовале српске снаге, а на другој ОВК. Потписивањем Војно техничког споразума 9.06.1999.године између НАТО и СРЈ и доношењем Резолуције УН 1244 дана 10.06.1999. године суспендована је кампања бомбардовања НАТО снага над СРЈ и оружане снаге СРЈ демобилисане су и почеле повлачење са територије АП КиМ.

Према резолуцији 1244 Савета безбедности о Косову од 10.06.1999.године, предвиђено је да СР Југославија одмах обустави насиље и

репресију на Косову, на начин који се може верификовати, да започне и оконча повлачење у фазама са Косова свих војних, полицијских и паравојних снага у складу са хитним распоредом, с чим ће бити синхронизовано распоређивање међународног безбедносног присуства на Косову. Члан 9 Резолуције предвиђа да ће одговорност међународног безбедносног присуства које ће бити распоређено и деловати на Косову укључивати демилитаризацију Ослободилачке војске Косова и других наоружаних група Косовских Албанаца, а у ставу 15 овог члана се захтева да ОВК и друге наоружане групе Косовских албанаца одмах прекину са свим офанзивним акцијама и да се повинују захтевима за демилитаризацију како то тражи шеф међународног цивилног присуства у консултацијама са специјалним представником Генералног секретара.

Војно технички споразум закључен је између Међународних безбедносних снага КФОР и владе Савезне Републике Југославије и Републике Србије. Чланом 1 су предвиђене опште обавезе: да су државни органи влада Савезне Републике Југославије и Републике Србије сагласни да међународне безбедносне снаге КФОР буду распоређене по усвајању Резолуције Савета безбедности Уједињених нација, да неометано функционишу у оквиру Косова и да буду овлашћене да предузимају све неопходне акције у циљу успостављања и одржавања безбедног окружења за све грађане Косова, као и да на други начин обављају своју мисију. Затим у члану 4 предвиђено је да у циљу успостављања трајног престанка непријатељства ни под којим условима било које снаге СРЈ и Републике Србије неће ући, поново ући нити остати на територији Косова или у зони копнене безбедности односно у зони ваздушне безбедности без претходне изричите сагласности командната Међународних безбедносних снага КФОР, локална полиција ће моћи да остане у зони копнене безбедности. У складу са делом под II под тачком 2 СРЈ се сагласила са фазним повлачењем свих снага СРЈ са Косова на локацију Србије, изван територије Косова, обавезом да обележи и очисти минска поља, замаскиране експлозивне направе и препреке, расчистити све линије комуникација, уклони све мине, зарушавања, замаскиране експлозивне направе, препреке и експлозивна пуњења, обележи сва минска поља. Улазак и размештање Међународних безбедносних снага КФОР-а на Косову ће бити синхронизован, одређен је редослед за фазно повлачење снага СРЈ са Косова тако да до дана ступања на снагу Споразума плус 11 дана све снаге СРЈ на Косову окончају повлачење са Косова на локације у Србији изван територије Косова, али не у оквиру копнене безбедносне зоне од 5 километара. У додатку Б Војнотехничког споразума предвиђено је да Међународне безбедносне снаге КФОР-а имају овлашћење да предузимају све потребне акције у циљу успостављања и одржавања безбедног окружења за све становнике Косова и да надгледају примену овог споразума што укључује и акцију обезбеђивања повлачења снага СРЈ и обезбеђивање и поштовање након повратка одабраног особља СРЈ на Косово и пружање помоћи другим међународним ентитетима.

Према извештају Штаба врховне команде број 01/7061-1 од 20.06.1999.године, све снаге СРЈ повукле су се са Косова 20.06.1999.године, а

у току фазног повачења шиптарско-терористичке снаге киднаповале су 33 лица.

Самим потписивањем Војно техничког споразума оружани сукоб и рат се нису аутоматски завршили, то је био почетак успостављања мира. Управо тим Споразумом у члану 2 тачка 2е је предвиђено да ће кампања бомбардовања бити укинута, суспендована по комплетном повлачењу снага СРЈ, а КФОР задржава овлашћење да ако буде неопходно силом обезбеди овлашћење из овог Споразума.

Споразум о демилитаризацији ОВК потписан је 21.06.1999.године. У овом споразуму је ОВК преузела обавезе да се одрекне употребе силе, да поступа у складу са инструкцијама Команданата Међународних безбедносних снага на Косову (КФОР) и, где је то применљиво, шефа привремене цивилне управе на Косову, као и да мирно решава евентуална питања у вези са спровођењем овог обавезивања. Чланом 10 ОВК се посебно обавезује и сагласна је да под Д) не напада, држи у притвору нити застрашује било какве цивиле на Косову, као и да не напада, не одузима или уништава имовину цивила на Косову. Споразумом под тачком 23 предвиђен је временски распоред са почетком од потписивања овог споразума и рокови за одређивање места за складиштење оружја и предају, премештање на места договорена са КФОР-ом, одређено коме је омогућено да носи оружје. Под тачком Ф) предвиђени су аранжмани за контролу наоружања који укључују рокове од 30 и 60 дана за предају аутоматског личног наоружања и последњи рок од 90 дана када ће сво аутоматско лично наоружање бити смештено на регистрованим локацијама за одлагање оружја. Након тога њихово поседовање од стране ОВК биће забрањено и такво оружје подлегаће заплени од стране КФОР-а. Од 30 дана до 90-ог дана локације за смештај оружја биће под заједничком контролом ОВК и КФОР-а. Након тога КФОР ће преузети пуну контролу ових локација. Тачком х) предвиђено је да ће у року од 90 дана све снаге ОВК окончати процес демилитаризације и престаће да носе како војне униформе тако и ознаке ОВК. Дакле, рокови који су војнотехничким споразумом и споразумом о демилитаризацији били предвиђени за разоружање, а у односу на ОВК и демилитаризацију су различити и ОВК је обавезана да обавезе изврши у року од 90 од потписивања споразума. Међутим опште је позната чињеница да се ОВК демилитаризовала тек децембра месеца 1999. године (о овој општепознатој чињеници суд није прибављао доказе, нити је она на било који начин оспоравана или истицано да није тачна, у овом поступку).

Истовремено, према наводима из одбрана оптужених, демобилизација је била подстицана на разне начине, било је могуће пријавити се Међународној организацији за миграције, доказивати припадништво ОВК формацији и тако се укључити у програм (било је организовано похађање курсева, финансијска подршка како наводе оптужени Мемини Агуш, Хасани Ахмет, Хасани Назиф). Суд је ове наводе прихватио као тачне и истините, јер ради се и о опште познатим чињеницама, мада о томе није могао добити одговарајући документ од Међународне организације за миграције.

Дакле, ни истовремено, ни после повлачења српске војске, није спроведена демобилизација ОВК, све до септембра 1999 године, када је

споразумом о демилитаризацији предвиђен рок за разоружање, односно до децембра месеца како то предвиђају анекси уз овај споразум и када је коначно расформирана ОВК.

Из исказа саслушаних сведока произилази да снаге КФОР које су стигле на територију АП КиМ по доношењу Резолуције УН нису успеваје да контролишу све догађаје у граду и околини, да је било многих злодела као што су пљачке, убиства, отмице на улици и из кућа. Осим КФОР-а, несумњиво је да су и припадници ОВК предузимали одређене потезе и радње које су искључиво у домену онога ко врши власт, они су улазили у куће, тражили оружје, одузимали га уз потврду и др. Нпр. сведоци и оштећени Симоновић Милан, Ристић Драган, АЗ, Арсић Иван, Исени Исен, Станковић Драган, Анастасов Зоран, Васић Драгиша, Сунчица Антић, Ђокић Давна, наводе да су припадници ОВК који су долазили код њих, тражили и одузимали оружје, а оштећени Васић Драгиша је предао суду фотокопију потврде (у оригинал је извршен увид) коју је добио од припадника ОВК када је предао оружје. Истовремено на снази су била ограничења која свакако нису уобичајена за мирнодопске услове, као што је нпр. полицијски час, организовани контролни пунктови у граду. Стога је очигледно да су снаге КФОР које су биле на АП КиМ у то време, по уласку на територију Косова, па и у Гњилане, настојале да успоставе ефективну цивилну власт, али исто тако и да је у то време део власти имала ОВК која се није разоружала. Припадници јединица ОВК који су по окончању борбених дејстава дошли у Гњилане су контролисали и обезбеђивали разне објекте у Гњилану: аутобуску станицу, фабрику батерија, фабрику дувана, о чему су говорили саслушани сведоци и оштећени, као и неки од оптужених (Хасани Ахмет). ОВК је имала команду која је била смештена у згради ранијег Дома војске, док је у одређеним објектима била смештена војска - школе у граду и околини, обданишта, Интернат, о чему су у одбранама говорили оптужени и у исказима саслушани сведоци.

Суд је ценио чињеницу на коју су указивали браниоци да се нису водиле никакве борбе у време извршења дела, али чињеница да ли су се на том простору водиле конкретне борбене акције и борбене операције у време када је дело извршено, не утиче на процену да ли је у конкретном случају у том периоду постојао оружани сукоб, јер су се борбене операције водиле на том и околним подручјима у времену тако блиском оном када су се одиграли догађаји описани у оптужници, да практично не постоји никакав прекид између њих.

Све радње наведене у изреци извршене су у лето 1999.године, а неке од њих, заробљавање и мучење оштећеног Б1 – 19.6.1999.године, заробљавање мучење и силовање Ц1 и Ц2 од 17. до 23. јуна, пре него што су се српске снаге повукле са Косова. Остали догађаји о којима су сведочили оштећени и сведок сарадник одиграли су се у јуну месецу у време повлачења српских снага или непосредно по повлачењу, до септембра месеца. Акције ОВК против српског ромског и неалбанског становништва трајале су до разоружавања ОВК децембра месеца, јер је сведок сарадник говорио да су му неки догађаји познати и из каснијег периода када је долазио на одмор у Гњилане.

Осим у наведеним чињеницама, које се односе на време извршења дела, и организација стране која је вршила насиље иде у прилог томе да се закључи да је постојао оружани сукоб и да је једна страна у сукобу – ОВК вршила радње насиља. Управо то је оно што разликује ове радње од разбојништва, убистава, отмица и терористичких активности. Обзиром да су радње предузимали припадници ОВК која је страна у сукобу, не ради се о унутрашњем немиру и сукобу, појединачним побунама, или појединачним спорадичним актима насиља и другим актима сличне природе, већ због учешћа организованих формација, које су предузимале акте насиља ради се о делима извршеним за време оружаног сукоба. Степен организације јединица ОВК у Гњилану у време наведено у изреци пресуде је такав, јер су имале команду, штаб у Дому војске, после акција су се подносили извештаји, оружје се налазило у Дому војске и узимало пре акција. Ово указује да се ради о организованој војној формацији чији су НН припадници, оптужени и окривљени против којих је поступак раздвојен, вршили злодела.

Суд је утврдио да су оптужени приликом извршења радњи поступали као припадници ОВК или добровољци, који су се прикључивали појединим акцијама из следећих разлога:

Својство ОВК као оружане формације произилази из учешћа у сукобима са српским војним и полицијским снагама од 24.03.1999.године и током периода бомбардовања. Из исказа сведока сарадника суд је утврдио да се током 1997. и 1998.године обављало обезбеђивање оружја и преношење оружја из Македоније и Албаније, а преко Македоније на југ Србије где је претежно живело Албанско становништво и на Косово. У приватним кућама организована је обука за руковање оружјем. Сведок сарадник је навео да је Ајдари Фазли организовао младиће и дечаке, па и децу за преношење оружја пре почетка бомбардовања, њих је и обучавао у руковању оружја у својој кући, сведок сарадник и оптужени Хајдари Фатон коме је Ајдари Фазли стриц и неки други младићи мештани, присуствовали су оваквим обукама. Осим тога, према речима сведока сарадника пре почетка бомбардовања оружје је делило тако што се носило тајно, делило у Гњилану и околини онима за које се знало да су лојални, како каже сведок сарадник «знали смо коме да делимо». Пре почетка бомбардовања у градовима на Косову су постојале канцеларије «Домовина зове» где су се пријављивали они који су желели да приступе ОВК. О овоме најисцрпније говорио је оптужени Садику Селимон (који се бранио ћутањем, али је ово износио у виду примедби на сведочење). Ове канцеларије нису имале истакнуте натписе из којих би се одмах видело да се заправо ради о регрутном месту за ОВК, али се међу становништвом знало где се оне налазе. Он је навео и да су емитовани јавни позиви за придруживање борби преко средстава јавног информисања које је било намењено и доступно Албанцима. Сведок сарадник наводи да је било у то време популарно гледање филмова који подстичу и охрабрују на борбу. Божур 50 говорио је и о одласку за Албанију на обуку у кампове који су за то постојали. О одласку и обуци говорили су у одбранама и оптужени Мемини Агуш, који је био на таквој обуци истовремено кад и оптужени Хајдари Самет, оптужени Хасани Ахмет и Назиф, чији је брат Миланм био на обуци и био припадник ОВК. На простору Косова у борбама су током бомбардовања учествовале јединице

ФАРК-а, припадник једне од таквих јединица био је у борбама оптужени Сахити Камбер, што произилази из исказа сведока сарадника. Припадници ОВК носили су униформе, сиво маслинасте, маскирне, често и црне, али све са ознакама ОВК. На овај начин и саслушани оштећени и сведоци описали су војнике, као и сведок сарадник. Оптужени су, иако су тврдили да су униформе тада носили сви, да је то било модерно, или зато што су се војници допадали девојкама како каже оптужени Фатон, били у униформама, а они који су се накнадно прикључили или прикључивали у појединим акцијама, нису се по изгледу разликовали од војника. На униформама или на рукаву имали су ознаке ОВК.

Дакле, прихватајући у потпуности исказ сведока сарадника, оштећених и сведока Симоновић Милана, АЗ, А4, Арсић Ивана, Методијевић Добривоја, Анастасов Зорана, Ристић Драгана, Стевановић Предрага, суд је утврдио да су у лето 1999. године, након што је суспендована кампања бомбардовања СРЈ и снаге СРЈ отпочеле повлачење са територије АП КиМ на подручје општине Гњилане стигли припадници ОВК из разних јединица, који су се сместили у Интернат и друге објекте, као што су школе и обданишта у граду и околини. Припадници ОВК смештени у Интернату били су подељени у групе, односно међусобно се разликовали првенствено по томе ко одакле потиче, па су постојале групе прешевска, бујановачка, гњиланска, група у Малишеву. Команда се налазила у Дому ЈНА, команданти су између осталих били Ајдари Фазли, Шаћири Шаћир и Реџеип Алија.

Оптужени Агуш Мемиши и Хајдари Фатон приликом саслушања у МУП-у навели су да су били припадници ОВК, као и оптужени Садик Селимон који је предао суду потврду да је као припадник ОВК учествовао у војној операцији «Стрела» (Шигјета), до 20.06.1999.године. Оптужени Хајдари Самет био је припадник ОВК и заједнички одлазак на обуку у војни камп у Албанији, повратак на Косово, смештање у Интернат, описује као и оптужени Мемиши Агуш, јер су отишли заједно. Из исказа сведока сарадника и оштећених који су препознали овог оптуженог произилази да је он био припадник ОВК. Оптужени Хасани Назиф није био припадник ОВК, али се као добровољац прикључио и био са групом која је контролисала аутобуску станицу. О постојању ове групе осим сведока сарадника, говорио је и оптужени Хајдари Фатон који се сећа да су у тој групи била браћа Хасани. Сведок сарадник је тврдио да оптужени Хасани Назиф није учествовао у борбама током бомбардовања, није био припадник ОВК, али да је био као добровољац у групи припадника ОВК након бомбардовања, да је понекад боравио у Интернату и да је био у групи припадника која је контролисала аутобуску станицу, што је потпуно у складу и са исказима Б1, који је овог оптуженог препознао као војника који га је са другим ИИ припадницима ОВК заробио на аутобуској станици. Оштећене Ц1 и Ц2 су препознале овог оптуженог који их је тукао и силовао и нису описујући га као ни приликом препознавања издвајале ни по чему од других војника. За оптуженог Хајдари Ферата сви остали оптужени у одбранама пред полицијом, као и сведок сарадник тврдили су да није био припадник ОВК, да је био током бомбардовања, као и после тога са породицом, свега 2 или 3 пута долазио до Интерната да посети брата. Сведок сарадник овог оптуженог назива

«Туристом» јер на тај начин жели да опише да он није био стално са њима, већ се придруживао у одређеним акцијама. Међутим, када су овог оптуженог препознале оштећене Ц1 и Ц2 да је био на улазу са пушком и спроводио их у Интернат (Ц1), да је силовао и ударао (Ц2), да је био у групи припадника ОВК, која их је пребацила до Угљара и терала их да певају албанске песме и када сведок сарадник наводи да је овај оптужени учествовао у акцији на ромско насеље, а да га је видео са осталим војницима када су силовали заробљене жене, они описују да оптужени Ферат поступа као и сви други припадници ОВК, па је стога суд уверења да је и он био добровољац који се прикључио одређеним акцијама ОВК, јер се том приликом није ни по чему издвајао од бораца ОВК. Оптужени Хасани Ахмет наводио је да није био ни у борбама нити у Интернату. Није био припадник ОВПБМ нити учесник рата у Прешевској долини. За овога оптуженог је сведок сарадник навео да је у рату био дезертер, јер се причало да је побегао са фронта, али да је био у Интернату, виђао га је свакодневно, био је у групи припадника ОВК која је контролисала аутобуску станицу и повремено су учествовали заједно у неким акцијама. Сведоку сараднику је познато да се овај оптужени преселио у стан у солитеру, а ово су идентично наводили и оптужени Фатон Хајдари (и Мемиши Агуш зна да су браћа Кенгури живели у солитеру) у одбранама у полицији (и сам Ахмет каже да је повремено долазио у солитер у стан на седмом спрату). Оштећене Ц1 и Ц2 препознале су овог оптуженог да је био међу војницима који су их мучили и силовали. Да је оптужени Сахити Камбер био учесник у акцијама са припадницима ОВК суд је утврдио из исказа сведока сарадника Божура 50 који је навео да је овај оптужени током бомбардовања био припадник ФАРК-а, да је са осталим припадницима ФАРК-а био смештен у школи у Малишеву тог лета и да су они били део ОВК. Оптужени Сахити Камбер према исказу сведока сарадника био је обучен у црну униформу што произилази и из исказа оштећених Ц1, Ц2 и Б2 који су га препознали. За оптуженог Фазлију Бурима, који је тврдио да није био припадник ОВК већ касније припадник ОВПБМ, да је током бомбардовања боравио у Македонији, суд је утврдио да је и он имао својство борца, припадника ОВК из исказа сведока сарадника који је био изричит и убедлив у тврдњи да је овај оптужени био са осталим борцима у Интернату, да је припадао бујановачкој групи и да су понекад заједно изводили акције и да је учествовао у силовању и мучењу заробљених српкиња, што је потпуно у складу и са исказима оштећених Ц1 и Ц2, које су га препознале и описале његове радње. У фото албуму припадника ОВК овог оптуженог је препознао и оштећени Б2.

О учешћу у акцијама албанаца који нису били у униформама говорили су и сведоци Ристић Драган, Симоновић Милан, Б1, Методијевић Добривоје, Јацић Драган, Станковић Драган, Васић Драгана, Анастасов Зоран, Велимир Арсић. Учесћем у овим акцијама, у нападима, заробљавањима и мучењима они су се добровољно прикључивали и у свему повиновали наредбама, користили оружје, амблеме ОВК или делове одеће и поступали као и сви други чланови групе. У таквим случајевима када су се понашали као борци, иако формално нису били у ОВК (нису прошли пријављивање, обуку, нису били на фронту и учествовали у борбеним дејствима пре повлачења оружаних

снага СРЈ са територије АП КиМ или били припадници других оружаних формација -ФАРК, а не ОВК), између њих и бораца није било никакве разлике.

Дакле суд је закључио да су сви оптужени предузимали радње описане у изреци у својству бораца, припадника ОВК и добровољаца који су им се прикључили и који су тада имали такође статус борца, поступали су по истој команди и нису се фактички разликовали.

Стога је суд закључио да, иако су војне операције престале, ова околност сама по себи не значи да је престао и оружани сукоб. Сви догађаји који су предмет овог поступка и описани у изреци догодили су се у време тако блиско дану када су оружане акције и борбе престале и у таквој су вези, да се не могу посматрати изоловано од њега. Све су извршили припадници једне стране у сукобу-ОВК. Очигледно је да су у изреци наведени злочини почињени као последице борби и да су извршени управо искоришћавањем ситуације настале услед престанка оружаних активности, а ради постизања циља и против српског становништва.

Сви догађаји за које је утврђено да су се догодили су у тесној вези са непријатељствима. Извршени су искоришћавањем ситуације да су оружане операције престале, српска страна започела и завршила повлачење, ефективна контрола територије од стране међународне заједнице није успостављена, већ је контролу територије и становништва вршио и ОВК. Сви су се одиграли у време блиско времену престанка оружаних операција. Сви су извршени са истим циљем, над цивилима и цивилним становништвом које је етнички различито од извршилаца - Србима и Ромима и неалбанским становништвом. Због природе сукоба који је постојао, јер се ради о етничком сукобу, дела која су извршена над становништвом српске и ромске националности, које је етнички различито од извршиоца, су у вези са сукобом, директно су са њим повезана и у вези су са циљевима који су желели да се постигну – да се неалбанско становништво протера са Косова. Осим тога да је дело у вези са оружаном сукобом произилази и из чињенице да је извршено по наредби команданата ОВК, која је била јасна, у којој је показан и пример како треба да се поступа са српским цивилима. Није ни било потребно да се за сваку радњу посебно изда наредба. Све радње су извршили припадници организоване формације ОВК, међу којима је било и добровољаца, који су им се прикључивали. Осим тога, овим радњама дошло је до повреде правила која штите важне вредности, оне су представљале тешке последице за жртве које нису активно учествовале у непријатељствима.

Стога, како је дело извршено за време оружаног сукоба и у вези са њим и извршили су га припадници једне стране у сукобу, примењује се Међународно хуманитарно право. Оно обавезује стране у сукобу од почетка оружаних сукоба, после прекида непријатељстава до општег закључења мира или до остваривања мирног решења, на целој територији под контролом стране у сукобу, без обзира да ли се ту воде борбе или не.

Чланом 2 ст.1 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.августа 1949.године (IV Женевска конвенција), предвиђено је да се ова Конвенција примењује у случају објављеног рата или сваког другог

оружаног сукоба, који избије између две или више високих страна уговорница, чак и ако једна од њих није признала ратно стање.

Одредбом члана 3 ст.1 предвиђена је примена одредби на сукобе који немају међународни карактер, а свака страна у сукобу је дужна да у случају оружаног сукоба, који избије на територији једне од страна уговорница, примењује одредбе овог члана.

Чланом 3 ст.1 тачка 1(а) је прописано да се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага, који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу, поступа у свакој прилици човечно, без икакве неповолне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери и убеђењу, полу, рођењу или имовном стању или било ком сличном мерилу и у том циљу забрањени су и забрањују се у свако доба и на сваком месту према наведеним лицима, између осталог, повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепост и мучења, а тачком 1 (ц) повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци. Одредбом чл. 33 Конвенције прописано је да ниједно заштићено лице не може бити кажњено за дело које није лично извршило, те су у том смислу забрањене колективне казне, као и све мере застрашивања или тероризма, а забрањена је и плачка и мере репресије према заштићеним лицима и њиховој имовини.

Како се ради о унутрашњем оружаном сукобу то се примењује и II Допунски протокол Женевске конвенције о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, који у члану 2 ст.2 прописује да на крају оружаног сукоба сва лица која су била лишена слободе или је њихова слобода била ограничена из разлога у вези са таквим сукобом, као и лица која су лишена слободе и чија је слобода ограничена после сукоба из истих разлога, уживају заштиту у смислу члана 5 и 6, до краја таквог лишавања или ограничења слободе. Члан 4 став 1 и став 2 тачке а, е и г овог Протокола прописује да сва лица која не узимају директно учешће у рату или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани, а против поменутих лица забрањени су у свако доба и на сваком месту насиље над животом, здрављем, и физичким и менталним благостањем људи, нарочито убиство и округно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик казне, вређање људског достојанства, нарочито понижавајући и деградирајући поступак, силовање, принудна проституција и сваки облик недоличног напада, као и плачка.

Оштећени и покојни као цивили, уживали су заштиту која је предвиђена IV Женевском конвенцијом и II Допунским протоколом.

Све жртве пад којима су оптужени предузели радње описане у изреци су цивили и нико од њих није ни раније ни у време када су радње извршене учествовао у непријатељствима.

Наиме, оштећене Ц1 и Ц2 су жене и оне као ни Младеновић Зорица и Стојанче, који су у време када су убијени имали 68 и 67 година, нису никада ни били борци. Оштећени Б2 у време догађаја није био борац, никада није био ни мобилисан. За оштећене А5 и Б1 суд је разматрао да ли је можда код

оптужених постојала дилема, да ли су их сматрали борцима, јер су обојица пре бомбардовања били припадници полиције. Међутим, ови оштећени су у време догађаја били демобилисани, као и остали припадници оружаних снага, војске и полиције СРЈ, након потписивања Војно техничког споразума НАТО и СРЈ, што је опште позната чињеница, а о чему су уосталом и сви оптужени говорили износећи одбране. Осим тога било је очигледно да се ради о цивилима јер је оштећени А5 заробљен у кући, док је оштећени Б1 изведен из групе путника, када су очигледно и један и други били цивили окупирани свакодневним уобичајеним животним активностима.

Суд је стога закључио да је оптуженима било познато да су њихове жртве цивили српске националности, да су њихове радње биле усмерене на цивилно становништво и представљале заправо извршење наредбе да се српско цивилно становништво убије или малтретира и мучи са крајњим циљем да се протера са територије Косова, што произилази из исказа сведока сарадника.

Радње које су предузели оптужени забрањене су одредбама Женевске Конвенције. У члану 3 Женевске Конвенције и члану 4 Другог допунског протокола наведене су радње које је забрањено предузимати према заштићеним категоријама лица-цивилима током оружаног сукоба. Суд је радње описане су изреци, које су починили оптужени окарактерисао као противне Женевској Конвенцији и допунском протоколу.

Елементе радње противправног затварања садрже радње оптуженог Хајдари Фатона, који је оштећеног Б2 држао са осталим припадницима ОВК у Интернату више сати (од 8 часова ујутру до поподневних часова 27. 06.1999.године) без хране и воде, оптуженог Хасани Назифа, који је са још једним НН припадником ОВК дана 19.06.1999.године око 11,30 ухапсио оштећеног Б1, његовог пријатеља и његову супругу на аутобуској станици у Гњилану, па са још једним припадником ОВК одвео оштећеног Б1 и његовог пријатеља у Основну школу «Селами Халачи» у Насељу Гавран и предали га групи од десетак припадника ОВК, међу којима је био окривљени Алији Идриз, оптуженог Хајдари Самета који је неутврђеног дана у току јуна месеца заједно са НН припадницима ОВК преузео оштећеног А5 и његовог брата у кући у насељу Ченер Чесма. У односу на оштећене Ц1 и Ц2, оптужени Хајдари Фатон је извршио противправно затварање, јер је преузео оштећене у Интернату и спровео их на први спрат где су следећих неколико дана биле противправно затворене, а у овој радњи учествовали су и остали оптужени који су ове оштећене држали неколико дана затворене у Интернату. Противправно затварање оштећених није било у складу са условима које прописује Женевска конвенција, јер су затворени без било каквих разлога. Очигледно се у случају Б2, Б1 и А5 радило о цивилима и војно способним мушкарцима, али оштећени Б2 није био мобилисан у српским оружаним снагама. Оштећени Б1 је био у полицији, али је био демобилисан по потписивању Кумановског споразума и заробљен је док је напуштао Косово са трудном женом. У односу на оштећеног Б1 покушано је да се представи да постоји разлог за лишавање слободе, да је код њега нађена муниција, мада он каже и то је за суд убедљиво и логично, да је ништаљ са муницијом дао жени

да га сакрије рачунајући да трудницу нико неће претресати. Ипак лишен је слободе јер је код њега наводно нађен један метак. Међутим, очигледно је да разлог затварања није био у складу са правом и одредбама Женевске Конвенције, јер је затим оштећени Б1 са пријатељем одведен у објект који је користила ОВК и тамо тучен и малтретиран више сати, да би га касније предали припадницима КФОР-а. У бази КФОР-а они су провели неколико сати, констатовано је да су повређени, КФОР их је затим пребацио до Цркве и места где су се окупљали Срби. Из овога је очигледно да су оштећени Б1 и његов пријатељ противправно затворени и да је КФОР морао да их пребаци до безбедног места. Очигледно је да разлог затварања није био неки од оних који су предвиђени и дозвољени, већ се ради о противправном лишењу слободе. Ни затварање оштећеног А5, који је са братом и оцем затворен на аутобуској станици није било оправдано ни легитимно, јер су они без икаквог разлога задржани и тучени, претили су им да ће се видети колико их воли стац и ослобођени су када је њихов отац предао оружје. Оштећени А5 и брат затворени на аутобуској станици где су се нашли са оцем, који је довео аутобус. У односу на оштећеног А5 који је био цивил, није било никаквих разлога за затварање, нити је предат неком надлежном органу и испитан, већ су он и брат тучени, пребачени до кућа где су испитивани о ангажовању за време бомбардовања у српским оружаним снагама, тукли их и застрашивали, претили. Оно што је било испитивање практично се сводило на застрашивање и претње: «Да ли ви знате шта су срби урадили, зашто сте нам запалили куће» и слично. Стога је очигледно да су ови цивили Б2, Б1 и А5 противправно затворени. Оштећене Ц1 и Ц2 које су жене, цивили, заробљене на улици док су чекале у реду испред пекаре затворене су противно одредбама IV Женевске конвенције која забрањује затварање цивила које није нужно ради безбедности силе у чијој се власти цивили налазе. Оптужени са окривљенима против којих је поступак раздвојен, са сведоком сарадником и НН припадницима ОВК учествовали су у низу акција у којима су противправно затварали цивиле српске и ромске националности. О бројним случајевима противправног затварања сведочили су и Ристић Дејан, Стевановић Предраг, А1 и други. У неким од случајева које су представљали оштећени, припадници ОВК тражили су оружје, или постављали питања везана за ангажовање у српским оружаним снагама, али је и у таквим случајевима лишавање слободе било противзаконито.

О бројним забрањеним делима међу којима су и убиства цивила сведочио је сведок сарадник из чијег је исказа утврђено да је он са оптуженима, НН припадницима ОВК и окривљенима против којих је поступак раздвојен учествовао у убиству 32 људи. Убиство цивила-особа заштићених одредбама Женевске конвенције и Другог допунског протокола је забрањено. У поступцима разних припадника ОВК у периоду од јуна након суспензије кампање бомбардовања и доношења Резолуције УН 1244, па до децембра, када се ОВК расформирала, у Гњилану је убијено 80 цивила.

Поступање са оштећенима Б1 и Б2 било је нечовечно, јер је оптужени Хајдари Фатон заједно са НН припадницима ОВК тукао оштећеног Б2, тако што су се у групама од по 4-5 смењивали у пребијању оштећеног од чега је био потпуно деформисан, са повредама које су фотографисане, медицински

збринуте, и које су биле предмет вештачења, а такве да оштећеног ни мајка није могла да препозна када се вратио кући. Оптужени Хасани Назиф је са НН припадницима ОВК нечовечно поступао према оштећеном Б1 и његовом пријатељу, јер га је тукао и малтретирао више сати. Оштећени Б2 и Б1 док су били противправно затворени тучени су више сати од стране више припадника ОВК палицама, рукама, шипкама, да су оштећени од батинања и повређени, при чему се суд уверио о степену повреда код оштећеног Б2, јер су медицински констатоване и збринуте. Оштећени Б1 је трпео и душевне патње, јер је одвојен од супруге са којом је кренуо да напусти Косово и која је била у седмом месецу трудноће. Радње оптужених у односу на оштећене Ц1 и Ц2 представљају нечовечно поступање, јер је оптужени Хајдари Фатон држао оштећене без хране и воде и претио Ц1 пиштољем да ће је убити, оптуженог Мемиси Агуша јер је оштећену Ц2 чупао за косу, псовао јој мајку српску и претио да ће је убити, а обе оштећене је заједно са осталима оптуженима држао без хране и воде. Оптужени Хасани Назиф и Хајдари Самет, који су такође чупали оштећену Ц2 за косу, а Хајдари Самет јој претио да ће да јој исече месо и да је коље, а јастуком гушио Ц1, оптужени Фазлију Бурим који је гушио Ц2 јастуком стављеним преко главе, Хајдари Ферат који им је псовао мајку српску, Садик Селимон који је псовао мајку српску оштећеној Ц2, стављао пиштољ у уста оштећеној Ц1 и претио да ће да побије све Србе, као и оптужени Сахити Камбер, који их је псовао и терао да певају албанске песме и претио, су нечовечно поступали. Оштећене описују да су плакале, дрктале, оштећена Ц1 се умокрила од страха. Оштећене Ц1 и Ц2 трпеле су тешке душевне патње, псовањем и терањем да певају албанске песме су понижене и ове радње представљају тежак напад на њихово достојанство. У односу на противправно затворене цивиле оптужени, са окривљенима против којих је поступак раздвојен, сведоком сарадником и НН припадницима ОВК поступали су нечовечно, јер су цивили држани у заједничким просторијама, без воде и хране, услова за елементарну хигијену, изложени батинању. О овоме је сведочио сведок сарадник, али и оштећене Ц1 и Ц2, које су виделе групу цивила који су очигледно били тучени у просторији у подруму како седе или леже на поду, међу њима и трудницу. Оштећени који су били затворени у другим објектима, као оштећени Б1 у школи «Селами Халачи» и у кући, сведочили су о томе да су просторије биле безусловне, а они без хране и воде, и да су тучени. У односу на радње нечовечног поступања суд је закључио да су оптужени поступали знајући да ће последица њихових радњи бити окрутно поступање.

Оштећене Ц1 и Ц2 су поред тога и жртве вишеструког и разноврсног напада на сексуални интегритет. Оптужени су силовали и друге заробљене жене. Силовање представља најтежи напад на телесни, полни и лични интегритет. То је само по себи тешко понижење за жртву, што су несумњиво доживеле оштећене Ц1 и Ц2. Међутим, осим тога оштећене Ц1 и Ц2 су биле изложене и додатним понижењима, као што је силовање истовремено од стране више војника, силовање пред групом војника који то посматрају, орално силовање при чему су биле принуђене да прогутају ејакулате. Оштећене су силоване, јер је до пенетрације полног органа оптужених у вагину и уста оштећених долазило без њиховог пристанка, напротив оне су се

на сваки начин браниле, морале су да буду у неким случајевима везане или онеспособљене, тако што су их други војници држали или су претходно претучене. Оптужени су силовали оштећене: Хајдари Фатон је силом принудио на обљубу обе оштећене, као и Хасани Назиф, Хајдари Самет, Садику Селимон, Фазлију Бурим и Сахити Камбер, Мечиши Агуш су силовали Ц1, а Хајдари Ферат Ц2. Осим тога је Хасани Ахмет стављао полни орган у уста Ц1 и нож под грло, ејакулирао у њена уста и претио да ће је заклати ако не прогута садржај, Хајдари Самет гурао је оштећенима полни орган у уста и оштећеној Ц2, када је ејакулирао, претио да све прогута и да ће јој скинути главу ако га угризе, оптужени Фазлију Бурим стављао је полни орган у уста оштећеној Ц1, а Хасани Назиф оштећеној Ц2. Посебно понижење и деградацију за обе свакако је и уринирање по њима након сексуалног чина о чему су сведочиле и оштећене и сведок сарадник који је описао да се то чинило и код других случајева када су жртве силоване. Пенетрирање палице у вагину пред групом војника је посебно деградирајући поступак усмерен не само на повреду телесног интегритета већ и осмишљен да додатно потпуно понизи жртву. Степен понижења и суровост којом је било праћено силовање уз непрекидне ударце и пребијања био је таквог интензитета да су оне моиле да их убију да би мучење престало. Ове радње оптужених створиле су код оштећених осећај потпуне безнадежности и оставиле тешке последице на њихово здравље. Само силовање које се одвијало дуго таквим интензитетом, уз батине, деградирајуће и понижавајуће поступке је мучење. При томе све ове радње оптужени су предузели управо да би додатно понизили и деградирани жртве Ц1 и Ц2, они су знали да тиме наносе додатне патње и понижења што им је и био циљ. Све радње које су предузели биле су мотивисане дубоким презиром према жртвама. Оне су силоване пред групом војника, псоване, теране да певају албанске песме, грубо тучене, а при томе су се сви који су то чинили и посматрали смејали. Ове радње нанеле су оштећенима стварну и трајну патњу, која потиче из понижавања и извргавања руглу.

Оптужени су заробљеним цивилима наносили повреде телесног интегритета. Оштећене Ц1 и Ц2 тукли су сви оптужени, а осим тога Мечиши Агуш јој је ставио пиштољ у уста, завртео га и поломио јој зубе, Сахити Камбер и Хасани Ахмет тукли су их толико да су неколико пута падале у несвест, оптужени Хасани Ахмет једном је шутнуо у раме оштећену Ц2 ногом на којој је имао обувену чизму, оптужени Фазлију Бурим је стављао у полни орган пендрек оштећеној Ц1 од чега је она крварила, а осим што их је тукао наређивао је и женама, припадницама ОВК да их туку када су одведене у Угљаре.

Пре него што је оштећени Б2 ослобођен, оптужени Хајдари Фатон који га је тукао претио му је да не сме да напусти кућу и на тај начин га је застрашивао, јер оштећени због тога није нигде смео да изађе, нити да иде код лекара иако је био повређен. Оптужени Хајдари Ферат застрашивао је оштећене Ц1 и Ц2, јер их је водио у подрум и док су силазиле пред њих је бачена одсечена људска глава, што је код њих створило страх и ужас. Осим њега оптужени Хајдари Фатон је претио пиштољем оштећеној Ц1, а овај оптужени и други рекли оштећенима када су их пустили да морају напустити

Косово и да поруче Србима који хоће да се врате да ће проћи још горе него оне. Начин на који су застрашиване је ситуација када су их водили у подрум, у просторију где су лежали и седели заробљени цивили, међу којима је била и једна трудница, када им је речено да ће проћи као и њихова браћа коју им показују, али и када су их након вишедневног заточења ослободили, извели и показали пут којим треба да иду и рекли да никоме не смеју да пријаве шта им се догодило. У односу на српско и ромско становништво које је живело у Гњилану и који нису понаособ били изложени нападу, заробљавању или некој другој врсти насиља, сви догађаји као што су убиства, приче о нестанима, запаљене куће које су се виделе, представљале су примере застрашивања због којих су се одлучивали на одлазак са Косова. Српско становништво безбедно и сигурно осећало се само у Цркви, о чему су говорили сви саслушани сведоци. Чак ни кретање улицом није било безбедно, па су се цивили кретали до цркве преко дворишта и башта, уместо улицом. Очигледно је да је целокупно понашање припадника ОВК створило климу у којој се међу српским становништвом осећао страх.

Заробљени цивили подвргавани су мучењу. Оптужени Хајдари Самет ништољем, са НН припадницима ОВК који су користили палице, више сати тукао је оштећеног А5 и његовог брата. Оштећене Ц1 и Ц2 више дана док су биле заробљене тукли су овде оптужени као и други припадници ОВК палицама, песницама, шипкама, деловима намештаја, гушили их јастуком. Оптужени Мемиши их је тукао, оптужени Хасани Ахмет је тукао оштећену Ц1, а Ц2 тукао сурово и шутирао, оптужени Хасани Назиф је палицом тукао Ц1 и Ц2 по ногама и рукама, Фазлију Бурим их је тукао, као и оптужени Хајдари Самет, Садику Селимон, Хајдари Ферат и Сахити Камбер. Окошност да су оне држане неколико дана од 17 до 23 јуна затворене, без хране и воде, често везане, да су све време тучене по целом телу и премлаћиване, тучене истовремено од стране више особа, подвргаване поступцима који су унапред били припремљени какво је ударање палицом по табанима и стопалима у серијама од по десет удараца, па затим хлађење ногу и руку у води, да би могло да се настави са таквим ударцима, испитивање о српским снагама и оружју, псовање и увреде, присиљавање да певају албанске песме, што је све код оштећених створило тешке душевне и психичке патње, а нанете су им и повреде. Ове радње су представљале мучење. Осим ових случајева сведок сарадник описао је низ радњи које су оптужени са њим предузимали према заробљенима као што је чување ноктију моторчанглама, пребијања, тренирање на људима кунг фу и бокс удараца, жртве су наге везиване и премлаћиване палицама и пендрецима, ударање металним шипкама по глави, које су све предузимане намерно и смишљено, јер је команда била да се заробљени убијају полако. Жртве су трпеле тешке патње, многе су подлегле повредама од оваквог поступања. Стога је суд нашао да су ове радње представљале мучење жртава. У односу на оштећене Ц1 и Ц2 суд је нашао да су оптужени извршили мучење јер збир свих дела физичког и психичког насиља нанесених оштећеним, као и посебно окрутна дела силовања представљају мучење. Очигледно је да је у односу на све оштећене мучење извршено ради дискриминације и застрашивања оштећених и других цивила српске националности.

Четврта Женевска конвенција у члану 33 и Други допунски протокол у члану 4(2) (г) забрањују пљачкање имовине становништва. Сведок сарадник је навео да је наредба коју су издали команданти била да се имовина пљачка, да је постојало место у Дому ЈНА где су се односиле све вредне ствари које су припадници ОВК опљачкали. Сведок сарадник је навео да су се из кућа и станова износиле све вредне ствари као што су телевизори и друга техничка роба. Сведок сарадник је украо аутомобил, а то су учинили и други припадници ОВК и у све акције су ишли украденим колима. Украдена кола су возили и команданти. Оштећени Васић Драгиша посведочио је како су га припадници ОВК зауставили, истерали из аутомобила њега и супругу и одузели му аутомобил. Оштећени А4 навео је да је напуштао Косово са породицом и возио личне ствари и намештај на трактору и да су му припадници ОВК, који су га зауставили узели моторну тестеру. Оштећени А3 сведочила је да су се пљачкања српских кућа одвијала како се њој чини организовано. Она описује да прво дођу војници који прете, плаше, или туку Србе који су остали, затим, долазе групе жена и деце који потпуно опљачкају стан или кућу и на крају се Албанци усељавају у те станове. Видела је неке од оваквих случајева о којима је причала. После акције у насељу Бела Земља у куће су се уселили командант Ајдари Фазли и оптужени Хајдари Фатон, Самет, Ферат, њихов ујак Фазли и Сахити Камбер. Оптужени Садику Селимон је са НН припадницима ОВК опљачкао имовину оштећеног Б2, јер му је дан након заробљавања и ослобађања из дворишта, са другим припадницима ОВК, узео аутомобил, а при томе су тако били упорни да аутомобил који није могао да упали су практично изнели из дворишта и успели да га упале на улици. Касније, када је дошао на Косово видео је свој аутомобил у Гњилану и неког човека како га вози. Очигледно је из овога да је одузимања имовина становништва, да одузимање није оправдано никаквим војним потребама или ради извођења војних операција, већ се ради о пљачкању ради стицања приватне добити, али и о систематском организованом пљачкању становништва српске и ромске националности.

Паљење кућа и имовине које су извршили овде оптужени са сведоком сарадником, са окривљенима против којих је поступак раздвојен, са НН припадницима ОВК и које је описао сведок сарадник, који је навео да су на ромско насеље бацане бомбе, као и Алишани Шефик и Исени Исен, Симоновић Милан и многи од сведока који су сви навели да су у ромском насељу паљене куће, као и оштећени Стоилковић Часлав коме су 28. јуна јавили да му је запаљена кућа, су забрањене јер нису биле оправдане неким војним потребама или војним операцијама, а све су извршене према ромском и српском становништву ради застрашивања. Ово је код српског и неалбанског становништва створило осећање страха и несигурности, због чега су напуштали куће и исељавали се.

Сви оптужени по налажењу суда поступали су умишљајно, све радње предузели свесно и желећи њихово извршење.

Суд је одлучујући о кривници оптужених пре свега утврдио да су у време извршења дела сви оптужени били урачунљиви. У односу на оптужене Мемини Агуша, Хајдари Фатона, Фазлију Бурима, Хајдари Самета и Хасани

Назифа обављено је вештачење и суд је налазе и мишљења вештака уз усмену реч и објашњења са претреса прихватио у потпуности као јасне и стручне.

У односу на оптуженог Хасани Назифа суд је пре почетка претреса одредио вештачење ради утврђивања процесне способности оптуженог, с обзиром да из извештаја Окружног затвора у Београду број 163/08 од 31.12.2008. године произилази да је дана 30.12.2008. године одведен на ВМА и прегледан од стране неурохирга, а дана 05.01.2009. године га је прегледао неуропсихијатар специјалне болнице Окружног затвора у Београду, када му је успостављена дијагноза – поремећај личности. Из извештаја Окружног затвора у Београду од 28.01.2010. године утврђено је да је оптужени Хасани Назиф тога дана и упућен на лечење у спец. затворску болницу – психијатријско одељење. Из извештаја Спец. затворске болнице бр. 511-26066-02-1 од 02.02.2010. године утврђено је да је оптужени Хасани Назиф примљен на одељење акутне неуропсихијатрије 28.01.2010. године, због наводних криза свести, као и поремећаја у психичком функционисању. Из отпусне листе са епикризом Специјалне затворске болнице – одељење Е од 24.02.2010. године утврђено је да је анамнеза и психијатриска експлорација показала да се код оптуженог Хасани Назифа ради о ситуационом реаговању, као реакцији прилагођавања на измењене услове живота (боравак у пеналној средини). Тада није било довољно анамнестичких ни медицинских показатеља, који би говорили у прилог епилепсије, током боравка на одељењу нису регистроване кризе свести нити елементи психотичности, а у психичком статусу нема суицидности и психопатолошког испољавања. Из налаза и мишљења неуропсихијатра др. Бранка Мандића произилази да је оптужени способан да прати суђење и учествује у њему.

Суд је одредио вештачење оптуженог Хасани Назифа, јер из извештаја Регионалног центра МО Ниш – центар МО Врање пов.бр.56-2 од 06.05.2010. године, утврђено је да је оптужени – војни обвезник Центра МО Врање, да је оглашен неспособним за војну службу Т-92.2 решењем регрутне комисије од 30.09.1996. године. Из отпусне листе са епикризом здравственог центра Врање – Психијатрија мат.број историје болести 00353 који је достављен уз извештај МО Врање, утврђено је да је Хасани Назиф лечен од 22.07.1996. године до 08.08.1996. године, под дијагнозом psychosis ac, са завршном дијагнозом Reactio psychotica 298.2. Из налаза и мишљења и усмене речи вештака клиничког психолога Ане Најман и неуропсихијатра Бранка Мандића произилази да су они на основу медицинске документације, која се налази у списима, прегледа оптуженог, увида у документацију – војну књижицу и документацију са регрутације закључили да је оптужени био способан да схвати значај дела и управља поступцима, да није душевно болестан, нити душевно поремећен. Он је особа са симплификованом структуром личности, чије су интелектуалне способности на нивоу доњег просека. По анамнестичким подацима болује од епилептичке болести, с тим што психијатријским прегледом нису регистровани клинички симптоми

психоорганике разградње личности, која би била последица ове болести. Његове когнитивне функције, пажња, памћење и мишљење су диференциране и усклађене. Дијагноза –поремећај личности, која је постављена од стране неуропсихијатра, не представља душевну болест, већ један облик психопатије, који није од значаја за процену урачунљивости. Психотична реакција подразумева да се ради о неком акутном и пролазном душевном оболењу, које није оставило последице по душевно здравље. У отпусној листи за оптуженог нису наведени елементи који би потврђивали ту дијагнозу, већ само да је доминирала депресивна симптоматологија, па се ради о пролазном поремећају психичког функционисања неке особе. Према закључку вештака оптужени Хасани Назиф је способан да приступи и прати претрес и изнесе одбрану. У време извршења дела оптужени је био урачунљив.

Оптужени Хајдари Фатон у време извршења дела је имао шеснаест и по година, а према налазу и мишљењу вештака био је способан да схвати значаја свога дела и управља својим поступцима и његова зрелост одговара узрасту у коме се налазио. Степен његове опште душевне развијености у време извршења дела одговарао је очекиваном просеку за календарски узраст коме је припадао, код окривљеног није установљено постојање душевне болести, душевне заосталости, нити привремене душевне поремећености. Ради се о особи са симплификованом структуром личности, чије су интелектуалне способности на нивоу доњег просека

Оптужени Фазлију Бурим, Мемиши Агуш и Хајдари Самет били су млађа пунолетна лица и имали су 19 односно 20 година. Стога је обављено вештачење и ове тројице оптужених преко вештака клиничког психолога Ане Најман и др. Бранка Мандића психијатра.

У налазу и мишљењу за оптуженог Мемиши Агуша утврђено је да је степен његове душевне развијености у време извршења дела одговарао очекиваном просеку за календарски узраст коме је припадао. Код њега није установљено постојање душевне болести, душевне заосталости, нити привремене душевне поремећености. Он је особа релативно уравнотежене структуре личности, чије су интелектуалне способности на нивоу солидног просека, што је у складу са његовим формалним образовањем. Констатовано је да пројективни материјал указује на израженију потребу за афирмацијом и доказивањем у време догађаја, што су карактеристике које су пратеће за тај период календарског узраста. То не припада психопатологији у смислу прекомерног истицања, већ је једна од карактеристика тог животног доба и његове личности. Он је завршио техничку школу и показао тако мотивацију за усавршавањем, стицањем бољег статуса.

У односу на оптуженог Хајдари Самета, који је у време извршења дела имао 19 година, а на главном претресу се жалио на повреде главе које проурокују сталне болове и друге тегобе и да му није омогућено одговарајуће лечење, вештаци су навели да је био урачунљив у време извршења дела, а да степен душевне развијености у време извршења дела одговара очекиваном календарском узрасту. Из медицинске документације о здравственом стању оптуженог, након прегледа који је обављен у болници Окружног затвора, тегобе које оптужени опнеује не доводе у питање способност оптуженог да схвати значај дела и управља поступцима. Вештак др Бранко Мандић је

посебно потенцирао да понашање оптуженог, концизност питања које поставља вештацима, показују да је оптужени потпуно урачунљив и процесно способан, лимитиран једино степеном образовања и нивоом интелигенције и да је потпуно свестан свога дела и способан да управља својим поступцима. Он је особа са симплификованом структуром личности, чије су интелектуалне способности испод просека и крећу се на нивоу нормалне тупости, што не представља душевну заосталост. Особа која има ту интелигенцију може да се школује, може да се усавршава и да у свакодневном животу нормално функционише. Његова знања су много више стицана из неких конкретних животних искустава него из формалног образовања. Код оптуженог није регистровано постојање психоорганске разградње личности, која би била последица задобијених повреда главе. У конкретном случају, обављено психолошко испитивање и психијатријски преглед, не указују на такву повреду мозга која утиче на психичко функционисање окривљеног. Суд је, прихватајући у потпуности налаз и мишљење вештака као стручан, утврдио да је оптужени у време извршења дела и у време када се води овај поступак урачунљив.

Вештаци су навели да је оптужени Фазлију Бурим у време извршења дела био млађе пунолетно лице, имао је двадесет година, да је степен опште душевне развијености овог оптуженог у време извршења дела одговарао очекиваном просеку за календарски узраст коме је припадао. Ради се о особи са симплификованом структуром личности, чије су интелектуалне способности на нивоу нижег просека, код кога није установљено постојање душевне болести, душевне заосталости, нити привремене душевне поремећености. На емоционалном плану, регистрована су обележја лабилности и склоности да се повремено препусти властитим расположењима.

Оптужени су приликом извршења дела због кога су оглашени кривим поступали умишљајно.

Чланом 13 КЗСРЈ предвиђено је да је кривично дело учињено с умишљајем када је учинилац био свестан свога дела и хтео његово извршење или када је био свестан да услед његовог чињења или нечињења може наступити забрањена последица али је пристао на њено наступање.

Суд је на основу изведених доказа закључио да су оптужени дело извршили умишљајно и да су сви оптужени сваку од радњи предузели свесно и вољно. Сваки од оптужених био је, приликом предузимања свих радњи и кривичног дела због кога су оглашени кривим, свестан свих обележја дела, свестан својих радњи, узрочне везе радње и последице која ће услед тога наступити, времена извршења дела, околности и начина под којима је дело извршено. Сви оптужени су имали свест о последици јер су сви и хтели да је својом радњом проузрокују. Оптужени су били свесни и свих околности које имају значај обележја кривичног дела. Сви оптужени поступали су са директним умишљајем свесно и вољно, све радње су предузимали свесни како својих поступака у односу на цивиле које су убијали, затварали, мучили до смрти, силовали жене, тако и њихових последица и хтели су извршење кривичног дела као и наступеле последице, а радње предузели са циљем да се српско и неалбанско становништво протера са Косова.

Осим наведеног сви оптужени су при наношењу тешких патњи, повређивању, нечовечном поступању, мучењу, псовању, вређању били свесни да жртве понижавају, да са њима поступају на деградирајући начин, да жртвама наносе патње, да их муче и према њима нечовечно поступају.

Све ово суд је закључио из следећих разлога:

Оптужени Мемиши Агуш претходно, обучавао се за ОВК, али због престанка борбених операција, уместо на фронт је стигао у Гњилане у Интернат. Био је у Интернату са оптуженима које познаје од раније и са сведоком сарадником. Да је овај оптужени поступао умишљајно при предузимању радњи и извршењу кривичног дела суд је утврдио из околности да је оптужени био припадник групе војника ОВК у којој су претежно били они који су родом из Прешева и у акције ишао са припадницима ове групе. Он је, како је утврђено из исказа сведока сарадника, исекао тестером тела покојних Младеновић Зорице и Стојанчета и две НН жене. Приликом силовања заробљених Ц1 и Ц2 био је посебно суров, осим што их је силовао знао је да их и мучи јер су оне биле изложене више дана свакодневном силовању од стране више мушкараца и био је свестан да оне трпе велике патње, да их додатно понижава псовањем српске мајке. Испољио је и посебну суровост обзиром да је оштећеној Ц2 претио пиштољем који јој је ставио у уста, па га је на крају и завртео у њеним устима и поломио јој зубе. Целовушно понашање оптуженог Мемиши Агуша, које описује сведок сарадник и оштећене Ц1 и Ц2 упућују на закључак да је он при извршењу дела поступао умишљајно и да је свесно и вољно предузео све радње.

Оптужени Хајдари Фатон поступао је умишљајно, све радње предузимао је свесно и вољно. Он је био свестан да када туче заједно са осталим НН припадницима ОВК оштећеног Б2 палицом и када овај од тога пада и губи свест, оштећеном наноси повреде, и патње, што је и желео. Свесно и вољно је предузимао акте силовања при томе свестан радњи и осталих оптужених и других припадника, и да силовањем у групи војника тешко понижава жене, да их мучи на тај начин, што је и желео и радње вршио управо због тога.

Оптужени Хасани Ахмет у односу на догађај када су мучени, убијени и тела покојних Младеновић Зорице, Стојанчета и НН жена раскомадана, је својим присуством када су жртве доведене у Интернат и када су убијене, па тела раскомадана, значајно допринео да се дело изврши, његово присуство и држање које описује сведок сарадник било је такво да је очигледно и он умишљајно учествовао са другима у предузимању радњи. У односу на оштећене Ц1 и Ц2 је био свестан да их повређује када их туче и шутира заједно са другима и да им осим телесних наноси и тешке душевне патње, што је и желео. На ово посебно упућује исказ оштећене Ц2 која описује како је овај оптужени шутирао, а на ногама је имао чизме и како је заболело раме од једног таквог ударца. Очигледно је да је оптужени Ахмет желео да нанесе повреде оштећенима и био свестан да их мучи. Он је поступао умишљајно и када се ради о силовању оштећених јер им је стављао полни орган у уста. Суд налази да је оптужени ове радње предузео да би их мучио, тако да је основни његов мотив приликом таквог поступања мучење оштећених.

Оптужени Хасани Назиф је свесно и вољно тукао палицом оштећену Ц1 и наносио јој повреде, силовао је и при том био свестан патњи и болова

које трпи оштећена, био је свестан да наноси повреде оштећеној Ц2 када ју је тукао и то је и желео и силовао је при чему је био свестан и чињенице да на тај начин мучи оштећене. Када је на аутобуској станици са другим припадницима ОВК противправно лишио слободе оштећеног Б1, његовог пријатеља и супругу, па затим тукао оштећеног Б1 и његовог пријатеља поступао је умишљајно, јер је био свестан да је претресање и лишавање слободе оштећених цивила радња коју могу предузети само надлежни органи, и да он нити припадници ОВК који су били са њим то не смеју да раде, али је ове радње предузео упркос томе и затим оштећеног и његовог пријатеља са другим припадницима ОВК мучио, тукао подвргао испитивању о активностима за време бомбардовања свестан да им наноси повреде и свестан патњи које они трпе, што је и желео.

Оптужени Хајдари Самет приликом силовања Ц1 и Ц2 је био свестан својих радњи и последица које те радње, јер је био свестан да су оштећене заробљене, без воде, хране и да противно њиховој вољи са њима обавља сексуални однос. Оптужени је у односу на оштећеног Б2 и оштећеног А5 био свестан да затвара без икаквог разлога и основа цивиле и да их туче заједно са другим припадницима ОВК, испитује, патњи које они трпе и управо је такав циљ и желео да постигне и то све у склопу спровођења крајњег циља који је постављен, а да се Срби протерају са Косова јер су ови оштећени после догађаја, као и оштећене Ц1 и Ц2 напустиле Косово.

Оптужени Хајари Ферат приликом извођења акција поступао са директним умишљајем свестан свог учешћа и доприноса извршењу радњи. Оптужени Ферат Хајдари је свесно и вољно учествовао у предузимању радњи и његово учешће у извршењу дела је активно и стварно. У односу на Ц1 и Ц2 које је одвео у подрум и показао им одсечену људску главу био је свестан да их на тај начин застрашује и прети им и радње је предузео управо у том циљу. Он је поступао са директним умишљајем када је силовао ове оштећене.

Оптужени Сахити Камбер поступао је са директним умишљајем у предузимању свих радњи, свестан својих радњи, њихове везе и последица које ће наступити што је и желео и у односу на оштећену Ц2 коју је тукао и силовао, при чему је био свестан и патње коју јој наноси и да је на тај начин силовањем са осталим борцима, држећи је заробљену без хране и воде, подвргава мучењу

Оптужени Садику Селимон је поступао са директним умишљајем приликом предузимања свих радњи, био је свестан својих радњи и последица које ће наступити када је са НН припадницима ОВК одузео аутомобил од оштећеног Б2. Аутомобил је одузео ради прибављања користи. У односу на оштећене Ц1 и Ц2 које је тукао, оштећену Ц2 силовао, а оштећеној Ц1 претио да ће је заклати био је свестан својих радњи, предузео их са циљем да оштећене мучи заједно са другим припадницима ОВК..

Оптужени Фазлију Бурим био је свестан да када туче оштећене Ц1 и Ц2 њима наноси повреде и оне пате, да тешко нарушава достојанство оштећених и полне слободе када их је силовао, и да мучи оштећену Ц1 којој је стављао палицу-пендерек у полни орган и уста. У односу на радње у чијем су извршењу учествовали сви оптужени са сведоком срадаником, окривљенима против којих је поступак раздвојен и НН припадницима ОВК, они су

поступали свесно и вољно, при том свесни радњи свих осталих који су учествовали са којима су се саглашавали. У односу на оптужене Хасани Ахмета, Хасани Назифа, Хајдари Ферата, суд је закључио да су поступали са директним умишљајем и да су се, иако нису били припадници ОВК током борбених операција за време бомбардовања, придружили борцима у извођењу акција, учествовали у радњама које је предузимала група приликом извршења наредбе како да се поступа са Србима, а њихово учешће је доприносило извршењу дела.

Суд је закључио да су оптужени кривично дело извршили као саизвршиоци.

Одредбом члана 22 КЗСРЈ је одређено да саизвршилаштво постоји ако више лица, учествовањем у радњи извршења или на други начин, заједнички учине кривично дело.

У конкретном случају испуњени су како објективни тако и субјективни услови за постојање саизвршилаштва, а то су учешће у делу и свест о заједничком деловању.

Током поступка је утврђено да су у ситуацијама када су заједно учествовали у заробљавању цивила из кућа и са улица и одводили их у Интернат, мучењу на различите начине, моторцанглама, ножем, убијању цивила у кућама и на улици, силовању жена, поступали као саизвршиоци уз свест о заједничком деловању. Уз оптужене тада су били и окривљени против којих је поступак раздвојен, као и НН припадници ОВК. Несумњиво је утврђено да су оптужени више пута заједно, на различите начине, убијали, повређивали телесни интегритет, нечовечно поступали, мучили оштећене, силовали заробљене жене, понижавајућим и деградирајућим поступцима и мучили их. У свакој таквој ситуацији они заједно имају власт над делом, да један прихвата радње другог као своје и заједничке, изражавајући вољу да заједно изврше дело. На овакав закључак упућују искази саслушаних сведока и оштећених као и оштећених Ц1 и Ц2 које кажу да су у просторије у Интернату улазили сви да их је било много, да су сви свашта радили, као и исказ сведока сарадника да су увек сви ишли у групи, да су на извршење задатка или у акцију кретали сви који се затекну, да није било унапред предвиђеног договора нити поделе улога, већ да су сви радили све и радио је ко је шта када хтео, да се нико није противио радњама других оптужених. Када су учествовали у групи у предузимању радњи у догађајима које је описао сведок сарадник није унапред постојао неки договор или план о било каквој врсти понашања за који би свако од оптужених као и НН бораца који су учествовали знао. У почињењу злочина сви су учествовали, тако што је учешће оптужених битно утицало на почињење дела директним предузимањем радње или кроз подршку другима који су предузимали конкретне радње. Оптужени су знали да су сва дела повезана са планом и да се њима спроводи наредба чији је исход био злочин и да су дела других почињена у оквиру спровођења плана. Сви су учествовали у делу јер не само да су неки предузимали радње, а други тек били присутни, већ су сви и сами имали намеру да дело изврше. Сви оптужени доприносили су заједно

извршењу дела, сви свесни и са циљем да се поступи по наредби и протерају сви Срби са Косова. Ово потврђује закључак суда о саизвршилаштву.

Суд је ценио одбране оптужених:

Суд није прихватио одбрану оптуженог Мемиши Агуша, који је негирао учешће у свим радњама кривичног дела и догађајима, које је описао сведок сарадник. Оптужени наводи да је након завршетка бомбардовања боравио у Интернату у Ђилану, да је тамо провео укупно 7 дана, али никада није био у подруму, нити му је познато да је неко тамо малтретиран. Оваква одбрана оптуженог је у супротности са исказом сведока сарадника Божура 50, који је описао да је Мемиши Агуш учествовао у догађајима са сведоком сарадником и осталим припадницима тзв. прешевске групе, и био је доследан у својим исказима пред истражним судијом и на главном претресу. Сведок сарадник наводи да је углавном са њим тада био оптужени Мемиши Агуша и памти његово понашање приликом предузимања појединих радњи или у неким догађајима. Оштећене Ц1 и Ц2 са сигурношћу су препознале оптуженог Мемиши Агуша, а оштећена описала да га памти по младежу на девој јагодици. Стога је суд нашао да одбрана оптуженог да је само седам дана био у Интернату и да није учествовао у извршењу дела, уперена на избегавање кривичне одговорности. Сведок сарадник нема разлога да лажно терети овог оптуженог, а ни сам оптужени није могао да објасни зашто би Божур 50 то радио, јер се никада нису посвађали нити му се замерио. Наводи оптуженог да је са сведоком сарадником једини сукоб имао када га је као подређеног војника казнио због крађе кокошака у тзв. Прешевском рату, где је оптужени био командант у ОВПБМ-у, и да је то једини сукоб који су имали су, по оцени суда без значаја, јер и оптужени наводи да се ради о безначајном догађају. Оптужени наводи да је сведок сарадник покушао да му подметне оружје јер је знао да ће бити претреса кућа и хапшења оптужених, али суд ово није прихватио јер налази да се ради о конструкцијама самог оптуженог. Иако оптужени наводи да је сведок сарадник њега и остале оптужене означио као учеснике догађаја јер их познаје из Прешева и зна њихове податке, суд ову одбрану није прихватио, јер и из исказа осталих оштећених произилази да је овај оптужени био у Интернату и учествовао у извршењу дела. Суд је ценио и одбрану оптуженог да је видео док је био у Интернату заробљене људе које су довели. Србе како довозе трактор са приколицом пуном ствари, па је нашао да и сам оптужени приликом саслушања у полицији описује заробљавања и мучења и пљачку, а да ради избегавања кривичне одговорности не признаје да је у томе учествовао.

По оцени суда одбрана оптуженог Хајдари Фатона коју је изнео на главном претресу, да је био подвргнут тортури и присиљен да да изјаву, да је све у одбрани коју је изнео у полицији нетачно и подметнуто, је неприхватљива. Ово због тога што је испитивање обављено у свему према одредбама ЗКП-а, оптужени је прописно упозорен, испитивању је присуствовао бранилац. Оптужени је том приликом навео да је био припадник ОВК и био у Интернату, да је био принуђен да туче једног Албанца и видео неке заробљене људе, али није признао да је учествовао у неком другом догађају нити у неком од догађаја које је описивао сведок сарадник. Стога суд

налази да је одбрана да је био принуђен да нешто каже и да изјаву какву иначе не би дао да није било тортуре, неадекватна. Суд налази да је оптужени негирао да је учествовао у одређеним делима, али да при том није говорио истину, јер су га препознале оштећене Ц-1 и Ц-2, оштећени Б-2, а сведок сарадник је описао заједничко учешће у акцијама и при томе је био убедлив.

Оптужени Хасани Ахмет навео је да је дошао у Гњилане крајем августа или почетком септембра 1999.год. и живео у насељу Ченер Чесма, да никада није био у Интернату у Гњилану, нити зна где се налази. Навео је да није тачно ништа од онога што је сведок сарадник за њега говорио, а што се тиче изјаве Ц1 и Ц2 да их је силовао и мучио навео је да, од када је ожењен, осим са супругом, није имао однос са другом женом. Познаје сведока сарадника Божура 50, али са њим не говори, сматра да је он лопов и лажов. Ради провере одбране оптуженог Хасани Ахмета суд је извршио увид у потврде које је доставио оптужени. На околност боравка у Македонији до краја августа 1999.године, бранилац оптуженог Хасани Ахмета доставио је нотарски акт-изјаву ОДУ бр.349/09 од 16.04.2009.године, у којој Зекири Назим изјављује да је Ахмет (Рамуш) Хасани у периоду од 19.03.1999-30.08.1999.године боравио као избеглица у његовој кући у Куманову, улица Тоде Мендола број 107. Суд је извршио увид и у потврду хуманитарне организације Ел Хилал бр. 02-1060 од 06.03.2009.године, у којој се наводи да је Ахмет (Рамуш) Хасани био смештен као избеглица у Републици Македонији у периоду од 27.03.1998.године до 28.08.1999.године и био корисник хуманитарне помоћи. Суд налази да ове потврде не указују да оптужени није био у Гњилану и учествовао у извршењу дела, пре свега због тога што је оптужени навео приликом саслушања у полицији да је био у Гњилану, као и због близине Гњилана и Куманова при чему је могуће (како произилази из исказа саслушаних сведока) да се за веома кратко време дође до Гњилана из Куманова. Стога, како је суд несумњиво утврдио да је оптужени учествовао у извршењу дела, како је његово учешће описао сведок сарадник, како су овог оптуженог несумњиво препознале оштећене Ц1 и Ц2 и са сигурношћу доследно приликом саслушања пред истражним судијом и на пресесу описивале по чему памте оптуженог Ахмета и шта се сећају да је он радио, то је одбрана да је он био у Куманову и примао хуманитарну помоћ уперена на избегавање кривичне оговорности и неодговарајућа, јер је оптужени свакако могао да дође у Гњилане и учествује у извршењу дела на начин на који је то утврђено чак и под условом да је боравио у Куманову. Осим тога сведок сарадник који је описивао учешће оптужених у извршењу дела није никада за оптуженог Хасани Ахмета ни наводио да је он припадник ОВК, већ да је дезертер, да је побегао са фронта, али да је касније у Гњилану био у групи војника која је контролисала аутобуску станицу и да је са њима малтретирао заробљене цивиле. Овај оптужени није ни боравио у Интернату како је навео сведок сарадник, па због тога суд налази да писани докази које је предао оптужени не потврђују његову одбрану да није учествовао у извршењу дела.

Суд није прихватио одбрану оптуженог Хасани Назифа да га сведок сарадник лажно терети јер су имали сукоб око шуме-дрва која је сведок сарадник посекао, али их није платио. Међутим, суд налази да је у односу на овог оптуженог исказ сведока сарадника јасан и да сведок никада није за овог

оптуженог ни тврдио да је био припадник ОВК, већ да зна да је он био у групи која је била на аутобуској станици. Осим сведока сарадника који је на јасан начин објаснио где је боравио оптужени у лето у Гњилану и на који начин се укључивао у акције, како је изгледао, како је био обучен, како се понашао, овог оптуженог су јасно као онога ко их је силовао и мучио означиле оштећене Ц1 и Ц2, а сведок Б1 је овог оптуженог и препознао као особу која га је заробила на аутобуској станици. О томе да су припадници ОВК контролисали аутобуску станицу говори и оптужени Хасани Назиф у одбрани пред полицијом. Суд је ценио одбрану оптуженог да је он болестан од једанаесте године, о чему је у прилог говорио и оптужени Хасани Ахмет, његов брат, при чему је суд имао у виду и налаз и мишљење вештака доктора Бранка Мандића и клиничког психолога Ане Најман, медицинску документацију која се односи на лечење оптуженог у Прешењу и Врању и потврду из Војног одсека Врање, па ову одбрану није прихватио, јер из налаза и мишљења вештака произилази да је оптужени био урачуљив у време извршења дела, а да је способан да учествује на претресу. Суд је свакако прихватио да оптужени има здравствене проблеме, јер је то евидентно из приложене медицинске документације. Суд је ради провере одбране оптуженог Хасани Назифа саслушао сведока Керими Сеада, чија је сестра удата за оптуженог Хасани Назифа и који је навео да је она са мужем Назифом и децом код њега у Куманову боравила од 19.03.1999.године до 25.11.1999.године. Добро памти ког датума су дошли, јер је тога дана почео да ради у хуманитарној организацији Ел Хилал на утовару и истовару робе и развожењу помоћи за избеглице. Због тога зна да су све избеглице морале да се пријаве, добијали су картоне, и помоћ од организације за коју је радио, он о томе није водио евиденцију јер је био само возач. Међутим, зна да није могло да се догоди да се помоћ подигне другачије осим лично. Док су боравили код њега долазио је и оптужени Хасани Ахмет у посету да види брата и породицу. Никада није видео оптужене Хасани Назифа и Ахмета у униформама ОВК, а Хасани Назиф је стално био болестан и жалио се. Суд је прихватио исказ сведока у погледу тога да је оптужени Хасани Назиф са породицом боравио код њега током бомбардовања, јер и из исказа сведока сарадника произилази да оптужени Хасани Назиф није учествовао у борбама у том периоду. Међутим суд није прихватио да је оптужени Хасани Назиф све до 25. новембра са породицом био код овог сведока јер је то супротно и са одбраном оптуженог да је са породицом био у солитеру, како је навео приликом испитивања у полицији. Осим тога сведок Керими Сеад није никако могао да објасни по чему памти да је оптужени управо до 25. новембра био код њега, иако је за то што памти датум када је оптужени дошао, имао логично и прихватљиво објашњење. Осим тога и из исказа оштећених Б1 и оштећених Ц1 и Ц2 произилази да је оптужени Хасани Назиф био у лето 1999.године у Гњилану, јер су ови оштећени са сигурношћу препознали оптуженог. Стога је исказ сведока Керими Сеада да је оптужени Хасани Назиф боравио код њега све до новембра 1999. године суд оценио као дат да оптуженом помогне у кривичном поступку.

Оптужени Хајдари Самет бранио се ћутањем, али је на главном претресу износио да је тешко повређен од батина које је добио када је

ухапшен и био у полицији и непрестано инсистирао да ни лекарски прегледи којима је подвргнут током притвора нису довољни јер није прегледан на ВМА. Поред тога и неписмен је. Суд није прихватио овакву одбрану, јер је утврдио да је овај оптужени учествовао у извршењу дела и да су га препознале и описале шта је радио оштећене Ц-1 и Ц-2, посебно је Ц2 која је описивала да се сећа бруталног понашања једног од оптужених који је силовао, тукао, малтретирао, а који је био упечатљив јер јој се чини да није добро могао да затвори уста. Ова карактеристика је уочљива и на фотографијама које се налазе у фотодокументацији припадника ОВК и на то је сведокиња Ц-2 указала када је ове фотографије прегледала и када је оптуженог видеала у судници. Оптужени је приликом саслушања оштећене Ц1 сам објаснио да је после 1999.године повређен од чега му је остао ожиљак на усни. Ову одбрану суд није прихватио јер су оптуженог препознале обе оштећене, као и оштећени А5. Осим тога обе оштећене су управо по нечему карактеристичном на уснама упамтиле оптуженог, а ни једна од њих није пре препознавања видеала фотографију оптуженог. Осим ових оштећених и оштећени А5 приликом препознавања пред истражним судијом за оптуженог Самета је навео да се ради о особи која га је лишила слободе и тукла. Сведок сарадник описује да је оптужени Самет био у Интернату, да је био припадник ОВК, да су заједно учествовали у акцијама и да је оптужени учествовао и у акцији напада на насеље Бела земља. Да је оптужени Самет Хајдари био припадник ОВК потврдио је и оптужени Мемиши Агуш у одбрани пред полицијом када је наводио како су да би се прикључили ОВК отишли у Албанију на војну обуку. Стога је одбрану оптуженог суд оценио као уперену на избегавање кривичне одговорности.

Суд је прихватио одбрану оптуженог Хајдари Ферата у делу у коме наводи да је у Интернат одлазио да види брата, јер је у сагласности са изјавом сведока сарадника Божура 50, који овог оптуженог назива „Туриста“, што по сведоку значи да оптужени Ферат није био припадник ОВК. Међутим, у осталом делу одбрана оптуженог да није учествовао у извршењу дела је у супротности са исказом сведока сарадника и оштећених Ц1 и Ц2, због чега суд налази да је иста срачуната на избегавање кривичне одговорности. Оштећена Ц2 била је доследна у својој тврдњи током целог поступка да оптуженог Ферата памти још од улазних врата, да ју је тукао, силовао и водио их у подрум где им је показивао одсечену главу, по чему га памти и Ц1. Такође, сведок сарадник је и приликом саслушања код истражног судије и на главном претресу тврдио да је оптужени Хајдари Ферат учествовао у акцијама у циганској махали, да није видео овог оптуженог како баца бомбе на ромске куће, али је сигуран да је у тој акцији код себе имао пиштољ и ручне гранате, и да се уценио у једну ромску кућу са Саметом и Ајдари Фазлијем. Стога је одбрана оптуженог очигледно уперена на избегавање кривичне одговорности.

Сахити Камбера који је, након се бранио ћутањем, у односу на исказ сведокиње Ц-2 која га је препознала тврдио да није учествовао у силовању и у односу на исказ сведока сарадника, тврдио је да није ни био у Ђиљану, да је сведока сарадника видео 2008.године како излази из такси возила са неким људима код Ливочког језера, када су вероватно направљене и фотографије, па је очигледно да је све што он сведочи измишљено. Суд ову одбрану није

прихватио јер је сведок сарадник описао да оптуженог познаје од раније, заједно су се налазили на местима на која су сви излазили у Прешеву, сви се купали заједно преко лета на реци. Сведок сарадник је знао многе детаље о оптуженом Сахити Камберу, да је током рата овај оптужени био припадник ФАРК-а и да је био смештен у школи у Малишеву после бомбардовања и повремено долазио у Интернат. Сведок сарадник је описао изглед оптуженог, како је он био обучен и био убедљив и самоуверен у овим тврдњама. Оштећене Ц1 и Ц2 у свом исказу пред истражним судијом описале су изглед овог оптуженог и препознале га. Стога је одбрану оптуженог суд оценио као уперену на избегавање кривичне одговорности и није је прихватио.

Суд није прихватио одбрану оптуженог Садику Селимона. Овај оптужени бранио се ћутањем у полицији и пред истражним судијом, али је на главном претресу наводио да је у полицији био малтретиран, да су га многи полицајци тукли. Бранилац је тврдио да је дошло до замене идентитета, да оптужени нема надимак Мсус, а повезан је са овим делом само због тога што су његови подаци постојали из поступка који се против њега водио пред судом за борбу против организованог криминала, фотографије на којима је он са пријатељима у униформи ОВК и то је био повод за покретање овог поступка. Првобитно оптужени је, углавном тако што би стављао примедбе, коментарисао неке од исказа или постављао питања оштећенима и сведоцима, као и преко браниоца, наводио да је био у Македонији до краја августа. Једном приликом, уз предлог за укидање притвора, бранилац је предавао на увид стару путну исправу оптуженог из које се види кога датума је прелазио границу, одлазио у Македонију и враћао се. Међутим оптужени је затим приложио потврду да је био припадник ОВК и учесник у операцији Стрела до 20.06.1999.године, и да је тек после тога дошао у Гњилане, на једној од фотографија које су му одузете је са пријатељима у кафићу поред Интерната, јер је био смештен у Интернату у Гњилану, али и навео да сведок сарадник који уопште није препознао овај кафић није био никада припадник ОВК, није био у Интернату ни у Гњилану у то време и да је измишљено све што говори. Оштећене Ц1 и Ц2 не говоре истину да их је он заробио, силовао и мучио јер је тек после 20. јуна дошао у Гњилане. Тако је оптужени оповргао одбрану да је био у Македонији, навео да је био у Интернату у Гњилану, да је био припадник ОВК. Како учешће оптуженог у догађајима описује сведок сарадник Божур 50, како су о овом оптуженом говориле и препознале га оштећене Ц-1 и Ц-2, како је његов изглед детаљно и убедљиво описао сведок оштећени Б-2 који га је препознао, то суд одбрану оптуженог није прихватио, налази да је иста нелогична, исконструисана, недоследна, а доказе које је оптужени предавао суду о учешћу у војној операцији, путну исправу из које је требало да се покаже да печат у путној исправу одговара августу месецу када је наводно ушао у Гњилане, оцењује као међусобно противречне. Чак и када се прихвати као тачна потврда да је оптужени био припадник ОВК и да је учествовао у војним операцијама до 20. јуна, све радње описане у изреци су извршене после тог датума, па је ова потврда без утицаја на утврђивање да ли је оптужени предузео радње због којих је оглашен кривим.

Суд је ради провере одбране оптуженог Фазлију Бурима, који је наводно на претресу да је био у Македонији током бомбардовања и касније, да

није никада био у Гњилану, а до Интерната је отишао можда два или три пута да посети другарицу, али тамо никада није ушао, као и да је био у сукобу са сведоком сарадником који га је лажно оптужио да је нешто учинио и који је сплеткарош и ширио је гласине да оптужени нуди новац да убију неког човека, саслушао сведоке које је предложио овај оптужени. Сведок Шезај Шаћири је председник Месне заједнице и познаје цело Прешево. У време бомбардовања око 90% становника из њиховог села Миратовац отишло је у Македонију, а полиција је пратила грађане до границе, где су два три дана чекали дозволу македонских власти за улазак. У то време било је доста хуманитарних организација и удружења који су помагале избеглице. У Македонији, где је и сведок боравио све избеглице су евидентирани и добијале су идентификационе картице, Сведок је био у селу Лојане, где је избегла и породица оптуженог, а Фазлију Бурима виђао је у то време често у Куманову. Оптужени је у 2007 години тражио помоћ ради изглађивања сукоба па је сведок као председник месне заједнице, са члановима одбора и оптуженим ишао до једног човека који је ширио гласине да је Фазлију Бурим нудио новац да убију неког човека. Онај који је тако нешто проносио није ни изашао из куће, већ је његов брат разговарао и замолио Бурима да прими извињење. На околност боравка у селу Лојане, у Македонији, прочитане су и нотарски акт-изјава-Гаранција коју је дао сведок Муслију Цафер, као и потврде (пријаве-одјаве) за лица Фазлију Фадила, Фазлију Ениса и Фазлију Адријатина и саслушан сведок Муслију Цафер који је изјавио да су оптужени Фазлију Бурим и његова породица, отац, мајка, браћа и сестре, боравили код њега у месту Лојане, код Куманова, у статусу избеглица, у периоду од 29. априла до 28. 10.1999.године. Сведок је објаснио да је након пријаве у полицији, сваком члану породице издат избеглички картон. Он је на име тога што су избеглице боравиле код њега добијао 500 марака. Фазлију Бурим је време проводио са његовим сином, који је тада имао 20 година, једно време су заједно превозили избеглице. Зна да су ишли до Куманова, али не може да тврди да нису ишли и на Косово или за Албанију, то није могао да проверава, само зна да су код куће спавали. Од Лојана до Гњилана има око 80 километара. Суд је ценно и наводе одбране оптуженог да је у јулу месецу 1999.године поломио руку на базену у Куманову, да му је стављен гипс, који је носио пет недеља. О овоме је у свом исказу говорио и сведок Муслију Цафер, који се сећа да је то било 03.јула, а бранилац оптуженог Фазлију Бурима предао је на претресу дана 21.06.2010.године и лекарско уверење од 19.10.2009. године, односно извештај приватне здравствене установе, ординације за општу медицину «Филиз», број 01/09 од 19.10.2009. године, село Лојане, Липково, у којој је наведено да је Фазлију Бурим дана 03.07.1999.године повредио десну руку у зглобу, због чега му је у наведеној ординацији стављен гипс који је носио 5 недеља и исти сам скинуо. Ову одбрану суд није прихватио јер је очигледно да је ова потврда предата у настојању да оптужени избегне кривичну одговорност, а да му сведок Муслију Цафер помогне у кривичном поступку. Наиме оптужени уопште није никада ни говорио о тако тешкој повреди руке због чега је носио гипс, већ је о овоме говорио тек сведок Муслију Цафер, који је и донео потврду из лекарске ординације, па је суд ово и оценио као сведочење којим се настоји да помогне оптуженом у поступку, при чему је суд ценно и да се

ради о блиском сроднику оптуженог. Стога одбрана оптуженог да није био у Гњилану и сведочење Муслију Цафера нису прихваћени.

Одбране оптужених које су сви на претресу тврдили да су били изложени тортури приликом хапшења, задржавања и испитивања у полицији, да су им ускраћена права која су гарантована по закону окривљенима и лицима лишеним слободе, да им је свима заменик тужиоца за ратне злочине предлагао да постану сведоци сарадници, да су били малтретирани и док су чекали на испитивање код истражног судије, суд није прихватио.

Ради проверавања оваквих навода испитани су адвокати који су оптуженима постављени за браниоце по службеној дужности и тумач Драган Лабовић.

Судски тумач Драган Лабовић, испитан као сведок је навео да је био један од преводилаца са колегом Царичић Славољубом и Едом Радоман приликом саслушања оптужених у полицији. Тада ни код једног од оптужених није видео трагове насиља, подливе или било које повреде по лицу. Пред њим оптежене нико није тукао. Овако нешто није му испричао ни Славољуб Царичић који је био други преводилац те ноћи у полицији. Сећа се оптуженог Фазлију Бурима и када је овај оптужени саслушаван нико није чак ни повисио тон у разговору. Нико није пред њим ударио овог оптуженог, нити Ахмета Хасанија. Сетио се и оптуженог Назифа Хасанија који се тресао, био је болестан, рекао да болује од епилепсије, али је смислено одговарао на питања и нормално комуницирао. Није чуо да је инспектор који зна албански претио «Доћи ћеш на две ноге, вратићеш се на четири, причај шта је било јер ћемо те убити, имаћеш 25 килограма кад се будеш вратио кући», нити се сећа да је овај оптужени имао примедбе на записник. Преводио је и када је саслушање обављао инспектор који зна албански, саслушање је трајало најмање пола сата, када заврши у једној прелазио је у другу канцеларију, читао је неким записнике и остао је целе ноћи. Сетио се оптуженог Хајдари Фатона, који је имао на левој страни лица повреде. Сећа се да је било разговора о томе да неко буде сведок сарадник, то су неки од окривљених предлагали, као и неке жене која је била са тужиоцем и све уписивала у компјутер.

Адвокат Звонко Радовановић био је бранилац оптуженог Хасани Назифа у полицији и код истражног судије. Сећа се да му је оптужени изгледао исцрпљено и уплашено. Саветовао га је да не даје одбрану, обавили су поверљив разговор, па је саслушање обављено сутрадан и трајало 6-7 сати, али је више пута прекидано и тада су се консултовали. Нико није вређао оптуженог током саслушања. Била су присутна двојица тумача. Тужилац није био присутан целом саслушању. На оптуженом није приметио трагове насиља, нити му се овај жалио на поступање полиције. Адвокат Саша Новаковић био је бранилац оптуженог Ахмета Хасанија у полицији 26. и 27. децембра 2008. године, и код истражног судије, обавио је поверљив разговор, тумач је био присутан томе као и саслушању, тужилац је повремено излазио. Сећа се да су оптуженом показиване фотографије, да му је прочитан записник пре него што је потписао. Нико није тукао оптуженог нити му се он на то жалио. Адвокат Гордана Бабић била је бранилац оптуженом Хајдари Фатону и сигурна је да је оптужени упознат са правима, а и она му их је поновила у поверљивом разговору. Саслушање се обављало преко два тумача, Лабовића и још једног

који је помагао у превозињу и трајало је више сати, а записник је прочитан пре потписивања. Оптуђени се није жалио да је тучен, није видела да је повређен, нико му није претио. Адвокат Душко Лапац био је бранилац оптуђених Мемиши Агуша и Сахити Камбера у полицији. Добро се сећа да су оптуђеном Мемишију биле везане руке, па одвезане пре саслушања да је поверљив разговор обавио уз помоћ тумача Лабовића и да се оптуђени Мемиши тада жалио да му је неко узео новац, али се оптуђени нису жалили на повреде или малтретирање. Стекао је утисак да они уопште нису били свесни тога шта им се ставља на терет док им то није објаснио. Присутствовао је саслушању обојице, записник им је прочитан пре потписивања.

Сви адвокати који су били постављени за браниоце оптуђенима су потврдили да су са оптуђенима обавили поверљив разговор пре саслушања, да су сви оптуђени прописно упозорени, да су били присутни саслушању и да нису приметили никакве повреде и нико им се на то није пожалио. На нелогичност одбрана оптуђених да су били подвргнути тортури и да су морали да дају одређене изјаве или потпишу нешто што нису изјавили упућује чињеница да оптуђени нису могли да наведу шта су то били присиљени да изјаве или на које питање су натерани да одговоре нешто нетачно. Друга чињеница је околност да су Сахити Камбер и Садик Селимон имали изабраног браниоца, да је он присуствовао испитивању, да су се бранили ћутањем, па се стога и не може да прихвати тврдња да су нешто били принуђени да изјаве. Овај бранилац никада до претреса није ни указивао да су оптуђени Садик Селимон и Сахити Камбер били изложени мучењу нити захтевао интервенцију поступајућег истражног судије, нити помоћ лекара, а поготово није реаговао у МУП указујући на тортуру којој су оптуђени били подвргнути. У односу на оптуженог Фазлију Бурима, за суд је неприхватљива тврдња да је био изложен тортури ради давања одређене изјаве, јер је овај оптуђени приликом испитивања у МУП-у имао ангажованог браниоца, није указивао на повреде, а он и бранилац тврде да је испитиван о другим околностима, о учешћу у ОВПБМ, а да га о овом делу нико ништа није питао. Суд је одбио предлог да се из Окружног затвора прибави јакна оптуженог Садике Селимона на којој су наводно трагови крви од повреда које је задобио у полицији када је лишен слободе јер је оптуђени ово предложио тек на главном претресу 29.10.2010.године, па у том моменту чак и када би се установило да се на јакни заиста налазе трагови крви оптуженог, то се не био могло после толико времена довести у везу са евентуалним повређивањем приликом лишења слободе, јер постоји могућност да трагови потичу од било какве повреде наступиле касније или се може радити о гардероби која је донета накнадно оптуженом. Како је оптуђени имао од почетка изабраног браниоца то је логично да би он, да се радило то тако бруталном тучењу од кога је оптуђени крварно и трагове оставио на јакни, свакако предложио одмах истражном судији да се јакна одузме и упути на преглед и вештачење. Суд је одбио предлог да заменик Тужноца за ратне злочине достави фотографије које је сачинио у полицији јер је заменик на претресу навео да је имао фотоапарат у полицији и да је фотографисао оптуженог Фазлију Бурима, а фотографију приложио. Ово је учинио јер није било слике овог оптуженог у фотоалбуму. Иако суд налази да је неуобичајен поступак да заменик тужноца

обавља фотографисање оптужених у полицији, одбио је овај предлог јер је оптужени Бурим Фазлију наводио да га је фотографисао тужилац, па се очигледно ради о тој фотографији и извођење овог доказа било би сувишно.

Суд је с посебном пажњом ипак испитивао наводе оптужених о томе да су били изложени малтретирању приликом лишења слободе, да су их полицајци тукли, да су неки од тога и повређени, да су малтретирани током боравка у ЦЗ-у. Чињеница је да је и истражни судија, након што му је упућен поднесак од 30.12.2008. са притужбом бранилаца опт. Хајдари Ферата и Фазлију Бурима, адв. Марка Кастратовића и адв. Александра Попаре, и више усмених обраћања адв. Здравка Крстића, браниоца опт. Садику Селимсону и Сахити Камбера, обратио Управи затвора да предузму мере поводом ових притужби и наложио ванредне лекарске прегледе оптужених Фазлију Бурима, Хасани Ахмета и Хајдари Ферата. Положај оптужених у ЦЗ-у и њихово здравствено стање били су под сталном контролом суда, све примедбе и захтеви оптужених пажљиво су разматрани, оптужени су упућивани на додатне лекарске прегледе (оптужени Хајдари Самст код неуролога, више пута, оптужени Хасани Назиф код неуропсихијатра и стоматолога и слично). Суд наравно, осим наведеног ни у једном, па ни у овом случају, не може искључити могућност одређених прекорачења овлашћења полиције приликом хапшења, нити док траје притвор и лишење слободе, али то се може испитати на одговарајући начин једино у посебном поступку који би се бавио искључиво тиме, док је у овом случају тврдња оптужених да су искази у полицији изнуђени тортуром неадекватна, јер заправо нико од оптужених није, када је износио одбрану, ни признао учешће у било којој радњи која је предмет оптужбе.

Суд је нашао да се у радњама оптужених стичу сва обележја кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст 1 КЗСРЈ које су оптужени извршили као саизвршиоци за које их је огласио кривим.

Приликом одмеравања казне суд је ценио све околности предвиђене одредбом чл. 41 КЗСРЈ, које утичу да казна буде мања или већа (олакшавајуће и отежавајуће околности), а нарочито степен кривице, побуде из којих је дело учињено, јачину угрожавања или повреде заштићеног добра, околности под којима је дело учињено, ранији живот учинилаца, њихове личне прилике, држање после учињеног кривичног дела, а нарочито однос према жртви кривичног дела, као и друге околности које се односе на личност учиниоца.

Свим оптуженима је као отежавајућу околност суд ценио висок степен суровости и безобзирности које су испољили приликом извршења дела. Жртве су мучене. Нико се није обзирао на молбе да их поштеде, или да их убију и тако им прекрате муке. Нису показивали ни мало саосећања са жртвама. Суд је овакво безразложно сурово поступање приликом извршења дела свим оптуженима узео као отежавајућу околност, налазећи да нико од њих није испољио било какав вид саосећања са патњама жртава, о чему је сведочио и сведок сарадник.

У односу на Хајдари Самета, Хајдари Фатона и Хасани Назифа, Хасани Ахмета и Мемиши Агуша, Селимона Садик у бројност радњи узета је као отежавајућа околност, јер осим што је несумњиво утврђено да су сви оптужени извршили силовање и мучење оштећених Ц1 и Ц2, ови оптужени су предузели више радњи наведених у изреци које имају обележја кривичног дела. Оптуженом Фатону Хајдари суд је од отежавајућих околности ценио упорност и безобзирност коју је исказао приликом предузимања радњи извршења у односу на оштећеног Б2, учествујући у вишесатној тортури, не обзирајући се на очигледне патње, при чему је оштећени задобио повреде од којих последице осећа и данас. Оптуженом Мемиши Агушу суд је ценио чињеницу да је предузимао радње комадања тела без испољавања негодовања или непријатности, јер сведок сарадник описује седео је на поду прекршћених ногу и као да је то нешто најнормалније, тестером секао тела, а оптуженом Фазлију Буриму околност да је оштећена Ц1 рекла «овај дебели је био много лош» на препознавању, а на претресу није могла да га гледа на монитору. Због овога је суд закључио да су оптужени испољили висок степен суровости и безобзирности. У односу на оптуженог Садик у Селимона суд је као испољену суровост и безобзирност ценио да је увек када би жртве изражавале немоћ, тражиле воду или се онесвесћивале, он био тај који их је поливао водом (човека коме је сведок сарадник исекао пенис и који се онесвестио) или их псовао и оштећенима Ц1 и Ц2 рекао да их није довео да би им давао воду. Оптужени Ахмет Хасани је поступао изузетно сурово према оштећеној Ц2. Оптужени Назиф Хасани учешћем у групи која је заробила и тукла оштећеног Б1 и његовог пријатеља био је изузетно суров, јер Б1 памти да га је он највише тукао. Оптужени Самет Хајдари испољио је безобзирност јер оштећене Ц1 и Ц2 наводе да је био груб и немилосрдно их ударао.

Суд је нашао да се свим оптуженима као отежавајућа околност имају узети последице које су наступиле код оштећених Ц1 и Ц2 које су се разболеле од психосоматских болести које су последица преживљеног заробљавања, мучења и силовања и психичких сметњи које имају. Додатну тежину даје степен обољења, јер код обе оштећене посттравматски стресни поремећај са депресијом праћен је повременим суицидалним испадима. На тежину последица које су наступиле код оштећених Б1 и Б2 по оцени суда указује њихов страх и немогућност да без додатних мера подршке и заштите какво је сведочење из посебне кабине, дају исказ. Последице овог кривичног дела су тешке јер је убијено најмање 32 особа, од стране групе коју су чинили оптужени, сведок сарадник, припадници ОВК против којих је поступак раздвојен и НН припадници.

Суд је нашао олакшавајуће околности на страни оптужених.

Из речи оптужених, личних података, фотографија које је приложио бранилац за оптужене Ферата, Фатона и Самета Хајдари на којима су породичне куће, суд је утврдио да су економске прилике у којима су расли и у којима живе ови оптужени изузетно тешке. Сви су рођени у породицама са више деце, па тако Хасани Назиф и Хасани Ахмет су двоје од петоро деце, Мемиши Агуш има осморо браће, што је додатно по оцени суда довело до сложености економских прилика у којима су расли оптужени. Очигледно је да је то условило и да ниво образовања оптужених буде низак, јер су само

оптужени Мемиши Агуш, Садику Селимон и Сахити Камбер завршили средњу школу, док остали немају ни завршену основну. Економске прилике у којима живе са породицама које су формирали су веома лоше. Овакве породичне прилике и финансијска ситуација узете су као олакшавајућа околност.

Ценећи личне и породичне прилике оптужених, суд је ценио и то да је Хајдари Фатон сада породичан, отац двоје малолетне деце, да је Хасани Ахмет ожењен, отац троје деце, да је Хасани Назиф ожењен, отац четворо деце, Хајдари Самет ожењен, отац двоје деце, Хајдари Ферат ожењен, отац троје деце, Сахити Камбер ожењен, отац двоје деце, Садику Селимон ожењен, отац троје деце. Олакшавајућа околност у односу на оптуженог Хасани Назифа је и његово здравствено стање, јер је током поступка утврђено да од своје 11. године пати од епилепсије, као и од поремећаја личности, који му је установљен од стране лекара спец. у току овог поступка.

Суд је као олакшавајућу околност на страни оптужених ценио и њихову ранију неосуђиваност, с тим што је казну на коју је Садики Селимон у међувремену осуђен пресудом Окружног суда у Београду КП.бр.23/07 од 10.10.2008.године због кривичног дела недозвољен прелаз државне границе и кријумчарење људи у продуженом трајању из чл. 350 ст.3 у вези ст.2 КЗ у вези чл. 61 КЗ у трајању од 2 (две) године, која му је пресудом Апелационог суда у Београду Кж1.по1.4/10 од 12.05.2010.године преиначена на казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци, у коју је урачунато и време проведено у притвору од 28.5.2007.године до 10.06.2008.године, узео као утврђену, па ово није цењено као околност од значаја за одмеравање казне.

Младост оптужених у време извршења дела је олакшавајућа околност у односу на све оптужене. Међутим, посебно у односу на оптужене Хајдари Фатона, Фазлију Бурима, Мемиши Агуша и Хајдари Самета, узраст и младост имају посебан значај јер је Хајдари Фатон имао 16 и по, Фазлију Бурим 19, Хајдари Самет 19, а Мемиши Агуш непуних 20 година у време извршења дела. Суд налази да околност да су ови оптужени, како је утврђено из исказа сведока сарадника имали жељу да се докажу (гледали акционе ратничке филмове, желели да покажу храброст), има посебан значај у узрасту у коме су се оптужени налазили. Чињеница је да је сведок сарадник навео да су се преносом оружја и поделом бавили од детињства, да су постојале акције надгледања покрета српске полиције и војске које су обављали дечаци, да је у наведено време било пожељно и прихватљиво ратовати, да су генерације стасавале на ратничким филмовима, да су постојале пропагандне акције које су промовисале рат и мржњу према припадницима српског народа, да је било срамота не урадити оно што раде други (сведок сарадник наводи нпр. када се ради о силовању). Младим особама и малолетницима какви су били оптужени ово се мора узети као олакшавајућа околност због карактеристика узраста у коме су били. Вештаци др Бранко Мандић о клин.псих.Ана Најман су се о томе посебно изјављивали да посматрани календарски узраст подразумева снажнији утицај вршњака и лакше приклањање моделима и утицају вршњачке групе без обзира на миље и културолошки амбијент, јер то је период када породица и породичне везе знатно слабе, а заузимају и преовладавају вршњачки утицај и вршњачке комуникације. То је генерална карактеристика

за период средњег адолесцентног доба, потреба да се буде део групе и да се припада одређеној групи је изражена, то припада нормалној фази одрасћања, изласка из заштитничких породичних правила и улазак у социјалне комуникације и правила која намећу вршњаци, најчешће истог пола. У томе неко је подложнији утицају и лакше ће то да прихвати, а неко ће бити критичан или ће гледати шта неки његов нешто старији или искуснији вршњак ради. Стога је околност да су били млади, и у групи вршњака што је уливало додатно самопоуздање с једне стране, а с друге стране подстицало жељу да се докажу као припадници групе, оптуженима узето као олакшавајућа околност.

Приликом одмеравања казне, у односу на оптуженог Хајдари Фатона који је у време извршења дела имао шеснаест и по година јер је рођен 18.12.1982.године, суд је имао у виду осим утврђених олакшавајућих и оптежавајућих околности и да је одредбом члана 81 КЗСРЈ у ставу 3 предвиђено да пунолетном лицу може се за кривично дело које је извршило као старији малолетник изрећи заводска васпитна мера, а под условима из члана 77 овог закона, казна малолетничког затвора. При оцени да ли ће и коју од ових санкција изрећи, суд ће узети у обзир све околности случаја, а нарочито тежину учињеног дела, време које је протекло од његовог извршењ, владање учиниоца, као и сврху коју треба постићи овим санкцијама. Ставом 4 истог члана је предвиђено да изузетно, од одредбе став 3 овог члана, пунолетном лицу које је у време суђења навршило двадесет једну годину суд може уместо малолетничког затвора, изрећи затвор или условну осуду. Казна затвора, изречена у овом случају има у погледу рехабилитације, брисања осуде и правних последица осуде исто правно дејство као и казна малолетничког затвора. Суд је применио и одредбу члана 78 КЗСРЈ којом је предвиђено да малолетнички затвор не може бити краћи од једне нити дужи од десет година, а изриче се на пуне године или на пола године. Суд је овог оптуженог осудио на казну затвора у трајању од 10 (десет) година.

Оптуженима Меминши Агушу који у време извршења дела имао двадесет година, јер је рођен 20.07.1979.године, оптуженом Фазлију Буриму који је имао 19 година јер је рођен 01.01.1980.године и оптуженом Хајдари Самету који је имао 19 година јер је рођен 01.03.1980.године и који су сви били млађа пунолетна лица казна је одмерена у границама запрећене казне за ово дело, имајући у виду општи минимум и максимум казни предвиђен у чл. 38 КЗСРЈ. У односу на ове оптужене суд је применио КЗСРЈ са изменама из 2001. године (Сл. лист СРЈ бр. 61/2001) јер је нашао да је он блажи за оптужене. Ово стога што је КЗСРЈ који је важио у време извршења дела (објављен у Сл. листу СРЈ бр.37/93) за кривично дело за које су оглашени кривим закон предвиђао казну од 5 до 20 година затвора, и према одредбама тога закона оптуженима који су као млађа пунолетна лица могла се изрећи казна од 20 година затвора. Међутим, према одредбама КЗСРЈ из 2001.године за ово кривично дело запрећена је казна од најмање 5 година или затвор од четрдесет година, а према одредби члана 38. ст.2 млађем пунолетном лицу није се могла изрећи казна од 40 година, а општи максимум казне који је предвиђен тим законом је 15 година затвора. Стога је као најблажи, суд овај закон применно према оптуженима Меминши Агушу, Хајдари Самету и

Фазлију Буриму, јер је одредбом члана 4 КЗЈ предвиђено је да се на учиниоца кривичног дела примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, а у ставу 2 овог члана да ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

У односу на оптуженог Хајдари Самета суд је ценио бројност радњи приликом одмеравања казне, па га је осудио на казну затвора у трајању од 15 година.

У односу на оптуженог Мемиси Агуша суд је посебан значај дао утврђеним околностима под којима је предузео радње због којих је оглашен кривим и чињеницу да се приликом мучења и застрашивања оштећених Ц1 и Ц2 понашао немилосрдно јер је оштећеној Ц2 ставио пиштољ у уста, па без обзира што се она и од тога уплашила завртео је цев и поломио јој зубе, као и тешке последице које су наступиле код оштећених, па је суд и овог оптуженог осудио на казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година.

Оптуженог Фазлију Бурима суд је осудио на казну затвора у трајању од 10 (десет) година имајући у виду све околности под којима је дело извршио, последице које су наступиле, али и околност да је овај оптужени оболео и лечио се од туберкулозе која је рецидивирала током боравка у притвору, као и специфичне прилике у којима се налази у породици јер је једини син, а отац му је преминуо током боравка у притвору.

Оптуженом Садику Селимону суд је за ово дело претходно утврдио казну затвора у трајању од 15 година и узео на основу члана 49 КЗЈ као утврђену казну на коју је осуђен пресудом Апелационог суда у Београду Кж1.по1.4/10 од 12.05.2010.године у трајању од 1 (једне) године и 8 (осам) месеци. Овом оптуженом суд је јединствену казну затвора у трајању од 15 (петнаест) година изрекао на основу члана 48 КЗЈ којим је предвиђено да ако је учинилац једном радњом или са више радњи учинио више кривичних дела за која му се истовремено суди, суд ће претходно утврдити казне за свако од тих дела, па ће за сва та дела изрећи јединствену казну, а у ставу 2, тачка 3 да ако је за кривична дела у стицају утврдио казне затвора, јединствена казна мора бити већа од сваке поједине утврђене казне, али не сме достићи збир утврђених казни нити прећи петнаест година затвора.

Оптуженог Хасани Назифа суд је осудио на казну затвора у трајању од 10 (десет) година имајући у виду набројане олакшавајуће и отежавајуће околности, као отежавајућу околност бројност радњи у којима је учествовао, а као олакшавајуће околности његово здравствено стање.

Оптуженог Хасани Ахмета суд је осудио на казну затвора у трајању од 10 (десет) година имајући у виду наведене околности које су као отежавајуће и олакшавајуће утврђене код овог оптуженог и посебно ценивши степен суровости и безобзирности које је испољио када је тукао оштећену Ц2 ногом обувеном у чизму.

Оптуженог Ферат Хајдарија суд је осудио на казну затвора у трајању од 8 (осам) година, при чему је ценио чињеницу да овај оптужени није био припадник ОВК, да је његово учешће сведок сарадник описао тако што га назива туристом, што објашњава да је он понекад био са групом, сведок сарадник описује да је то само било у акцији на ромско насеље, као и

чињеницу да је силовао оштећену Ц2, да ове оштећене не описују да их је тукао, већ им је показао одсечену људску главу, и ценећи чињеницу да је у време извршења дела имао 22 године.

Оптуженог Сахити Камбера суд је осудио на казну затвора у трајању од 8 (осам) година, ценећи набројане околности које су од значаја за одмеравање казне и посебно чињеницу да је силовао оштећену Ц2, а да ове оштећене не описују да их је тукао и мучио, као и његову младост јер је у време извршења дела имао 23 године.

Оваквим казнама по уверењу суда ће се у потпуности остварити сврха кажњавања предвиђена чланом 33 КЗСРЈ и сврха кривичних санкција предвиђена чланом 5 КЗСРЈ и оне су сразмерне степену њихове кривичне одговорности и тежини извршеног дела.

У казне на које су осуђени суд је оптуженима урачунао време проведено у притвору, оптуженима Хасани Ахмету, Хасани Назифу, Хајдари Ферату, Сахити Камберу и Фазлију Буриму од 26.12.2008.године када су лишени слободе, до 29.12.2010.године, када им је притвор укинут, а оптуженима Мемиши Агушу, Хајдари Фатону, Хајдари Самету и Садик Селимону од 26.12.2008.године, када су лишени слободе, па надаље.

Оптужени су ослобођени обавезе плаћања трошкова поступка и паушала јер је суд нашао да би плаћањем насталих трошкова оптужени довели у питање егзистенцију лица која по закону требају да издржавају.

На основу чл. 206 ЗКП оштећени су упућени на парницу за остваривање имовинскоправног захтева.

Суд је одбио предлоге за извођење доказа:

Предлог да се на претресу прегледа снимак другог дневника РТС од дана када су оптужени лишени слободе, да се прочитају текстови из дневних новина о лишавању слободе оптужених, јер се извођењем ових доказа не би утврдиле чињенице релевантне за овај поступак. Суд је одбио предлог да се на претресу саслуша Министар полиције Ивица Дачић на околност због чега је учествовао у хапшењу и да ли се познаје са сведоком сарадником Божуром 50, да се суоче сведок сарадник и министар Ивица Дачић, јер је извођење ових доказа сувишно и тиме се не би расветлило чињенично стање. Одбијен је предлог да се поново позове и саслуша сведок Божур 50 јер је испитан детаљно, а предлогом није образложено о којим би још околностима требало испитати сведока. Одбијен је предлог адвоката Марије Радуловић да се поново саслуша Божур 50 да би исказ употпунио показивањем на карти Гвџилана свих локација на којима се догодило оно што описује, јер је сведок детаљно испитан и када је говорио о одређеним локацијама описивао их је и одговарао на питања оптужених који познају месне прилике, улице у Гвџилану и околини на који начин су и разјашњене локације о којима сведок сарадник говори. Одбијен је предлог да се саслуша Драган Плазинић који је поступао као истражни судија у предмету ради утврђивања да ли је на њега вршен притисак када су сведокиње Ц1 и Ц2, вршиле препознавање, с обзиром да је о

радњама које је предузео истражни судија сачињавао записнике и све значајне чињенице, па и да је прекинуто препознавање су констатоване. За ове предлоге суд је нашао и да су уперени да подрже концепцију одбране да се ради о политичком процесу.

Одбијен је предлог да се прибави извештај о уласку америчког КФОР-а на Косово и Метохију, распореду снага, шема пунктова у време догађаја из оптужнице, да се од америчког КФОР-а у сектору Гњилана, Урошевца, Косовске Каменице прибави податак о издавању дозвола за кретање за време када важи полицијски час и саслуша као сведок мајор Џејмс, командант снага КФОР-а, јер је овим требало, по ставу одбране, да се утврди да сведоци и оштећени не говоре истину, да се догађаји описани у изреци и нису могли догодити, те да су снаге КФОР улазиле другим темпом и биле другачије распоређене него што то говоре сведоци и оштећени, из чега даље може да се закључи да они не говоре истину. Суд је нашао да би извођење ових доказа довело до знатног одуговлачења поступка, а да се не ради о доказима којима се могу утврдити чињенице од значаја за поступак, као и да се на овај начин не може проверавати истинитост исказа саслушаних сведока и оштећених. Као нејасан, необразложен и сувишан одбијен је предлог адвоката Здравка Крстића да се обави реконструкција.

Одбијен је предлог оптуженог Хајдари Фатона да се испита Славиша Филић инспектор МУП-а, јер се ради о службеном лицу, које је о предузетим радњама сачињавало записнике, па је његово саслушање непотребно, док околности које су оптужени наводили, а односе се на саслушање у полицији су већ довољно испитане, јер је суд испитао адвокате који су били постављени за браниоце оптуженима и тумача.

Одбијен је предлог бранилаца да се прибаве новински текстови и интервјуи оштећених Ц1 и Ц2, као и да се на претресу прегледају ТВ емисије Нишке телевизије и БК телевизије о гостовању и разговору оштећене Ц2, с обзиром да су оштећене Ц1 и Ц2 детаљно испитане на претресу, прибављени су записници о саслушању пред истражним судијом у Нишу од 3. 03.2000.године. Одбијен је предлог да се прибави извештај полицијске станице Бујановац од дана када су после заробљавања дошле Ц1 и Ц2 и извештај о обављеном лекарском прегледу у амбуланти од истог дана, налазећи да је прибављање ових података сувишно. Наиме, суд је већ прибавио извештај да у Бујановцу у здравственој амбуланти нема података о обављеним прегледима дана 25. 06.1999. године

Одбијен је предлог оптуженог Хајдари Фатона да Ц2 нацрта унутрашњост објекта и ходник Интерната, јер је у погледу чињеница у којим је просторијама у Интернату била затворена детаљно испитана.

Одбијен је предлог да се испита заменик Окружног тужиоца у Приштини на околност да ли је 03.03.2000.године присуствовао саслушању оштећених Ц1 и Ц2, јер су о томе већ изведени докази.

Суд је одбио предлог браниоца оптуженог Садику Селимона да се ради утврђивања који је надимак оптуженог изврши увид у пет изјава мештана и другова оптуженог које су својеручне и поверене у МЗ Рајинци, да се на ову околност саслушају као сведоци Ариф Мустафа, Сулејман Самет, Нуредин Намет и Салију Осман из Рајинаца и да се изврши увид у списе Вишег суда

Посебног одељења К.П.бр. 23/07 и део који је транскрипт прислушкиваног разговора овог оптуженог, да би се утврдило који је надимак оптуженог, као и да он не зна македонски језик. Суд је нашао да изјаве оверене у МЗ-у нису доказ који се може користити у поступку, транскрипти разговора оптуженог из другог предмета и надимак који тада користи су из каснијег времена, а не из доба које је као време извршења дела означено у овом поступку. Одбијен је предлог да се испита у својству сведока Стојан Денић и Башким Ајдић који је требали да посведоче о моралним и радним квалитетима оптуженог Садика Селимона као непотребан за утврђивање кривичне одговорности оптуженог.

Браниоци су (углавном адвокат Здравко Крстић) предлагали да се у поступку ради провере исказа сведока сарадника и како би се суд уверио да сведок не говори истину, јер није ни био припадник ОВК, саслушају Салију Осман из Рајинаца, мајка и старији брат сведока сарадника на околност где се сведок налазио у време из оптужнице, из чега би се утврдило да се у Македонији видео са оптуженим Хасани Ахметом, да се саслуша извесни Тасим за кога је сведок сарадник навео да му је био командант у јединици ОВК, непосредно или видео конференцијском везом, као и ранији припадници ОВК родом из Прешева, и да се од МУП Србије прибави списак припадника ОВК да би се утврдило да сведок сарадник није био припадник ОВК, да се изврши увид у садржај линка www.gorilalinc.com на околност да је део исказа сведока сарадника о nanoшењу повреда и убиствима настао под утицајем садржаја овога линка. Суд је нашао да је изведено довољно доказа које су предлагали оптужени и браниоци којима се оспорава кредибилитет сведока сарадника и истинитост његовог сведочења (нпр. прочитане су потврде о томе да ли је сведок сарадник био припадник ОВК), па би извођење других доказа само довело до одуговлачења поступка. Одбијени су предлози бранилаца и оптужених да се обави ново вештачење сведока сарадника Божура 50 као и предлог браниоца Бојана Ресавца да вештаци изврше увид у видео записе сведочења Божура 50 са главног претреса у овом поступку ради давања налаза и мишљења, јер су вештаци имали могућност да прегледају све записнике о сведочењу Божура 50.

Одбијен је предлог одбране да се обави ново вештачење оштећених Ц1 и Ц2 и сведока Божура 50 и да се повери судско психијатријском одбору, јер по налажењу суда ново вештачење није потребно, док је предмет оцене суда, а не вештака, да ли је сведочење истинито или не.

Оптужени Хасани Назиф предложио је да га суд упути на полиграфско испитивање, чиме би доказао да говори истину, што је одбијено, јер овакво извођење доказа и утврђивање да ли неко говори истину није предвиђено законом.

Одбијен је предлог да се прибави изјава коју је оштећени Б2 дао МУП-у у Врању, обзиром да из исказа оштећеног произилази да је он свом претпостављеном испричао шта му се догодило и да се не ради о записнику о саслушању који би могао да се користи као доказ у поступку, а осим тога оштећени је детаљно испитан пред истражним судијом и на претресу.

Одбијен је предлог оптуженог Агуша Мемнишија да се саслуша Баруш Мемниш и да се прибави извештај од СУП-а Прешево о догађају од пре око 20 година у коме је Рефик Алију повредио у сукобу његовог стрица Рамуша

Алију и његовог брата, а браћа Хасани његовог брата, чиме је требало да се докаже да он због поремећених односа са овим породицама никако није могао бити у акцијама са оптуженима Хасани Назифом и Ахметом, нити у групи којом командује Алији Реџеп, јер по налажењу суда ови докази нису од значаја за оцену одбране оптуженог да није учествовао у предузимању радњи које су му стављене на терет оптужницом.

Одбијени су предлози одбране да се саслуша особа која је била председник Ромске заједнице у Гњилану у лето 1999 године и предлог заменика ТРЗ за саслушање сведока Николић Стевана, коме су познате чињенице о протеривању Рома из Гњилана, јер је у погледу онога шта се догађало са Ромима у то време у Гњилану, по оцени суда, изведено довољно доказа и чињенично стање је утврђено у довољној мери, а предложени сведоци нису очевици већ имају посредна сазнања о догађајима.

Одбијен је предлог да се саслуша као сведок Реџепа Орхан, коме је познато да је полиција ухапсила деветорицу невиних житеља Гњилана, јер се тим доказом не би могле утврдити одлучне чињенице.

Суд је одбио предлог оптуженог Фазлију Бурима да се саслуша сведок Халими Мурадини, а отклонио извођење доказа испитивањем сведока Хасани Азема, Хајредина Бељуљија, Јусуфи Фарука и Љутфију Ајдина, на околност сукоба који је имао са сведоком сарадником, јер је на ову околност већ извео довољно доказа.

Суд је отклонио извођење доказа саслушањем сведока Мефаила Јунузи, Предрага Станковића, Симић Боре, Стевић Мирослава, Цветковић Илинке и Ивковић Лепосаве јер они нису могли бити пронађени на адресама из списка, нити преко Службе за откривање ратних злочина МУП РС.

У односу на диспозитив оптужнице изрека пресуде садржи следеће разлике:

- из изреке су изостављене формулације да је наредба команданта била да се тела бацају у Ливочко језеро, јер ово није доказано. Сведок сарадник који је исцрпно наводио како је дошло до издавања наредбе, ко је био присутан, како је извршено демонстрирање мучења коме треба подвргавати заробљене Србе, који је чак и цитирао неке делове наредбе и ко је од команданата шта рекао, није никада сведочио да су команданти издали наредбу да се тела бацају у Ливочко језеро.

- Изостављена је формулација Оперативни центар ОВК, обзиром да током поступка није утврђено да је у Гњилану у то време постојао Оперативни центар.

- Уместо припадници једне јединице у изреку пресуде унета је формулација припадници разних јединица, јер из исказа сведока сарадника и одбрана оптужених произилази да су у Гњилане дошли припадници разних јединица, а не једне. У завршној речи заменик ТРЗ навео је да је у Гњилану у то време формирана једна јединица што није наведено ни у оптужници нити је утврђено током поступка.

- Сведок сарадник описивао је мучење коме су подвргавани заробљени Срби и начин на који су силоване заробљене жене. Из изреке пресуде изостављени су начини мучења убацивање пожем у језик, убиства-разрезивање

гркљана, обзиром да сведок сарадник нити испитани сведоци нису овако нешто било када наводили.

-У оптужници је наведено да су жене силоване у ректум, међутим овако нешто не произилази ни из исказа сведока сарадника, нити се било каквим тумачењем његовог исказа тако нешто може закључити. Такође, у оптужници је наведено да су силоване жене задобијале повреде вагине, ректума, али је и ово изостављено, јер се ради о конструкцији која не произилази из изведених доказа. Очигледно је претпоставка оптужбе да су силованим женама морали бити повређени ти органи.

-Број жртава које су страдале у догађајима, које је предузела група коју су чинили оптужени, сведок сарадник, окривљени против којих је поступак раздвојен и НН припадници ОВК другачији је и суд је несумњиво утврдио да је сведок учествовао у убиству 32 цивила тако да је тај, а не број од 47 цивила унет у изреку оптужнице.

- Изостављен је и део из описа радњи под 1, који се односи на убиство Младеновић Зорице и Стојанчета и две НН женске особе. Изведеним доказима није утврђено ко је убио ове цивиле. Сведок сарадник је говорио о заробљавању ових особа, како их је превезао до Интерната, како су спроведени у подрумске просторије, ко је то учинио, али да је онда отишао код своје девојке, задржао се неколико сати и када се вратио, у подрумским просторијама затекао је оптужене Агуша Мемишија и Хајдари Фатона, како комадају тела, па је затим са њима тела спаковао у џакове и бацио. Сведок сарадник уопште није говорио о томе ко је убио Младеновић Зорицу и Стојанчета и две НН женске особе, нити је то видео, већ је видео само њихова тела. Стога је суд изоставио из описа радњи због којих је оптужене огласио кривим убиство покојних супружника, непознате жене која је доведена са њима у подрумске просторије и непознате жене која је била у подруму, а коју је вероватно заробила тзв. бујановачка група, јер није било доказа да су ово учинили оптужени.

- Из описа радњи које је предузео оптужени Хасани Ахмет према оштећенима Ц1 и Ц2 изостављен је део да је шутирањем поломио руку оштећеној Ц2, јер ово не произилази из медицинске документације и налаза и мишљења вештака. Ради се о повреди која је, како је утврђено, настала истезањем руке.

- Како је оштећени Б2 на претресу био изричит у тврдњи да оптужени Хајдари Самет није био у групи која га је одвела из куће, да је погрешно на њега указао на препознавању код истражног судије, то је из навођења оних који су учествовали у извршењу радњи под тачком 3 изреке изостављен овај оптужени.

Изостављене су радње наведене у диспозитиву оптужнице под тачкама 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,14,16,17 из следећих разлога:

Суд је прихватио исказ сведока сарадника и из њега утврдио да су оптужени учествовали у догађајима описаним у првом и другом ставу изреке пресуде. Суд из исказа сведока сарадника није утврдио да су оптужени

предузимали радње наведене у појединачним тачкама диспозитива оптужнице из више разлога.

Први је законско ограничење да се пресуда не може заснивати само на исказу заштићеног сведока, па макар то био и сведок сарадник. Суд није могао да ове радње веже ни за један кокретан доказ, којим би се ти наводи поткрепили. Утврђена је чињеница да је у Гњилану нестао, убијен и заробљен, па ослобођен, одређен број цивила српске националности. Суд је у неким случајевима покушао да исказ сведока повеже са још неким доказима или макар индицијама. Суд је саслушао све особе на које је сведок сарадник у прегледању фотоалбума са сликама оштећених указао да их се сећа из неког конкретног догађаја. Међутим, након испитивања сродника оштећених показивало би се да је особа нестала под сасвим другим околностима, или да је убијена на други начин, или да је тело нађено и да су констатоване другачије смртоносне повреде. То је случај за покојног Арсић Драгана, за кога је сведок сарадник тврдио да је препознао особу којој је исекао пенис, да га овај догађај и слике онога што је урадио још увек прогањају. Суд није могао да саслуша сродике покојног Арсић Драгана, јер су одсељени у иностранство. У другом случају суд је утврдио из исказа оштећеног Јовановић Зорана, да је Јовановић Горан, кога сведок сарадник везује за догађај када су у насељу Камник силовали старију жену, отет са још два лица, из колоне возила у месту Добрчане, те да је према информацијама до којих је дошла породица седам дана држан у подруму приватне куће у том месту. Стоилковић Станија, за коју Божур 50 мисли да је била у солитеру, нестала је након што је запаљена породична кућа у Влаштици, о чему је сведочио њен син Стоилковић Часлав. Покојног Анастасов Ивана, сведок сарадник препознаје као особу коју су он и Мемиши Агуш задавили на улици, док је суд утврдио из исказа оштећеног Анастасова Зорана, да је покојни Анастасов Иван преминуо неколико месеци након што је претучен у својој кући. Такође, суд је из исказа Ђокић Дивне утврдио да је њен муж одведен из стана у Гњилану, да је касније чула да је био у Интернату и тамо убијен, али његово тело није никада пронађено, док га сведок сарадник препознаје као лице које су он и Мемиши Агуш задавили на путу према пошти и тело оставили на улици. Такође, сведок сарадник ни у једном од појединачних догађаја није био у могућности да опише жртве мучења или убиства, нити наведе чињеницу која би ова лица повезала са неким од оштећених са списка који је суду достављен уз фотографије лица која се воде као нестала или смртно страдала или другу документацију у спису. Иако је сведок сарадник приликом прегледања фотографија оштећених, повезао одређена лица са догађајима о којима је говорио, накнадном провером, и то саслушањем најближих сродника оштећених, као и на основу расположиве документације у списима, те налаза вештака, суд је утврдио да ова лица нису страдала на начин како је он то описао.

Други је случај да би се могло, макар посредно, повећати сведочење оштећених са исказом сведока сарадника јер је препознао на фотографији оштећене, али након оваквих сведочења чак ни оптужница није прецизирана тако што би се одређена жртва везала за догађај који сведок описује и радње оптужених које је сведок сарадник навео. То је случај са оштећеном Ђокић Дивном чији је муж Ђокић Чедомир нестао, као и са оштећеним Стоилковић

Чаславом који је сведочио о нестанку родитеља Стоилковић Божи́на и Станије из села Влаштица. Наиме, можда се могло посредно закључити, па повезати исказ сведока сарадника о убијању у Влаштици са сведочењем оштећеног Стоилковић Часлава, околностима да су му родитељи нестали и да су они и још једна старица, једини Срби у селу. Можда се могао повезати исказ оштећене Ђокић Дивне да је Ђокић Чедомир нестало, да је чула да је одведен у Интернат, па су га следећег дана опет тражили припадници ОВК, са исказом сведока сарадника да му овај човек личи на онога што су га задавили у улици код поште. Међутим оптужница није на овај начин повезивала исказе оштећених и сведока сарадника.

Када је проверавао исказ сведока сарадника и саслушавао оштећене, суд се уверио да је могуће испитати и установити који су догађаји аутентични, које је време, макар иоле конкретније него период од три, четири месеца како је наведено у оптужници и ко су жртве. Ово посебно због тога што су жртве заробљавања и њихови сродници доступни, према оцени суда, након што је саслушао неке од жртава и сведока, вољни да сведоче да би се утврдили истина, а сведочење за њих представља и моралну сатисфакцију. Жртве кривичног дела међутим нису ни на који начин везане за радње које се оптуженима стављају на терет, да су их предузели, а које имају обележја овог, кривичног дела, осим бројкама. Списак жртава и њихова имена нису никада, још од првобитне оптужнице везиване за кривично дело које се оптуженима ставља на терет, већ су увек означаване са НН. У завршеној речи посебно, као и током поступка Заменик ТРЗ тврдио је да се о догађајима не би ништа знало да их није испричао сведок сарадник. Међутим из исказа сведока и оштећених произилази да је могуће утврдити који су догађаји аутентични. У завршној речи Заменик ТРЗ указао је на могућност да жртве злочина нису уопште евидентиране као становници Ђи́лана, јер се ради о избеглицама и становницима других градова и села који су се склонили у Ђи́лане које је било познато као безбедан град у коме није било сукоба током бомбардовања. Ово по ставу из завршне речи треба да увери суд како није било могуће утврдити ко су жртве злочина о којима сведочи Божут 50. Суд је уверења да није предузето све што је могуће ради откривања идентитета жртава због тога што према стању у списима постоји списак заробљених, мучених, па ослобођених који су свакако могли да буду саслушани.

Суд је имао у виду законом дато овлашћење да по службеној дужности саслуша неке од сведока, обавезу да утврди материјалну истину, али и околност да у оптужници ни на један начин никада (оптужница је мењана три пута) нису жртве чија евиденција постоји везиване за радње оптужених и догађаје који су описани у оптужници. За жртве нису наведена имена, никада и ни за једну неки ближи податак, а и поред тога што су неке жртве саслушане или њихови искази прочитани, сведочења нису везана за радње оптужених. Суд није могао испитати по службеној дужности све оштећене чији се списак налази у списима предмета, а који је везан искључиво за окривљене којима се суди у одсуству Ајдари Фазлију, Шаћири Шаћи́ра и Реџе́пи Алију, јер касније никако не би ни могао да повеже догађаје, радње оптужених и имена жртава, ако их евентуално и утврди, да не би прекорачио оптужбу. У односу на жртве у оптужници и речи Заменика Тужноца за ратне злочине предложено да се

изведе доказ читањем кривичних пријава МУП-а о догађајима које су пријављивали оштећени, што је суд одбио јер се кривичне пријаве не могу изводити као доказ.

Осим тога одређене тезе из оптужнице су подешаване у зависности од тога како се докази покажу на претресу. Тако је, на пример, као главни материјални доказ у првобитној оптужници предложена форензичка документација за осам тела пронађених у тзв. контејнеру. Након извођења доказа вештачењем од стране вештака судске медицине и антрополога, испитивања вештака на претресу, посебно након изјашњења о томе да ли на овим телима постоје трагови постморталног сечења које је описивао сведок сарадник и изјашњавања вештака о специфичним начинима мучења као нпр. укуцавање упаљача у разбијену главу, жртве чији су остаци пронађени, обдуцирани и били предмет вештачења, нису више у оптужници везиване за радње оптужених, па се у прецизираној оптужници више не спомиње да је пронађено и идентификовано 8, већ само два тела. Ово је такође био разлог да суд, у делу када сведочи о томе шта је ко од оптужених конкретно у неком догађају предузео и што је наведено у појединим тачкама, исказ сведока сарадника не прихвати.

Коначно исказ сведока сарадника у погледу тога коју конкретну радњу је предузео у неком догађају неко од оптужених није био довољно прецизан. Суд је ценио чињеницу да је специфичан положај у коме се налази сведок сарадник, околност да је од догађаја о којима сведочи протекао значајан временски период од десет година, да сведок није био у ситуацији да, када сам учествује у предузимању радње, истовремено посматра шта се догађа и зна баш сваки детаљ у вези тога шта ко од других учесника ради. Приликом оцене његовог исказа и утврђивања из тога чињеница везаних за конкретне радње које су предузимали оптужени, суд је закључио да начин на који је опредељивао и описивао шта је ко од оптужених радио у конкретном догађају, није био такав да се поуздано из њега може закључити коју је радњу конкретно свако од оптужених предузео. Сведок тако каже, једном да је неко од оптужених предузео неку радњу, да би следећи пут описао да је тај оптужени предузео неку другу радњу или да је осим њега ту радњу предузео још неко од оптужених, често наводи само да је цела група била ту, на додатна питања онда набраја чланове његове, тзв. прешевске групе, затим када се посебно пита дода још неког од оптужених. Међутим и поред инсистирања да определи радње оптужених, које помиње као учеснике појединих догађаја, сведок сарадник у том погледу остаје нејасан или недоследан, а најчешће наводи да је у мучењу или убијању учествовала цела његова група.

Наиме, сведок сарадник, описујући један догађај, често издваја једну сцену која му је остала упечатљива, као што је случај са укуцавањем упаљача у главу заробљеном цивили, испијање крви из ране или одсецање полног органа, без навођења радњи које предузимају остали оптужени, које помиње као присутне, тако да до краја остаје нејасно које радње предузимају. То је случај када Ферат Хајдари долази у посету свом брату Фатону, силази у подрум заједно са сведоком сарадником и присуствује сцени када Фатон по «Рамином рецепту» укуцава упаљач у главу једном човеку, а при том помиње

да је ту присутан и Фазлију Бурим, а на конкретно питање шта је он радио изјављује «не знам шта је Бурим радио, ја сам гледао Фатона», с тим што остаје нејасно и која је улога у свему Хајдари Ферата, који одмах након тога излази из просторије са сведоком сарадником. Још већа недоумица остаје како сведок зна да су Бурим, Селимон и остали припадници ОВК преосталу двојицу цивила у подруму лишили живота мучећи их «по процедури», с обзиром да је изашао. Исти је случај са Садиком Селимоном, који се само помиње у контексту да је заједно са још неким лицима противзаконито лишио слободе НН лица, с тим што сведок сарадник нема непосредна сазнања о томе. Сличан проблем суд је имао када је требало да утврди које су конкретне радње предузели оптужени Фазлију Бурим и Садик Селимон у случају када сведок сарадник улази у подрум, одсеца полни орган једном од заробљених цивила, а затим излази из просторије, након што Садик Селимон полива водом овог човека, који се од бола онесвестио. Овде треба истаћи да сведок сарадник у исказу пред истражним судијом не зна ко је заробљеног полио водом, а на претресу је навео да је то био Садик Селимон, који чак није ни поменут у истрази у вези са овим догађајем.

Оно што је несумњиво могло да се закључи из исказа сведока сарадника то је да су се одиграли догађаји у којима су учествовали оптужени, заједно са окривљенима против којих је поступак раздвојен и другим НН припадницима ОВК, да су они предузимали противправна затварања цивила, одвођења у подрум, мучења, убиства и силовања.

Осим наведеног, суд је био свестан да начело слободне оцене доказа у склопу кога суд има овлашћења (уз законска ограничења да искључиво на исказу сведока не може да заснује одлуку), омогућава да исказ сведока доведе у везу са индицијама или другим доказима из којих се могу извлачити макар индиције и само тако га прихвати. Такође, узимајући у обзир постојећу праксу судова, законске норме и природу кривичних дела ратног злочина против цивилног становништва, постоје догађаји у којима би било немогуће захтевати да се прецизно наведу идентитет жртве, место и време када је нека од радњи извршена, начин и средства. Међутим, ово не значи да је могуће да се само на основу исказа сведока конструишу радње које чине ово кривично дело. Код оних тврдњи оптужнице да нема других доказа осим исказа сведока суд је проверавао да ли заиста из оправданих и разумљивих разлога није могуће доћи до других конкретних доказа, а да је исказ до те мере козистентан, убедљив, повезан са општим утврђеним чињеницама које се односе на страдања цивила да се из њега може закључити да су појединачне радње које улазе у састав кривичног дела поједини оптужени извршили. Када је оцењивао да ли је заиста осим опште познатих чињеница, исказ сведока сарадника једини доказ који је могуће прибавити о извршењима појединих конкретних радњи као што су мучења по тзв. процедури, убиства, комадања тела и прикривања трагова, заробљавања из кућа и на улици и због чега је једино могуће да се жртве означавају као НН, а време извршења уопштено, суд је пошао од тога да је скуп доказа о учешћу у извршењу кривичног дела у моменту када се сведоку даје статус сарадника, а све у смислу члана 504 о ЗКП, морао бити такав да се сведок одлучи за овај статус процењујући да је за њега повољније да сведочи него да у поступку буде окривљен, а с друге

стране да је јавни тужилац уверен, као и ванрасправно веће да је претежнији интерес да се одреди статус сведока сарадника уместо да се он изведе пред суд као окривљени. Питање је онда било да ли је могуће да се за сведока прикупи толико доказа одговарајућег квалитета који га доводе у ситуацију да се одлучи за статус сарадника, а да се за остале оптужене не прибаве други докази осим исказа сведока сарадника. Стога је суд изоставо радње описане под тачкама 2,3, 4,5,6,

Суд је изоставио из изреке радње описане под тачкама 2 и 3 диспозитива оптужнице (случајеви давлeња жицом давилицом) налазећи да искључиво на исказу сведока сарадника не може донети закључак да их је оптужени Мемиши Агуш предузео.

Наиме, суд верује сведоку сараднику да су се догодила убиства цивила, да је то вршила група којој је он припадао, да је у тој групи био и оптужени Мемиши Агуш, јер осим сведока сарадника и оштећени и сведоци наводе да су се дешавала убиства на улицама и да су људе убијали на местима где их затекну. Посебно је био упечатљив случај о коме је причао оштећени Б2 да је сусрео групу Албанаца, склонио се у продавницу, а када су се они удаљили видео у паркираном аутомобилу убијеног човека. Многи цивили српске националности нестали су у Гњилану, неки се још увек воде као нестали, неки су убијени, а тела пронађена. Због тога се оваква сведочења могу повезати и закључити да је група у којој су били Мемиши Агуш, сведок сарадник, остали оптужени, НН припадници ОВК и они против којих је поступак раздвојен, поступала по наредби и извршила разна злодела међу којима и убиства цивила. Међутим на терену одлучивања о конкретном догађају, о томе ко је извршио конкретно убиство суд није могао донети закључак искључиво на основу исказа сведока сарадника. Осим законског ограничења да се на исказу заштићеног сведока, па макар то био и сведок сарадник, не може заснивати одлука, суд је био ограничен и квалитетом самог исказа. У односу на дело описано као тачка 2. оптужнице сведок сарадник је прегледао фотоалбум, указао на особу на фотографији означеној са Д-VII-66 (Анастасов Иван) и навео да он личи на човека који је жртва описаног убиства. Стога је прочитан исказ Анастасов Зорана (саслушан у предмету овог суда К.По2-43/10) који је братанац пок. Анастасов Ивана.

Из исказа оштећеног утврђено је да је пок. Анастасов Иван преминуо 2. 09. 1999.год. Оштећени сматра да су повреде које је покојни задобио, када га је тукла група Албанаца која је упала у породичну кућу у Малишеву, биле такве да је његов стриц Иван од тога и умро. Оштећени је од родитеља сазнао да је у двориште у коме се налазе кућа његовог оца и стрица Ивана у селу Малишево 9. јула упала већа група Албанаца, једна група је отишла у његову, друга у кућу његовог стрица. Тукли су их, шутирали, иако се ради о старим људима, покојни стриц је тада имао 77-78 година. Речено им је да напусте куће. Увече су исти Албанци поново дошли, тукли их, аутомобилом возали по граду и избацили код гњиланског парка. Одатле су успели да се пребацим код тетке и да позову оштећеног. У црквеној амбуланти им је пружена лекарска помоћ, али је стриц касније преминуо јер се није опоравио од овог догађаја.

Суд је исказ сведока сарадника у погледу овог догађаја, начина на који наводи да су он и оптужени Мемиши Агуш убили НН Србина, покушао да

доведе у везу и са исказом оштећене Павић Јорданке, која је навела да је њен муж пок. Павић Боровоје 24. јула 1999. године кренуо на пијацу, али се више никада није вратио. Пријавила је нестанак, а тело пок. Павић Боровоја једно је од 8 тела нађених у контејнеру у кругу гњиланске болнице. Према извештају о извршеној обдукцији смрт пок. Павић Боровоја је била насилна, наступила услед разорења ткива мозга дејством пројектила испаљеног из ручног ватреног оружја.

Према списку смртно страдалих који се налази уз фотоалбум оштећених тело пок. Перић Живојина из села Трнићевца, старог око 70 година, нађено је код зелене пијаце, али је он претходно киднапован, физички злостављан и убијен, па тело остављено код зелене пијаце.

Осим ових суд је разматрао и исказ оштећене Ђокић Дивне која је описала да је њеног мужа одвела група припадника ОВК из стана у коме су живели, да је чула да су га одвели у Интернат, да је истога дана по подне група војника ОВК дошла и распитивала се да ли се њен муж вратио, па су рекли да је вероватно одведен у Клокот Бању на испитивање. Ништа више о њему никада није чула. Стан оштећене налази се у близини зграде ЕДБ, а ове две зграде према објашњењима са претреса, у близини зграде Поште. Сведок сарадник на фотографији је показао на ову особу као на човека кога су убили у улици код поште, оптужени Мемиши Агуш га је ударио у стомак, а сведок сарадником задавио жицом давилицом. Сведок сарадник добро памти овога човека јер су га нешто питали и приметио је да зна по неку реч албанског, а оштећена Ђокић Дивна навела је да је њен муж знао по неку реч албанског.

Међутим суд је нашао да се исказ сведока сарадника не може повезати са исказима ових оштећених, као и да ни после сведочења оштећене Ђокић Дивне оптужница није прецизирана тако што би се са догађајем описаним под 3 повезао њен исказ. Због тога су и ове радње изостављене из изреке.

Суд је изоставио радњу описану под тачком 4 диспозитива оптужнице јер из исказа сведока сарадника није могло поуздано бити утврђено ко је од оптужених предузео коју радњу. Једино је могло да се закључи да су противправно лишена слободе и доведена у Интернат тројица мушкараца, један Албанац и двојица Срба, да су мучени, да је једном поломљена глава четвртастом металном шипком и у главу укуцан упаљач. Само у погледу тога да је окр. Халими Рамадан разбио лобању и укуцао упаљач сведок сарадник је доследан. Међутим, када говори о томе ко је ове цивиле противправно лишио слободе и довео у Интернат, сведок сарадник наводи да је то био он са још једним НН припадником ОВК, али када други пут прича о овом догађају у томе су осим њега, учествовали и Мемиши Агуш, Алија Идриз и НН припадник ОВК. Следећи пут када прича о овом догађају Рамуш Алија, Удба, Агуш Мемиши и он одвели су два Србина и једног Албанца у подрум. На главном претресу дана 11.03.2010. године, навео је да се сећа догађаја када су Шемси и Рамуш довели два Србина и једног Албанца који су трговали печим. Сведок сарадник није могао да опише ове цивиле, осим што наводи да је један био млађи. Није могао да их препозна у фотоалбуму оштећених. Није описао околности које су пратиле заробљавање, где се то догодило и када. У погледу мучења ових жртава сведок је сигуран

шта је радио окр. Халими Рамадан, против кога је поступак раздвојен, јер је навео да се док су мучили ове људе појавио Рама и рекао како не знају да убијају и да би им показао како се то ради, узео четвртасту цев и ударио овог старијег човека по глави, у пределу темена, узео упаљач и укуцао му у главу. Човек је пао, крв је шикљала на све стране, кроз уши и нос. Онда су га полили водом да га поврате. Сведок је навео да је Рама рекао «мајку вам јебем, још нисте навикли да тучете људе, гледајте сад како се туче». Сведок је сигуран да су мучили сву тројицу по тзв. процедури и преосталу двојицу оштећених убили, мучећи их и сакатећи до смрти, тела раскомадали и ставили у цакве које су окр. Нухију Шемси и оптужени Хајдари Фатон возилом «Застава 128» одвезли и бацили у Ливочко језеро. Једном наводи да су везали Албанца и млађег Србина за цеви, а другог Србина за сто, па је Фатон почео да га испитује: да ли је био у рату, да ли има лепу жену или да ли има лепу ћерку. Одвезао му је руке, једну ставио на сто и четвртастим гвозденим палицама почео да му ломи прсте, а онда су га ударили и други. Другим пут сведок наводи да су млађег Србина везали за цеви за грејање или за воду, а старијег одвели на сто и Фатон Хајдари је узео шипку и сломио му прсте, након чега су га ударили и други, ударао га је сведок, Агуш Мемиши, а затим се појавио Рама. На главном претресу дана 16.03.2010.године објаснио је да су четвртасте цеви којима је Рама разбио лобању овом човеку, биле ногари од столице или делови ограде, различите дебљине, дужине 50-ак центиметара. Ове цеви имале су рукохват направљен од изолир траке кроз који су провлачили конопца да не би цев склизнула из руку приликом ударања. Све време старији је молио да пусте оног млађег Србина, чак је нудио и да плате да би га пустили, рекао да слободно убију њега, јер дечко није крив. Међутим наставили су са процедуром, сва тројица су на исти начин прошла, ломили су им прсте, ставили кесе на главу и тако их удавили. Тела су Фатон, Шемси и још неки ставили у жуту «заставу 128» Нухију Шемсија и рекли му да су их бацили у Ливочко језеро. Приликом сведочења пред истражним судијом 23.03.2009.године, додао је да су сва три лица пребијена шипком, а за упаљач је сигуран да је једном од њих укуцаван у главу, а за осталу двојицу није сигуран. Осим тога, иако је у навођењу оних који су учествовали у преузимању ова радње означен и оптужени Ахмет Хасани, радње које је он предузимао нису наведене. Овог оптуженог сведок сарадник није навео ни у једном од својих исказа. Оптуженог Мемиши Агуша сведок сарадник наводи као учесника овог догађаја само приликом испитивања пред истражним судијом, али не и на претресу. Радње оптуженог Фатона Хајдарија сведок сарадник све прецизније описује од једног до другог сведочења, јер први пут када је говорио о овом догађају није описивао шта оптужени Фатон Хајдари ради. Због наведеног суд је једино могао да закључи да из исказа сведока сарадника произилази да су у једном догађају тројица заробљених цивила у подруму Интерната мучена до смрти, да је једноме од њих разбијена глава и укуцао упаљач, да су тела после бачена, да су у догађају учествовали припадници групе овде оптужени, са окривљенима против којих је поступак раздвојен и НН припадницима ОВК, али да се не може поуздано утврдити ко је предузео тачно коју радњу.

Изостављене су радње описане под тачком 5 оптужнице јер сведок различито наводи ко је заробио цивиле, ко је у мучењу учествовао, не зна када се овај догађај одиграо, жртве не може да опише, нити да их препозна у фотоалбуму, иако тврди да оне које је заробио, видео живе и пре мучења, добро памти, а слике злочина у којима је учествовао га прогањају. Приликом сведочења пред истражним судијом дана 25.12.2008.године, навео је да су једном довели три Србина у подрум, малтретирали их тако што су им ломили прсте, ударали их тако што су на њима тренирали кунг фу ударце, а онда је дошао Дракула и рекао «Ајмо да пијемо српску крв», избоо човека ножем, затим му је гурнуо прст у рану и напунио чашу крвљу и испио је. Агуш Мемиши, који је добио у то време пиштољ «Валтер», хтео је да испроба колико му пиштољ «буши», па је поставио ову тројицу у ред, један иза другог и да се држе за руке, а он им је пуцао у стомак, а затим гурао прст у рану, да види колико је пиштољ «бушио». Пуцао је док није испразнио оквир, док их није убио. Ту су били, поред њега и Агуша и Рамуш Алија, Идриз Алија, Ахмет, Мехмет, Фатон. Тела су раскомадали, ставили у џакове и неко их је колима одвезао и бацио у Ливочко језеро. Бацили су их код зида где је вода најдубља. Зид је широк око метар, пењали су се степеницама и одозго бацали џакове са телима. На главном претресу дана 11.03.2010.године, сетио се да су стајали испред Интерната, а Шемси, Рамуш и Рама довели три Србина. Ту је био и оптужени Агуш, била је комплетна њихова група (не наводи имена). Онда су сишли у подрум, двојицу су везали, а један је био поред стола и почели су да га испитују, да га туку, а Агуш му је моторцанглама чупао нокте. Оптужени Фатон и Рамуш су га ударали шипком. Онда су га гађали ножевима, онда је Дракула скочио и рекао «ајде да попијемо српску крв». Дракула га је убоо овог човека ножем у груди и угурао му је прст у рану, узео једну чашу, напунио је крвљу, јер је крв текла из његовог тела. Дракула је попио ту крв и пио је још неко, не сећа се ко. Онда је оптужени Агуш рекао «ставите у реду ову тројицу поред мене ту», узео је немачки «Валтер» и испразнио цео оквир, право у стомак. После је гледао колики отвор је метак направио, гурао прст у рану. На крају су сву тројицу исекли, део по део, ставили у џакове и возили колима, али се не сећа тачно где. Сведок сарадник није био доследан у описивању овог догађаја јер је код истражног судије наводио да су тројицу заробљених тукли кунг фу ударцима, док касније ово не описује, али наводи да оптужени Агуш чупа нокте овим људима и да их гађају ножевима. Приликом навођења ко је учествовао у овој радњи сведок сарадник наводи на главном претресу дана 12.03.2010.године, на питање ко је учествовао «Комплет наша група» и појединачно набраја «Ја, Фатон, Агуш, Удба, Дракула, Шема, Рамуш, Рама, Ахмет је био ту, Мехмет је био ту, било је нас пуно ту». (стр.11/37), и тада се име Ахмета Хасанија први пут спомиње у вези са овим догађајем. Суд није могао да само на основу оваквог исказа сведока сарадника да утврди ко је од оптужених предузео коју радњу појединачно.

У односу на тачку 6. стављено је на терет оптуженом Ахмету Хасани да је заједно са још једним НН припадником ОВК двоје НН цивила српске националности старије животне доби, лишно живота тако што их је са страта солитера у Ђиљлану бацио кроз прозор.

Сведок сарадник овај догађај различито је описивао током поступка.

На главном претресу дана 11.03.2010.године изјавио је да су он, Фатон и Агуш и можда Наим, седели у кафићу у близини солитера и да их је окр. Ахмет Хасани, смејући се, питао да ли су видели једну велику птицу како лети. Мислили да се шали, али када су отишли иза солитера, видели су леш човека и старије жене и много крви. Пошто им то није било интересно, вратили су се у кафић, а шта је било даље са овим телима није му познато. На гл. претресу дана 12.03.2010.године (стр.20), објаснио је да му је Ахмет рекао да су он и Мехмет неколико дана пре овог догађаја отишли код једне старице и старца у том солитеру, да он и брат шетају голи по стану да би их узнемиравали и излудели. Онда му је Ахмет објаснио да није могао те старце више да трпи и бацио их је кроз прозор. Исто је навео и на главном претресу дана 16.03.2010.године, стр.(13) и описао место где су тела бачена: »... него то са леве стране је било и са те леве стране су их бацили. Ја мислим са леве стране се налази паркинг и нисам тачно шта се налази и нисам могао да то чујем јер је ту је била музика, и Ахмет је дошао смејући се и објаснио ми је шта је урадио, да ли сте видели неке птице и тако даље, кад сам ишао приметио сам на бетону да је било пуно крви.»

Међутим, код истражног судије дана 23.03.2009.године, сведок је изјавио да су Ахмет и Мехмет Хасани испричали у кафићу да су бацили двоје старијих људи-брачни пар са солитера, да су их спуштали конопцем, са главама надоле, већ убијене, па су отишли до солитера и видели да је бетонска плоча са стране сва крвава.

Суд је овакве тврдње сведока сарадника доводио у везу са осталим изведеним доказима и одбранама оптужених јер су о догађају да су неки људи бачени са спрата солитера говорили оптужени Назиф Хасани и оптужени Фатон Хајдари приликом испитивања у полицији. Оптужени Назиф Хасани је чуо причу да је неки војник ОВК Даим или Дамир из Тетова бацио жену и човека са солитера, а оптужени Фатон Хајдари такође је чуо причу да је бачен неки човек са солитера и да су то урадили Бреца, Даим и Дракула и да су они живели у стану старије жене коју су бацили кроз прозор у солитеру.

Суд је саслушао сведоке Радомира Илића који је живео у солитеру у стану на четвртном спрату и оштећену Драгицу Станковић, која је имала стан на осмом спрату солитера. Сведок Радомир Илић је Ђиљане напустио 10-ак дана пре почетка бомбардовања, али му из прича које је чуо није познато да је неко бачен са солитера у коме је живео. Оштећена Драгица Станковић, иако је Ђиљане напустила још у току бомбардовања, изјавила је да је касније слушала разне приче о страдању људи, али не и за то да је неко бачен са спрата кроз прозор. Ови сведоци нису чули да су у солитеру живели старији мушкарац и жена и да су страдали у неком догађају у лето 1999.године.

Извршен је увид и у фотографије које су достављене на претресу (означене 1-44) и фотографије солитера које је доставио оптужени Ахмет Хасани (означене 1-7). На фотографијама је уочљиво да је са једне стране солитера сазидао посебан кров изнад приземља и првог спрата (изнад прва два спрата) док на остале три стране солитера нема овог проширења- крова. Утврђено је из околине која је уочљива на фотографијама, а сведок Радомир Илић је то и објаснио у исказу, да се у солитер улази са улице, са задње стране

су гараже, испред њих бетонски део, са бочних стране су земљани део обрастао шибљем, а са друге празан простор, земљани неасфалтирани део.

Иако се, по уверењу суда, ради о догађају који би привукао велику пажњу међу становницима који су тада живели у Гњилану или напустили град, али се интересовали за оно шта се догађа, ни оштећени Симоновић Милан, Ристић Драган, сведок АЗ, Стевановић Предраг, који су описивали ситуацију у Гњилану и страдања Срба нису чули за бацање људи са солитера. Оштећени Арсић навео је да никада није чуо за овакав догађај, а једино убиство у солитеру за које је чуо је када је извесни Мики Сојко пуцао на војнике КФОРа из стана у солитеру, па су га они убили.

Обзиром да је сведок сарадник навео како је седео у кафићу 2000. када је дошао и позвао га оптужени Ахмет Хасани да види велике птице, примедбе одбране биле су да је кафић отворен тек 2000.године, због чега је и добио такво име и да није ни постојао пре тога. Проверавајући ове наводе, суд је прочитао Сертификат о регистрацији, број информације о бизнису 80059205, издати од матичног уреда Косова за Пословне организације и Пословна имена од 30.09.2003.године, где је као датум оснивања кафе бара «2000» наведен датум 23.05.2000.године и адреса Скендербегова 1, Гњилане.

Суд је ову радњу изоставио из изреке због тога што изведеним доказима није утврђено да је оптужени Ахмет Хасани бацио двоје Срба са спрата солитера, а околности да је сведок сарадник описао овај догађај, уз чињеницу да се код гаража иза солитера налази бетон где су тела жртава могла да падну, као и да су оптужени Фатон Хајдари и оптужени Назиф Хасани навели да су чули за овај догађај, као и уз чињеницу да су у два спрата у солитеру живеле породице Хасани, у стану на четвртом и на седмом спрату нису били довољни докази да је оптужени Ахмет Хасани извршио радњу описану под 6 оптужнице. За овај догађај нико од Срба који су у то време живели у Гњилану или били заинтересовани за догађаје није чуо, а за њих је свакако било најзначајније да прате ситуацију у граду. Овакав догађај свакако би привукао и медијску и пажњу КФОР-а, о чему није било никаквих доказа. Осим исказа сведока, у оптужници нити у усменој речи, није предложен доказ који би суд могао да изведе из кога би се закључило да се овако нешто заиста и догодило.

У односу на радње описане под тачком 7 диспозитива оптужнице исказ сведока сарадника није био прецизан у погледу навођења радњи које је предузео свако од оптужених, а делом је ова тачка конципирана на основу закључака сведока сарадника. Према оптужници, у упаду у стан, пљачкању и ликвидацији цивила који су се ту затекли учествовали су оптужени Хајдари Фатон, Меммиши Агуш, Хасани Ахмет, Божур Ђо, окр. Алији Идриз, Халими Рамадан и Нухију Шемси и НН припадници ОВК, тројица НН припадника ОВК су испалили рафале према оштећенима, убили једну жену и мушкарца, док су други мушкарац и жена били рањени, након чега је оптужени Фатон Хајдари убоо рањену жену више пута у пределу груди, а затим јој пререзао гркљан, док су рањеног мушкарца одвели у другу просторију сведок сарадник и НН припадник ОВК зв.Удба, а остали чланови групе су силовали друге две жене, а потом рањеног мушкарца и ове две жене пожевима заклали, након

чега су одузели вредније ствари из стана и напустили га, а оптужени Ахмет Хасани касније тела уклонио.

Сведок сарадник о овом догађају наводио је пред истражним судијом дана 25.12.2008.године да су Шаћа (окр.Шаћир Шаћири) и Фаза (окр.Фазли Ајдари) наредили да једна група припадника оде у солитер у стан неких Срба, који су живели изнад Срба који су бачени са солитера. Кренула је група у којој су били сведок сарадник, оптужени Фатон Хајдари, Удба, оптужени Мемиши Агуш, оптужени Ахмет Хасани, његов брат Мехмет, Рамуш, Шемси, Дракула, Фатмир Халими и Рамадан Халими, у стану су неки од њих запалили из калашњикова и на месту убили жену и једног мушкарца. Једна жена и један мушкарац су били рањени. Жена је била стара 45-50 година. Рањена жена је почела да кука и вришти, па ју је оптужени Фатон ножем избоо у груди, а затим јој пресекао гркљан. Рањеног мушкарца су одвојили на страну, чували су га сведок сарадник и Самет Љутфиу звани Удба. Преостале две жене су силовали (стр.29. од 25.12.2008), а затим их све заклали. Сведок је узео из стана неке ствари (са телевизором у рукама је изашао из стана), па су сви напустили стан. Оптужени Ахмет Хасани је касније испричао да је склонио тела из стана, али није рекао где. Иако је у солитеру било станара, нико није смео ни да промоли главу, јер су их се сви плашили.

У односу на ову радњу оптужнице, сведок сарадник је на главном претресу дана 11.03.2010.године, изјавио да је реч о случају када су их Ахмет и Мехмет обавестили да се у солитеру налазе неки Срби и предложили да оду тамо да их истерају и убију. У солитер су отишли осим њега, Ахмета и Мехмета, још и Агуш, Фатон, Удба, Дракула, Шемси, Рамуш. Ахмет и његов брат су их одвели до стана тих Срба, па су најпре куцали на врата, а како нико није отворио, разбили су врата и ушли унутра. Ту су затекли четири жене и два мушкарца, које су одвели до кухиње и почели да их малтретирају, тражећи новац и оружје. Један мушкарац је скочио и рекао «Сада ћемо вам дати и новац и оружје и немојте нас дирати», након чега је отворио фиоку електричног шпорета и извадио аутомат. Кад су видели оружје, неко је пуцао, зачула су се три рафала, па су једна жена и један мушкарац рањени. Жена која је била рањена почела је да вришти и да плаче, а Фатон је извадио нож и забио јој је у груди и убио је. Рањеног мушкарца су ухватили сведок и Удба. Сведок је из стана узео телевизор и друге ствари, које је ставио у кола и одвезао до штаба, где су возили све ствари које су пљачкали и крали. Сведоку није познато шта је било даље. Мисли да су жене силовали и масакрирали на крају, појединости не зна, а Ахмет му је рекао након пар дана да су тела одстранена.

Приликом прегледања фотографија оштећених, на главном претресу дана 15.03.2010.године и приликом испитивања код истражног судије, сведок је за особе на фотографији означеној са Д-VII-58 (Станковић Новица) навео да мисли да га је видео у солитеру, а за Д-VII-45/1 (Стојиљковић Станија), да мисли да је била у солитеру. Из исказа Стојиљковић Часлава утврђено је да су његови родитељи Божином и Станијом живели у селу Влаштица. Од колега из Пасјана, сазнао је да му је кућа запаљена 28. јуна, о родитељима до данас није ништа сазнао. Отац је тада имао 77 година, мајка 70. Зна где се налази солитер у Ђиљану, али у њему није имао рођаке ни пријатеље. Мајчини рођаци живели су кући у близини болнице. Станковић Драгица је супруга Станковић

Новице и живели су у солитеру на 8. спрату. Њен муж је 05. јула био у Новом Саду где је она боравила са децом, вратио се у Гњилане и о њему од тада ништа не зна. Од комшија из солитера чула је да су га четворица Албанаца вукла и отела, али је чула и да је извесни Зећир Даути који је пре њих користио тај стан дошао и тражио да њен муж преда кључеве. Ови искази нису потврдили наводе сведока сарадника да је Стојиљковић Станију и Станковић Новицу видео у солитеру и да су они били у стану када су убијени два мушкарца и четири жене српске националности. Осим тога ни прецизирањем оптужнице након ових сведочења исказ сведока сарадника о томе шта се догодило није повезан са исказима ових оштећених. Исказ Божура 50 непрецизан је у погледу тога шта је ко од оптужених радио, он не зна шта се догодило са телима, ко је ове људе убио и како, и када се све то догодило. Због тога су ове радње као појединачне изостављене из изреке пресуде.

Суд је изоставио из изреке тачку наведену под 8 диспозитива оптужнице јер није могао да утврди из исказа сведока сарадника ко је од оптужених предузео коју радњу, с обзиром да сведок сарадник наводи 25.12.2008 да је једног дана Рамуш рекао да су Ајдари Фазлија и Реџеп Алија наредили да се оде у село Камник, да тамо има нека српска кућа, да иду тамо да их истерају и опљачкају. Од Интерната су кренули колима које је сведок сарадник претходно украо и «Заставом 128» Шемси Нухије. Када су стигли испред једносспратне куће, видели су «Аскону» Садик Алије и цела група је била ту: Агуш Мемиши, Фатон Ајдари, Самет Љутвију звани Удба, Шемси Нухију, Ахмет и Мехмет Хасани, Фатмир, Рама, Дракула. Прескочили су врид и у дворишту видели старију жену како нешто ради у башти. Појурили су према њој, а сведок сарадник ју је ухватио једном руком за уста, другом за главу. Онда је Фатон скочио и рекао «Хајде да видимо како бело дупе има она стара жена». Онда су је силовали отпозади, први оптужени Фатон Ајдари, за њим и остали. Све време сведок сарадник је држао ову жену како је описао да не би могла да мрдне и да не вришти. На крају је оптужени Фатон узео чекић којим је разбио главу овој жени на степеницама («Онда Фатон узме ту чекић и разбије му главу са чекићем и спуца му га све мозак напоље»-страна 32). Чекић је био камени, тежак 5 кг, ударио ју је једном свом снагом. Онда је изашао један дечко од 18-19 година, молио да их не дирају, рекао да ће им платити, да ништа нису урадили, али су га Рама, Идриз Алија звани Рамуш и Садик Алију ухватили, оборили га, везали и одвукли до кола. Изули су му патику, ставили му чарапу у уста да не виче и угурали у кола. Сведок је чуо да су га одвезли у Дом војске, где су га и убили («Њега су одвели, чуо сам да су га одвели на Дом војске ТМК. С њима је водио распоред онога испитовања Реџеп Алија, Фазли Ајдари, Шећир Шећир и чуо сам као да су га твари његова породица, да одведе, да он поднесе паре, овако ствари и онда на крају су га убили»-страна 33). Из куће су покупили неке ствари, између осталог пушке које је узео сведок сарадник и ставио у кола.

У односу на ову тачку оптужнице, на главном претресу дана 11.03.2010.године, сведок сарадник је објаснио да је то случај када су им рекли да иду у насеље Камник, да се неки Срби истерају из куће и опљачкају. На претресу се сетио неких од радњи које су предузели оптужени. Кренули су са

двоја кола, белом «Ладом» коју је сведок сарадник украо и «Заставом 128», Шемси Нухије, а кад су стигли ту је било и треће возило «Аскона» испред зграде. Ту су били он, Агуш, Фатон, Ахмет, Мехмет, Удба, Дракула, ту је био Садик, Рамуш, не сећа се осталих. Дечка који је изашао из куће и молио да их не убију везали су Рама, Рамуш и могуће Шемси, а он је почео да вришти, да плаче. Довели су га до кола, Агуш му је изуо патику, ставио му у уста чарапу и рекао «Ћути пизда ти матерна зашто плачеш». Не зна ко је ону старицу ударио ногом и оборио је, а Фатон је онда узео чекић и ударио је у главу. Младића су одвели код команданта.

Сведок сарадник је у фотоалбуму оштећених на главном претресу дана 15.03.2010.године и приликом испитивања код истражног судије за особу на фотографији означеној са Д/VII-82 (Јовановић Горан) навео да му „Лини на оног дечка када су убили чекићем ону стару жену“.

Због тога је на главном претресу саслушан Јовановић Зоран, брат покојног Јовановић Горана. Оштећени је навео да су његов брат Горан, Дајић Радован, резервисти полиције и Митровић Драган, полицајац, ишли у Србију, били у колони Срба која се кретала путем Гњилане–Бујановац, аутомобилом Југо, са приколицом, дана 30. јула 1999.године. Они су у селу Добрчане удаљеном 50-60км од села, као и неки комшије који су били у другом возилу, извучени из колоне. Чуо је да је група од око 70 мештана Добрчана блокирала пут. Комшије су само претучени. За брата су касније сазнали да је био 7 дана затворен у подруму у селу. Чуо је да је тело пренето у Гњилане, па у Угљаре, а тела све тројице Дајића, Митровића и његовог брата су преузета 2004.године са записницима о обдукцији.

Овај исказ у погледу тога како је и где убијен пок. Јовановић Горан кога је сведок сарадник показао у фотоалбуму, по оцени суда не може се повезати са исказом сведока сарадника који описује догађај када је ускочио са набројаним оптуженима и НН припадницима ОВК у двориште и где су силовали и убили старију Српкињу, а младића затворили, команданти тражили откуп од породице, па НН припадници ОВК убили.

Суд је нашао да исказ сведока не поткрепљују ни фотографије које су сведоку показане означене бројевима 37 и 38 на којима је кућа, за коју сведок тврди да се ради управо о овој где се одиграо догађај, пут којим су дошли до куће, као и да се у међувремену променила околина, па због тога можда нема зида који наводи да су прескочили.

Осим тога у погледу тога како су описане радње оптужених суд је нашао да се из оваквог исказа не може да поуздано утврди ко је од оптужених предузео коју радњу понаособ.

Исказ сведока сарадника није био доследан ни идентичан ни у погледу тога одакле чекић којим је разбијена глава старици.

У односу на радњу која је под 9 диспозитива оптужнице описана као ликвидација цивила албанске националности суд је изоставио радњу из истреке јер је нашао да сведок сарадник непоуздано описује овај догађај када наводи ко је све учествовао и ко је предузео коју радњу од оптужених које наводи да су учествовали у овој ликвидацији. Наиме сведок је сигуран једино да су са њим били оптужени Мемини Агуш, Хајдари Фатон, окр. Халими Рамадан и Алији Идриз, али код истражног судије наводи да су били и Самет Лутонију,

Рама, Рамуш, Удба, Фатмир Корита и још неки из групе којих се не сећа. Наредбу за овај задатак издао је Ајдари Фазлија њему, Мемиси Агушу и Хајдари Фатону. Међутим следећи пут, на претресу наводи да је то догађај када им је Фаза рекао да ликвидирају једног албанског шпијуна и да су били Агуш, Фатон, Удба, Дракула, Рамуш и сведок. Сећа се и оружја, па наводи да Фатон пуца из из калашњикова, Мемиси Агуш из пиштоља, а код истражног судије то је пиштољ кал. 7,65 «берета италијанска», сведок сарадник у једној верзији пуца из пиштоља «Томсон», а у другој верзији стоји чува стріжу и пази да неко не наиђе. У једној од верзија догађаја пуцају сви и сви имају калашњикове, у другој пуца Удба из калашњикова са њима, тело у једној верзији догађаја остављају сво изрешетано, а у другој склањају, у једној од верзија догађаја, неки су отишли до стана тог цивила и оданде изнели пуне две ташне ствари и све то однели у Дом војске, а у следећој остављају тело и одлазе. Место на коме се ово догодило је пред истражним судијом «ту на главни пут, што те води према пијак, на раскрсницу ту ближе што те води на центар према аутобуске станице што се раздваја у путеве», а на претресу у близини зграде Електродистрибуције. На претресу сведок сарадник је на фотографији број 21 показао зграду испред које се догодило ово убиство. Оптуђени који су се у одбранама изјашњавали о овој радњи тврдили су да су ова улица и зграда на другом месту у Гњилану, а не поред ЕДБ или да нема овакве улице у Гњилану, као и да је овако нешто било немогуће на начин како то сведок сарадник описује јер је КФОР непрекидно патролирао по Гњилану, па је немогуће да се дело на такав начин изврши. Суд је у доказном поступку прочитао списак смртно страдалих и констатовао да се на њему налази име Садриу Мехди. Сроднике ове особе суд је покушао да пронађе да би их саслушао и проверио да ли је пок.Садриу Мехди страдао на начин на који описује сведок сарадник и да ли се његова кућа стан налази у улици коју описује сведок сарадник, али је овај доказ отклонио, јер саслушање оштећених није било могуће, они се налазе у Америци на непознатој адреси.

Суд је стога налазећи да није било доказа да су оптуђени понаособ извршили радњу како је описао сведок сарадник као појединачну изоставио из изреке, али убиство Албанца цивила за које се сумњало да су сарађивали са Србима посматрао као дело групе извршено у спровођењу наредбе команданата, а све у циљу да се успостави потпуна контрола над Косовом и да се Срби истерају.

Изостављена је и радња описана под тачком 10 јер у погледу овог догађаја сведок сарадник је пред истражним судијом и на главном претресу дана 11.03.2010.године навео да су у једној улици поред цамије опт. Мемиси Агуш, сведок сарадник Божур 50 и НН припадници ОВК лишили слободе два или три Србина. Осим њега у овој акцији су учествовали Удба, Агуш, Рамуш, Дракула. Спровели су их до Интерната, у подрум и извесно време док су их малтретирали сведок је био присутан, касније су они наставили, а он је накнадно сазнао да су их масакрирали и негде бацили лешеве. Сведок сарадник је објашњавао шта мучење по процедури подразумева. У овом случају он није учествовао у процедури нити је присуствовао томе, не зна тачно шта се догодило, али је после чуо да су људи убијени. Сведок сарадник није могао да опише ове особе нити да наведе било

који детаљ из њиховог изгледа, осим да мисли да су били стари од 45-50 година (25.12.2008, стр.35). Међутим, и поред тога што сведок сарадник наводи да је било два цивила српске националности у оптужници је оптуженима стављено на терет да су лишили слободе, мучили и убили три цивила српске националности. Суд је ову радњу изоставио из изреке пресуде, јер је непрецизна, оптужница није идентична исказу сведока сарадника у погледу броја особа које су заробљене, мучене и убијене, исказ као и оптужница су непрецизни у погледу мучења по процедури јер сведок сарадник наводи да је напустио просторију и да није учествовао ни присуствовао догађају у подруму. Стога како ни из једног доказа не произилази да су наведени оптужени предузели појединачно наведене радње суд је изоставио ову тачку из изреке пресуде.

У односу на тачку 11 којом се ставља на терет оптуженима Фазлију Буриму, Садику Селимону, да су са сведоком сарадником, Муслију Шефкетом против кога је поступак раздвојен и више НН припадника ОВК противзаконито лишили слободе, мучили и лишили живота два НН цивила Српске националности, тако што су лишили слободе оштећене, спровели их до Интерната где су их скинули наге и по процедури мучили, те је у једном тренутку у просторију ушао сведок сарадник рекао једној од жртава да узме у руку полни орган друге жртве и повуче, па када је овај то учинио, сведок сарадник је замахом мачете одсекао полни орган оштећеном који је од бола пао, а оптужени Селимон Садику га полио водом опсовао и наредио му да устане, па су сви наставили да туку оштећене до смрти, суд је из исказа сведока Божура 50 једино поуздано могао да утврди да је сведок сарадник мачетом одсекао полни орган једном цивилу.

У исказу сведок сарадник пред истражним судијом дана 25.12.2008.године наводи да се сећа да је једном приликом видео светло у подруму и спустио се доле како би видео шта се дешава. Видео је двојицу које је заробила бујановачка група, који су били скроз голи и мучени, сећа се да су били плави по лицу и телу од удараца палицом. Онда је узео мачету која се налазила на једном столу и рекао једном од ове двојице заробљених да узме у руке полни орган другог и кад га је овај повукао, сведок је мачетом исекао полни орган овом човеку. Човек је пао у несвест, а овај други је почео да се тресе. Неко из бујановачке групе је полио водом овог човека што је пао у несвест, рекавши му «Устај пизда ти материна, шта ту ми лежиш», а сведок је изашао из подрума у том тренутку. На питање ко је све од припадника бујановачке групе био присутан у том тренутку у подруму, наводи: «Па, Менан, Медин, Црни, Шефкет, Агуцу, па они укупно, Чечен се ту врио, Фура Овијер, Бицап је био по неки пут, не могу се свим сећам имена. Ација из Пограђа звани Ација, Самија, Џон Карло из Ораховице, Тафа из Ораховице, не Тафа Шпетим него други Тафа онај као ћорав нешто и још пар других али не могу да се сећам имена, жао ми је». Не зна шта је било са телима ових људи јер је изашао из просторије, али мисли да су прошли целу процедуру као и други.

На главном претресу дана 11.03.2010.године сведок сарадник је навео да је у подруму затекао: „Ту је била Бујановачка група, ту су била два Србина потпуно свучени, значи голи и ту су их малтретирали, ту је био присутан

Учитељ-Мсуси, Шефкет, Чечени и још неки други“ чијих имена се тренутно не сећа, они су малтретирали ту двојицу Срба. Водом је човека који је пао полио оптужени Садику Селимон и рекао «Ајде устани, јебем ти мајку, нисам те звао овде на свадбу, шта ти мислиш где си дошао, где се налазиш» и сведок је у том тренутку изашао из просторије. На главном претресу дана 12.03.2010.године, тек на питање заменика тужиоца да ли је присутан и Фура, одговорио " Да, ја се извињавам, заборавио сам њега, односно на њега јесте и он је био».(стр.13/37). Приликом саслушања код истражног судије сведок је говорио о извесном Фури Овијер. Околност да је тзв. бујановачка група заробила и мучила ове људе, као и да их је након тога по процедури мучила до смрти је закључивање сведока, јер је ушао у подрум, видео заробљене и закључио да су оптужени које набраја то урадили, а иако је изашао из проторије после сечења пениса, закључује да су жртве мучене по процедури, па убијене.

Сведок сарадник сигуран је у погледу онога што је урадио и када је сведочио о овоме догађају, изражавао је кајање и жаљење и описивао да га злочини које је вршио прогањају.

У фотоалбуму оштећених на претресу и пред истражним судијом, сведок је за лице на фотографији означеној са Д/VII-76 (Арсид Драган) рекао: «То је то лице коме сам ја секао пенис»

Суд није био у могућности да у доказном поступку саслуша сроднике пок. Арсид Драгана, јер је према прибављеним подацима породица одсељена за Швајцарску, а једини контакт телефон који постоји у спису, није био у функцији.

Иако постоји могућност да је једна од заробљених особа управо Арсид Драган чију је фотографију сведок показао, исказ сведока није било могуће проверити, а осудити оптужене и за ову радњу у одсуству било којих других доказа осим исказа сведока сарадника било би противно начелу у сумњи повољније за оптуженог. Исказ сведока је непрецизан чак и у погледу тога ко је све учествовао од оптужених, а оптужени Садику Селимон и Фазлију Бурим укључени у исказ сведока сарадника накнадно. Радње описане у диспозитиву оптужнице под тачком 11 нису чак ни базиране на исказу сведока сарадника, већ делом на његовим закључцима или делом потпуно произвољне. Постоји могућност да је оштећени на кога сведок указује страдао на други начин. Осим тога осудити оптужене на основу исказа сведока сарадника да су у неутврђено време заробили, мучили, па убили двојицу НН цивила, као и на основу тога да постоје подаци о великом броју Срба који су у то време нестали или убијени у Гњилану, и уз исказе сведока да се причало међу Србима да заробљавају Србе где год их нађу, да воде заробљене у Интернат, муче их и убијају, било би на штету оптужених и на оваквим доказима се не може заснивати осуђујућа пресуда.

У односу на догађај описан под тачком 12 оптужнице суд налази да исказ сведока сарадника није довољан доказ да се закључи да су поједини оптужени предузели радње онако како су описане јер, не само да је усамљен у погледу тога ко је све био присутан и шта је ко од оптужених радио, већ је у том погледу и непрецизан и нејасан. Неке од оптужених накнадно је укључено у догађај. Сведок сарадник не наводи одакле зна ко је лишио слободе жртве о

којима говори, јер је ушао у подрум где је затекао оптужене и жртве, он не зна шта је у том догађају радио оптужени Ферат Ајдари. На главном претресу дана 11.03.2010.године, када у несметаном излагању описује догађаје у Интернату, у делу где говори о овом догађају, не наводи да је један од присутних оптужени Фазлију Бурим, иако је сигуран да су припадници бујановачке групе заробили ова лица. Међутим, добро се сећа шта је радио Шефкет Муслију, па каже: «ту сам видео и Шефкета Муслију како их је гукао са том шипком по коленима, по леђима...»(стр.14/17). На питање шта је радио оптужени Фазлију Бурим одговара на главном претресу дана 12.03.2010.године, када и помиње први пут овог оптуженог: «Не сећам се шта је он урадио, али био је ту, нисам ја гледао шта Фура ради, него сам гледао Фатона шта је урадио том Србину».(стр.15/37). На главном претресу дана 12.03.2010.године, на питање ко је био присутан у подруму, први пут помиње Садик Селимона. Приликом сведочења код истражног судије изјавио је да је након укуцавања упаљача изашао из подрума, а на главном претресу дана 11.03.2010.године изјавио је да се није тада задржао дуго у подруму, па не зна шта се догодило са телима ових људи, док је 12.04.2010.године изјавио да се удаљио заједно са Фатоном и Фератом. Стога ни из исказа сведока сарадника не произилази да су наведени оптужени по процедури мучили до смрти жртве. Приликом саслушања пред истражним судијом дана 25.12.2008.године сведок сарадник је навео да се сећа догађаја када је једне ноћи сишао са Фератом Ајдаријем, који није био војник, ни припадник било које групе, већ је дошао у посету брату Фатону Ајдарију, у подрум и тамо затекао Шефкета Муслију како бије неког Србина, кога је ударао «четрицевасном» шипком по коленима. Ту су били осим Фатона и припадници бујановачке групе: Менан, Медина, Црни, Брица, Фура и још неки. Када су сведок и Ферат ушли у подрум, па је затим оптужени Фатон Ајдари металном четвртастом шипком полиomio лобању једног од мушкараца и укуцао му упаљач у главу. Сведок сарадник није могао да опише изглед особе која је мучена нити да наведе било који детаљ, животно доба и слично, а није јасно како му је познато да се ради о лицима српске националности. Стога је и ово изостављено из изреке пресуде.

Суд је изоставио радње описане под тач. 13 диспозитива иако је несумњиво утврдио да су оптужени са сведоком сарадником, окривљенима против којих је поступак раздвоје и НН припадницима ОВК извршили више акција у ромском насељу Бела земља, да су у тим акцијама убијали цивиле, палили куће, да је насеље после тога испражњено од рома и да су се у неке од кућа уселили оптужени. Међутим када се ради о томе да је требало утврдити на који начин су се тачно одвијале акције и шта је ко од оптужених у тим акцијама радио осим исказа сведока сарадника није било других доказа, а исказ је био непрецизан и нејасан, сведок га је неколико пута мењао, па се у односу на појединачне радње није могло поуздано закључити коју је радњу ко од оптужених предузео.

Сведок сарадник је тврдио да су се ове акције изводиле на тај начин што су опт. Мемниши Агуш, Хајдари Фатон, Хајдари Самет и сведок сарадник Божур 50 у више наврата бацали бомбе у ромске куће у којима је било људи, након чега су Хајдари Фатон, Хајдари Ферат, Хајдари Самет, Агуш Мемниши, Сахити Камбер и други НН припадници ОВК пуцали у куће док су људи били

унутра, након тога улазили у куће, претресали, пљачкали имовину из тих кућа, жене силовали, палили куће и тела убијених масакрирали и спаљивали и у двориштима и у кућама.

У односу на ову тачку оптужнице сведок сарадник Божур 50 је код истражног судије и у више наврата на главном претресу описивао акцију у циганској махали, одакле је, по наређењу Ајдари Фазлије, требало да истерају Роме.

На главном претресу дана 11.03.2010.године објаснио је да су у тој акцији поред њега учествовали и Фатон, Самет и Ферат Хајдари, Удба, и још неки из њихове групе. Том приликом бацали су бомбе по ромским кућама, он је сам бацио две бомбе. Сећа се да се Самету и Ферату свидела једна ромска кућа, ушли су у њу, а људе које су ту затекли су аутоматским пушкама стрељали: «сви смо били наоружани аутоматским пушкама и директно како смо их тако видели тако смо их и убили, стрељали».(стр.14). Неке су изводили у двориште испред кућа. Као други случај у циганској махали наводи онај када су ликвидирали 3 или 4 Србина (вероватно грешка) у кући где је после живео командант Фаза. «Исто то се догодило да смо њих убијали увече, стрељали увече, само смо их вукли до дворишта, ујутру смо их раскомадали и склопили, запалили смо их.» О овим радњама сведок сарадник говорио је и на главном претресу 12.03.2010.године када је описивао ко је учествовао у тој радњи, па је навео да су то били Агуш Мемиси, Фатон Хајдари, Самет Хајдари, Ферат Хајдари, Самет Љугфиу, Камбер из Курбалије, Дракула и неки други (стр.16, гл. претрес од 12.03.2010.год). На страни 18 транскрипта од 12.03.2010.године, објаснио да су у циганског махали- насеље Бела земља, убили више од десеторо људи, да су то и успели за нека три дана и навео је ко је то урадио «Ја, Агуш, Фатон, ми смо их убили, Самет, Удба, Дракула, Камбер, Ферат, Фазли» и да су сви бацали бомбе. На истом претресу, на конкретно питање како су убијани људи и ко их је убијао каже „Па ево слушајте, на почетку ова наша група коју сам ја споменуо, значи ја, Агуш, Фатон, Удба, Дракула, па био је и Самет, Камбер, били су ту још неки други, али не сећам се моментално ако се будем сетио ко је још био ја ћу то поново да кажем. Ушли смо фактички по кућама, тамо смо затекли, а с обзиром да смо сви били наоружани аутоматским оружјем, нисмо ми то дуго процес са њима радили него одмах смо их извели ту у двориште и тако смо их и стрељали. Како смо их затекли по собама, неке смо тако и убијали. Неке смо извели у двориште, па сутрадан смо их раскомадали па смо их запалили.“

Описујући како су изгледале акције у циганској махали на претресу од 12.04.2010.године (стр.22) изјавио је да су кренули подељени у групе, по двојица на једну кућу.

На питање ко им је наредио да истерају Роме из циганске махале, на главном претресу дана 12.03.2010.године изјавио је да је то била наредба Ајдари Фазлије, у смислу да треба да очисте то место од Рома, да би остали само Албанци.

На страни 18 транскрипта од 12.03.2010.године сведок сарадник је чак споменуо да је Фазли Ајдари један од учесника у овој акцији, а касније је, када је говорио о томе ко се уселио у то насеље, навео да су Хајдари једну кућу узели за Фазлију, а другу кућу за њиховог стрица Ђазима, али тада је

говорио искључиво о Ферату, Самету и Фатону. На крају је на конкретно питање председника већа на главном претресу 08.04.2010.године, стр. 42 објаснио «Поштовани суде, молим вас, не Фазли Ајдари него Фазли то је ујак Фатов и Фератов ујак, он је из Македоније. Не ради се о Фазли Ајдарију.» Дакле, из исказа сведока сарадника произилази да окр. Фазли Ајдари није учествовао у овој радњи извршења као непосредни извршилац, већ о њему искључиво говори као о лицу које је издало наредбу за ову акцију и у контексту да су за њега његови братанци Хајдари Фатон, Ферат и Самет узели кућу у циганској махали.

У односу на конкретне радње оптужених, рекао је да су бомбе осим њега бацали Агуш, Ферат и Самет. Међутим за оптуженог Ферата каже «колико се сећам када је ушао у ту кућу где је становао, јесте и он је бацио колико се сећам, али нисам потпуно сигуран» (стр. 16, гл. претрес од 12.03.2010.године), а на главном претресу дана 12.04.2010.године (стр.21-25) изјавио да не зна шта је окр. Ферат Хајдари конкретно урадио у циганској махали, да се само сећа да је имао пиштољ и ручне гранате код себе, а приликом саслушања код истражног судије «Ја својим очима нисам видео да је Ферат бацао бомбе». У односу на наводе оптужнице, где се помиње силовање жена у циганској махали, објаснио је на гл. претресу дана 12.03.2010.године (стр.18) да је свако од њих то радио, а у односу на Ферата Хајдарија на главном претресу дана 16.03.2010.године (стр.33) да му је једном приликом опт. Ферат рекао «Мајку му јебем та Ромкиња није била врућа» и да је закључио да је он силовао ту жену, али то није видео. Овако је изјавио и приликом саслушања пред истражним судијом.

У односу на оптужене Мемиши Агуша, Хајдари Фатона и Сахити Камбера, на гл. претресу дана 12.04.2010.године (стр.25), изјавио је да су и они учествовали у убијању Рома, бацању бомби на ромске куће, а затим да се не сећа да је Сахити Камбер некога убио, али се сећа за Фатона и Агуша.

Описујући учешће опт. Самета Хајдарија у овој акцији на главном претресу дана 08.04.2010.године каже: «Све време нисам био са њим, јер кад смо ушли у ромско насеље, нисмо ишли групно него по двојица, двојица са једне стране, двојица са друге стране и тако смо ушли», а на конкретно питање да ли зна шта је он радио, изјавио да није видео коју је радњу опт. Самет конкретно предузео, али је сигуран да су заједно ушли у неку кућу и истерали људе из ње и да су том приликом неки људи убијени. На главном претресу дана 09.04.2010.године (стр. 39,40) објаснио да не зна у колико је тачно акција опт. Самет учествовао у циганској махали, али је сигуран да је овај оптужени био са њим када су заузели кућу, у коју се Самет касније уселио са Фератом Хајдаријем и Ајдари Фазлијом.

Упитан да објасни део исказа пред истражним судијом, када је навео да су улазили у циганске куће и када би наилазили на фотографије људи у униформи, убијали би људе које би ту затекли, изјавио да се ради о фотографијама Рома, који су били војници или полицајци, али да је он те слике видео касније, када је долазио да посети неког од Хајдарија. То је одговор и на примедбу Мемиши Агуша да је крајње нелогична тврдња сведока сарадника да су након бацања бомби на куће, улазили унутра и

убијали људе које би видели на фотографијама, јер по мишљењу оптуженог није могуће да фотографије нису изгореле након паљења кућа.

Оптужени су негирали своје учешће у радњама описаним у тачки 13 оптужнице, с тим што су неки од њих у својим одбранама износили одређена сазнања о дешавањима у Белој земљи.

Оптужени Мемиши Агуш у одбрани коју је дао у МУП-у каже је чуо приче да су се неки Албанци, па тако и породица Ајдари уселили у куће које су Роми напустили. У одбрани датој на главном претресу изјавио је да је нелогична изјава сведока сарадника да су палили ромске куће у насељу Бела земља, па да куће изгоре, а да фотографије које су у тим кућама не горе већ служе да се са њих идентификују они који су били у српској војсци и убију. Уосталом и оптужени је понекад видео дим из тог правца, али то не знаи да су куће гореле.

Оптужени Хајдари Фатон у одбрани коју је дао у МУП-у каже да је његов брат пронашао једну ромску кућу у ромској махали и ту сместио њега и брата Самета, јер је требало да се напусти Интернат по налогу КФОР-а.

Оптуженом Хасани Ахмету, према одбрани из МУП-а познато је из прича у граду да су припадници ОВК бацали бомбе на ромске куће и пљачкали их, али како се са Ромима као ни са припадницима ОВК није дружио, ове приче није могао да провери.

У својој одбрани у МУП-у, оптужени Хасани Назиф каже да је видео запаљене српске и ромске куће, причало се да то раде мештани.

Оптужени Ферат Хајдари у одбрани датој у МУП-у каже да је видео да Ђијилане напуштају две Ромске породице, али не зна шта се дешавало са Ромима, није му познато да су бацане бомбе на ромске куће нити је чуо приче да су неки Роми убијени, да су им куће запаљене или срушене.

Суд је изоставио радњу описану под тач. 14 диспозитива оптужнице јер је потпуно непоуздано који догађај и које радње су описане. У оптужници је стављено на терет да су оптужени Мемиши Агуш, Фатон Хајдари и сведок сарадник са НН припадницима ОВК неутврђеног дана у периоду од средине јуна до краја септембра 1999. године у подрумским просторијама Интерната у Ђијилану мучили и лишили живота три НН цивила на тај начин што су окр. Фатон и Мемиши заједно са НН припадницима ОВК у процедури мучења убили три цивила и заједно са сведоком сарадником и још једним припадником ОВК искели њихова тела и у цаковима их возилом Лада беле бије одвезли и бацили у Ливочко језеро. У исказу сведока сарадника није јасно о ком се догађају тачно ради, а сведок сарадник описује више догађаја у коме су цивили мучени, убијени, тела раскомадана, па бачена у Ливочко језеро. Могуће је да се ради о случају када сведок сарадник описује да га је у сред ноћи пробудио оптужени Фатон, он је дошао у подрум видео раскомадана тела, па су их спаковали и бацили. Како је овакав опис потпуно непоуздан, како уопште ни из исказа сведока сарадника не произилази да су оптужени Мемиши Агуш и Фатон Хајдари мучили у процедури и раскомадали ове цивиле суд је ове радње изоставио из изреке пресуде.

Суд је изоставио радњу описану под тачком 15 која се односи на догађај у селу Влашница јер исказ сведока сарадника у погледу тога ко је од оптужених учествовао у овој радњи није такав да се из њега несумњиво

утврди и закључи ко је од оптужених тачно коју радњу предузео. На главном претресу дана 11.03.2010.године, сведок сарадник је изјавио да се ради о случају када су са двоја кола, и то комплетна његова група, њих десеторица или дванаесторица отишли у село Влаштица. Зауоставили су се испред једне куће, он је са Фатмиром остао напољу да стражари, а остали су ушли. Чуо је псовке и пуцање. После су му рекли да су неког убили, не зна колико њих. То се толико често догађало, па му није му било интересно. На главном претресу дана 16.03.2010.године, додао је да су у кућу ушли Фатон, Ахмет, Мехмет, Рамуш, Рамо и још неки други, да су по изласку из куће рекли «Јебали смо му мајку једноме». Приликом саслушања код истражног судије дана 25.12.2008.године наводи да су у тој акцији учествовали припадници његове групе, њих 12, а појединачно наводи: он, Шема, Агуш, Дракула, Удба, Ахмет и Мехмет, али је додао да су учествовали и остали. Дакле сведок сарадник није видео ко је од оптужених пуцао, а није ни сигуран ко је од оптужених и оних против којих је поступак раздвојен ишао у ову акцију. Сведок је ради разјашњења питан где се налази ово село «Ако се ради колико је удаљено од Гњилана и колико километара има са сигурношћу не могу да кажем колико километара има али није то много далеко. Нису много далеко, Влаштица од Гњилана не знам тачно колико километара је удаљена, од Пасјана враћа се за Жегру, Влаштица и иде се даље, не могу тачно да кажем колико има километара». О страдању родитеља у селу Влаштица сведочио је оштећени Часлав Стоилковић. Исказ оштећеног са претреса од 23.11.2010.год. из предмета К.По₂-43/10 је прочитан по предлогу бранилаца. Оштећени је навео да су његови родитељи Божин и Станија, током бомбардовања и после тога, живели у селу Влаштица. Отац је има 77, а мајка 79 година. Били су лошег здравља, неколико месеци пре бомбардовања отац је био у болници, а мајка је поломила руку. Осим њих још само једна Српкиња, психички болесна била је у селу. данас више у његовом селу нема Срба. Он је са породицом живео у Врању, а родитеље повремено обилазио. Последњи пут видео их је око 15. јуна. Саветовао им је да оду у село Пасјане. Тада је у село стигао француски контингент КФОР-а. У међувремену су почели да пристижу сељани из избеглиштва, видео је комшију који је дошао да обиђе кућу и претпостављао да ће се вратити. Вратио се у Врање и више се није ни чуо са родитељима јер нису имали телефон. Негде око Видовдана, од колега из села Пасјане, које је удаљено два километра од Влаштице, чуо је да је изгорела кућа у његовом селу. Схватио је да то једино може бити кућа у којој су живели његови родитељи. Надао се да су се они спасили, да су напустили Влаштицу и отишли до Пасјана. Тражио их је код рођака, али нигде их није било, код родбине у Гњилану нису долазили. Покушавао је на све могуће начине да сазна шта је са њима, нудио је све имање које има за било какву информацију. Пријавио је да су нестали Црвеном крсту у Врању, Међународном црвеном крсту, али они нису пронађени. Никада није сазнао шта се десило његовим родитељима. Није истакао одштетни захтев. Међутим после сведочења оштећеног оптужница није прецизирана тако што би се догађај који описује сведок сарадник повезао са овим исказом, па је суд налазећи да је опис радњи заснован искључиво на исказу сведока сарадника који није прецизан и недвосмислен, изоставио ове радње.

У односу на догађај описан под тачком 16 диспозитива оптужнице сведок сарадник нема непосредна сазнања, па како није било других доказа, а ни сведок Божур 50 о овоме нема непосредна сазнања, то је суд налазећи да нема довољно доказа да су наведени оптужени извршили појединачне радње како је описано ово изоставио из изреке. Приликом саслушања пред истражним судијом 25.12.2008.године, изјавио је да су у Косовској Каменици убили двоје људи, око 35-40 година и то из калашњикова. Тамо су били сведок, Агуш, Дракула и Фатон. Изјашњавајући се на главном претресу дана 11.03.2010.године о овом догађају, сведок сарадник је изјавио да су у Косовску Каменицу кренули једним колима Фатмир, Удба, Агуш и сведок, а у другим је био Фатон, Шемси и још неки. Када су стигли до једне српске куће, видели су двојицу људи напољу. Фатон је радио везом рекао да ће гађати аутоматском пушком у њиховом правцу, па је изашао ту, а они су наставили даље њиховим колима: «Тада сам се распитивао шта се догодило и Фатон му је рекао да је ухватио двојицу «убио сам двојицу, јебем им матер, ту сам их оставио». Сведок сарадник није овај догађај ни видео већ му је о томе причао оптужени Фатон Хајдари транскрипт од 11.03.2010.године (стр.15), па суд није могао да само на основу овог исказа закључи да су наведени оптужени предузели радње описане под тачком 16. диспозитива оптужнице.

У односу на догађај описан под тачком 17 о коме је сведок сарадник сведочио када је по други пут саслушан код истражног судије дана 23.03.2009.године навео је да је био присутан када су терали оца-Србина да силује своју ћерку, држали су му нож под грлом и терали да стави голни орган ћерки у уста. На главном претресу дана 12.03.2010.године додао је да су девојку и они силовали и уринирали по њој. Осим што је набројао оптужене и друге припаднике, начин на који су поступали са заробљенима, сведок сарадник није навео коју је појединачну радњу предузео ко од оптужених, веће је као и у његовом исказу и у оптужници наведено да су је силовали сви и на крају уринирали по њој. Суд је, како из исказа сведока сарадника није могао да утврди ко је од оптужених предузео коју радњу ово изоставио из изреке пресуде.

Из изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде.

Записничар
Наташа Арсић

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против ове пресуде дозвољена је жалба Апелационом суду у року од 30 дана од дана пријема писменог отправка, а преко овог суда.

Председник већа-судија
Снежана Николић-Гаротић
РЕПУБЛИКА СРБИЈА - ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
ОДЛУКА ПОСТАВЉЕНА ПОСРЕДСТВОМ ПОШТЕ
12.03.2010.